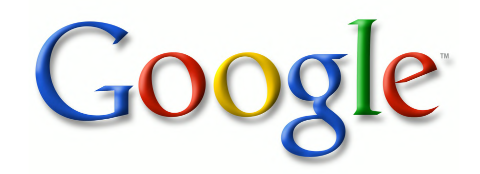
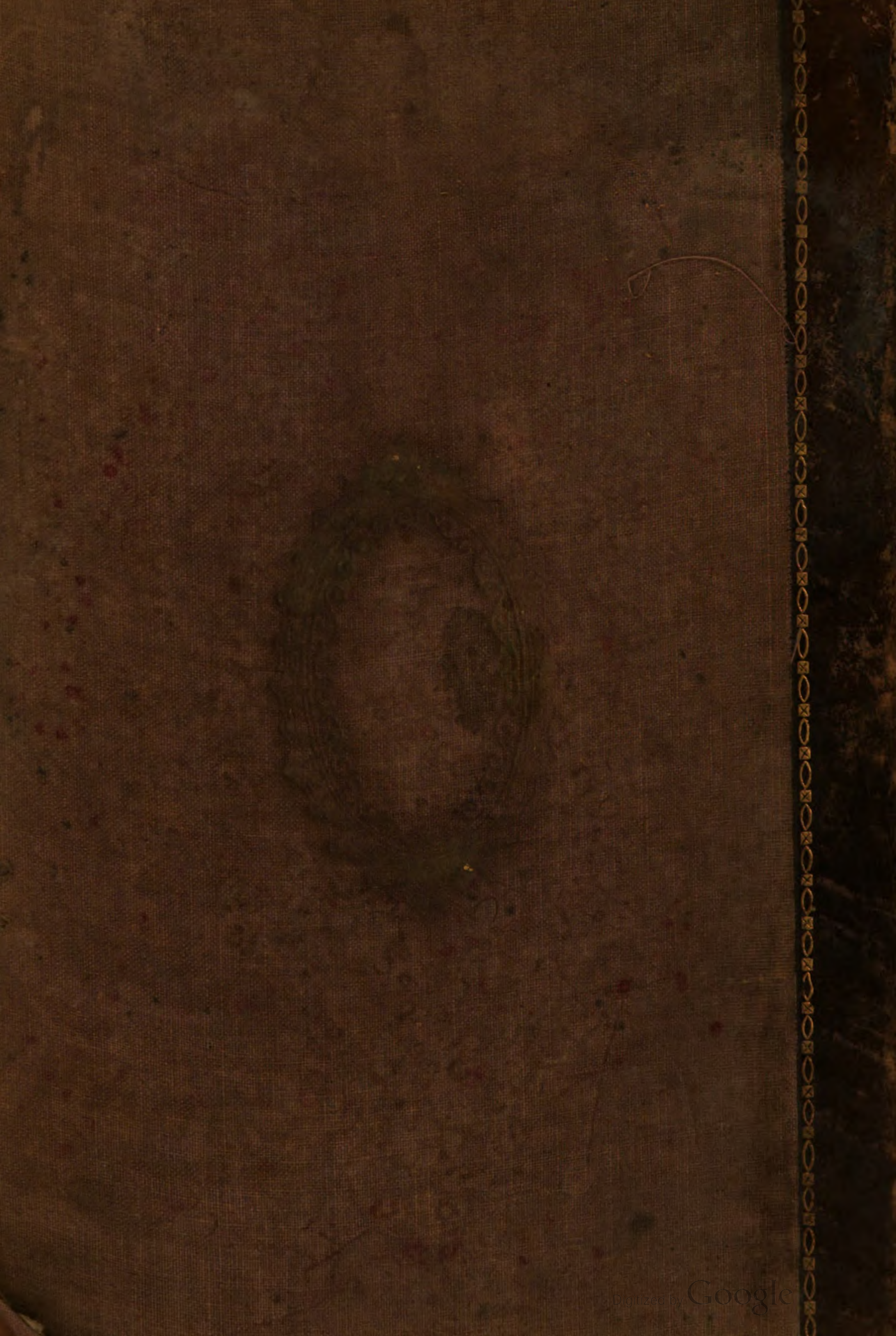
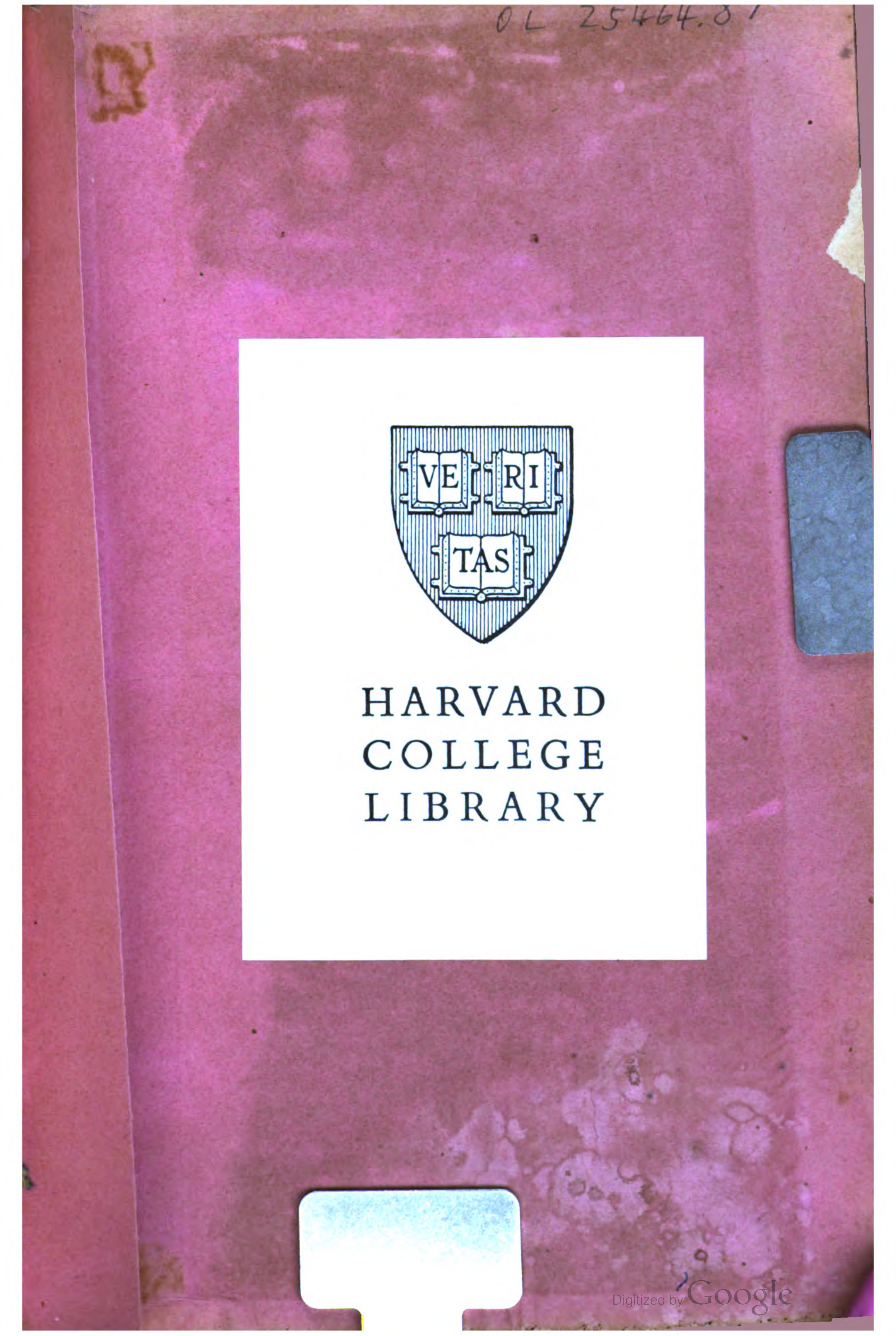
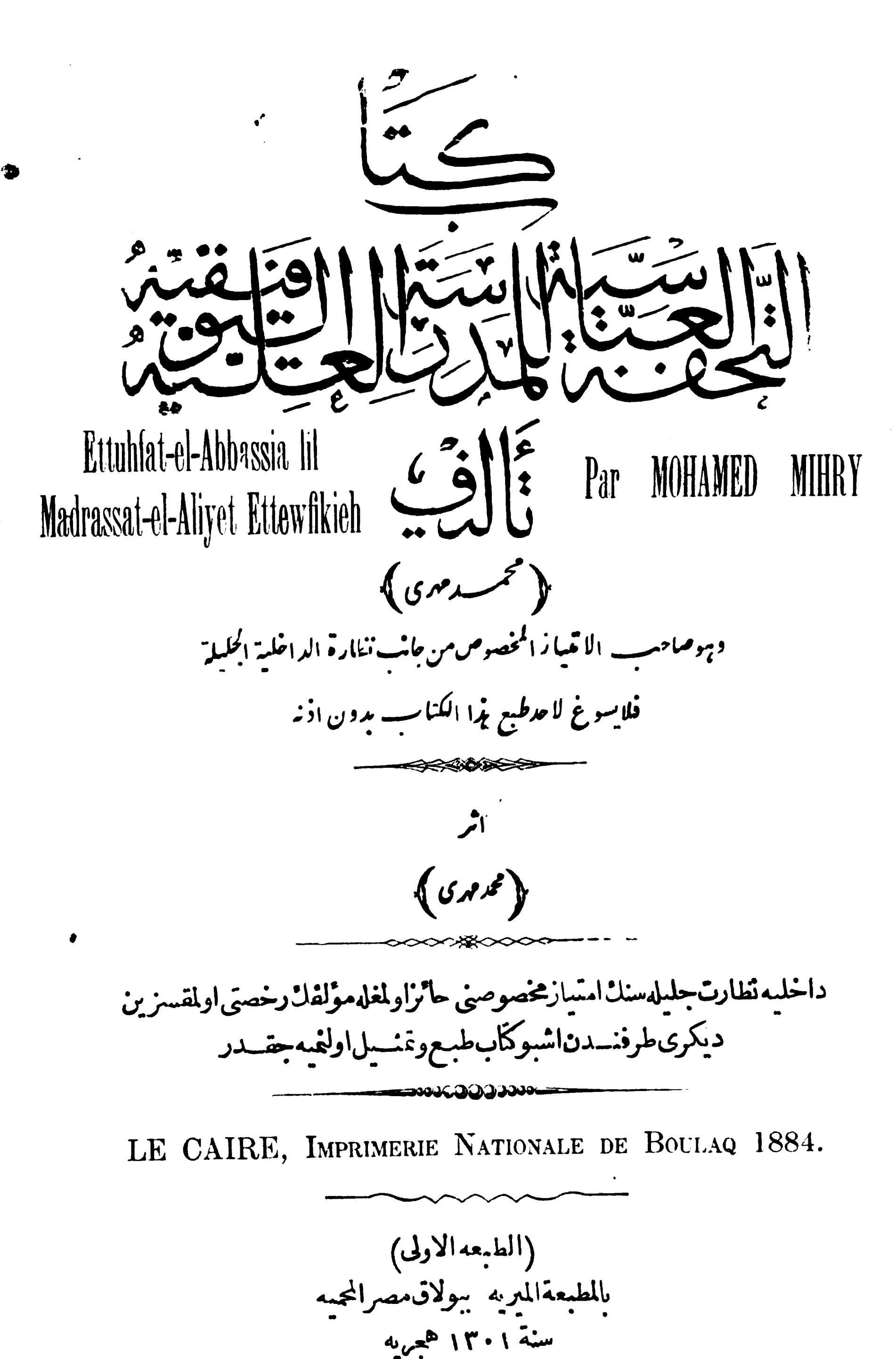

OL 25464.87
VE RI
TAS
HARVARD
COLLEGE
LIBRARY
Digitized by Google

فهرست الكتاب	صحيفه	Page	TABLE DES MATIÈRES
في حروف الهجاء	٩	9	L'alphabet
في الاسماء بادات التعريف	٣٤	34	Noms déterminés
في الاشياء المشاهدة	٣٥	35	Le monde visible
في حوادث الجو	٣٦	36	Des phénomènes
في العناصر الاربعة والحواس الخمسه	٣٧	37	Des éléments et des sens
في أيام الاسبوع	٣٧	37	Jours de la semaine
في أسماء الشهور والفصول	٣٨	38	Les noms des mois et des saisons
في أجزاء الجسم	٣٩	39	Parties du corps
في الفواكه	٤٢	42	Des fruits
في الاشجار	٤٣	43	Des arbres
في أدوات السفره	٤٥	45	Ustensiles de table
في الاطعمه	٤٥	45	Des repas
في أدوات المدرسة	٤٧	47	Objets classiques
في البيت وتعلقاته	٤٨	48	De la maison
في الملبوسات	٤٩	49	Des habillements
في أرباب الصنايع والتجار	٥٠	50	Artisans et commerçants
في الخدم	٥١	51	Des domestiques
في الحيوانات	٥١	51	Des animaux
في الطيور	٥٣	53	Des oiseaux
في الحشرات	٥٥	55	Des insectes
في الصفات والخصال كثيرة الاستعمال	٥٥	55	Des qualités les plus usitées
في الاهل والاقارب	٦٠	60	Des parents

كتاب التحفة العباسية للمدرسة العلية التوفيقية

Ettuhfat-el-Abbassia lil Madrassat-el-Aliyet Ettewfikieh

تأليف

Par MOHAMED MIHRY

(محمد مهري)

وهو صاحب الامتياز المخصوص من جانب نظارة الداخلية الجليلة

فلا يسوغ لاحد طبع هذا الكتاب بدون اذنه

اثر

(محمد مهري)

داخليه نظارت جليله سندن امتياز مخصوصنى حائز اولمغله مؤلفك رخصتى اولمقسزين
ديكرى طرفندن اشبو كتاب طبع وتمثيل اولنميه جقدر

LE CAIRE, IMPRIMERIE NATIONALE DE BOULAQ 1884.

(الطبعه الاولى)
بالمطبعة الميريه ببولاق مصر المحميه
سنة ١٣٠١ هجريه

روحا لمات الهيكل المرسوم * تصويرا المؤ

امضي ويبقى صورتي فتعجبوا * تمضي الحقائق والرسوم تقيم * والموت يجلب [illegible]

DÉDICACE

LOUANGE A DIEU ! Toutes les langues le glorifient dans un éloquent concert ; et la diversité des idiomes ne met nul obstacle dans ses rapports avec ses serviteurs.

Ce livre intitulé **Tuhufat el Abbassia lil Madrasatil alliet taufigia,** composé en quatre langues : le Français, l'Arabe, le Persan, et le Turc, est dédié à Son Altesse le prince **Abbas,** fils de S. A. **Mouhamed Tewfik** Khédive d'Egypte, protecteur des lettres et des arts, dont la justice, la science et la bonté sont connues de tous.

Puisse ce livre servir à l'instruction et au développement des qualités du prince Abbas. Tel est le vœu le plus ardent de notre cœur.

Mouhamed-Mihri.

خطبة الكتاب بالعربية

الحمد لله المعبود بكل لسان وان اختلف التعبير عن ذاته الاقدس باختلاف اللغات والاسماء وتفاوت بين قصاد حضرته الايضاح والبيان الذى علم بالقلم علم الانسان مالم يعلم اختصه بالمنطق العذب الجزل والبيان المفحم الفصل فأعلى بذلك رتبته وأغلى بلطفه قيمته والصلاة والسلام على سيدنا محمد المختص من حسن البيان بالمنصب الاعلى والمظهر الاجلى وعلى آله وأصحابه ومحبيه وأحزابه (امابعد) فيقول راجى سوابغ الاحسان من فضل مولاه الكريم المنان الفقير اليه تعالى (محمد مهرى) أفاض الله عليه جمال انعامه العلنى والسرى لاتكمل محاسن الانسان الابالتأمل فى أخلاق العالم على اختلافها واكتساب الفضائل واللطائف من أهلها ولايتم ذلك الابالرحلة والانتقال من جهة الى جهة من أقاصى وأدانى البلدان (كماقيل)

تنقل فلذات الهوى فى التنقل * ورد كل صاف لاتقف عند منهل

وكما قال الطغرائى ان العلا حدثتنى وهى صادقة * فيما تحدث ان العز فى النقل

نخرجت من بلدى كركوك احدى مدن عراق العرب المشهورة بولاية بغداد عام احد وثمانين بعد المائتين والالف من الهجرة النبوية فرحلت الى الاستانة العلية ذات المحاسن البهية فأقمت بها فى ظل ملاذ الغرباء وملجا الفضلاء عميم الخيرات كثير المبرات المتوفى

الى رحمة مولاه المنعم فى حظائر قربه ورضاه ﴿مصطفى باشا فاضل﴾ أسبل الله عليه غيث احسانه المتواصل عم الحضرة الخديوية التوفيقية ونجل ذى الهمة العلية والنجدة والشجاعة المشهورة والفخر الجلى ابراهيم باشا ابن عماد الدولة المصرية محمد على فقابلنى رحمه الله بمزيد الاكرام وأقامنى فى تعليم أنجاله الفخام فأقمت فى ذلك مدة ثم أدخلنى بهمته الى قلم الترجمة بالباب العالى فكنت به مع اتصالى بدائرته لتعليم انجاله نحو تسع سنين ثم عينت من لدن الحضرة السلطانية قونصلا بالدولة الايرانية فألقيت بركنها المكين وقمت باعبائها مدة أربع سنين ثم عدت الى الاستانة العلية فوجدت عائلة المرحوم المشار اليه انتقلت الى الديار المصرية فتوجهت الى مصر قاصدا زيارة هذه العائلة لمالى عليهم سابقا من المحسوبية ولارى بهجة الموارد النيلية بعد أن رويت من سلسبيل لطائف الرومية فرحلت الى مصر شائقا وشربت من رحيق نيلها عذبا زلالا رائقا وشاهدت من لطائف أمرائها وظرائف كبرائها ونبلائها مايستلب العقول لطفا ويستل الالباب عطفا فلذلى بها المقام وسكن لذلك الجاش وبرد له حر الاوام ولما رأيت من أهلها خواصهم وعوامهم مزيد الرغبة فى اقتناء العلوم والمعارف والهمة العليا فى حيازة التالد منها والطارف ولاسيما اللغات الاجنبية تعلقت همتى بانشاء مؤلف مقتطف بعضه من كثير من الكتب البهية يشتمل على بيان أحسن اللغات الاوروباوية وهى اللغة الفرنساوية وأحسن اللغات الشرقية وهى اللغة العربية والفارسية والتركية رغبة فى عموم نفع أهل هذا الوطن الشريف وخدمة لانجال الجناب الفخيم المنيف ذى الطلعة التى تبهر الشمس بهاء وكمالا وتخضع لها الوجوه هيبة وجلالا حضرة من تملك الرقاب بعميم احسانه واسترق الالباب بعفوه وامتنانه

* همام له فى العز أرفع منزل * واحسانه يربو على العد والحصر *
* خديوينا الاسمى المعظم قدره * مطاع لدينا فى النواهى وفى الامر *

عزيز الديار المصرية وحامى حمى الحوزة النيلية من هو بجميل الثناء من جميع الانام حرى حقيق افندينا ﴿محمد توفيق﴾ أدام الله علينا أيامه ومكن من رقاب أعدائه حسامه وحفظ أنجاله الكرام وأشباله الفخام فأطلقت زمام اليراع حتى وصل الى غاية ما أردت فجاء على أحسن ترتيب وأبدع اختراع وسميته بـ (التحفة العباسية للمدرسة العلية التوفيقية) راجيا منه حصول النفع العميم وأن تشمله أنظار ولى أمرنا ذى القلب الرحيم وقد أجدت فيه الوضع وأمعنت النظر والتحرير وان كان الانسان لايخلو عن سهو أو تقصير وقد عرضت بضاعتى على ذوى النظر السديد الاحرار رجاء ان يصلحوا ما عثروا عليه من غلط وأن يسبلوا عليه جميل الاستار وها أنا ذا أشرع فى المقصود فأقول بعون الملك المعبود *

(اعلم) انّا بدأنا في هذا الكتاب ببيان مبادي أصول القراءة في اللغة الفرنساوية ثم بيان المفردات ثم بيان نحو وصرف الفرنساوي ثم أنواع الكلمات والمحاورات والامثال المضروبة ثم أسامي الدواوين والمجالس والمحاكم ثم ألقاب أصحاب المناصب الجليلة ثم صور الكتابات من انواع المراسلات والسندات وغيرذلك مما يناسبه ثم حكايات تشتمل على نصائح بديعة وحكم نفيسة جليلة رفيعة وبتمامها ثم بيان اللغة الفرنساوية وعلى قبالها كل من اللغة العربية والفارسية والتركية

﴿ديباچهٔ فارسي﴾

❀ بحمد انكه ندارد بدايت وپايان	قديم ولم يزل وشهريار هر دو جهان ❀
❀ از ان زمانكه بشد خلق طينت آدم	قيام كرد پى بندگى همه اكوان ❀
❀ بهر فرق كه نكه ميكنم زروى نياز	ببارگاه وى آورده روى دردوران ❀
❀ يكى بكعبهٔ عليا نهاده سر بسجود	يكى بپاى صنم رو نهاده گريه كنان ❀
❀ يكى (ديو) Dieu بخواند اوراو ديكرى (تكرى)	يكى (الله) كويدوىراوديكرى (يزدان) ❀
❀ غرض ازين همكى نام ذات واحد تست	كه هر كروه بلفظى نموده شكر بيان ❀
❀ زنور تو نبود هيچ جايكاه تهى	تجليات تو ظاهر بهر محل ومكان ❀
❀ نماند هيچ كس از نور علم تو محروم	كه علم تو بدل هر كسى است نسخهٔ جان ❀
❀ زوصف ذات تو ابكم زبان (مهرى) زار	زحكمت تو عقول جهان همه حيران ❀
❀ ندانمت كه چه خوانم هرانچه هست توى	بجز تو نيست پروردكار انس وجان ❀

وصلوات صلوات متواصلات كه نفيس نفوس قدسيان آسمان زكى ومطهر ونفحات نفحات ريحات كه از نزهت شمائل شامة الشمايمش شامهٔ عامهٔ ساكنهٔ عالم بالا مشمول شمامهٔ مشك از فراست بران ناطقه پيراى ان هو الا وحى يوحى منزل رس فكان قاب قوسين او ادنى (لمؤلفه)

❀ چو كرد آن فخر عالم عزم معراج	بيك لمحه كذشت از هفت منزل ❀
❀ خطاب لم يزل را كشت مظهر	كه بر عرش برين چون كرد منزل ❀

فرمانفرمای خطهٔ ناسوت جلوه پیمای زینتسرای ملکوت محمد مصطفی افضل التحایا ونیز درود نامحدود بر آل طاهرین واصحاب گزین او باد اما بعد این حقیر خاکسار (محمد مهدی) ذره مقدار که مولد ومسقط راسش بلدهٔ کرکوک که یکی از شهرهای عراق عرب که خطهٔ بغداد بهشت آباد است درسال هزار و دوصد و هشتاد و یکم تاریخ هجری بدار السلطنهٔ قسطنطنیه رحلت نمود و ببارگاه معالی دستگاه عرفا پناه مرحوم مغفور جنتمکان خلد آشیان (مصطفی فاضل) پاشا که عم مکرم حضرت خدیو اعظم (محمد توفیق) افخم که حالا فرمانفرمای دیار مصر است رخت اقامت انداخت (قطعه)

❀ هرزبان را آشنا و واقف هر علم بود	آن گرمکار زمان آن فاضل فرخ شعار ❀
❀ عدل پرور بود وهم کان کرم بحر همم	آن امیر ابن امیر ابن امیر نامدار ❀
❀ رحمت وغفران خلاق ازل باد ادام	بر روان انور آن داور عالی تبار ❀

پس از مدت اقامت بدرس دادن انجال کرامش مشغول شده وبمساعدهٔ عنایت عادهٔ چاکر پرورشش کمترین بنده را بقلم ترجمهٔ باب عالی شرفیاب گردانید ودر انجا قرین نه سال باداء وظیفهٔ ترجمه گری ملحوظ ومأمور وبعد از ان بمأموریت کارپردازی بافرمان والاشان ذات حضرت پادشاهی بجانب دولت ایران تعیین وهم چهار سال در انجا بدان وظیفه مشغول و پس از انجام مأمورهٔ مذکوره وحسن ختام آن باستانهٔ علیه عودت وبنا بمحسوبیت ومنسوبیت دیرینهٔ بنده که بخاندان بلند ایوان مرحوم مشار الیه بود بارزوی زیارت عائلهٔ بزرگوارش ازدر سعادت نهوض وعازم ووارد دیار مصر شده وتقاضای زمان زیارترا باقامت تحویل وتبدیل گردانید وچون خواص وعوام این دیار را بتعلم السنهٔ مختلفه راغب ومائل وطالب دیدم بنابران ونیز بامل وارزوی خدمتی نمودن بابنای وطن بترتیب وتالیف کتابی که شامل بربهتر ولطیفترین لغت از لغات اوروپا که لغت فرانسزی بود ونیز از لغات شرقیه که عربی وفارسی وترکی باشد صرف یارای مقدرت نموده وبنام نامی میر فرخ نژاد مجدت ونجدت همراه ولیعهد معالی نهاد (عباس) مطرز ومزین و (بتحفة العباسیه للمدرسة العلیه التوفیقیه) تسمیه ومعنون گردانید (قصیده)

چه میر عالی نسب بختیار پاک نهاد ❋ چه میر گوهر کان کمال و رشد و رشاد
چه میر مهر سپهر ذکا و هوش و شعور ❋ چه میر بدر درخشان آسمان نژاد
چه میر نجل خدیو گزین روشن رای ❋ کز وست رونق مصر و ازو جهان دلشاد
خدیو اعدل و اکرم امیر اعظم و افخم ❋ کبیر عارف و دانا کبار عهد و عباد
زمان ز امن و امانش بزیب و زینت و فر ❋ مکان زمین و یمانش بعدل و رونق و داد
رود بامرش پویان جبال صخرت و طلال ❋ شود بحکمش گویان نهال خشک و جماد
ایا سپاه شکوهت بجان خاین ملک ❋ همان کناد چو صرصر بقوم ملت عاد
بهم فتند ز هراست قلاع اهل نفاق ❋ چو خیبر از کف حیدر بیک دو روز جهاد
صلابت تو بجان عدوی ملک فکند ❋ تزلزلی که فلاخن بسنگ ریزه رماد
سبیل عدل تو نا زم که بر کند ز عروق ❋ بصحن گلشن این ملک خار جور و فساد
ز ربط عدل تو اقلیم علم و فضل رواج ❋ ز ضبط حکم تو بازار ظلم و جور کساد
بچشم فکر بخوانی ز مبدأ همه کار ❋ امور غیب که ثبت است در زمان معاد
ذکر تو (مهری) دعایش نماز روی نیاز ❋ ز بارگاه ثنا کاه جمله خلق و عباد

❋ بچرخ تا که مقرر بود شکوه و جلال ❋
❋ جلال و حشمت و حکمت بروز حشر رساد ❋

❋(تنبیه)❋

معلوم زبان آشنایان دوران و شاگردان پر ذهن واذعان باد که این کتاب دائر باصول خواندن لغات فرانسزی و تعریف و بیان مفردات و قواعد نحو صرف و انواع مکالمات و محاورات و ضروب امثال و اسامی دواوین و مجالس و محاکم و عنوان و القاب اصحاب مناصب و مراتب و صورت انواع مراسلات و مستندات و حکایات و نصح و پند حکم امیز است ❋

﴿ ترجمهٔ دیباجه ﴾

* شکر الله سپاس بی‌نهایه * اول خالق لم یزل خدایه
* قیوم وقدیر وبی نشاندر * خلاق زمین وآسماندر
* هر سورهٔ وصفی قل هوالله * لاخالق غیره هوالله
* اولدی مکه اولندی خلق آدم * فرمانبری اولدی جمله عالم
* بریسی قیام ایدوب نمازه * بریسی بسته طوروب نیازه
* بری (دیو) دیر بریده (یزدان) * بری دخی (تکری) بری (منان)
* هر بری بر آد ایله دل افروز * اول خالقی ذکر ایدر شب وروز
* هرچند نظردن اول نهاندر * هر برده تجلیسی عیاندر
* فیض وکرمی جهانه شامل * علمی دخی هر مکانه واصل
* فیضیله بتون جهان آباد * علمیله تمام خلق دلشاد
* محروم دکل درنده کیمسه * احسانی محیط جمله ناسه
* انجیل وزبور وداخی تورات * فرقان شریف ایله فتوحات
* تفسیر واحادیث وقوانین * تاریخ جهان وچوق دواوین
* کوردم اوقودم که جمله یکسر * وحدانیتن بیان ایدرلر
* حقنده بیوردی شاه لولاک * سبحانک الحق ماعرفناک
* بر برده ایده نبی مختار * وصفنده کمال عجز اظهار
* قانده قاله (مهری) ایله (سحبان) * (خاقانی) و (نفعی) سخن ران
* مهری حقیر خاکساره * اول بندهٔ ناتوان وزاره
* عطف نظر ایله ای الهی * ای خالق مهر وماه وماهی
* بوقدرا کاسندن اوزکه یاری * خنکار وخدیو شهریاری *

ودرود نامحدود اول مظهر خطاب لولاک * مسندپیرای وما ارسلناک * حکمران ملکت بعثت * دیهیم افروز تختگاه رسالت * منظره آرای لقد رأی من آیات ربه الکبری * ناطقه پیرای ان هو الا وحی یوحی * منزل رس فکان قاب قوسین او ادنی * بیت *

❋ خاتم وشاه رسل خسرو ملک تمکین ❋ خاتمش رادو جهان آمده در زیر نکین ❋

محمد مصطفى عليه افضل التحايا افندمز حضرتلرينه ودخى ال طاهرين واصحاب كزيننه اوله *

(امابعد) مولدو مسقط رأس عاجزى خطهٔ بغدادده اخلندهٔ كركولك ولاياتى اولوب تاريخ هجريه نك بيك ايكى يوز سكسان بر سنه سنده درسعادته عزيمت وخديو اعظم ﴿محمد توفيق﴾ افخم افندمز حضرتلرينك عم مكرمى جنتمكان فردوس آشيان ﴿مصطفى فاضل﴾ پاشانك ملجأ الغربا وملاذ العرفا اولان دائرهٔ عاليلرينه التجا ومدت مديد انجال والاتبارلرينك امر تدريسلريله مشغول اولديغم حالده مشار اليهك (قطعه)

* الطاف وفضل وهمتى احسان وجود ونعمتى	* كالنار فوق العلم * هب عالمه ايدى جلى *
* صعمزشناسى كنهٔ قسطاس فهم وفكرته	كان كرم بحر هم ايدى انك دست ودلى *
* اول خالق موت وحيات تنسيق ساز كائنات	ايده غريق لجنهٔ رحمت روان فاضلى *

مساعدهٔ عنايتعادهٔ بنده پروريلريله باب عالى ترجمه اوطه سى خلفالكى سلكنه داخل وطقوز سنه اوراده مترجملك مأمور يتنده بولنوب مؤخرا بافرمان ذات حضرت پادشاهى شهبندرلكله دولت ايران جانبنه تعيين بيورلمشيدم ودرت سنه دخى اوطرفده اجراى حسن خدمت وختامنده مأموريتله آستانهٔ عليه يه رجعت وعودت ايدوب مرحوم مغفورك خاندان بلندايوانلرينه اولان محسوبيت قديمه ومنسوبيت ديرينهٔ بندكانه م اقتضاسنجه فاملياى عاليلرى زيارتنى واجبهٔ ذمت ومتحتم عهدهٔ عبوديت بيلهرك مصره كلدكده بوره اهاليسنك السنهٔ اجنبيه تعلمنه انهماك وكثرت ميل رغبتلرينى مشاهده ايلديكمده ممالك اسلاميه نك هر بر نقطه سى نقطهٔ نظر ومردمك بصر قدر نزد عاجزانه مده عزيز وقيمتلى بولنمش اولمغله ابناى وطنه بر خدمت وجيزه ده بولنمق اميدوار زوسيله اورو پانك لغاتندن الك لطيف وظريف فرانسز لغتى ولغات ممالك اسلاميه دن دخى الك مرغوب ومقبول عربى وتركى وفارسى لغاتنى شامل اشبو كتاب متعدد كتبدن اقتطاف وترجمه ر تأليف اولنوب ولى عهد خطهٔ مصر پرنس (عباس) بك افندى حضرتلرينك نام ناميلريله تذهيب وتزيين و ﴿التحفة العباسيه للمدرسة العلية التوفيقيه﴾ عنوانيله معنون قلندى ﴿قصيده﴾

* كيمدر او مير مسعدت اثار وبختيار	كيمدر او كوهر صدف نسل نامدار *
* كيمدر او كان حديقهٔ انساب عاليشان	كيمدر او نور حدقهٔ نظر چشم افتخار *
* كيمدر او نونهال باغ نجابت نژاد كيم	عقل وذكاوفهم وكياستله باردار *
* برج سعادت اوزره اودر نجم تابناك	اوج صباحت اوزره اودر بدر تابدار *
* نجل خديو اعظم دارا مقام كيم	عدل وعنايتيله جهان شاد وبرمسار *
* اولدر عزيز مصر وعزيز جهانيان	داراى داد پرور وجمشيد كامكار *

* مطلوب ملك وملت ومختار خاص وعام * ممدوح شيخ وعالم ومقبول روزكار

* توفيق حق رفيقى اولوب باورى دخى * فخر رسل محمد محبوب كردكار

* توفيق حق رفيق اولنجه نه باك وخوف * عصيان ايتسه برنيجه اقوام نابكار

* عصرنده كيمكه عاصى اوله عاقبت اولور * اول طاغى شرير باغى بى شرم وننك وعار

* مقهور قهر قاهر قهار ذوالجلال * منفور جمله عالم ومطرود هرديار

* دست عدو ظلم ايرشمز رعيته * عدلى چكوب جوانبنه سور استوار

* صغمز بيانه مدحله وصفى اوداورلك * زيرا كه حسن خلقنه يوق (مهربا) كنار

* يارب بحق عرش ودخى اسم اعظمك * يارب بحق احمد مختار وچاريار

* جاه وجلال ودولتنى ايله مستدام * شان وشكوه وشوكتنى ايله پايدار

* انجال امجديله وزيران صادقن * ايله كمال دولت وعزتله برقرار

تنبيه

مظاهر فضل بى نهايه اولان اهل نهايه نهان ولغات ولسان مختلفه يه آشنا اولان ارباب عرفانه مستور وپوشيده اولميه كه اشبو كتاب فرانسز لغاتنك اصول قرائتنى ومفرداتنك بيانى وقواعد نحو وصرف ايله انواع مكالمات ومحاوراتى وسوال وجوابات وضروب امثالى حاوى واسامى دواوين ومجالس ومحاكم واصحاب مراتب جليله نك عنوان والقابلريله مراسلات وپوليچه وسندات صورتلرى وحكايات ونصايح حكم آميزى محتويدر

اخطار

اكثر فرانسز كلمه لرينك صوت تلفظنى حركه سز تركجه حروفله تعريف ايتمك كوج اولديغندن قارئينه موجب سهولت اولمق اوزره بروجه آتى بعض حرفلرينه حركه وعلامت وضع وتحرير اولنمشدر مثلا V حرفنك صوتنى كوسترمك ايچون عربلره مخصوص فا حرفى اوزرينه اوچ نقطه ايله اشارت اولنمش وفرس وتركلر ايچون دخى ايكى واو ايله كوسترلمشدر مثلا حسود معناسنه اولان Envieux (آنڤيو) (آن وويو) وبخيل معناسنه اولان Avare (آڤار) (آووار) كلمه لرنده اولديغى كبى وبرده بعض برده كاف فارسى كبى تلفظ اولنان G ودخى دائما زاى فارسى كبى اوقنان J حرفلرى عربيده بولنمديغندن كاف مذكوره جيم مدمرى ايله يازلمش وزاى مرقوم دخى جيم فارسى ايله كوسترلمشدر مثلا (بيوك) معناسنه اولان Grand (جران) (كران) و(سورم) معناسنه اولان J'aime (جيم) (ژيم) كلمه لرنده اولديغى مثللو وفتحه وكسره ايله كوستريلان حرف دخى فتحه وكسره اراسنده خفيفجه اوقنور (الكم صاغمه) معناسنه اولان Arc-en-ciel (اركان سيل) ورفع ونصبه ايله كوستريلان حرف دخى فتحه ونصبه اراسنده اوقنور (ايو) معناسنه اولان Bonté (بون تيه) كلمه لرنده اولديغى كبى وهكذا

L'ALPHABET

(حروف الهجاء)

			الاسم	الحرف	NOM	PRONONCIATION
....	....	....	أَ	ا	A a	a
....	....	....	بِي	ب	B b	be
سين كبيدر واكر اوكنده بو a, o, u حرفلردن بريسى واقع اولورسه كاف كبى تلفظ اولنور	چون سين واكر بر حرفى ازين a, o, u حرفها تقدم نمايد چون كاف خوانده ميشود	أولاً اذا تقدم a, o, u	سِي	س	C c	ce
....	....	....	دِي	د	D d	de
ى ويا (ٔ) ويا خود الف كبى تلفظ اولنور	چون (ى) ويا خود (ٔ) ويا الف تلفظ ميشود	أو (ٔ) او الالف الممالة	أِي	ى	E e	e
....	....	....	اِف	ف	F f	ef
(ژ) كبيدر واكر بو a, o u, حرفلردن بريسى اوكنده واقع اولورسه كاف فارسى كبى تلفظ اولنور	چون (ژ) واكر در ما بعدش حرفى ازين حرفها a, o . u واقع كردد چون كاف فارسى تلفظ ميشود	او الجيم المصرية اذا تقدمت a, o, u	جِي	ج	G g	ge

....	....	....	آش	ه	H h	ache
....	....	....	اِی	ی	I i	iy
ژ	ژ	....	ﭽِی	ج	J j	ji
....	....	....	کا	ك	K k	kà
....	....	....	اَلْ	ل	L l	el
....	....	....	اَمْ	م	M m	em
....	....	....	اَنْ	ن	N n	en
....	....	... .	أَوْ	و	O o	o
پای فارسی کبیدر	چون (پ) است	بی الفارسیة	پِی	ب	P p	pé
....	....	....	کُو	ك	Q q	qû
....	....	....	اَرْ	ر	R r	er
سین ویاخودزی کبیدر	چون سین ویاخودزی	سین اوزای	اَسْ	س	S s	esse
تی ویاخودسین کبیدر	چون تی ویاخود سین	تا أوسین	تَی	ت	T t	té
....	....	....	أُو	و	U u	u
فایه ممزوج واو کبیدر	چون واو آمیخته بفا باشد	واو الممتزجة بالفاء	ڤ ـ وو ـ ڤِی	ڤ	V v	vé
....	....	....	کس ـ اَکْس		X x	ix
اِگرك	اِگرك	....	ی ـ اِجرِيْك		Y y	ygrec
....	....	....	زَدْ	ز	Z z	zed

فى الحروف الهجائية والحروف المركبة
وانما تركيبها باعتبار الخط لا باعتبار اللفظ وهى

در بيان حروف هجائيه ومركبه * وتركيب حروف مركبه باعتبار خط است نه باعتبار لفظ (مثال)

حروف هجائيه ومركبه يه دائردر * حروف مركبه نك تركيبى تلفظ اعتباريله اولميوب خط اعتباريله در (مثال)

Ch	ش
Th	ت
Ph	ف

ثم ان هذه الحروف تنقسم الى Consonnes اى حروف صحيحة والى Voyelles اى حروف العلة وحروف العلة خمسة وهى a,e,i,o,u, ومن هذه الحروف ما يوضع عليه حركة تسمى accent وهى ثلاثة انواع الاول aigu وهذا شكله (٢) نحو bonté كرم

پس اين حرفها تقسيم ميشوند به (قونسون) يعنى بحروف صحيحه وبه (ووايل) يعنى بحروف علة وحروف علة پنج است كه اينها اند a, e, i, o, u وازين حرفها كه بروحركه كذارند (اقسان) نام ميشود وايشان سه نوعند نوع اول را (ايكو) كوينند وشكلش اينست (٢) چنانچه دركلمهٔ (بونتى) كه بمعنى سخاست

اشبو حرفلر (قونسون) ه يعنى حروف صحيحه يه و (ووايل) يعنى حروف علته تقسيم اولنورو حروف علت بشدركه بونلردر a, e, i, o, u وبو حرفلرك اوزرينه وضع اولنه جق حركه لره (اقسان) تسميه اولنورو بوده اوچ نوعدر . نوع اولك شكلى (٢) بودركه (ايه كو) ديرلر سخاوت معناسنه اولان (بونتى) كلمه سنده اولديغى كبى

الثانى grave اى رزين وهذا شكله (٢) نحو Progrès تقدم

دوم را (كراوو) كويند كه شكلش اينست (٢) چون (پروكرى) كه بمعنى فرا پيش رفتن

ايكنجى علامته (كراوو) دينلور شكلى بودر (٢) ايلرو كيتمك معناسنه اولان (پروكرى) كلمه سنده اولديغى كبى

....	....	....	آش	ه	H h	ache
....	....	....	اى	ى	I i	iy
.... ژ	.... ژ	....	جِى	ج	J j	ji
....	....	....	كا	ك	K k	kà
....	....	....	اَل	ل	L l	el
....	....	....	اَم	م	M m	em
....	....	....	اَن	ن	N n	en
....	....	....	أو	و	O o	o
پاى فارسى كبيدر	چون (پ) است	بى الفارسية	بِى	ب	P p	pé
....	....	....	كُو	ك	Q q	qû
....	....	....	اَر	ر	R r	er
سين ويا خود زى كبيدر	چون سين ويا خود زى	سين اوزاى	اَس	س	S s	esse
تى ويا خود سين كبيدر	چون تى ويا خود سين	تا أوسين	تَى	ت	T t	té
....	....	....	أو	و	U u	u
فايه ممزوج واو كبيدر	چون واو آميخته بفا باشد	واو الممتزجة بالفاء	ف - وو - ڤى		V v	vé
....	....	....	كس - اَكس		X x	ix
اِگرك	اِگرك	....	ى - اِجريك		Y y	ygrec
....	....	....	زَد	ز	Z z	zed

فی الحروف الهجائیة والحروف المرکبة
وانما ترکیبها باعتبار الخط لا باعتبار اللفظ وهی

در بیان حروف هجائیه ومرکبه *
وترکیب حروف مرکبه باعتبار خط است نه باعتبار لفظ (مثال)

حروف هجائیه ومرکبه یه دائردر
* حروف مرکبه‌نك ترکیبی تلفظ اعتباریله اولمیوب خط اعتباریله‌در (مثال)

Ch	ش
Th	ت
Ph	ف

ثم ان هذه الحروف تنقسم الی Consonnes ای حروف صحیحة والی Voyelles ای حروف العلة وحروف العلة خمسة وهی a,e,i,o,u, ومن هذه الحروف ما یوضع علیه حرکة تسمی accent وهی ثلاثة أنواع الاول aigu وهذا شکله (٢) نحو bonté کرم

بس اینحرفها تقسیم یمشوند به (قونسون) یعنی بحروف صحیحه وبه (ووایل) یعنی بحروف علة وحروف علة پنج است که اینهااند a, e, i, o, u وازین حرفها که بروحرکه گذارند (اقسان) نام یمشود وایشان سه نوعند نوع اول را (ایه‌کو) کویند وشکلش اینست (٢) چنانچه درکلمهٔ (بونتی) که بمعنی سخاوت است

اشبو حرفلر (قونسون)ه یعنی حروف صحیحه‌یه و (ووایل) یعنی حروف علته تقسیم اولنور وحروف علت بشدرکه بونلردر a, e, i, o, u وبو حرفلرك اوزرینه وضع اولنه جق حرکه‌لره (اقسان) تسمیه اولنور وبوده اوج نوعدر . نوع اولك شکلی (٢) بودرکه (ایه‌کو) دیرلر سخاوت معناسنه اولان (بونتی) کلمه سنده اولدیغی کبی

الثانی grave ای رزین وهذا شکله (٦) نحو Progrès تقدم

دوم را (کراوو) کویند که شکلش اینست (٦) چون (پروکری) که بمعنی فراپیش رفتن

ایکنجی علامتـه (کراوو) دینلور شکلی بودر (٦) ایلرو کیتمك معناسنه اولان (پروکری) کلمه‌سنده اولدیغی کبی

الثالث Circonflexe وهو مركب من الاثنين وهذا شكله (^) نحو âge (عمر) وقد يوضع على بعض الالفاظ دلالة على حذف حرف فى الغالب (نحو)

علامت سوم را (سيرقونفلكس) گويند كه مركب از دو اقسام است وشكلش (^) اينست چنانچه در كلمه (آژ) كه بمعنى عمر است واغلب بر بعض الفاظ دلالت بر حذف حرف وضع ميشود (مثال)

اوچنجى علامته (سيرقونفلكس) دينلور شكلى بودركه (^) ايكى اقساندن مركبدر (عمر) معناسنه اولان (آژ) كلمه سنده اولديغى مثللو بعض الفاظده حرفك حذفنه دلالة وضع اولنور (مثال)

Fête	فيت	عيد	جشن	بيرام
Apôtre	أپوتر	حواريون	حواريون	حواريون
Flûte	فلوت	زماره	نى	دودك ـ قوال

ومن هذه الحروف أيضا ماتليه علامة تسمى Apostrophe نحو l'homme الرجل وهذا شكله (') فان أصل الكلمة le homme

ونيز از اين حرفها است آنچه علامت (آپوستروف) برا او وضع ميشود وشكلش (') l'homme مرد كه اصل كلمه le homme اينست

ودخى بو حرفلرك اوزرينه وضع اولنه جق علامته (آپوستروف) دينلور وشكلى بو (') دركه آدم معناسنه اولان (لوم) كلمه سنده اولديغى مثللو كه كلمه نك اصلى (لواوم) در

وحرف يوضع تحته علامة تسمى cédille وهذا شكلها (¸) كافى Français فرنساوى

وحرفيست زيرا وعلامت كه مسمى به (سيديل) بود وضع ميشود وشكلش (¸) اينست چنانچه در كلمه Français فرانسلى

وحرفك آلتنه وضع اولنه جق علامته (سيديل) دينلور وشكلى بو (¸) دركه فرانسه لى كلمه سنده اولديغى مثللو

وقد يوضع نقطتان على بعض حروف العلة وهى ë, ï, ü (نحو)

وگاهى دو نقطه بر بعض حروف علة وضع ميشود (مثال)

وبعض كره حروف علتك بعضلرينه ايكى نقطه وضع اولنور (مثال)

Poëte	پُوَاِيتْ	شاعر	شاعر	شعرسويليان آدم
Aïeul	آيُولْ	جدّ	نيـا	بيوك بابا ـ دده

ويقال لهذه العلامة trêma	واين علامت را (ترى ما) كويند	وبو علامته (ترى ما) ديـنلور
وقد يوضع بين اللفظين خط يسمى Trait d'union كافى	وكاسے در بين دو لفظ خطى كه (ترى دونيون) كويند وضع ميشود چنانچه در كلمات آتيه	وبعض وقت (ترى دونيون) تسميه اولنان جزكى ايكى لفظ اراسنده وضع اولنور آتيده كى كلمه لرده اولديغى كبى

Chat-huant	شاوان	بوم	جغد ـ كوف	بايقوش
Arc-en-ciel	آركانْسِيَلْ	قوس قزح	تيرازه ـ كمان آسمان	الكم صاغمه

De la prononciation في التلفظ	در بيان (پرونون سياسيون) يعنى تلفظ حروفات	(پرونون سياسيون) ه دائر يعنى حروفاتك تلفظنه

ا A

لفظه لفظ الالف اذا كان فوقه هذه العلامة (^) نحو	اكر اين (^) علامت بر او باشد چون حرف الف خوانده ميشود (مثال)	واكر او زرنده بو (^) علامت بولنورسه الف كبى تلفظ اولنور (مثال)

Pâte	پاتْ	عجين	خمير	خمور
Pâtir	پاتيرْ	تأذّى	آزار كشيدن	زحمت چكمك
Pâté	پاتى	رشحة القلم	چكالهٔ خامه	قلم طاملا تيسى
Pâtis	پاتى	مرعى	چراكاه	اوتلاق

B ب

لفظه كالباء غالبا وقد يشم صوت الباء الفارسية فى الكلمات الآتية وهى	اقط او باغلب چون باست وگاهى نزديك بپاى فارسى صدا ميدهد چنانچه در كلمات آتيه	اكثريابا كبى صداوير رايسه ده آتيده كى كلمه لرده پاى فارسى يه قريب صداوير ر

Abcès	آبسى	دملة	اماسى ـ ريشه دار	چبان
Substance	سوبستانس	جوهر	گوهر	جوهر
Substituer	سوبستى توى	مبادلة	مبادله كردن	دكشمك

C س

لفظه كالسين اذا لم يتقدم a, o, u, (نحو)	اگر در پيشش اين حرفها a, o, u, نباشد چون سين تلفظ ميشود (مثال)	واگر اوكنده a, o, u, حرفلرى بولنمزسه سين كبى تلفظ اولنور (مثال)

Ceci	سى سى	هذا	اين ـ همين	بو ـ شو
Ciseaux	سيزو	مقص	دوكارد	مقاص
Cécité	سيستيه	عمى	نابينايى	كورلك
Céder	سيديه	ترك	گذاشتن	براقمق

وأيضا اذا كان تحته هذه العلامة (ç) نحو	واگر در زيرش اين علامت (ç) باشد نيز چون سين خوانده ميشود (مثال)	واگر التنده (ç) اشبو علامت بولنورسه دخى سين كبى اوقونور (مثال)

Garçon	جارسون كارسون	غلام	بنده	قول
Façon	فاسون	اسلوب	روش ـ منوال	طرز
Reçu	رى سو	سندالقبض	مقبوضنامه	مقبوض سندى
Leçon	لى سون	درس	درس	درس

ويلفظ كالكاف اذا تقدم حروف a, o, u (نحو)

واكر در پيش اين حرفها a, o, u واقع كردد چون كاف خوانده ميشود (مثال)

واكر اوكنده بو .a, o, u حرفلر واقع اولورسه كاف كبى اوقونور (مثال)

Catimini	كات مني	خفية	نهانى	كيزلوجه
Comité	كوميتيه	مجلس خاص	انجمن مخصوص	مجلس خصوصى
Commencer	كومنسيه	بداء ـ شروع	آغاز كردن	باشلامق
Curiosité	كوريوزتيه	تجسس	جويدن	ارامق

وقد يكتب ولا يلفظ (نحو)

در كلمات اتى نوشته كردد وتلفظ نميشود (مثال)

وكلمات آتيده يازيلور وتلفظ اولنمز (مثال)

Almanach	الماناا	تقويم	سالنامه	تقويم
Estomac	استوما	معدة	معده	معده
Tabac	تابا	دخان	توتون	توتون
Broc	برو	دلو	دلو	صوقوغه سى

D د

لفظه كالدال غالبا وقد يلفظ كالتاء اذا كان قبل حروف العلة أو حرف h غيرملفوظ (نحو)

اكثر چون دال تلفظ شود واكر در پيش حرف علة ويا حرف h غيرملفوظ باشد چون تا تلفظ ميشود (مثال)

اكثريا دال كبى تلفظ اولنور انجق اوكنده حرف علت وياخود ابكم حرفى h واقع اولورسه تا كبى تلفظ اولنور (مثال)

Grand homme	گرانْتْ اوم	رجل عظيم	مرد بزرگ	بیوك آدم
Froid extrême	فروواتْ ایکْس ترِیم	برد عارم ـ شديد	سرمای سخت	غایت صوغوق

(واذا وقع آخر كلمة يكتب ولا يلفظ (نحو) | واگر در آخر کلمه واقع گردد تلفظ نمیشود (مثال) | وکلمه نك آخرنده واقع اولورسه تلفظ اولنمز (مثال)

Grand	جران ـ گران	كبير	بزرگ	بیوك
Pied	پییه	رجل	پای	اياق
Chaud	شو	سخن	گرم	صیجاق

E ى

لفظه غالبا كالضمة (نحو) | در اغلب چون ضمه تلفظ میشود (مثال) | اکثر یا ضمه کبی تلفظ اولنور (مثال)

Je	جو ـ زو	أنا	من	بن
Jeter	جوتیه ـ زوتیه	رمى ـ القا	انداختن	آتمق
Jet d'eau	جدو ـ زیدو	فواره	فواره	فسقیه

وقد يكون كالفتحة التي تشم الكسر وله حينئذ ثلاث علامات الاولى é ويقال لها Accent aigu (نحو) | وگاه چون فتحه که نزدیک بکسره بود تلفظ میشود ودرین حال سه علامت دارد * علامت اول را (آقسان تهگو) گویند (مثال) | وبعض کره کسره یه اوقشر فتحه کبی تلفظ اولنور وبو حالده اوچ علامتی واردر * برنجی علامته (اقسان ته گو) دینلور (مثال)

Santé	سانْتیه	صحة	تن درستی	وجود صاغلغی
Charité	شارتیه	مرحمة	مرحمت	مرحمت
Café	کافه	قهوه	قهوه	قهوه

والثانية è ويقال لها Accent grave (نحو) | وعلامت دوم را (اکسان گراوو) گویند (مثال) | ایکنجی علامته (اکسان گراوو) دینلور (مثال)

French	Transliteration	Arabic	Persian	Turkish
Procès	بروسيه	دعوى ـ قضيه	دعوا	دعوا ـ قضيه
Succès	سوكسيه	نجاح	ظفر ياب شدن	ظفر بولمق

والثالثة ê ويقال لها Accent circonflexe (نحو)	وعلامت سوم را (اكسان سر كون فليكس) كويند (مثال)	واوچنجی علامته (اكسان سركون فليكس) دينلور (مثال)

French	Transliteration	Arabic	Persian	Turkish
Tête	تت	رأس	سر	باش
Être	اتر	كون ـ كائن	هستی	وارلق
Gîte	جيت ـ ژت	مأوى ـ مكان	جای	ير ـ يورد

والنطق بها فی المثال الاول أخف من غيره ولا يلفظ هذا الحرف فی آخر الفعل (نحو)	وتلفظ كردن در مثال اول خفيف تر از ديكراست واين حرف در آخر فعل تلفظ نميشود (مثال)	ومثال اولده حرف مذكور ايله نطق ايتمك ديكرلردن دها خفيفدر واشبو حرف فعلك آخرنده تلفظ اولنمز (مثال)

French	Transliteration	Arabic	Persian	Turkish
J'aime	جيم ـ ژيم	احب	دوست دارم	سورم
Je possède	جی ـ زی بو سد	املك	من دارم	بن موار
J'offre	جوفر ـ ژوفر	اقدم	من عرض ميكنم	بن عرض ايدرم

وكذا اذا وقع آخراً فی غير ذلك ولهذا يسمى الاخرس فاما فی الالفاظ التی تنتهی بحروف ent فانه يلفظ كالفتحة (نحو)	ونيز اكر در آخر غير اين كلمها واقع كردد تلفظ نميشود وازين سبب او را لال تسميه ميكنند واما در الفاظی كه باين ent حروف نهايت يابد چون فتحه تلفظ ميشود (مثال)	وبونلردن بشقه ديكر كلمه نك اخرنده واقع اولورسه دخی تلفظ اولنمز بونك ايچون حرف ابكم تسميه اولنور انجق حروف ent ايله انتها بولان لفظلرده فتحه كبی اوقنور (مثال)

Décent	دَیسَنْ	لائق	سـزا	یاقشقلی
Innocent	اِنُوسَنْ	برئ	بیگناه	قباحتسز
Évident	اِیڤیدَنْ	واضح	بدیدار ــ اشکارا	آچق ــ بللو

واذا وقع قبل حروف f,t,c,x,r, يلفظ كالفتحة (مثال)

واگر پیش ازین f,t,c,x,r, حرفها واقع گردد چون فتحه تلفظ میشود (مثال)

واکر ــ حرفلرك اولنـده واقع اولورسه فتحه کبی تلفظ اولنور (مثال)

Effacer	اَیفاسِه	امحا ــ ازالة	نابود کردن	یوق ایتمك
Aimer	اَیمِه	حبّ	دوستی	سومك
Effet	اَفیه	نتیجة	فائده	ثمره ــ نتیجه
Examen	اَیکزامَنْ	فحص	پژوهش	اراشدرمه

وقد يكتب ولا يلفظ اذا تقدم حرف g وذلك في الفاظ قليلة (نحو)

واگر این g حرف تقدم نماید نوشته گردد وخوانده نمیشود مگر در بعض الفاظ خوانده میشود (مثال)

واکر g حرفی انك اولنده واقع اولورسه یازیلوب اوقنمز انجق شاذ قبیلندن اوله رق بعض کلمه لرده اوقنور (مثال)

Geôlier	جُولیه ــ ژُولیِه	سجّان	پاسبان زندان	حبسجی
Gageur	جاجُور ــ گاژُورْ	رهن	گرو	رهن

F ف

لفظه كالفاء مطردا وقد لا يلفظ كما في

لفظش چون فا است وخوانده نمیشود در کلمهای آتی

عادتا فا کبی ایسه ده کلمات آتیه ده اوقنمز

Chef-d'œuvre	شَی دُوثْر	صنع بديع	صنعت غریب	نادیده ایش
Cerf-volant	سِیرڤُولَنْ	خنفساء ذات قرن	فاسیاه	اوصورغان بوجکی

	ويلفظ في	ودر كلمهاى آتى تلفظ ميشود	وآتيده كى كلمه لرده تلفظ اولنور
Cerf	سَيرف	ايّل	گوزن	كيك
Chef	شَيف	رئيس	سردار	باش
Neuf	نُوف	تسعة	نه	طقوز

G چ ك

اذا وقع قبل a, o, u فانه يلفظ كالجيم المصريه أى كاف الفارسيه (نحو)	اگر در اول اواين a, o, u حرفها واقع شود چون كاف فارسى خوانده ميشود (مثال)	اگر a, o, u حرفلرك اولنده واقع اولورسه كاف فارسى كبى اوقنور (مثال)

Gâteaux	جاتُو ـ گاتُو	كعكة	كاك	بورك
Gomme	جُوم ـ گوم	صمغ	صمغ	صمغ
Guide	جيد ـ گيد	هادٍ ـ دليل	رهنما ـ رهبر	قلاغوز

واذا تقدم e, i, y فيكون لفظه كالجيم أى زاى الفارسيه (نحو)	واگر در اول e, i, y اين حرفها واقع گردد چون (ژ) خوانده ميشود (مثال)	واگر e, i, y حرفلرك اولنده واقع اولورسه زاى فارسى كبى اوقنور (مثال)

Geôlier	جُوليه ـ ژُوليه	سجان	پاسبان زندان	حبسخانه بكچيسى
Gibier	جيبيه ـ ژيبيه	صيد	شكار	آو
Gynécée	جِى ـ ژِنِى سِيه	بيت النسوان	خانه زنان ـ حرمسرا	حرم دائره سى

واذا وقع آخرا فلا يلفظ (نحو)	واگر در آخر كلمه واقع گردد خوانده نميشود (مثال)	وكلمه نك اخرنده واقع اولورسه اوقنمز (مثال)

Sang	سانْ	دم	خون	قان
Rang	رانْ	درجة ـ منصب	پايه ـ جاه	مقام ـ رتبه
Long	لُونْ	طويل	دراز	اوزون

فاما اذا جاء بعده حرف علة أو حرف h غير ملفوظ فيكون لفظه كالكاف (نحو)	ولكن اگر در آخرش حرف علة ويا حرف h لال واقع گردد آن وقت چون كاف خوانده ميشود (مثال)	ولكن اگر آخرنده حرف علة ويا خود ابكم h حرفي واقع اولورسه كاف كبي اوقنور (مثال)

Un sang épais	أُونْ سانْكْ ﭙِى	دم غليظ	خون كند	قويو قان
Un rang élevé	اون رانك ايليڤيه	درجة رفيعة	پايهٔ بلند	رتبهٔ عالى
Un long hiver	اون لُونك ايڤيه	شتاء طويل	زمستان دراز	اوزن قيش

H ه

لفظه كالهاء وقد لا يلفظ في بعض الكلام و يسمى حينئذ h اخرس فمثال ما يلفظ فيه	چون ها خوانده ميشود واما در بعض كلام خوانده نميشود وازين سبب h لال تسميه كرده اند ودر كلمهائي كه خوانده ميشود (مثال)	ها كبي تلفظ اولنور ولكن بعض كلمه لرده تلفظ اولنمديغندن ابكم h تسميه اولنور وتلفظ اولنه جق كلمه لرده (مثال)

Héraut	هِى رُو	منادى	دلال	دلال
Hérisson	هِى رِسُونْ	قنفذ	خارپشت	كرپى
Haine	هِينْ	بغض	كينه	دشمنلك

ومثال ما لا يلفظ فيه	ودر كلمات كه تلفظ نميشود (مثال)	وتلفظ اولنميه جق كلمه لرده (مثال)

Harmonie	آرْمُونِى	اتفاق	همسازى با همديگر	اويغونلق
Horloge	أُورْلُوجْ ـ اورْلُوژ	ساعة دقاقة	ساعت خودزن	چالر ساعت
Herbe	اَيرْبْ	نبات ـ حشيش	گياه	اوت
Hôte	أُوتْ	ضيف	مهمان	مسافر

وقد يكتب ولا يلفظ وان لم تكن في ابتداء الكلمة (نحو)	واكر در اول كلمه واقع نكردد تلفظ نميشود (مثال)	واكر كلمه نك ابتدا سنده واقع اولمازسه تلفظ اولنمز (مثال)

Chœur	كُورْ	جماعة مغنين	كروه نواكران	خوانندە طاقمى
Anachorète	اَنَاكُورِيتْ	راهب	دژپسند ـ وحدتكزين	تارك دنيا
Philosophe	فِيلُوزُوف	فيلسوف	فيلسوف	فيلسوف

I ى

لفظه غالبًا كالياء او كالكسرة (نحو)	اغلب چون يا ويا كسره تلفظ ميشود (مثال)	اكثريا يا وياخود اسره كبى تلفظ اولنور (مثال)

Ami	امِى ـ ارم	حبيب	دوست ـ يار	دوست ـ محب
Chéri	شَيرِىّ	محبوب	دلپذير	سوكلو
Nourri	نُورِّى	ربيّ	پرورده	بسلنمش

وقد يكون لفظه كالالف اذا تقدم o خاصة (نحو)	واكر در اولش حرف o باشد فقط چون الف خوانده ميشود (مثال)	وماقبلنده o حرفى واقع اولورسه انجق الف كبى تلفظ اولنور (مثال)

Boîte d'or	بُوات دُورْ	علبة من ذهب	درج زرين	آلتوندن قوطى
Croire	كرْوار	صدق ـ ظن	باور نمودن	اينانمق
Froid	فرْوا	برد ـ بارد	سرما	صوغوق

J چ ژ

لفظه كالجيم مطردًا (نحو)	چون (ژ) خوانده ميشود (مثال)	ژاى فارسى كبى اوقنور (مثال)

Jeune	چُون ـ ژُون	شاب	جوان	كنج
Jeu	چُو ـ ژُو	لعب	بازى	اويون
Jeûne	چُون ـ ژُون	صوم	روزه	اوروج

K ك

لفظه كالكاف (نحو)	چون كاف خوانده ميشود (مثال)	كاف كبى اوقنور (مثال)

Kiosque	كِيُوسْك	قصر	كاخ	كوشك
Kystéotomie	كِسْ تُو تو مِى	شق المثانة	شكافتن آبدان	قاوغى يارمق

L ل

لفظه كاللام ولا يكون ملفوظا في هذه الكلمات الآتية وهى	چون لام تلفظ كردد ولكن در كلمهاى آتى تلفظ نميشود	لام كبى تلفظ اولنور ولكن آتيده كى كلمه لرده تلفظ اولنمز

Outil	اُوتِى	آلة	آلت	آلت
Soûl	سُو	سكران	مست	سرخوش
Sourcil	سُورْسِى	حاجب	ابرو	قاش
Gentil	جَانْتِى ـ ژانْتِى	ظريف ـ لطيف	دلكش	جانسوه جن

	وقد يكتب مضاعفا و يلفظ غير مشدّد نحو	ودوبار نوشته كردد ولى شده تلفظ ميشود (مثال)		واپكى كرسيا زيلو روغير مشدد تلفظ اولنور (مثال)
Imbécille	اَم بِيسِلْ	احمق ـ ابله	كول	بودله
Ville	ڤِيلْ ـ وويلْ	مدينة	شهر	شهر
Mille	مِلْ	الف	هزار	بيك
Allumer	اَلُومِيه	شعلة	زبانهٔ آتش	علو

	وقد يكتب مضاعفا ولا يلفظ (نحو)	ودوبار نوشته كردد وخوانده نميشود (مثال)		ايكى دفعه يازيلوب تلفظ اولنمز (مثال)
Cueillir	كُوِيرْ	قطف	چيدن	قوپارمق
Ecaille	اَى كَاىِ	فلس السمك	پشيز ماهى	بالق پولى
Paille	پَاى	تبن	كاه	صمان

M م

	لفظه كالميم الا اذا كان قبله a,i,e,o, وبعده h أو p فحينئذ يكون لفظه كالنون (نحو)	واكر در اولش a,i,e,o, ودر آخرش h ويا p نباشد چون ميم تلفظ كردد واكر باشد چون نون خوانده ميشود (مثال)		واكر ماقبلنده a,i,e,o, واخرنده h ويا خرد p بولنمزسه ميم كبى اوقنور وبولنديغى حالده نون كبى اوقنور (مثال)
Embonpoint	اَنْبُونْ پُوانْ	سمين ـ غليظ الجثه	فربه ـ تناور	سمز ـ طولغونلق
Empêcher	اَنْ پِيشِيه	منع	بازداشتن	اليقويق
Impie	اَنْ پِى	كافر	بى كيش	دينسز
Ombre	اُونْبْرْ	ظل	سايه	كولكه

		وقد لا يلفظ (نحو)	ودر کلمهائی که تلفظ نمیشود (مثال)	وتلفظ اولنمز کلمه لرده (مثال)
Damner	دانیه	تعذیب بنار الجحیم	عذاب دوزخ دادن	جهنمه قویمق
Condamner	كُونْ دانیه	اصدار الحکم علیه	برخلاف حکم گذرانیدن	برینك علیهنده حکم ایتمك

		وقد يكتب مضاعفا ويلفظ مخففا (نحو)	ودوبار نوشته گردد وخفیف تلفظ میشود (مثال)	مکرر یازیلور وخفیف تلفظ اولنور (مثال)
Pomme	پُومْ	تفاح	سیب	الما
Femme	فامْ	امرأة	زن	قاری
Flamme	فلامْ	لهب ـ لسان النار	زبانهٔ آتش	شعله ـ علو

		وقد يلفظ مشدّدا في	ودر کلمهای آتی مشدد تلفظ میشود	وآتیده کی کلمه لرده مشدد تلفظ اولنور
Emmener	آمّنِنیه	قاد ـ أخذ معه	برابر گرفتن	برابر آلمق
Emmagasiner	أیْ ماجازِنیه ـ ما كازِنیه	تخزین	در انبار کردن	در انبار ایتمك
Emmaigrir	أیْ میجریر ـ أیْ مکریر	تهزیل ـ تنحیف	لاغر کردن	آرقلتمق

N ن

		لفظه کالنون وقد يكتب مضاعفا ويكون لفظه مخففا نحو	چون نون خوانده شود واگر دوبار نوشته گردد خفیف خوانده میشود	نون کبی تلفظ اولنور ومکرر یازیلورسه خفیف اوقنور (مثال)
Honneur	أونُورْ	شرف	ارجمندی	ناموس
Connaitre	كُونِیتْرْ	عرفان	شناسیدن	طانیمق
Sonnette	سُونِیتْ	جرس	ناقوس	چالك

O و

لفظه يقارب الضمة نحو	نزديك بضمه تلفظ ميشود (مثال)	ضمه يه يقين تلفظ اولنور مثال		
Bonté	بُونْتِيه	طيبه ـ جميل	خوب ـ نكو	ايو
Maison	مِي زُون	دار ـ بيت	خانه	او
Bomber	بُونْبِيه	تسنيم ـ تحديب	خرپشت كردن	آكريلتمك ـ قبه لى ايتمك

ولا يلفظ في	ودر كلمهاى آتى خوانده نميشود	وآتيده كى كلمه لرده اوقنمز		
Paon	پَان	طاوس	طاوس	طاوس قوشى
Faon	فَان	رشاء	بچۀ گوزن	كيك ياوريسى

P پ

لفظه كالباء الفارسية نحو	چون پا خوانده ميشود (مثال)	پاى فارسى كبى تلفظ اولنور (مثال)		
Papier	پاپيِيه	قرطاس ـ ورق	كاغذ	كاغد
Paris	پارِى	باريس	پارس پايتخت فرانسه	پارس (فرانسه پايتختى)
Parage	پاراَج ـ پاراژ	نسب ـ نسل	نژاد	صوى

وقد لا يلفظ في	ودرين كلمها تلفظ نميشود	وبو كلمه لرده تلفظ اولنمز		
Compte	كُونْت	حساب	حساب	حساب
Sept	سَت	سبعة	هفت	يدى
Temps	تَانْ	وقت	هنگام ـ اوان	وقت
Beaucoup	بُوكُو	كثير	بسيار	چوق

وانما يلفظ اذا ولى اللفظة حرف علة و يلفظ أيضا فى	واكر ورا واش حرف علة واقع كردد آن زمان نيز تلفظ ميشود (مثال)	واكر اولنده حرف علة واقع اولورسه اووقت دخى تلفظ اولنور (مثال)

Cap	كَابْ	راس	سر	باش
Julep	جُولِيبْ ـ زُلَيْبْ	جلاب	نوعى ازشروب	برنوع شروب
Psaume	پْسُومْ	مزمور	زبور	زبور شريف

ف Ph

لفظه كالفاء (نحو)	چون فا تلفظ ميشود (مثال)	فا كبى تلفظ اولنور (مثال)

Pharmacien	فارماسِيَنْ	بائع الادويه	داروفروش	اجزاجى
Phénomène	فِنُومِينْ	حادثة جويه	حادثه شكفت آور	غريب حادثه
Phrase	فْرازْ	جملة	همه	بتون

ك Q

لفظه كالكاف (نحو)	چون كاف تلفظ ميشود (مثال)	كاف كبى تلفظ اولنور (مثال)

Quadrupède	كادرُپِيدْ	ذوارابع قوائم	چارپا	دورت اياقلى
Qualité	كاليتِيه	صفة	كنيه	لقب
Quand	كان	لما ـ متى ـ اذا	آنكه ـ كه	وقت ـ قچن
Querelle	كِيرَيلْ	نزاع ـ جدال	ستيز ـ اشتلم	چكشمه

ولابدان يكون بعده حرف u ولا يكون ملفوظا الا فى بعض كلمات (نحو)	ودر آخرش هميشه حرف u واقع كردد ولكن تلفظ نميشود مكر در بعض كلمات. (مثال)	ودائما آخرنده u حرفى بولنمسى لازمدر فقط بعض كلمه لرده تلفظ اولنمز (مثال)

Equestre	اِيكِيسْتْرْ	تمثال شخص على حصان	بت مردم سوار	آتلو آدم رسمى
Liquéfaction	لِيكِي فاكسِيُونْ	ذوبان ـ انحلال	كداختن	اريمه
Quintuple	كَنْتُوپْلْ	خمسة اضعاف	پنجتا	بش قات

R ر

لفظه كالراء (نحو)	چون را تلفظ ميشود (مثال)	را كبى تلفظ اولنور (مثال)

Radeau	رَادُو	طوف ـ رمث	كلك	صال
Raconter	راكُونْتِيه	قص ـ حدث	داستان كفتن	حكايه ايتمك
Récent	رِىسان	جديد	نو	يكى
Remarquer	رِيمارْكِيه	ملاحظة	مطالعه	دوشنمك

ولا يلفظ فى آخر المصدر (نحو)	ودر آخر مصدر تلفظ نميشود (مثال)	ومصدرك آخرنده تلفظ اولنمز (مثال)

Manger	مانْجِيه ـ مانْژِى	الاكل	خوردن	يمك
Aimer	اِى مِيه	الحب	محبت كردن	محبت ايتمك
Se promener	سو پْرُومِينِى	التمشى ـ التنزه	كشت وكذار كردن	كزمك

S س

لفظه كالسين غالبا (نحو)	اغلب چون سين تلفظ ميشود (مثال)	اكثرسين كبى تلفظ اولنور (مثال)

Poursuivant	پورسويقان	طالب	خواهنده — خواهشكر	طلب ايديجى
Prospère	پروس پير	سعيد — مقبل	فرخنده	بختلو
Prospectus	پروس پيكتوس	اعلان	بيان نامه	اعلاننامه

وحيثما كان مضاعفا فلفظه دائما كالسين (نحو)	واكر دوبار نوشته شود نيز هميشه چون سين خوانده ميشود (مثال)	وايكى دفعه يازيلورسه دخى دائما سين كبى اوقنور (مثال)

Paresseux	پاريسو	كسلان	تنبل	تنبل
Asservir	اسيرفى — اسيرووى	استخدام	بنده شدن	قول اولمق
Obéissant	اوبيسان	مطيع	فرمانبردار	اطاعتلو
Poussière	پوسيير	غبار	كرد	توز

ويلفظ كالزاى اذا وقع بين حرفى علة (نحو)	واكر ميان دو حرف علة واقع كردد آن زمان چون زى خوانده ميشود (مثال)	واكر ايكى حرف علة اراسنده واقع اولورسه زى كبى اوقنور (مثال)

Chose	شوز	شئ	چيز	نسنه
Chaise	شيز	كرسى	كرسى	كرسى
Misère	ميزير	فاقة — مسكنة	بى نوائى — درماندكى	فقيرلك

ولا يلفظ فى الصيغة الاولى من الافعال اذا كان الفعل للمخاطب (نحو)	ودر صيغهٔ اولى از افعال تلفظ نميشود اگر فعل براى مخاطب باشد (مثال)	واگر فعل مخاطب اولورسه صيغهٔ اولى ده تلفظ اولنمز (مثال)

Tu joues	تُوجُو ـ تُوژُو	تلعب	بازى كنى	او يناورسك
Tu aimes	تُو اَيم	تحب	دوستدارى	سورسك

وكذا لا يلفظ فى جمع الاسماء (نحو)	ونيز دراسماء كه براى جمع باشد تلفظ نميشود (مثال)	ودخى جمع ايچون اولان اسملرده تلفظ اولنمز (مثال)

Filles	فيل	بنات	دختران	قزلر
Hommes	أُوم	رجال	مردان	ارلر ـ ادملر
Enfants	آنفان	اولاد	بچكان	چوجقلر

وكذا فى الاسم المنسوب (نحو)	ونيز دراسم منسوب خوانده نميشود (مثال)	واسم منسوبده دخى اوقنمز (مثال)

Français	فرانسيه	فرنساوى	فرانسزى	فرانسه‌لى
Anglais	آنجلي ـ انكلى	انكليزى	انكليزى	انكليزلى
Maltais	مالتى	مالطى	مالطى	مالطه‌لى

T ت

لفظه كالتاء غالبا (نحو)	اغلب چون تا خوانده ميشود (مثال)	اكثريا تا كبى اوقنور (مثال)

Tableau	تابلو	صورة	تمثال ـ نگار	تصوير
Trainer	ترنيه	جر	كشيدن	چكمك
Travail	تراقاى ـ تراواى	شغل	كار	ايش

ويكون غالبا كالسين اذا وقع قبل حرف علة i (نحو)

واكر در مابعدش از حروف علة حرف i باشد اغلب چون سين خوانده ميشود (مثال)

واكر حروف علهدن i حرفى اوكنده كلورسه اكثريا سين كبى تلفظ اولنور (مثال)

Ambition	اَمْ بيسِيُونْ	طمع ـ حرص	آز ـ طمع	طمع
Direction	دير يكْسيُونْ	ارشاد	راه نمودن	يول كوسترمك
Tentation	تان تَاسْيُون	تجارب ـ اغوا	آزمودن كمراه سازى	دنه مك ـ آزدرمه

ولا يلفظ فى الفعل المرفوع اذا كان لجمع الغائب (نحو)

ودر فعل مرفوع تلفظ نميكردد اكر براى جمع غايب باشد (مثال)

وفعل مرفوعده تلفظ اولنمز اكر جمع غايب ايچون اولورسه (مثال)

Ils aiment	اِلْزَيْم	يحبون	دوستدارند	سورلر
Ils reçoivent	اِلْ رَيسْوافْ	يقبلون	قبول ميكنند	قبول ايدرلر
Ils rendent	اِل رانْدْ	يردون	پس ميدهند	كيرو ويررلر

وكذلك فى الماضى غير التام اذا كان للمفرد الغائب ولجمعه (نحو)

ونيز در ماضى غير تام تلفظ نميشود اكر براى مفرد وجمع غايب باشد (مثال)

وماضى غير تامده دخى تلفظ اولنمز اكر مفرد وجمع غايب ايچون اولورسه (مثال)

Il aimait	اِلْ آى مَيه	كان يحب	دوست ميداشت	سوردى
Ils aimaient	اِلْ زَى مَيه	كانوا يحبون	دوست ميداشتند	سورلردى

Th ت

لفظها كالتاء (نحو)

چون تا خوانده ميشود (مثال)

تا كبى تلفظ اولنور (مثلا)

Théâtre	تِياتْرْ	ملعب ـ مرسح	جاى بازى	اويون يرى
Thé	تِى	شاى	چاى	چاى

U و

هذا الحرف ليس له فى العربية ولا فى الفارسية مايقابله وهواشبه بالواو الساكنة المسبوقة بضمة (نحو)	اين حرف نه در عربى ونه در فارسى مقابل ندارد ولكن مشابهت دارد بواو ساكنه كه پس از ضمه واقع شود (مثال)	بو حرفك عربيده ونه ده فارسيده امثالى اولميوب انجق ضمه دن صكره بولنان واو ساكنه يه مشابهدر (مثال)

Bordure	بُورْدُورْ	حاشيه	پرواز	پرواز ـ كنار
Verdure	ڤِيرْدُورْ ووِيرْدُورْ	خضرة	سبزه	يشللك

ولايلفظ مع حرف q نحو	وبا حرف q خوانده نميشود (مثال)	و q حرفى ايله اوقنمز (مثال)

Quinze	كانْزْ	خمسة عشر	پانزده	اون بش
Quiétude	كِيِيتُودْ	سكون	آسودكى	راحت

وقد يكون لفظه كالواو فى	ودرين كلمها چون واو خوانده ميشود	وبو كلمه لرده واو كبى اوقنور

Aquatique	أكْواتِيكْ	مائى	آبى	مائى
L'équateur	لِيكْواتُورْ	خط الاستواء	مدار استوا	خط استوا
Quadrangulaire	كادرانْجُولِيرْ	مربع الزوايا	چار كوشه	درت كوشه لى

V ڤ ـ وو

لفظه بين الواو والفاء خاص باللغات الافرنجية (نحو)	ميان واو وفا تلفظ ميشود واين حرف خاص است بلغت فرنك (مثال)	بو حرف فرنك لغتنه مخصوص اولوب واووفا اراسنده اوقنور (مثال)

Voir	ڤُوارْ ـ ووار	نظر ـ النظر	تماشا ـ نكاه	باقق ـ باقمه
Verre	ڤِيرْ ـ ووير	كأس	پياله	بارداق

X کس

مركب من حرفى الكاف والسين (نحو)	مركب است از حرف كاف وسين (مثال)	كاف وسين حرفلرندن مركبدر (مثلا)

Alexandre	آلیکساندر	اسكندر	اسكندر	اسكندر
Sexe	سكس	جنس	جنس ـ نوع	جنس ـ نوع
Maxime	ماكسيم	قاعدة	قاعده	قاعده

وقد يلفظ كالقاف الاعرابية أو كالجيم المصريه مع الزاى فى نحو	وچون قاف كه بازا بود تلفظ ميشود (مثال)	وقاف ايله زادن مركب كبى تلفظ اولنور (مثلا)

Examen	اى قزامن ـ اى جزامن	فحص	جستجو	اراشدرمه
Exil	اى قزيل ـ اى جزيل	نفى ـ ابعاد	از ديار بيرون رانى	سوركون
Exaucer	اى قزوسى ـ ايجزوسيه	استجاب	پاسخ دادن	جواب ويرمك
Exhorter	اى قزورتى ـ ايجزورتيه	وعظ	پند هدايت آميز	ايلكه تشويق ايتمك

وقد يكون كالسين (نحو)	وگاه چون سين تلفظ ميشود (مثال)	و بعضا سين كبى تلفظ اولنور (مثال)

Bruxelles	بروسيل	اسم مدينة	نام شهريست	بر شهر اديدر
Soixante	سواسانت	ستين	شصت	آلتمش
Soixante et dix	سواسانت اى ديز	سبعين	هفتاد	يتمش

Y ى

لفظه كالياء نحو	چون يا خوانده ميشود (مثال)	ياكبي اوقنور مثلا

Paysan	پاى زان	فلاح ــ قروى	برزكر ــ دهقان	اكنجي ــ كويلى
Moyen	مواينْ	واسطة	سبب	واسطه
Pays	پاى	بلدة ــ خطه	كشور ــ ديار	الكا ــ ولايت
Frayeur	فرايور	خوف ــ رعب	بيم ــ ترس	قورقو

Z ز

لفظه كالزاى نحو	چون زى خوانده ميشود (مثال)	زى كبي اوقنور مثلا

Zéphir	زى فير	نسيم ــ ريح صبا	باد برين ــ باد صبا	لطيف يل
Zèle	زيل	غيرة	غيرت	حميت
Zéro	زيرو	صفر	صفر	صفر

ولا يلفظ فى (نحو)	ودر كلمهاى آتى خوانده نميشود (مثال)	واتيده كى كلمه لرده اوقنمز (مثلا)

Nez	نى	انف	بينى	بورون
Chez	شى	عند	نزد	يان ــ قت
Assez	آسى	يكفى	بس	يتشور

ولا يلفظ ايضا فى الفعل اذا كان لجمع المخاطب نحو	ونيز خوانده نميشود در فعلى كه براى جمع مخاطب باشد (مثال)	وجمع مخاطب ايچون اولان فعلده دخى تلفظ اولنمز مثلا

اوقورسکز	میخوانید	تقرؤن	قُوليزَيه ـ وُولِيزَيه	Vous lisez
ترکی سويلرسکز	اوازه میخوانید	تغنون	فُوشانتَيه	Vous chantez
اوررسکز	میزنید	تضربون	فُوفراپِيه	Vous frappez
يازيورسکز	مینویسید	تکتبون	فُوزاَيكرِيفَيه	Vous écrivez

ادات تعریفه متصل اسما بياندەدر	دربیان اسمهاکه بادات تعریف است	فی الاسماء بادات التعریف	(Noms déterminés) (par l'article)

تکری	خـدا ـ ایزد	الله	دِيُو	Dieu
یرادیجی	آفریننده	الخالق	لوکريا تُورْ	Le créateur
حضرت عیسانك رسوللری	یاران حضرت عیسی	الحواريون	لِی زاپُوتْرْ	Les apôtres
ملائکه	سروشها	الملائكة	لِی زانِج ـ لِيزانْژ	Les anges
روح القدس	روح القدس	روح القدس	لوسَينْتْ اَسْپِرِی	Le saint-esprit
اقانیم ثلاثه	اقانیم ثلاثه	الثالوث المقدس	لاسَينْتْ ترِی نی تَیه	La sainte-trinité
حضرت عیسی	عیسی علیه السلام	المسیح	لوكرِيسْتْ	Le christ
حضرت مریم	حضرت مریم	مريم العذراء	لاسَينْتْ فيَرِج	La sainte vierge
پیغمبرلر	پیمبران	الانبیا	لِی پرُوفِيتْ	Les prophètes
اولیالر	اولیا ها	الاولیا	لِی سَينْتْ	Les saints
شهیدلر	شهیدان	الشهداء	لِی مارْتِيرْ	Les martyres
جنت	بهشت	الجنة	لوپارادِی	Le paradis
جهنم	دوزخ	الجحيم	لاَنْفَير	L'enfer

Le diable	لو دیابْل	الشیطان	عزازیل ـ دیو	شیطان
Le démon	لو دِمُون	ابلیس	اهرمن	ابلیس

Le monde visible (فی الاشیاء المشاهده)

Le firmament	لو فرْمامانْ	العرش . فلك الافلاك	کرزمان ـ آسمان نهم	عرش اعظم
Le ciel	لو سِیَل	السماء	آسمان	کوك
Les cieux	لَی سیُو	السموات ـ الافلاك	آسمانها	کوکلر
La terre	لا تَیر	الارض	زمین	یر
L'orient	لُو رْیانْ	الشرق	خاور	کون طوغیسی
L'occident	لُوکسیدَنْ	الغرب	باختر	کون باطیسی
Le nord	لو نُورْ	الشمال	جهت چپ آفتاب	پویراز
Le midi	لو میدی	الجنوب	طرف راست آفتاب	جنوب جهتی
Le soleil	لو سولَای	الشمس	آفتاب	کونش
La lune	لا لُونْ	القمر	ماه	آی
Le croissant	لُوکرْواسانْ	الهلال	ماه یکشبه ـ ماه نو	یکی آی
La pleine-lune	لا پْلَین لُونْ	البدر	ماه چارده شب	آیك اون دردی
Les astres	لَیزاسْترْ	النجوم	ستارها	یلدزلر

(في حوادث الجو) (Des phénomènes)

آیدنلق	فروغ	النور	لا لومییر	La lumière
قراکلق	تاریکی	الظلام	لوبسکوریتیه	L'obscurité
الکیم صاغمه ـ علایم سما	تیرازه ـ رنکین کان ـ کمان کردون	قوس قزح	لارکان سیل	L'arc-en-ciel
بوصی ـ سیس	میغ	الضباب	لو برویار	Le brouillard
بوره	کردباد	التلقحه	لابورراسك	La bourrasque
بلوت	ابر	السحاب	لی نواج ـ لی نوواژ	Les nuages
یل ـ روزکار	باد	الریح	لوڤن ـ لووون	Le vent
سجاق	کرم	الحر	لاشالور	La chaleur
صوغق	سرد	البرد	لوفروا	Le froid
یغمور	باران	المطر	لاپلوی	La pluie
قار	برف	الثلج	لانیج ـ لانیژ	La neige
شمشك	درخش ـ بخنونه	البرق	لیکلیر	L'éclair
کوك کورلدیسی	تندر ـ غریدن آسمان	الرعد	لوتونیر	Le tonnerre
قاصرغه	کردباد	الریح العاصف	لوراج ـ لوراژ	L'orage
کولکه	سایه	الظل	لومبر	L'ombre
جه	شبنم	الندا ـ القطر	لاروزیه	La rosée
هوانك کیفیتی	کیفیت هوا	درجة الحرارة	لاتانپیراتور	La température
کسکین فورطنه	تندباد	الزوابع	لاتانپیت	La tempête
لطیف یل	باد برین	النسیم	لوزیفیر	Le zéphyr
کون طوتلسی	کرفتکی آفتاب	الکسوف	لیکلیپس دوسولای	L'éclipse du soleil
آی طوتلسی	کرفتکی ماه	الخسوف	لیکلیپس دولالون	L'éclipse de la lune

(Des éléments) (فى العناصر الاربعة) (دربيان اخشيجان) (عناصر أربعه يه دائر)

L'air	لَيرْ	الهوا	باد ــ روزكار	هوا ــ يل
Le feu	لوفُو	النار	آتش	اتش ــ اود
L'eau	لُو	الماء	آب	صو
La terre	لاَ تيرْ	التراب	خاك	طپراق

(Des sens) (فى الحواس الخمس) (دربيان حواس خمسه) (حواس خمسه يه دائر)

Le goût	لوجُو ــ لوكُو	حاسة الذوق	قوهٔ ذايقه ــ مزه	طات
L' ouïe	لوى	حاسة السمع	قوهٔ سامعه ــ شنوائى	ايشديش
L'odorat	لُودورا	حاسة الشم	قوهٔ شامه ــ بوييدن	قوقولمق
Le toucher	لوتُوشِيه	حاسة اللمس	قوهٔ لامسه ــ تماس كردن	مس ايتمك ــ طوقنمق
La vue	لاڤُو ــ لاوُو	حاسة البصر	قوهٔ باصره ــ بينش	كوريش

(Jours de la semaine) (فى أيام الاسبوع) (دربيان روزهاى آدينه) (جمعه كونلرينه دائر)

Dimanche	دِيمَانْش	يوم الاحد	روز يكشنبه	بازاركونى
Lundi	لونْدِى	يوم الاثنين	روز دوشنبه	بازارايرتسى كونى
Mardi	ماردِى	يوم الثلاث	روز سه شنبه	صالى كونى
Mercredi	مَيرْكرِدى	يوم الاربع	روز چهارشنبه	چارشنبه كونى
Jeudi	جودِى ــ ژُودِى	يوم الخميس	روز پنجشنبه	پنجشنبه كونى
Vendredi	ڤانْدرِدى	يوم الجمعه	آدينه ــ جمعه	جمعه كونى
Samedi	سامدِى	يوم السبت	روز شنبه	جمعه ايرتسى

(Les noms des mois) (فى اسماء الشهور) (در بيان نام ماهها) (ايلرك اسمنه دائر)

Janvier	جانفيه ـ زانوويه	ينـاير	بهمن	كانون ثانى
Février	فيفريه ـ فيووريه	فبراير	سفندار	شباط
Mars	مارس	مارث	فروردين	مارت
Avril	افريل ـ اووريل	ابريل	اردبهشت	نيسان
Mai	ميه	مايو	ايار	مايس
Juin	جوان ـ زوان	يونيه	تير	حزيران
Juillet	جويه ـ زويه	يوليه	مرداد	تموز
Août	أوت	أغسطس	ماه آب	اغستوس
Septèmbre	سيبتانبر	سبتمبر	مهر	ايلول
Octobre	أوكتوبر	اكتوبر	آبان	تشرين اول
Novembre	نوفانبر ـ نووانبر	نوفمبر	آذر	تشرين ثانى
Décembre	ديسنبر	دسمبر	دى ـ شب افزا	كانون اول

(Les saisons) (فى الفصول) (در بيان فصول چهارگانه) (فصول اربعه يه دائر)

Le printemps	لوبرنتان	الربيع	بهار	ايلكبهار
L'été	لى تيه	الصيف	تابستان	ياز
L'automne	لوتون	الخريف	پاييز ـ خزان	كوز ـ صوكبهار
L'hiver	لى ئيف ـ ليوويه	الشتا	زمستان	قيش

(Parties du corps)	(فى اجزاء الجسم)		(دربيان اجزاى جسم)	(جسمك اجزاسنه دائر)
La tête	لاتيت	الرأس	سر	باش
Les cheveux	لى شفو	الاشعار	مويها	قيللر
Le front	لوفرون	الجبهة	پيشانى	آلن
Les oreilles	ليزورأى	الاذنان	گوشها	قولاقلر
Le visage	لوفيزاج-لوويزاژ	الوجه	رو	يوز
L'œil	لوى	العين	چشم	كوز
Les yeux	ليزيو	العيون	چشمان-چشمها	كوزلر
Le nez	لونيه	الانف	بينى	برون
Les paupières	لى پوپير	الجفن	پلك-بام چشم	كوزقپاغى
Les cils	لى سيل	الهدب-رمش	مژگان-مژه	كربك
La bouche	لابوش	الفم	دهن	اغز
La lèvre	لاليفر-لالى وور	الشفة	لب	دوداق
La langue	لالانج-لالانك	اللسان	زبان	دل
Les dents	لى دن	الاسنان	دندانها	ديشلر
Les moustaches	لى موستاش	الشوارب	سبلتها	بيقلر
La barbe	لابارب	اللحيه	ريش	صقال
La joue	لاجو-ژو	الخد-العارض	رخ-رخسار	يكاق
Le menton	لومانتون	الذقن	زنخ	چكه
Le cou	لوكو	الرقبة	گردن	بيون
La gorge	لاجورج-لاكورژ	الزور	گلو	بوغاز
L'épaule	ليبول	الكتف	دوش	اوموز

قولتق	بغل	الابط	لِى سِيلّ	L'aisselle
ارقه	پشت	الظهر	لودو	Le dos
قول	بازو	الذراع ـ العضد	لوبرا	Le bras
ال	دست	اليد	لامَن	La main
پارمقلر	انگشتها	الاصابع	لِى دوا	Les doigts
طرناقلر	ناخنها	الاظفار	لِزونجل ـ لِزونكل	Les ongles
كوكس	سينه	الصدر	لاپواترين	La poitrine
قبورغهلر ـ ايكولر	پهلوها	الاضلاع	لِى كوت	Les côtes
يورك ـ كوكل	دل	القلب ـ الفؤاد	لوكور	Le cœur
قورساق	معده	المعده	لِيستوما	L'estomac
قارن	شكم	البطن	لوفانتر ـ لووانتر	Le ventre
اشكنبه	شكنبه	الكرش	لاتريب	Les tripes
بغرصقلر	رودها	المصران	لِى بوايو	Les boyaux
اود	زهره	المرارة	لابيل	La bile
قره جكر	جكر	الكبد	لوفوا	Le foi
بوبركلر	كرچها ـ كردها	الكلاوى	لِى رونيون	Les rognons
كوبك	ناف	السرة	لونومبريل	Le nombril
بود ـ اويلق	ران	الفخذ	لاكويس	La cuisse
ديز	زانو	الركبة	لوجنو ـ لوزينو	Le genoux
بجاق ـ بالدير	پوز	الساق	لاجانب ـ لازانب	La jambe

طپوق	مهرهٔ پا	الكعب	لاستراجال.لاستراكال	L'astragale
اوكچه	پاشنه ـ پل	العقب ـ مؤخر القدم	لوتالون	Le talon
اياق	پاى	الرجل	لوپيه	Le pied
جان	جان ـ روان	الروح	لام	L'âme
قان	خون	الدم	لوسان	Le sang
ساليار	آب دهن	الريق	لاساليڤ ـ ساليوو	La salive
تر	خوى	العرق	لاسوور	La sueur
كميكلر	استخوانها	العظام	لزو	Les os
سموك	مرك ـ خلم	المخاط	لامورف ـ موروو	La morve
ات	گوشت	اللحم	لاشير	La chair
باش پارمق	انگشت سترك	الابهام	لوپوس	Le pouce
شهادت پارمغى	انگشت شك	السبابه	لانديكس	L'index
اورته پارمق	انگشت ميانه	الوسطى	لودوادو مليو	Le doigt du milieu
آدسز پرمق ـ يوزك پرمغى	انگشت بى نام	البنصر	لودوا آنولير	Le doigt annulaire
سرچه پارمق	كالوج ـ كالج	الخنصر	لوپتى دوا	Le petit doigt
پارمقلر	انگشتها	الاصابع	لى دوا	Les doigts
سكير	پى	العصب	لونيرف	Le nerf
طمرلر	رگها	العروق	لى ڤين ـ ووين	Les veines
بك	خال	خال	اون جرن دوبوتيه	Un grain de beauté

(يمشلره دائر)	(دائر ميوها)	(فى الفواكه)		(Des fruits)
برقيسى	يك زردالو	مشمشة	اون ابريكو	Un abricot
بربادام	يك بادام	لوزة	أون اماند	Une amande
برموز	يك انجير آدم	موزة	أون بانان	Une banane
بركراس	يك آلوبالو	كريزة	أون سيريز	Une cerise
برايوا	يك به	سفرجلة	اون كوان	Un coing
بركستانه	يك شاه بلوط	ابوفروة	اون شاتى نيه	Un chataigner
برخرما	يك خرما	بلحة ـ تمرة	أون دات	Une datte
برانجير	يك انجير	تينة	أون فيج ـ فيك	Une figue
برنار	يك انار	رمانة	أون جرنياد ـ كرنياد	Une grenade
برجوز	يك كردكان	جوزة ـ عين الجمل	أون نوا	Une noix
برفندق	يك كلوز	بندقة	أون نوازيت	Une noisette
برشفتالو	يك شفتالو	خوخة	أون پيش	Une pêche
برارمود	يك امرود	كمثرى	أون پوار	Une poire
برالما	يك سيب	تفاحة	أون پوم	Une pomme
براريك	يك آلو	برقوقة	أون پرون	Une prune
بربرتقال	يك نارنك شيرين	برتقانة	أون اورانج ـ اورانژ	Une orange
برقارپوز	يك هندوانه	بطيخة	أون پاستيك	Une pastéque
برقاون	يك خربزه	شمامة ـ قاون	أون ميلون	Un melon
جيلك	توت فرنكى	توت ارضى ـ شيلك	أون فريز	Une fraise

Une groseille	أُونْ كُروزاى ـ جْروزاى	عنب الثعلب	انكور فرنكى	فرنك اوزمى
Une jujube	أُونْ ژُوب ـ جوجوب	عناب	عناب ـ شيلان	عناب
Une mûre	أُونْ مور	توتة	توت	توت
Une olive	أُونْ اوليفْ ـ اولى وو	زيتونة	زيتون	زيتون
Une griotte	أُونْ كْريوت ـ جْريوت	وشنة	الوبالوى ترش	وشنه

(Des arbres)	(فى الاشجار)	(در درختها)	(اغاجلره دائر)	
Arbuste	آربُوسْتْ	شجيرة	درخت خرد	اوفق اغاج
La racine	لاراسِينْ	العرق	بيخ ـ ريشه	كوك
Le tronc	لوتْرُونْ	الجذل	كندهٔ درخت	اغاجك اورته‌سى
La tige	لا تيج ـ تيژ	الجذع	تنهٔ درخت	اغاجك كوده‌سى
La branche	لابرانْش	الغصن	نهال	فدان
Le rameau	لورامُو	القضيب	شاخ ـ فاخ	دال ـ بوداق
Les feuilles	لَىْ فُوىْ	الورق	برك	ياپراق
Une plante	أُونْ پلانْتْ	نبات	كياه	اوت
Un bouton	أُونْ بُوتُونْ	زر ـ كم	غنچه	طومورجق
L'écorce	لِى كُورْس	قشر الشجر	پوست درخت	اغاج قبوغى

Les épines	لِی زَی پِینْ	اشوالٔ	خار ہا	دیکنلر
Le laurier	لولُورِیَه	الشجر الغار	دہمست	دفنه اغاجی
Le cèdre	لوسِیدْرْ	الارز ـ نضار	آوزین ـ ناژون	اردیج اغاجی
Le sapin	لوساپَنْ	شجر الراتینج	درخت کوکنار	چام اغاجی
Le cyprès	لوسِیپرِی	السرو	سرو	سرو
Le sycomore	لوسِکومُور	الجمیز ـ تین الاحمق	انجیر عرب	بر نوع یبان انجیری
L'orme	لُورْمْ	شجر البق ـ الدردار	پشه غال	قره اغاج
Le chêne	لوشِینْ	البلوط	درخت قونج	بلاموط اغاجی
Le platane	لوپلاتَانْ	الدلب	چنار	چنار
Le lilas	لولیلا	لیلاق	بهرامه ـ بیدمشک	سلطانی سکوت
L'acacia	لاکاسیا	السنط	برزمم	سنط اغاجی
L'alizier	لالیزِیَه	السدر	کنار	عرب کراسی «
L'aloès	لالُوَایسْ	العود ـ الند	داروی	عود «
L'ébénier	لِی بِی نِیَه	الابنوس	آبنوس	آبانوس
L'acajou	لاکاجو ـ لاکاژو	الکابلی	کابلی	ماهون «
Le genévrier	لوجونِیفْرِیَه	العرعر	سرو ابهل ـ سروکوهی	طاغ سروی
Le cassier	لوکاسیَه	شجر خیار الشنبر	درخت خیار چنبر	خیارشنبر اغاجی
Le caroubier	لوکارُوبِیَه	شجر الخروب	درخت خروب	کچی بوینوزی «
Le saule	لوسُول	الصفصاف	بید	سکود اغاجی
Le peuplier	لوپُوپلِیَه	الحور	سپیدار	آق قواق

(سفره ادواتنه دائر)	(دائر باد وات سفره)	(في أدوات السفرة)		(Utensiles de table)
بر سفره	یک سفره	سفرة ـ مائدة	أُون تابل	Une table
بر پشکیر	یک دستارخوار	فوطه ـ دنشفه	أُون سِرفيت	Une serviette
بر چتال	یک منشال	شوكة	أُون فورشيت	Une fourchette
بر بچاق	یک کارد	سكينة	أُون كوتو	Un couteau
بر جزوه	یک قهوه دان	ابريق القهوه	أُون كافي تير	Une cafetière
بر قاشق	یک قاشق ـ چمچه	ملعقة	أُون كويير	Une cuillère
بر صحن	یک صحن	صحن	أُون آسييت	Une assiette
بر برداق	یک پیاله	قدح ـ كباية	أُون فير ـ ويرّ	Un verre
بر طبق	یک طبق	طبق	أُون پلا	Une plat
بر سرکهلك	یک سرکه دان	اناء الخل	أُون فينجرير ـ ووني كرير	Une vinaigrière
بر شکرلك	یک شکردان	حق السكر	أُون سوكريه	Un sucrier
بر تبسی	یک سینی	صينيه	أُون پلاتو	Uu plateau
بر چای ابریغی	یک چایدان	ابريق الشاى	أُون تي يير	Une théière

(مأكولاته دائر)	(دربيان طعامات)	(في الاطعمه)		(Des repas)
قهوالتی	چاشت صبح ـ ناهاری	الفطور	لُو دِي ژُونِي ـ ديجونيه.	Le déjeuner
اویله یمکی	چاشت نیمروز	الغدا	لو دينيه	Le dîner

French	Transliteration	Arabic	Persian	Turkish
Le souper	لوسوپی	العشا	طعام شام	اخشام طعامی
Du pain	دوپن	خبز ـ عيش	نان	اتمك
Une soupe	أون سوپ	شوربة	شوربا	چوربا
De la viande	دولاڤياند ـ وویاند	اللحم	كوشت	ات
Du rôti	دوروتی	كباب	كباب	كباب
Des côtelettes	دی كوت لت	اللحم المشنط ـ كوستلته ـ ضلع	پهلوی كوشت بریان	قبورغه قزارتمسی
Des biftecks	دی بیف تك	كولبسطی	اخكرپز	كولبصدی
Des gâteaux	دی جاتو ـ كاتو	فطير ـ لابيته	انكشتوا	كوزلمه ـ بورك
Des œufs	دی زوف	بيض	تخمهای مرغ	يومورطه لر
Du fromage	دوفروماج ـ فروماژ	جبنه	پنیر	پنیر
Du lait	دولی	لبن	شیر	سود
Des légumes	دی لیجوم ـ لی كوم	خضارات	سبزوات	سبزوات
Du pilau	دوپیلاو	رزمفلفل	پلاو	پلاو
Du poivre	دوپواڤر ـ پواوور	فلفل	پلپل	بیبر
Du sel	دوسیل	ملح	نمك	طوز
Des bonbons	دی بون بون	ملبسات	نقلها	شكرلمه لر
Du sucre	دوسوكر	سكر	شكر	شكر
Du miel	دومیل	عسل	انكبین	بال
Du café	دوكافی	قهوة ـ بن	قهوه	قهوه
Du thé	دوتی	شای	چای	چای
Des douceurs	دی دوسور	الحلويات	شیرینیها	طاتلیلر
Des gaufres	دی جوفر ـ كوفر	رقاق	نان مشوش	یوفقه اتمك
De la fricassée	دولافریكاسیه	مقلی	قاورمه	قاورمه

De la friture	دو لا فرِيتُور	لحم مقلية	بريانى	قيزارتمه
Une pâtisserie	أُون پاتيسِيرِى	فطير	خمير كارى	خورايشى
De la mélasse	دو لا مِيلاس	دبس ــ عسل اسود	دوشاب	بكمز
Des omelettes	دَى زُو مَلَيت	عجة بيض	خايه ريز	يمورطه قيغانه سى
Du poisson	دُو پواسُون	سمك	ماهى	بالق
Des boulettes	دَى بُولَيت	كفتة	كوفته	كوفته
Du ragoût	دو راجو ــ راكو	يخنى	يخنى	يخنى
Du rognon	دُو رونيون	كلية	كرده	بوبرك
Une tourte	أُون تُورت	بقلاوة	تفشره ــ بقلاوه	بقلاوه
Du vermicelle	دُو ڤيرميسَيل	شعرية	ارشته ــ رشته	تل شهريه
De la volaille	دو لا ڤولاى	لحم الطير	كوشت مرغ	قوش اتى

(Objets classiques) (فى أدوات المدرسة) (دربيان ادوات مدرسه) (مدرسه ادواتنه دائر)

Un canif	أُون كانيف	مطوة	يك قلم تراش	برچاقى
Une plume	أُون پلوم	قلم ــ قلم ريشة	يك خامه	برقلم
Un crayon	اون كرايون	قلم رصاص	يك خامهٔ اسربى	برقورشون قلم
Une règle	أُون ريكل ــ ريجل	مسطرة	يك راسته	برجدول
Un encrier	اون انكرييه	دواية ــ دواة	يك دوات	بردويت
De l'encre	دو لانكر	حبر ــ مداد	مركب	مركب
Du papier	دُو پاپِى	ورق	كاغذ	كاغد
Un livre	اون ليڤر	كتاب	يك كتاب	بركتاب

بردفتر	یک دفتر	کراس ـ دفتر	أونْ كايِ يې	Un cahier
برمهر	یک مهر	ختم	أونْ كاشي	Un cachet
تباشير	تباشير	طباشير	دولا كرى	De la craie
بردرس	یک درس	درس	أونْ لَسون	Une leçon
برشاكرد	یک شاكرد	تلميذ	أونْ اىَ لَقْ	Un élève
برخوجه	یک استاد	معلم	أونْ پروفيسور	Un professeur
برصحيفه	یک صفحه	صحيفة	أونْ پاژ ـ پاج	Une page
برجزدان	یک محفظهٔ كاغذ	محفظة الاوراق	أونْ پورت فوى	Un portefeuille
برريكدان	یک ريكدان	مرملة	اونْ پودريه	Un poudrier
قوم	ريك	رمل	دولا پودر	De la poudre

(او واشياسنه دائر) (دربيان خانه واشياش) (فى البيت وتعلقاته) (De la maison)

براو	یک خانه	بيت ـ دار	أونْ ميزون	Une maison
براوطه	یک اوطاق	حجرة ـ اودة	〃 شامبر	Une chambre
برپنجره	یک پنجره	شباك	〃 فنيتر	Une fenêtre
برقپو	یک در	باب	〃 پورت	Une porte
بركليد	یک قفل	قفل ـ كالون	〃 سيرور	Une serrure
برانختار	یک كليد ـ مدنک	مفتاح	〃 كلى ـ كليه	Une clef
برمطبخ	یک اشپزخانه	مطبخ	〃 كوزين	Une cuisine
براسكمله	یک اسكميل	كرسى	〃 شيز	Une chaise
برشمعدان	یک شمعدان	شمعدان	أون شاندليه	Un chandelier
برصندق	یک صندوق	صندوق	〃 كوفر	Un coffre

بردولاب	یک دولاب	دولاب	أون آرموار	Une armoire
بریتاق	یک رخت خواب	فرش النوم	اون لی	Un lit
بردوشك ـ شلته	یک بستر	مرتبة	〃 ماتلا	Un matelas
براورتو ـ یورغان	یک زیرپوش	غطا ـ لحاف	أون كوفیرتور	Une couverture
برباش یصدیغی	یک بالین	مخدة النوم	اون أوریلیه	Un oreiller
برجبنلك	یک روپوش سریر	ناموسیة	أون موستیكیر	Une moustiquaire
یتاق چارشفلری	روپوشهای رخت خواب	ملایات الفرش	لی درادولی	Les draps de lit

(ملبوسانه دائر)	(دائر بلباسها)	(فی الملبوسات)		(Des habillements)
برروبا	یک لباس	كسوة ـ بدله	اون آبی	Un habit
〃 كوملك	یک پیراهن	قمیص	أون شومیز	Une chemise
〃 دون	یک زیرجامه	لباس	اون كالسون	Un caleçon
〃 عنتری	یک قبا	قبا	أون فیست	Une veste
〃 یلك	یک نیم تن	صدیری	اون ژلی ـ جیلیه	Un gilet
〃 پنطلون	یک پانطلون	بانطلون	اون پانطلون	Un pantalon
〃 ستره	یک ستره	سترة	أون ریدنجوت ـ ریدنگوت	Une redingote
قوندره لر	پاپوشها	كنادر	دی سولیه	Des souliers
چورابلر	جورابها	جورابات	دی با	Des bas
الدیوانلر	دستكشها	كفوف	دی جان ـ كان	Des gants
برمندیل ـ یاغلق	یک دستمال	مندیل	اون موشوار	Un mouchoir
برساعت	یک ساعت	ساعة	أون مونتر	Une montre

(Artisans et commerçants.)	(فی أرباب الصـنایع والتجار)		(دربیان ارباب صنعت وتجارت)	(صنعت وتجارت اربابنه دائر)
Un barbier	اُون باربیه	حلاق ـ مزين	یک بربر	بر بربر
Un boucher	« بوشی ـ بوشیه	قصاب ـ جزار	یک قصاب	بر قصاب
Un boulanger	« بولان ژی بولانجیه	خباز	یک نانوا	بر اتمکجی
Un cafetier	« کافیتیه	بنان ـ بایع القهوه	یک قهوه فروش	بر قهوه جی
Un bijoutier	« بیژوتیی بیجوتیه	جوهری ـ جواهرجی	یک گوهرفروش	بر جواهرجی
Un cordonnier	« کوردونیه	خفاف ـ جزمه جی	کفشگر ـ کفشدوز	بر قوندره جی
Un fruitier	« فرویتیه	فکهانی	یک میوه فروش	بر یمشجی
Un horloger	« اورلوژی ـ اورلوجیه	ساعاتی	ساعتگر	بر ساعتجی
Un libraire	« لیبریر	کتبی	یک کتاب فروش	بر کتابجی
Un maçon	« ماسون	بنا	دیوارگر ـ لادگر	بر یاپیجی ـ دیوارجی
Un charpentier	« شارپانتیه	نجار	کنکار ـ درگر	بر دولکر
Un serrurier	« سیروریه	صانع الاقفال	یک جلانگر	بر چلنکر
Un marchand	« مارشان	تاجر	یک بازرگان	بر تجار
Un papetier	« پاپتیه	بیاع ورق	یک کاغذ فروش	بر کاغدجی
Un tailleur	« تایور	خیاط	یک خیاط	بر ترزی
Un pharmacien	« فارماسین	صانع الادویة	یک دارو فروش	بر اجزاجی

(خدمتكارلره دائر)	(دائر بنوكرها)	(في الخدم)		(Des domestiques)
برخدمتجي	يك نوكر ـ خدمتكار	خادم	أون دومستيك	Un domestique
برخدمتكار	يك پيشكار	خدام	״ سرويتور	Un serviteur
برخدمتجي قاري	يك زن خدمتكار	خدامة	أون سرڤانت	Une servante
برسايس	يك غلام آخور	سايس	أون پالوفرنييه	Un palefrenier
برآشجي	يك آشپز	طباخ	״ كويزينييه	Un cuisinier
برقپوجي	يك دربان	بواب	״ پورتييه	Un portier
برلاله	يك لاله	لالا ـ مربي	״ كوڤرنور و جوڤرنور	Un gouverneur
بردادي	يك آتون	دادة ـ مربية	أون كوڤرنانت ـ جوڤرنانت	Une gouvernante
برسودانا	يك مادرشير	مرضعة	״ نوريس	Une nourrice
بركهيا	يك كتخدا	كخيا ـ وكيل	أون آنتاندان	Un intendant
بركيلارجي	يك خورصلادار	كيلارجي	״ ميتردوتيل	Un maître d'hôtel
برعربه‌جي	يك گردونه‌ران	سواق العربية	״ كوشيه	Un cochet
بروكيل خرج	يك وكيل خرج	وكيل الخرج	״ سوميليه	Un sommelier

(حيواناته دائر)	(دائر بحيوانات)	(في الحيوانات)		(Des animaux)
برآت	يك اسب	حصان ـ فرس	أون شڤال	Un cheval
برقصراق	يك ماديان	رمكة ـ فرس انثى	أون زمان ـ جومن	Une jument
برقيون	يك گوسفند	خروف	أون موتون	Un mouton
برديشي قويون	يك گوسفند ماده	نعجة	أون بربي	Une brebis

برقوزی	یک بره	حمل ـ رمیس	أون انیو	Un agneau
برکچی	یک بز	معزه	أون شیفر	Une chèvre
براوغلاق	یک بزغاله	جدی	اون شفرو	Un chevreau
برارکك طای	یک کرهٔ اسب	مهر	〃 پولن	Un poulain
بردیشی طای	یک کره مادیان	مهرة	أون پولیش	Une pouliche
برتکه	یک بزنر ـ کشن	تیس	أون بوك	Un bouc
بردیشی دانه	یک کوساله ماده	عجلة	أون ژنیس ـ جنیس	Une génisse
براوکوز	یک گاو	ثور ـ بقر	اون بوف	Un bœuf
برمانده	یک گامیش	جاموس	〃 بوفل	Un buffle
بردانه	یک کوساله	عجل	〃 فو	Un veau
براینك	یک ماده گاو	بقرة	أون فاش	Une vache
برمیمون	یک بوزینه	قرد ـ سعدان	أون سانژ ـ سانج	Un singe
برطاوشان	یک خرگوش	ارنب	〃 لیفر	Un lièvre
بردیشی جیلان	یک آهوی ماده	غزالة	أون گازیل ـ جازیل	Une gazelle
بردوه	یک اشتر	جمل ـ بعیر	أون شامو	Un chameau
برهجن	یک شترباد	هجین ـ ناقة	أون درومادیر	Un dromadaire
برکدی	یک گربه	هرة ـ قطة	〃 شا	Un chat
برصچان	یک موش	فارة	〃 را	Un rat
براشك ـ چندر	یک خر ـ درازگوش	حمار	〃 آن	Un âne

Un mulet	أونْ مُولِيه	بغل	يك استر	بر قاطر
Un cochon	״ كُوشُونْ	خنزير	يك گراز ـ خوك	بر طوموز
Un lion	״ لِيُونْ	اسد ـ سبع	يك شير	بر ارسلان
Un chien	״ شِيَنْ	كلب	يك سگ	بر كوپك
Un loup	״ لُو	ذئب	يك گرگ	بر قورد
Un tigre	״ تِيكْرْ ـ تِيجْرْ	نمر	يك پلنگ	بر قپلان
Un ours	״ أُورْسْ	دب	يك خرس	بر آيو
Un renard	״ رِنَارْ	ثعلب	يك روباه	بر تلكى
Un éléphant	״ اَيلِيفَانْ	فيل	يك پيل	بر فيل

(Des oiseaux)	(فى الطيور)		(در بيان مرغها)	(قوشلره دائر)
Les serres	لِى سِيرْ	المخالب	چنگال ـ پنجه	چيناق
Le vautour	لُوفُوتُورْ ـ وُوتُورْ	العقاب	كركس سپيد	آقبابا
Le hibou	لو هِيبُو	البوم	جغد ـ بلبل كنج	بايقوش
La pie	لا پى	العقعق	كلاژ ـ عكعك	صقصغان قوشى
La corneille	لا كُورْنَاىْ	الزاغ	كلاغ	قره قرغه
Le faisan	لو فَيزَانْ	الديك البرى	تذرو	سوكلون
Le héron	لِى رُونْ	الدنكلة	ماهى خوار	بالقچين
La perdrix	لا پَيرْدرِى	الحجل	كبك	كـكلك
Le ramier	لو رَامْيِه	منقار الدم	كبوتر كوهى	يبانى كوورچين
Le serin	لو سِيرَن	الكنارى	زرد چقو	قناريه

Un aigle	أُونْ اَيْجلْ ـ ايكل	نسر	يك كركس	بر قرتال قوشى
Une caille	أُونْ كاى	سمانة	يك لاروده	بر بلدرجين
Un canard	أُونْ كانار	بطة	يك مرغاب	بر اوردك
Un corbeau	« كوربو	غراب	يك زاغ	بر قرغه
Un faucon	« فوكون	صقر	يك شاهين	بر طوغان
Une hirondelle	أُونْ ايرونديل	خطاف ـ عصفور الجنة	يك پرستوك	بر قرلنقج
Une huppe	« هوپ	هدهد	يك شانه سر ـ پوپك	بر چاوش قوشى
Un merle	أُونْ ميرل	شحرور	يك مرغالى	بر قره طاوق
Un milan	« ميلان	حدأة ـ حداية	يك زغن ـ كوشترپا	بر چيلاق
Un moineau	« موانو	عصفور	يك گنجشك	بر سرچه
Une oie	أُونْ وا	وزة	يك قاز	بر قاز
Un paon	أُونْ پان	طاوس ـ صراخ	يك طاوس	بر طاوس
Un perroquet	« پيروكى	درّة	يك توتك ـ طوطى	بر بيغان
Une poule	أُونْ پول	دجاجة	يك ماكيان	بر طاوق
Un poulet	أُونْ پولى	كتكوت	يك فرخ ـ جوژه	بر پليج
Un coq	« كوك	ديك	يك خروس	بر خروس
Un pigeon	« پيجون ـ پژون	حمامة	يك كبوتر	بر كوورچين
Un rossignol	« روسنيول	بلبل ـ عندليب	يك هزار	بر بلبل
Une tourterelle	أُونْ تورتيريل	قمرية	يك موسيجه	بر قومرى
Une alouette	« الويت	ابو المليح	يك جكاوك	بر چايرقوشى

(Des insectes)	(فى الحشرات)	(دربيان حشرات)	(بوجكلره دائر)
Un serpent	أون سربن	ثعبان	يك مار	بر ييلان
Un scorpion	″ سكورپيون	عقرب	″ كزدوم ــ كژدوم	بر عقرب
Une grenouille	أون كرينويل	ضفدعة	يك غوك	بر قوربغه
Une abeille	″ آبى	نحلة	يك مگس انگبين	بر بال اريسى
Une guêpe	″ جيپ ــ گيپ	ذنبور ــ دبور	يك كليز	بر صاروجه آرى
Un sauterelle	″ سوترل	جرادة	يك ملخ	بر چكركه
Une mouche	″ موش	ذبابة	يك مگس	بر سنك
Un cousin	أون كوزن	غوسة	يك پشه	بر سورى سنك
Une puce	أون پوس	برغوث	يك كيك	بر پره
Une punaise	″ پونيز	بقة	يك تردك ــ غساك	بر تختهبتى
Un ver	أون ور ــ وير	دودة	يك كرم	بر قورت
Un pou	″ پو	قملة	يك سپس	بر بت

(Des qualités les plus usitées)	(فى الصفات والخصال كثيرة الاستعمال)	(دربيان صفات واخلاق كه بسيار استعمال ميشود)	(چوق استعمال اولان اخلاق وصفاته دائر)
Affable	آفابل	بشوش	خوشرو	كولر يوزلى
Ami	آمى	حبيب	يار	دوست
Aimable	اىمابل	محبوب	دلپسند	سوكلو
Ancien	أنسين	قديم	كهنه	اسكى
Assidu	آسيدو	مواظب	برزيده	ايشه مقيد
Attentif	آتانتيف	متنبه	آكاه	خبردار

بخیل	آزمند	بخیل	آفار ـ آوار	Avare
جوانمرد	سخی	کریم	ژنرو ـ ژنرو	Généreux
کوزل ـ ایو	خوب	طیب	بون	Bon
لیاقتلو	سزاوار	لایق	کاپابل	Capable
سوکلی	دلاویز	عزیز	شیر	Cher
طاتلوخویلو	نوازشکار	جمیل الخلق	سیفیل ـ سیویل	Civil
مسرور	خشنود	مبسوط	کونتان	Content
خشنوددکل	ناخشنود	غیرمبسوط	میکونتان	Mécontent
قولای	آسان	سهل	فاسیل	Facile
کوج	دشوار	صعب	دفسیل	Difficile
یواش‌خویلو	خوشخو	سهل الانطباع	دوسیل	Docile
خویسز	بدخو	صعب الانطباع	آن‌دوسیل	Indocile
اطاعتلی	فرمانبر	مطیع	اوبایسان	Obéissant
اطاعتسز	نافرمان	عاص ـ عاق	دی‌زوبایسان	Désobéissant
دلباز	زبان آور	فصیح	ای‌لوقان	Eloquent
حاسد	رشکبر	حسود	آنفیو ـ آنوویو	Envieux
قصقانج	غبطه‌کار	غیور	ژالو ـ ژالو	Jaloux
یالطاقلانجی	لابه‌کار	متملق ـ مداهن	فلاتور	Flatteur
یلانجی	دروغکو	کذاب	مانتور	Menteur
ریاکار	زرق‌پیشه	مرائی	ای‌پوکریت	Hypocrite

Fidèle	فیدیل	صادق	صداقتکار	صداقتلو
Fou	فو	مجنون	دیوانه	دلی
Sot	سو	احمق - ابله	کول - سبکمغز	بودله
Sage	ساج - ساژ	عاقل	دانا - خردمند	عقللو
Gai	جی	فریح - مبتهج	فرحناک - شادان	کیفلو - شن
Triste	تریست	محزون	غمگین	طاسه‌لو - کدرلو
Gentil	جانتیل - ژانتیل	ظریف - مطبوع	دلکش	ظریف
Délicat	دی لیکا	رقیق المزاج	خوشطبع	نازک مزاج
Grossier	کروسیی	غلیظ الطبع	درشتخو - بدطبع	قبا - خویراد
Habile	آبیل	ماهر - حاذق	هنرور - کاردان	مهارتلو
Heureux	اورو	سعید	بختیار - کامکار	اقباللو
Malheureux	مالورو	منکوب	بدبخت	بختسز
Honnête	اونیت	صالح - امین - صادق	صلاح پیشه	عفتلو
Malhonnête	مالونیت	دنی	فرومایه	آلچق
Pauvre	پوفر - پوور	فقیر	بینوا	یوخسول
Riche	ریش	غنی	توانگر	زنکین - بای
Indolent	آندولان	قلیل الهمة	کم همت	همتسز - تنبل
Insolant	آنسولان	قلیل الحیا - وقیح	بی شرم - بی آبرو	حیاسز - اوتانمز
Ingrat	انجرا - آن کرا	کنود - منکر النعمه	نمک بحرام	نانکور
Intelligent	انتیلیجان - انتیلیژان	ذکی - فهیم	زیرک - دانشمند	ذکاوتلو - ذهنلو
Méchant	میشان	شریر - قبیح	نابکار	کوتو

Modeste	مودَست	متواضع	تواضع كننده	آلچق كوكللو
Orgueilleux	اورکولیو ـ اورجولیو	متكبر ـ شامخ الانف	خودبين ـ بادسر	كبرلو
Négligent	نجليجان نيكلي ژان	مهمل	سپوز كار	اهمالجى
Paresseux	پاَرِيسو	متوانى ـ كسلان	پروينكار	اوشنكن
Mendiant	مانديان	سائل ـ شحات	گدا ـ دريوزه گر	دلنجى
Poli	پول	اديب ـ مهذب	مؤدب ـ باادب	ادبلو
Peureux	پورو	خواف ـ جبان	ترسناك ـ بى زهره	قورقاق
Propre	پروپر	نظيف ـ نقى	پاك ـ پاكيزه	تميز
Propre à	پروپرا	لائق ـ جدير ـ احرا	سزا ـ شايان	قابليتلو
Reconnaissant	رى كونيسان	متشكر ـ شاكر	سپاس كننده	شكرايدیجی
Rusé	روزيه	محتال ـ مكار	حيله باز ـ فندپيشه	حيله كار
Sincère	سنسير	صادق	صداقتكار	صداقتلو
Sobre	سوبر	قانع ـ قنوع	خرسند ـ قناعت كننده	قناعت صاحبى
Timide	تيميد	مستحى ـ ذوالحياء	شرمنده	اوتانغان
Trompeur	ترومپور	مخادع ـ خدّاع	فريبنده	آلداديجى
Vertueux	ويرتو ـ وويرتو	فاضل	فضيلتمآب	فضيلتلو
Vrai	ورى ـ ووريه	صادق القول	راستكو	طوغرى سوزلو
Voleur	وولور ـ وولور	سارق	دزد	خرسز
Grand	جران ـ كران	كبير	بزرك	بيوك
Petit	پتى	صغير	خرد	كوچك
Beau	بو	جميل ـ لطيف	زيبا ـ خوب	كوزل ـ ايو
Joli	جولى ـ ژولى	مليح ـ صبيح	دلاويز ـ دلارا	ظريف ـ دلبر

چركين	زشت ـ بدلقا	ذميم ـ قبيح المنظر	لَيذ	Laid
فنا ـ كوتى	بد	ردئ	مُوفَى ـ مُووَويه	Mauvais
قوتلو	توانا ـ زورمند	قوى	فوز	Fort
قوتسز	ناتوان ـ زبون	ضعيف	فَيبل	Faible
آرق	لاغر ـ نزار	نحيف	ميجر ـ ميكر	Maigre
كيفسز ـ خسته	بيمار	مريض	مالاد	Malade
كور	كور ـ نابينا	اعمى ـ ضرير	آفوجل ـ آووكل	Aveugle
دلسز	لال ـ كنك	اخرس ـ ابكم	مُويَه	Muet
صاغر	كر ـ شوا	اصم ـ اطرش	سُور	Sourd
طوپال ـ آقسق	شل ـ لنك	اعرج	بوَاتو	Boiteux
سقط	سقط	مكسح ـ أقل	آيستروپيِ	Estropié
شيشمان ـ يوغون	ستبر ـ زفت	غليظ	جْرو ـ كرو	Gros
سميز	فربه	سمين ـ مشحم	جْرا ـ كرا	Gras
شاشى	كرچشم ـ چشم كشته	احول	لُوش	Louche
ككمه ـ پپه	الكن ـ كرزبان	الكن	بَيج ـ بيك	Bègue
قنبور	پشت كوز	احدب	بوسو	Bossu
كنج ـ دلى قانلو	برنا ـ نوجوان	شب ـ شاب	ڇون ـ ژون	Jeune
قوجه ـ اختيار	پير ـ سالخورده	هرم ـ عجوز	فيو ـ وويو	Vieux
اوزون	دراز	طويل	لُونج ـ لُون	Long
قصه	كوتاه	قصير	كُور	Court
جوجه ـ بودور	زادخوست ـ كوته قد	قزعة ـ ماجوج	نَين	Nain

(Des parents)	(فى الاهل والاقارب)		(دربيان خويش واقارب)	(خصم واقربايه دائر)
Un père	أون پير	اب ـ والد	يك پدر	بر بابا
Une mère	أون مير	ام ـ والدة	يك مادر	بر انا ـ والده
Un grand père	أون كران پير	جد	يك نيا	بر دده
Une grand' mère	أون كران مير	جدة	يك مادر بزرك	بر بيوك والده
Un fils	أون فيس	ابن	يك پسر	بر اوغل
Une fille	أون فيل	بنت	يك دختر	بر قز
Un petit-fils	اون پتى فيس	حفيد	يك نوه ـ نبيره	برطورون
Une petite-fille	أون پتيت فيل	حفيدة	يك دخترنوه	برقزطورون
Un frère	أون فرير	أخ ـ شقيق	يك برادر	برقرنداش
Une sœur	أون سور	أخت	يك خواهر	برقزقرنداش
Un oncle	أون أونكل	عم	يك برادر پدر	برعموجه
Une tante	أون تانت	خالة	يك خواهر مادر	برتيزه
Un neveu	اون نڤو ـ نى وو	ابن الاخ	يك برادرزاده	برقرنداش اوغلى
Une nièce	أون نيس	بنت الاخ	يك دختر برادر	برقرنداش قزى
Un cousin	أون كوزن	ابن العم	يك عمزاده	برعموجه زاده
Une cousine	أون كوزين	بنت العم	يك دختر عم	برعموجه قزى
Un beau-père	اون بو پير	حم	يك خسر	برقاين پدر
Une belle-mère	أون بيل مير	حماة	خشامن ـ مادراندر	برقاين والده
Un beau-fils	أون بو فيس	صهر	يك خسرانكر	بركوكى ـ داماد
Une belle-fille	أون بيل فيل	ربيبة	يك دخترزن	براوكى قز
Un beau-frère	أون بو فرير	أخ الزوجة أو الزوج	يك برادرزن	برقاين
Une belle-sœur	أون بيل سور	أخت الزوجة او الزوج	يك خواهرزن	بربالديز

(أقسام مملكته دائر)	(دريان اقسام مملكت)	(فى أقسام المدينة)	La ville et ses parties
شهر	شهر	بلد ـ مدينة	Un pays, une ville
يوكسك يرير	جاى بلند	محل مرتفع	Un quartier élevé
يول	راه	الطريق ـ الدرب	Le chemin, la rue
جاده ـ طريق عام	شاهراه	الشارع	Grand chemin
كوجك سوقاق	كوچه	عطفة ـ ممر	Une ruelle, un passage
عربه يولى	راه كردونه	سكة الكروسة	Le chemin de voiture, La route carrossable
كولكه لى يرير	جاى سايه دار	سهلة مظللة	Une place ombragée
يايه قالدرمى	آزيانهٔ پيادكان	ممشى	Un trottoir, une allée
چارشو	بازار	السوق	Le marché, le bazar
ليمان	دريابند	المينا ـ البحريه	Le porte, la marine
كمرك ـ كومرك	كمرك	الجمرك ـ كمرك	La douane
پوستهخانه	پوستهخانه	البوسطة	La poste
واپورلرك وكالتيرى	وكالهخانهٔ پاپورها	وكالة الفابورات	L' agence
بانق عثمانى	بانك عثمانى	البنك العثمانى	La banque Ottomane
شهبندرخانه	شهبندرخانه	القونسلات	Le consulat
مطبعه	چاپخانه	المطبعة	L' imprimerie
سراى	سراى	سراى	Un palais
خان	كاروانسراى	فندق ـ دار الغربا	Hôtel
مسافرخانه ـ لوقنطه	مهمانسراى	دار المسافرين	Une auberge, hôtellerie
سيريرى	جاى تماشا	محل التفرج	Salle de spectacle

Des bains publics	حمامات عمومية	گرمابهٔ عمومی	حمام عمومی
Une filature	معمل فتالة	کارگاه تار	ایبلکخانه
Un moulin à eau	طاحون ماء	آسیاب آب	صودکرمانی
Un moulin à vent	طاحون هواء	آسیاب باد	یل دکرمانی
Un four, fourneau	فرن ـ تنور	اتشدان	فورون ـ اوجاق
Un four à chaux	اتون الكلس	تنور گچگر	کرج اوجاغی
Un restaurant	لوكندة الاكل	اشپزخانه	اشچی دکانی
Un magasin	مخزن	مخزن	مغازه
Une boutique	دكان	دکان	دکان
Un hôpital	مستشفى ـ دار الشفا	بیمارخانه ـ بیمارستان	خسته خانه
Un hospice	خانقاه ـ صومعه	خانگاه	تکیه ـ درکاه
Une savonnerie	مصبنة	کارگاه صابون	صابونخانه
Une prison	محبس	زندان	حبسخانه
La campagne	الخلا ـ الريف	دشت	اوه
La promenade	محل التنزه	سیرانگاه	سیرانیری
Une fontaine	عين ماء	چشمه	پیکار
Un bassin	حوض ـ بركة	آبدان ـ تالاب	حوض ـ کول
Un jet d' eau	نوفرة	فواره	فسقیه
Une forêt, un bois	اجمة ـ غابة	بیشه زار	اورمان
Une boucherie, abattoir	مذبح ـ مسلخ	بسملگاه	سلخانه
Une remise	محطة العربات	گردونه خانه	عربه خانه
Un village	قرية	ده ـ روستا	کوی
Un hameau	ضيعة	دهکده	کویجک

(معادن وذيقيمت جواهرلره دائر)	(دربيان معدنها وسنگهاى ذيقيمت)	(فى المعادن والاحجار الثمينة)	(Métaux et pierres précieuses)
آلتون	زر	الذهب	L' or
كمش	سيم ـ نقره	الفضة	L' argent
آق آلتون	زر سفيد	الذهب الابيض	La platine
قورشون	سرب	الرصاص	Le plomb
باقر	مس	النحاس	Le cuivre
پرنج	تونج	الشبة	Le bronze
مقناطيس	آهنربا	المغناطيس	L' aimant
تيمور	آهن	الحديد	Le fer
چليك	پولاد	البولاد	L' acier
قلاى	سپيدروى	القزدير	L' étain
توتيا	توتيا	التوتيا	Le zinc
جيوه	ژيوه ـ سيماب	الزيبق	Le mercure
جواهر	گوهرها	جواهر	Des joyaux
الماس	الماس	الماس	Le diamant
پرلانته	پرلانته ـ نوعى از الماس	پرلانت	Le brillant
زمرد	زمرد	الزمرد	L' émeraude
ياقوت	بهرمان	الياقوت	Le rubis
لاجوردى ياقوت	بهرمان آسمانگون	ياقوت الازرق	Le saphir
زبرجد	زبرجد	زبرجد هندى	La topaze
فيروزه	پيروزه ـ پيروزج	الفيروز	La turquoise
برّاده	بيجاده	السيلان	Le grenat

صاری یاقوت	یاقوت زرد	یاقوت زعفرانی	L' hyacinthe
عقیق	عقیق	العقیق	L' agate
سلیمانی طاشی	سنک سلیمانی	سلیمانی	La cornaline
لاجورد طاشی	لاژورد	حجر اللازورد	Le lapis-lazuli
انجو	مروارید	اللؤلؤ	Les perles
مرجان	بسد	المرجان	Le corail
(انواع یر وطاشلره دائر)	(در بیان انواع زمین وسنکها)	(فی انواع الارض والاحجار)	(Des pierres, des terres etc.)
کرج طاشی	سنک کچ	حجر الکلس	La pierre à chaux
کرج	کچ	الکلس - الجص	La chaux vive
چقل طاشی	خرسنک - سنکریزه	الحصا - الصوان	Le caillou
الچی طاشی	سنک آهک	حجر الجبس	Le gypse, pierre à plâtre
بلور طاشی	سنک بلور	حجر البلور	Le cristal de roche
سماق طاش	سنک سماق	حجر السماق	Le porphyre
بالاندز طاشی	سنک آتش زنه	حجر الصوان	Le granit, pierre à feu
بلکو طاشی	سنک فسان	حجر المسن	Le grès, pierre à aiguiser
مرمر طاشی	سنک مرمر	حجر الرخام	Le marbre
تباشیر	کل خوردنی	حجر الطباشیر	La craie
کوکرد	کوکرد	حجر الکبریت	Le souffre
تنکار	بوره	البورق	Le borax
اوزلو طپراق	کل سفید	الطفل	L' argile
کهرجله	شوره	ملح البارود	Le nitre, salpêtre
شاب	زاک - شب	الشب	L' alun

(Accidents et maladies) (فی مایتعلق بالامراض والعوارض) (دربیان بیماری وناخوشی) (امراض والامه دائر)

Une indisposition	انحراف المزاج	ناخوشی مزاج	کیفسزلك ـ مزاجسزلق
Une faiblesse	ضعف ـ وهن	ناتوانی ـ بی تابی زبونی	درمانسزوقوتسزلك
Un mal; une douleur	وجع ـ ألم	درد ـ رنج ـ آزار	سانجی آغری‌ق
Le poul; la pulsation	النبض ـ دق النبض	نبض ـ طپیدن نبض	طمر آتشی ـ نبض آتمق
Le mal de poitrine	وجع الصدر	درد سینه	کوکس علتی
Mal à l'estomac	وجع المعدة	درد معده	معده سانجیسی
Une indigestion	ثقل ـ عدم هضم	ناگواری	هضمسزلك
L'insomnie	عدم النوم	بی خوابی	اویقوسزلك
Des frissons	قشعريرة ـ قفقفة	لرزه ـ تب	دتره‌مه ـ استمه
Des vomissements	قیئ ـ استفراغ	پراش ـ شکوفه	قوصمق ـ قی
L'étourdissement	الدوخة ـ هدام	سرگردانی	باش دونمه
Un évanouissement	غشیان	بیخودی ـ غشیدگی	بایغنلق
La constipation	مسك البطن ـ انقباض	شکم بستگی	قبضلق
La diarrhée	جری البطن ـ اسهال	شکم راندن	یورکسورمك ـ عمل
Un rhume	رشح ـ زکام	خشام	زکام
La palpitation	الخفقان ـ خلجان القلب	تبساك دل	یورك اوینامه‌سی
La démangeaison	اکلان ـ الرعیان	خارش	قاشنمه ـ کچیشمه
Un panaris	داحوس ـ دوحاس	دردناخن ـ خوی درد	قورلغات ـ اتیران
La petite vérole	الجدری	آبله	چیچك علتی
Vérole	فرنجی ـ بلا ـ صفرا	علت فرنگی	فرنگی علتی
Une verrue	ثؤلولة	تاشکل	سکیل

في بعض العلوم والفنون — DES SCIENCES ET DES ARTS

(لاهوتى)	علم اللاهوت ـ علم الكلام	La théologie	(théologien)
(صاحب رسالة فى الادب)	اداب الاخلاق	La morale	(moraliste)
(ادبى)	الادب البيان	La littérature	(littéraire)
	العلوم الرياضية	Les mathématiques	
(الة قانونية تعصم مراعاتها الذهن عن الخطا فى الفكر)	علم منطق	La logique	
	علم الانشا	Le style; la composition	
(منشى)	علم السجع والقافية	La prose	(prosateur)
	علم العروض	La prosodie	
(شاعر)	فن الشعر	La poésie	(poëte)
	علم البديع والمعانى والبيان	La rhétorique	
(لفظة يونانية مركبة من «فيل» محب و«سوف» حكمة يعنى محب الحكمة)	الفلسفة	La philosophie	(philosophe)
	فن الحساب	L' arithmétique	
(مؤرخ)	علم التاريخ	L' histoire	(historien)
(مهندس)	الهندسة	La géométrie	(géomètre)
	الجغرافيه	La géographie	
(فلكى)	علم الفلكيات	L' astronomie	(astronomique)

در بیان بعض علوم وفنون

علم عقاید – در معرفت ذات اقدس باری

علم ادب واخلاق

در ادبیات

علوم ریاضیه

علم منطق { علمیست که دانسته میشود باو صحت وفساد فکر در ذهن

علم انشا

علم سجع وقافیه (اهل انشا)

علم عروض – فن شعر

فن شعر (شعر گوینده)

علم بدیع ومعانی وبیان

علم فلسفی { فیلسوف بزبان یونانی (فیسل) دوست (سوف) حکمت یعنی دوستدار حکمت

علم رقوم

علم تاریخ (مؤرخ)

علم هندسه (مهندس) اندازه گیرنده

علم جغرافیه { علمیست که روی زمین واقالیم وممالک را بیان میکند

علم فلکیات (فلکی)

بعض علوم وفنونه دائر

حق سبحانه وتعالی حضرتلرینه متعلق علم عقائد

ادب واخلاق علمی (اخلاقه دائر کتاب یازان محرر)

ادبیات

علوم ریاضیه

علم منطق { یاکلش ایله طوغرینك بینی تفریق ایدرك عقل انسانی صواب واستقامت ایله صرف استعمال ایتمك طریقه ارشاد واشعار ایدر

علم انشا – کتابت فن وأصولی

علم سجع وقافیه (اهل کتابت)

علم عروض

فن شعر (شعرسویلیجی)

علم بدیع ومعانی وبیان

علم فلسفه { فیلسوف یونان اساننده (فیل) محب و (سوف) حکمت یعنی محب حکمت

علم حساب

علم تاریخ (مؤرخ)

علم هندسه (هندسه‌یه آشنا کسنه)

علم جغرافیه { ارضك سطحنی واقلیم وممالکی تعریف ایدر

علم فلکیات (فلکیاته آشنا کسنه)

(منجم)	علم النجم ـ التنجيم	L' astrologie	(astrologue)
	علم قواعد الدنيا ـ علم انتظامات العالم	La cosmologie	
	الجبر	L' algèbre	
	علم الفقه	La jurisprudence	
(بليغ)	علم الفصاحة والبلاغة	L' éloquence	(éloquent)
	معرفة حفظ الصحة	L' hygiène	
(طبيعى)	علم الطبيعيات	La physique	(physicien)
(كيماوى)	علم الكيميا	La chimie	(chimiste)
(طبيب)	علم الطب	La médecine	(médecin)
(جراح)	الجراحة	La chirurgie	(chirurgien)
	السياسة ـ البولتيقة	La politique	
	الاحكام والنواميس	Le droit	
	الشرايع ـ الكوديشه ـ القانون	Le code	
	تلغراف علم الآلة الاشارية	Le télégraphe	
(معمار)	فن البناء	L' architecture	(architecte)
(طباع)	فن الطباعة	La typographie	(typographe)
	التصوير الشمسى	La photographie	

فن اخترشناسی (اخترشناس)

علم انتظامات جهان — که از هیئت دنیا بحث میکند

علم جبر — علمیست که دانسته میشود بآن مجهولات عددیه

علم الفقه — دائر بشرع شریف بود

علم فصاحت و بلاغت (سخن آفرین)

علم معرفت حفظ صحت

طبیعیات (طبیعی)

فن کیمیاکری (کیمیاکر)

فن حکمت (حکیم)

فن ریشسازی (ریشساز)

علم سیاست — متعلق باداره امور حکمرانی و پاسداشتن ملک و رعیت است

احکام دادکری

قانون نامه احکامنامه

دورنویس — تاربرقی

فن بناپردازی (بناکر)

فن چاپ زنی (چاپزن)

تصویر آفتابی

علم نجوم — منجم نجومدن تفاءل و کشف خفایا ادعاسنده بولنان شخص

کائناتی اداره ایدن قواعد — قوای طبیعیه دن بحث ایدن علم

علم جبر — علوم هندسیه دن بر علم که مجهولات عددیه انکله بیلنور

علم الفقه — شرع شریفه متعلق علم

فصاحت و بلاغت علمی (بلاغت صاحبی)

علم حفظ صحت

حکمت طبیعیه (طبیعی)

کیمیاجیلکه متعلق فن (کیمیاجی)

علم طب (حکیم)

جراحلق علمی (جراح)

علم سیاست — اداره امور دولت و رعیته متعلق فن

احکام عدلیه — حقانیت و عدالت

قانون احکام

تلغراف — برطاقم اشارات مخصوصه ایله اوزاقدن مخابره ایتمك اصولی

یاپو صنعتی (یاپوجی)

باصمه جیلك (باصمه جی)

فطوغرافیا

(رسام)	فن الرسم	Le dessin	(dessinateur)
(مصور)	فن التصوير	La peinture	(peintre)
(نقار)	فن النقر	La sculpture	(sculpteur)
(حكاك)	فن الحك	La gravure	(graveur)
(آلاتى)	فن الموسيقى	La musique	(musicien)

حروف ظروف و جر و عطف مركبة

LOCUTIONS ADVERBIALES

اولا ـ فى ابتداء الامر ـ قبل كل شئ	D' abord
من ذلك الوقت	Dès lors
اصلا	Du tout
متواليا ـ متعاقبا	De suite
فى الحال ـ على الفور	Tout de suite
هنالك	Là - bas
على فضاوة ـ عند وقت الرفاه	A loisir
فى محل آخر ـ فى موضع آخر ـ وغير ذلك	D' ailleurs
فى خلال هذا الحال ـ عند ذلك ـ فوق ـ على	Là - dessus
لربما ـ يمكن ـ يحتمل	Peut - être
اضر ـ ارداء ـ اسواء	Tant pis
فهو احسن ـ فنعم المطلوب	Tant mieux
خلط ملط ـ تذر مذر ـ كانى مانى	Tel quel; telle quelle

فن نگارش ـ نگارگری (نگارگر)	فن تصویر ـ رساملق (رسام)
فن صورتگری ـ چهره پردازی (صورتگر)	تصویرجیلك (تصویرجی)
فن کنده کاری (کنده کار)	اویمه‌جیلك (اویمه‌جی)
فن حکاکی (حکاك)	قازیجیلك صنعتی ـ حکاکلق (حکاك)
فن موسیقی (رامشگر)	موسیقی صنعتی (چالغیجی)

در بیان حروف ظرف و جر وعطف مرکبه — حروف ظرف و جر وعطف مرکبه بیاننده در

در آغاز کار ـ پیش از هر چیز	الك اول ـ اول امرده
در آن وقت ـ از آندم	اول وقتده
در هیچ زمان	هیچ بر وقتده
پیاپی ـ پیدرپی	بری بری آردنجه
درحال ـ در ایندم	حالا ـ شمدی ـ درعقب
آنجا ـ در آنجا	اوراده
در هنگام آرام ـ در اوان آسایش ـ وقت فراغ	برراحتلو وقتده ـ بوش وقتده
در جای دیگر	بشقه یرده ـ بشقه جهتده
درین میان ـ درین اثنا ـ زبر ـ بر	بو ارالقده ـ بو اثناده ـ بو بابده
شاید ـ بلکه ـ باشدکه	اوله‌که ـ احتمال که
بدتر ـ بدترین	دها فنا
چه خوش ـ بهتر	نه اعلا ـ نه ایو
هرزه مرزه ـ چنین چنان	صاچمه ماچمه ـ قارش مورش ـ شویله بویله

Peu à peu	قليلاً فقليلاً ـ شويه شويه
Petit à petit	بالتدريج
Mot à mot	كلمة فكلمة ـ حرفيا
Tout à fait	بالكلية ـ كليا
Tour à tour	بالدور ـ بالمناوبة
Tout de bon	من صحيح ـ جدًا
Tout de même	على حد سوى
Tout de suite	الآن ـ سريعا
Tout à l' heure	حالا
Tout à coup	بغتة ـ فجاة
A l' improviste	على الغفلة
A propos	مناسب ـ جائز ـ فى وقت مناسب
Mal à propos	فى غير وقته ـ بلا مناسبة
Vaille que vaille	يجرى ما يجرى
Coûte que coûte	مهما صار
A demie; à moitié	منتصفا ـ بالنصف
Non seulement	ليس فقط
A la bonne heure	فبها ـ فنعم
A tort et à travers	لا عن بصيرة
Au plus; de plus	اكثر ما يكون ـ وفضلا عنه
Au moins; du moins	اقل ما يكون ـ لا اقل
De plus; en plus	اكثر فاكثر ـ مضاعفا ـ على المضاعف
Au fur et à mesure	أول باول

کم کم ـ اندک اندک	آزار آزار ـ ازیجق آزیجق
آهسته آهسته	یواش یواش
سخن بسخن ـ حرف بحرف	کلمه بکلمه ـ حرف حرف
همگی ـ بهمگی	بتون بتون ـ بسبتون
بدور ـ بنوبت	نوبتله ـ نوبتلشه رك
براستی ـ درست	طوغریدن ـ کرچکدن
بریک نسق	برطرزده
درحال ـ درآن ـ زود	شمدی ـ حالا ـ چابك
پس از اندکی ـ یک خرده	برازدنصکره ـ دمین
ناکه ـ ناکهان	انسزین
بی خبر ـ ناکهانی	خبرسز ـ آنسزین
بهنگام ـ بجا ـ روا	تام وقتده ـ یوللو ـ وقت مناسبده
نابهنگام ـ نامناسب ـ نابجا	وقتسز ـ مناسبتسز
هرچه باداباد	نه اولورسه اولسون
هرطورکه باشد	هرنه وجهله اولورسه
برنیم ـ نیمکار	یاری بچق ـ نصفیت اوزره
نه تنها	یالکزدکل
خوش ـ چه خوش	نه اعلا
نیندیشانه وناسزاکارانه ـ مناسب ونامناسب	مناسبتلی مناسبتسز
زیاده برآن ـ فزونترازان	اندن زیاده
باری ـ هیچ نباشد	هیچ اولمزسه
چندان چندان ـ زیاد زیاد	قات قات ـ کیتدکجه زیاده
بقدر واندازه	تدریجی تدریجی ـ کیدمرك

LOCUTIONS PRÉPOSITIVES — حروف جر مركبة

French	Arabic
D' après	بحسب ـ بموجب ـ نظرا
Quand	لما ـ اذا ـ متى
Par-dessus	فوق ـ على
Vis - à - vis de	مقابلة ـ قبال
La terre est petite à l' égard du soleil	كورة الارض بالنظر الى كورة الشمس صغيرة
Prendre faveur	كسب الاعتبار

LOCUTIONS CONJONCTIVES — حروف عطف مركبة

French	Arabic
En effet	واقعا ـ فى الواقع ـ فى الحقيقه
Bien que	وان يكون ـ ولو كان ـ مع هذا
Ainsi que	كما ـ مثلما
Attendu que	بناء ـ على ان ـ بما ان ـ لانّ
Pourvu que	بشرط ان
A moins que	مالم ـ ان لم ـ فالآن
Supposé que	واذا فرضنا
De crainte que	خوفا من ـ احترازا من ـ حذرًا من
De manière que	بنوع ان ـ بوجه ان
Quand même	ولو ـ فولو
C' est - à - dire	يعنى ـ اى
C' est pourquoi	ولذلك ـ ولاجل ذلك
Si ce n' est que	الا ان ـ ماعدا ان

* در بیان حروف جر مرکبه *

بحسب ـ بموجب

آنکه ـ که

بر ـ بالا

روبرو ـ پیش ـ در پیش

کرهٔ زمین نسبت بکرهٔ آفتاب کوچک است

اعتبار پذیرفتن ـ اعتبار یافتن

* در بیان حروف عطف مرکبه *

راست ـ درحقیقت

باآنکه ـ اکرچه

چنانکه ـ چنانچه

چون ـ چونکه

کر ـ اکر

مکرکه

اکر فرض کرده شود ـ چنین فرض کرده شویم که

ازبیم آن که ـ پرهیز ازآنکه

چنینکه ـ آنچنانکه

هرچند ـ وکرچه

یعنی

بدین سبب ـ برای این

مکرکه

* حروف جر مرکبه یه دائر *

کوره ـ توفیقا ـ اصولنجه

قیجان ـ وقتده ـ ده

اوزره ـ اوزرینه ـ اوستده

یوزیوزه ـ قارشوسنده ـ قارشیسنه

کرهٔ ارض کرهٔ شمسه نسبة کوچکدر

کسب اعتبار ـ اعتبار بولمق

* حروف عطف مرکبه یه دائر *

کرچکدن ـ کرچك

هرنقدر ـ ایسه دخی

اولوجهله که

نته کیم ـ چونکه

اکر ـ ایسه ـ حالده

مکر ـ مکرکیم

بویله فرض اولنه ـ فرض ایده لم

انك قورقوسندن ـ صاقنه رق

شویله که ـ شووجهله که ـ برصورتله که

اولسه بیله ـ حالده بیله

دیمك ایستر که

بونك ایچون ـ ایشته بونك ایچون

مکرکیم ـ مکرکه

فاذن ـ بناء على ذلك	Par conséquent
وغير ذلك ـ ومن ثم	Au reste, du reste

❋ قاعدة ❋ — RÈGLES

النعت يطابق المنعوت فى التذكير والتأنيث والافراد والجمع سواء كان المنعوت اسما ظاهرا أو ضميرا

L' adjectif s' accorde en genre et en nombre avec le nom ou le pronom qu' il qualifie.

❋ للافراد المذكر والمؤنث ❋ — *(Singulier masculin et féminin)*

حبيب صادق	Un ami fidèle
شخص بشوش الوجه	Une personne affable
بنت محبوبة	Une fille aimable
تلميذ مستعد	Un élève capable
رائحة ذكية	Une odeur agréable
بستان انيق ـ لطيف	Un beau jardin
مسكن لطيف	Un bel appartement
دار لطيفة	Une belle maison
كسوة قديمة	Un ancien habit
عادة قديمة	Une ancienne habitude
اب طيب	Un bon père
ام طيبة	Une bonne mère
رجل مجنون	Un homme fou
امرأة مجنونة	Une femme folle
رجل عجوز ـ رجل شيب	Un homme vieux

پس – بنابران

غیر ازین – پس ازین

بناءعلیه – اول سببدن – اول مناسبتله

بوندن بشقه – بوندن فضله

❀ قاعده ❀

در تذکیر و تأنیث و افراد و جمع صفت موصوف را مطابقت میکند خواه موصوف اسم ظاهر و خواه ضمیر باشد

❀ قاعدة ❀

موصوف استر اسم ظاهر اولسون و استر ضمیر اولسون تذکیر و تأنیثده و افراد و جمعده صفت موصوفه مطابقت ایتمك شرطدر

❀ برای مفرد مذکر و مؤنث ❀

یک دوست صداقتکار

یک مرد خوش‌سخن

یک دختر دلپذیر

یک شاگرد مستعد

یک بوی خوش

یک باغ خوب – باصفا

یک جای خوب – باصفا

یک خانهٔ خوب

یک لباس کهنه

عادت دیرینه – عادت قدیمه

یک پدر خوب – نیکو

یک مادر خوب

یک مرد دیوانه

یک زن دیوانه

یک مرد پیر – پیره مردی

❀ مفرد مذکر و مؤنث ایچون ❀

صداقتلو بر دوست

کولر یوزلو بر کسه

سوکلو بر قز

استعدادلو بر شاکرد

بر کوزل قوقو

بر کوزل باغچه

کوزل بر یر

کوزل بر او – قوناق

بر اسکی روبا

اسکی بر عادت

بر ایو بابا

بر ایو انا

دلی بر آدم

دلی بر خاتون

بر قوجه آدم – اختیار آدم

Un vieil homme	رجل هرم ــ رجل كبير السن
Une vieille femme	امرأة عجوز
Un petit enfant	طفل صغير
Une petite fille	بنت صغيرة
Un homme heureux	رجل سعيد
Une femme heureuse	امرأة ميمونة الطالع
Un homme malheureux	رجل سيء البخت
Une personne malheureuse	شخص قليل البخت
Un homme vertueux	رجل فاضل
Une femme vertueuse	امرأة فاضلة
Un roi généreux	ملك كريم ــ على الهمة
Une reine généreuse	ملكة كريمة ــ سخية
Un élève studieux	تلميذ مجتهد
Une fille paresseuse	بنت كسلانة
Un élève obéissant	تلميذ مطيع
Un homme sage	رجل عاقل
Un ami sincère	حبيب وفي ــ صادق
Un fils désobéissant	ابن عاق ــ عاص

Il y a des adjectifs qui changent le sens des noms qui les précèdent ou les suivent.

من الصفات ما يتقدم على الموصوف تارة ويتأخر عنه تارة أخرى فيتغير معنى الموصوف على حسب تقدم الصفة او تأخرها

EXEMPLES — ❋ مثال ذلك ❋

Un grand homme	رجل عظيم الشان ــ جليل القدر

Persian	Turkish
یک مرد سالخورده	بر اختیار آدم
یک زن پیر — پیره زنی	بر قوجه قاری — اختیار قاری
یک بچهٔ خرد	بر کوچک چوجق
یک دختر خرد	بر کوچک قز
یک مرد فرخنده — فیروز بخت	بختلو بر آدم — طالعلو برار
یک زن فرخنده	اقباللو بر قاری
یک مرد بد بخت	بختسز بر آدم
یک مرد کم بخت — بی طالع	طالعسز بر آدم
یک مرد فضیلتمآب	فضیلتلو بر آدم
یک زن فاضله	فاضله بر قاری
یک پادشاه جوانمرد — بلند همت	عالیجناب بر پادشاه
یک قرا بچهٔ جوانمرد	سخیه بر قرالیجه
یک شاگرد کوشش کننده	چالشقان بر شاگرد
یک دختر تنبل	تنبل بر قز
یک شاگرد فرمانبر	اطاعتلو بر شاگرد
یک مرد خردمند	عقللو بر آدم
یک دوست وفادار	وفالو بر دوست
یک پسر نافرمان — سرکش	اطاعتسز بر اوغلان

بعضی از صفات گاهی تقدیم وگاه تاخیر از موصوف میکنند اما بموجب تقدیم و تاخیر اختلاف در معنای موصوف حاصل میشود

صفاتک بعضیلری کاه موصوفدن اول وکاه موصوفدن صکره وضع اولنور لکن وضعلرینه کوره موصوفک معناسی تغیر ایدر

❁ مثلا ❁

❁ مثال ❁

یک مرد بزرک — نامدار

شانلو بر بیوک آدم — عالیقدر بر ذات

رجل طويل القامة	Un homme grand
رجل على نيته ـ سليم القلب	Un bon homme
رجل طيب ـ اهل خير	Un homme bon
رجل صالح	Un honnête homme
رجل مؤدب ـ مهذب	Un homme honnête
رجل قليل العقل ـ قليل الحيلة	Un pauvre homme
رجل فقير	Un homme pauvre
قابلة	Une sage femme
امرأة عاقلة	Une femme sage
امرأة سمينة ـ ملحمة	Une grosse femme
امرأة حبلى	Une femme grosse

❋ جمع المذكر والمؤنث ❋ — *(Pluriel masculin et féminin)*

احباب اصدقاء	Des amis fidèles
اشخاص بشوشو الوجوه	Des personnes affables
بنات محبوبات	Des filles aimables
تلامذة مستعدون	Des élèves capables
روايح زكية	Des odeurs agréables
بساتين انيقة	De beaux jardins
مساكن لطيفة	De beaux appartements
بيوت لطيفة	De belles maisons
كساوي قديمة	D'anciens habits
عادات قديمة	D'anciennes habitudes
اباء طيبون	De bons pères

یک مرد بلند بالا — بلند قد	اوزون بویلو برادم
یک مرد صادق — ساده دل	کرکالی صافی برآدم
یک مرد خوب — خیرخواه	ایو برآدم - خیرصاحبی برآدم
یک مرد صلاح پیشه	اهل عرض وناموس برآدم
یک مرد خوش منش — باادب	ادبلو برار - برآدم
یک مرد کم عقل — کم هوش	عقلسز برآدم
یک مرد فقیر — مسکین	فقیرومسکین برآدم
یک ماماچه — مام ناف — پیشنشین	برابه قادین
یک زن خردمند	برعقللو خاتون
یک زن فربه	برشیشمان قاری
یک زن آبستن	برگبه قاری

❊ جمع مذکر با جمع مؤنث ❊	❊ جمع مذکر ومؤنث ❊
دوستان صداقتکار	صداقتلو دوستلر
مردان خوشخو — خنده رو	کولر یوزلو کسنه لر
دختران دلپذیر	سوکلو قزلر
شاگردان مستعد	استعدادلو شاکردلر
بویهای خوش	کوزل قوقولر
باغهای خوب	کوزل باغچه لر
جایهای خوب - ماواهای لطیف اوطاقهای خوب	کوزل دائره لر- بولملر
خانهای خوب — لطیف	کوزل اولر
لباسهای کهنه	اسکی روبالر
عادتهای دیرینه — قدیمه	اسکی عادتلر
پدرهای خوب	ایو بابالر

امهات طيبات	De bonnes mères
رجال مجانين	Des hommes fous
نساء معتوهات	Des femmes folles
اطفال صغار	De petits enfants
بنات صغيرات	De petites filles
رجال سعدا	Des hommes heureux
رجال اشقيا	Des hommes malheureux
اشخاص لاحظ لهم	Des personnes malheureuses
رجال افاضل	Des hommes vertueux
نساء فاضلات	Des femmes vertueuses
ملوك كرام	Des rois généreux
ملكات كريمات	Des reines généreuses
تلاميذ مجتهدون	Des élèves studieux
بنات كسالى	Des filles paresseuses
اولاد مطيعون	Des enfants obéissants
ابناء عصاة	Des fils désobéissants
رجال عقلا	Des hommes sages
احباب اصدقاء	Des amis sincères

❋ في اسماء الاشارات ❋

(**Des adjectifs démonstratifs**)

هذا هذه هؤلاء

Ce, Cet, Cette, Ces,

اذا كان الموصوف اسما مفردا مذكرا مبدوا
بحرف من الحروف الساكنة أو بحرف h التى

On emploie (ce) devant un nom masculin singulier commençant par une

مادرهای خوب	ایوانالر
مردان دیوانه	دلی آدملر
زنان فرتوت	بونامش قاریلر
بچهای کوچک	کوچك چوجقلر
دختران خرد	کوچك قزلر
مردان فرخنده	بختلو آدملر
مردان بدکار — شقی	کوتو آدملر
مردان بدبخت — بدحال	بختسز ـ اقبالسز آدملر
مردان فاضل — فضیلتمآب	فضیلتلو آدملر
زنهای فضایلمآب	فضیلتلو قاریلر
پادشاهان — شهریاران سخاوتمند	کرم صاحبلری پادشاهلر
قرالیچهای سخاوتکار	سخاوتلو قرالیچه‌لر
شاگردان سعی کردار — کوشش کننده	چالشقان شاگردلر
دختران تنبل	تنبل قزلر
بچهای فرمانبر	اطاعتلو چوجقلر
پسران نافرمان — غیرمطیع	اطاعتسز اوغللر
مردان خردمند	عقللو آدملر
دوستهای صداقتکار	صداقتلو دوستلر

❋ در اسماء اشارات ❋

این — همین — آنها

اگر موصوف اسم مفرد مذکر باشد و در اول او
حرفی از حرفهای ساکنه ویا خود حرف h که چون

❋ اسماء اشاراته دائر ❋

بو شو آنلر

اکر موصوف اسم مفرد مذکر ایسه ابتداسنده
حروف ساکنه نك بریسی ویاخود h كبی

يتلفظ بها كالهاء العربية فانه يشار اليه بلفظ ce التى معناها (هذا)	consonne ou une (h) aspirée
✻ مثال ذلك ✻	**EXEMPLES**
هذا البستان لطيف	Ce jardin est beau
هذا الصبى ذكى	Ce garçon est intelligent
هذا الكتاب مفيد	Ce livre est intéressant
هذا الكراس نظيف	Ce cahier est propre
هذا المعلم طيب	Ce maître est bon
هذا الخدام امين	Ce domestique est fidèle
هذا الملك كريم	Ce roi est généreux
هذا الشاعر مشهور	Ce poëte est célèbre
اذا كان اسم المشار اليه مفردا مذكرا وفى اوله حرف من الحروف المتحركة الصوتية او حرف h مهملة لفظا فانه يشار اليه بلفظ cet التى معناها (هذا)	On emploie (cet) devant un nom masculin singulier commençant par une voyelle ou une (h) muette
✻ مثال ذلك ✻	**EXEMPLES**
هذا الرجل مؤدب	Cet homme est poli
هذا الحبيب صادق	Cet ami est sincère
هذا التلميذ مجتهد	Cet élève est studieux
هذا الطفل مطيع	Cet enfant est docile
هذه الكسوة جديدة	Cet habit est neuf
هذا الولد ردئ	Cet enfant est mauvais

با خوانده میشود واقع گردد آن وقت لفظ ce که بمعنی (این) است در اول وضع باید نمود

اوقندن h حرفی اولورسه اولنه (بو) معنا سنه اولان ce لفظی وضع اولنور

❀ مثلا ❀

این باغچه خوب است
این بچه ذکی است — زیرک است
این کتاب فایده دار است
این دفتر پاک است
این معلم — این استاد خوب است
این نوکر — این خدمتکار امین است
این پادشاه جوانمرد است
این شاعر مشهور است

❀ مثلا ❀

بو باغچه کوزلدر
بو اوغلان ذکاوتلودر
بو کتاب فائده لودر
بو دفتر تمیزدر
بو خوجه ایودر
بو خدمتکار امیندر
بو قرال — سلطان جوانمرددر
بو شاعر مشهوردر

اگر مشار الیه اسم مفرد مذکر باشد و در اول او حرفی از حرفهای متحرکهٔ صوتیه و یا حرف h مهمله لفظیه بود لفظ cet که بمعنی (این) است در اول او وضع خواهد شد

مشار الیه اولان اسم مفرد مذکر ایسه و ابتداسنده حروف متحرکهٔ صوتیه دن بری و یاخود ابکم تسمیه اولنان h حرفی اولورسه (بو) معناسنده اولان cet لفظی اولنه وضع اولنور

❀ مثلا ❀

این مرد مؤدب است
این دوست صادق است
این شاگرد کوشش کننده است
این بچه فرمان بردار است
این لباس نو است
این بچه بد است

❀ مثلا ❀

بو آدم ادبلودر
بو دوست صداقتلودر
بو شاکرد چالشقاندر
بو چوجق اطاعتلودر
بو روبا یکیدر
بو چوجق فنادر

اذا كان الاسم مفردا مؤنثا يشار اليه بلفظ cette التي معناها هذه سواء كان في اوله حرف ساكن او متحرك

On emploie (cette) devant un nom féminin singulier

* مثال ذلك *	EXEMPLES
هذه الزهرة لطيفة	Cette fleur est belle
هذه المرأة فاضلة	Cette femme est vertueuse
هذه الحجرة كبيرة	Cette chambre est grande
هذه الدار قديمة	Cette maison est ancienne
هذه الملة متمدنة	Cette nation est civilisée
هذا الدرس صعب	Cette leçon est difficile
هذا الدرس سهل	Cette leçon est facile
هذا الشخص محبوب	Cette personne est aimable
هذا القلم طيب - جيد	Cette plume est bonne

يشار الجمع بلفظ ces التي معناها (هذه) و (هؤلاء) سواء كان جمعا مذكرا أو مؤنثا

On emploie (ces) devant tous les noms plurlels soit masculins soit féminins

* مثال *	EXEMPLES
هذه البساتين لطيفة	Ces jardins sont beaux
هؤلاء الصبيان أذكياء	Ces garçons sont intelligents
هذه الكتب مفيدة	Ces livres sont intéressants
هذه الكراريس نظيفة	Ces cahiers sont propres

اكر مشار اليه اسم مفرد مؤنث است خواه در اول
او حرف ساكن ويا خود متحرك باشد در اولش
لفظ cette كه بمعنى (اين) است وضع ميشود

اكر مشار اليه اولان اسم مفرد مؤنث ايسه واوكنده
حرف ساكن ويا خود متحرك بولنسه (بو) (شو)
معناسنه اولان cette لفظى اولنه وضع اولنور

❋ مثال ❋

اين شكوفه خوب است
اين زن فضيلتمآب است
اين حجره — اوطاق بزرك است
اين خانه كهنه است
اين ملت متمدن است
اين درس دشوار است
اين درس آسان است
اين مرد دلپسند است
اين خامه خوب است

❋ مثلا ❋

بو چيچك كوزلدر
بو خاتون فضيلتلودر
بو اوطه بيوكدر
بو او اسكيدر
بو ملت متمدندر
بو درس كوجدر
بو درس قولايدر
بو آدم سوكلودر
بو قلم ايودر

اسم مشار اليه اكر جمع باشد خواه جمع مذكر وخواه جمع
مؤنث بود لفظ ces كه بمعنى (اينها) است
در اول وضع ميشود

اكر مشار اليه اسم جمع ايسه كرك مذكر وكرك
مؤنث اولسون اولنه (بونلر) معناسنه اولان
ces لفظى وضع اولنور

❋ مثال ❋

اين باغچها خوبند
اين بچها زيركند
اين كتابها فائده دارند
اين دفترها تميزند

❋ مثلا ❋

بو باغچه لر كوزلدرلر
بو اوغلانلر ذكاوتلودرلر
بو كتابلر فائده لودرلر
بو دفترلر تميزدرلر

هؤلاء الخدام أمناء	Ces domestiques sont fidèles
هؤلاء الرجال مؤدبون	Ces hommes sont polis
هؤلاء الاحباب اصدقاء	Ces amis sont sincères
هؤلاء التلاميذ مجتهدون	Ces élèves sont studieux
هذه الازهار لطيفة	Ces fleurs sont belles
هؤلاء البنات لطيفات حسنات	Ces filles sont charmantes
هؤلاء الاباء طيبون	Ces pères sont bons
هؤلاء الامهات طيبات	Ces mères sont bonnes
هذه الحجرات كبيرة	Ces chambres sont grandes
هذه البيوت قديمة	Ces maisons sont anciennes
هذه الدروس صعاب	Ces leçons sont difficiles
هذه الدروس سهلة	Ces leçons sont faciles
هذه الاقمصة غالية	Ces chemises sont chères
هؤلاء الاحباب عزاز	Ces amis sont chers
هؤلاء الاقلام جياد	Ces plumes sont bonnes

❋ الضمائر ❋

❋ في الصفات الملكية للفرد المذكر ❋

Des adjectifs possessifs masculin singulier.

أبى	ى	Mon	mon père
أبوك	ك	Ton	ton père
أبوه	ه	Son	son père
أبونا	نا	Notre	notre père

این نوکرها امینند ـ صادقند	بو خدمتکارلر امیندرلر ـ صادقدرلر
این مردان ـ مردها با ادبند	بو آدملر تربیه‌لودرلر ـ ادبلودرلر
این دوستها صادقند	بو دوستلر صادقدرلر
این شاگردها کوشش کننده اند	بو شاگردلر چالشقاندرلر
این شکوفها نازک وخوشکلند	بو چیچکلر نازک وکوزلدرلر
این دخترها خوبند ـ دلبرند	بو قزلر کوزلدرلر ـ یاقیشقلیدرلر
این پدرها خوبند	بو بابالر ایودرلر
این مادرها خوبند	بو انالر ایودرلر
این اوطاقها بزرکند	بو اوطه‌لر بیوکدرلر
این خانها کهنه اند	بو اولر اسکیدرلر
این درسها دشوارند	بو درسلر کوجدرلر
این درسها آسانند	بو درسلر قولایدرلر
این پیراهنها کرانند	بو کوملکلر بهالودرلر
این دوستها عزیزند	بو دوستلر عزیزدرلر
این خامها خوبند	بو قلملر ایودرلر

❀ ضمیرها ❀ / ❀ ضمیرلر ❀

❀ در بیان صفات ملکیه برای مفرد مذکر ❀

❀ صفات ملکیه یه دائر مفرد مذکر ایچون ❀

م	پدرم	م	بابام ـ پدرم	
ت	پدرت	ک	بابالک ـ پدرک	
ش	پدرش	ی سی	باباسی ـ پدری	
مان	پدرمان	مز	بابامز ـ پدرمز	

أبوكم	كم	Votre	votre père
أبوهم	هم	Leur	leur père

❋ للمفرد المؤنث ❋ *(Féminin singulier)*

أمي	ى	Ma	ma mère
أمك	ك	Ta	ta mère
أمها	ها	Sa	sa mère
أمنا	نا	Notre	notre mère
أمكن	كن	Votre	votre mère
امهم-أمهن	هم-هن	Leur	leur mère

❋ الجمع المذكر ❋ *(Masculin pluriel)*

اخوتى	ى	Mes	mes frères
اخوتك	ك	Tes	tes frères
اخوتها	ها	Ses	ses frères
اخوتنا	نا	Nos	nos frères
اخوتكم	كم	Vos	vos frères
اخوتهم	هم	Leurs	leurs frères

❋ الجمع المؤنث ❋ *(Féminin pluriel)*

اخواتى	ى	Mes	mes sœurs
اخواتك	ك	Tes	tes sœurs
اخواتها	ها	Ses	ses sœurs
اخواتنا	نا	Nos	nos sœurs

تان پدرتان

شان پدرشان

❋ برای مفرد مؤنث ❋

م مادرم

ت مادرت

ش مادرش

مان مادرمان

تان مادرتان

شان مادرشان

❋ جمع مذکر ❋

هایم برادرهایم

هایت برادرهایت

هایش برادرهایش

هایمان برادرهایمان

هایتان برادرهایتان

هایشان برادرهایشان

❋ جمع مؤنث ❋

هایم خواهرهایم

هایت خواهرهایت

هایش خواهرهایش

هایمان خواهرهایمان

کز باباکز ـ پدرکز

لری بابالری ـ پدرلری

❋ مفرد مؤنث ایچون ❋

م انام ـ والده‌م

ك انالك ـ والده‌ك

سی اناسی ـ والده‌سی

مز انامز ـ والده‌مز

کز اناکز ـ والده‌کز

لری انالری ـ والده‌لری

❋ جمع مذکر ❋

لرم قرنداشلرم ـ برادرلرم

لرك قرنداشلرك ـ برادرلرك

لری قرنداشلرینی ـ برادرلری

لریمز قرنداشلریمز ـ برادرلریمز

لرکز قرنداشلرکز ـ برادرلریکز

لری قرنداشلری ـ برادرلری

❋ جمع مؤنث ❋

لرم قزقرنداشلرم ـ همشیره‌لرم

لرك قزقرنداشلرك ـ همشیره‌لرك

لری قزقرنداشلری ـ همشیره‌لری

لرمز قزقرنداشلرمز ـ همشیره‌لرمز

كم-كن اخواتكم- اخواتكن	Vos	vos sœurs
هم-هن اخواتهم- اخواتهن	Leurs	leurs sœurs

❋ التعليم ❋	EXERCICES
احب ابى	J'aime mon père
تحب اباك	Tu aimes ton père
يحب اباه	Il aime son père
نحب أبانا	Nous aimons notre père
تحبون أباكم	Vous aimez votre père
يحبون أباهم	Ils aiment leur père

❋ الزمن الحاضر ❋	(*Présent*)
اعز والدتى	Je chéris ma mère
تعز والدتك	Tu chéris ta mère
يعز والدته	Il chérit sa mère
نعز والدتنا	Nous chérissons notre mère
تعزون والدتكم	Vous chérissez votre mère
يعزون والدتهم	Ils chérissent leur mère

❋ الماضى التام ❋	(*Passé défini*)
أحببت أبى وأمى	J'ai aimé mon père et ma mère
أحببت أباك وأمك	Tu as aimé ton père et ta mère
أحب أباه وأمه	Il a aimé son père et sa mère
أحببنا أبانا وأمنا	Nous avons aimé notre père et notre mère

پاتان   خواهر پاتان
پاشان   خواهر پاشان

❋ تعليم ❋

پدرمرا دوست دارم ـ عزيزدارم
پدرترا دوستدارى
پدرشرا دوستدارد
پدرمانرا دوستداريم
پدرتانرا دوستداريد
پدرشانرا دوستدارند

❋ صيغهٔ حاليه ❋

مادرمرا دوستدارم
مادرترا دوستدارى
مادرشرا دوستدارد
مادرمانرا دوستداريم
مادرتانرا دوستداريد
مادرشانرا دوستدارند

❋ فعل ماضى ❋

پدر ومادرمرا دوست داشتم
پدر ومادرترا دوست داشتى
پدرومادرشرا دوست داشت
پدر ومادرمانرا دوست داشتيم

لركز   قزقرنداشلركز ـ همشيره‌لركز
لرى   قزقرنداشلرى ـ همشيره‌لرى

❋ تعليم ❋

بابامى سورم   پدرمى سورم
باباكى سورسك
باباسنى سور
بابا مزى سورز
باباكزى سورسكز
بابالرينى سورلر

❋ صيغهٔ زمان حال ❋

انامى سورم   والده‌مى سورم
والده‌كى سورسك
والده سنى سور
والده مزى سورز
والده كزى سورسكز
والده لرينى سورلر

❋ فعل ماضى ❋

بابام ايله انامى سودم
بابالك ايله اناكى سودك
باباسى ايله اناسنى سودى
بابامزله انامزى سودك

Vous avez aimé votre père et votre mère	أحببتم أباكم وأمهاتكم
Ils ont aimé leur père et leur mère	أحبوا أباهم وأمهاتهم

(*Futur*) ❋ فعل المضارع ❋

J'aimerai mes frères et sœurs	ساحب اخوتي واخواتي
Tu aimeras tes frères et sœurs	ستحب اخوتك واخواتك
Il aimera ses frères et sœurs	سيحب اخوته واخواته
Nous aimerons nos frères et sœurs	سنحب اخوتنا واخواتنا
Vous aimerez vos frères et sœurs	ستحبون اخوتكم واخواتكم
Ils aimeront leurs frères et sœurs	سيحبون اخوتهم واخواتهم

Des adjectifs Numéraux (في أسماء الاعداد) (دربيان اسمهاى حساب) (اسماء اعداده دائر)

1 Un	١	واحد	يك	بر
2 Deux	٢	اثنان	دو	ايكى
3 Trois	٣	ثلاثة	سه	اوچ
4 Quatre	٤	أربعة	چهار	درت
5 Cinq	٥	خمسة	پنج	بش
6 Six	٦	ستة	شش	التى
7 Sept	٧	سبعة	هفت	يدى
8 Huit	٨	ثمانية	هشت	سكز
9 Neuf	٩	تسعة	نه	طقوز
10 Dix	١٠	عشره	ده	اون
11 Onze	١١	احدى عشر	يازده	اون بر

پدر ومادرتانرادوست داشتید

پدر ومادرشانرادوست داشتند

❋ فعل مضارع ❋

برادرهایم وخواهرهایمرادوست خواهم داشت

برادرهایت وخواهرهایترادوست خواهی داشت

برادرهایش وخواهرهایشرادوست خواهد داشت

برادرهایمان وخواهرهایمانرادوست خواهیم داشت

برادرهایتان وخواهرهایتانرادوست خواهید داشت

برادرهایشان وخواهرهایشانرادوست خواهند داشت

بابا کز ایله آنا کزی سودیکز

بابالریله آنالرینی سودیلر

❋ فعل مضارع ❋

قرنداشلرمله همشیره لریمی سوه جکم

قرنداشلرکله همشیره لریکی سوه جکسن

قرنداشلریله همشیره لرینی سوه جك

قرنداشلرمزله همشیره لرمزی سوه جکز

قرنداشلرکزایله همشیره لرکزی سوه جکسکز

قرنداشلریله همشیره لرینی سوه جکلردر

اون ایکی	دوازده	اثناعشر	١٢	12 Douxe
اون اوچ	سیزده	ثلاثةعشر	١٣	13 Treize
اون درت	چهارده	أربعةعشر	١٤	14 Quatorze
اون بش	پانزده	خمسةعشر	١٥	15 Quinze
اون التی	شانزده	ستةعشر	١٦	16 Seize
اون یدی	هفده	سبعةعشر	١٧	71 Dix-sept
اون سکز	هژده	ثمانيةعشر	١٨	18 Dix-huit
اون طقوز	نوزده	تسعةعشر	١٩	19 Dix-neuf
یکرمی	بیست	عشرون	٢٠	20 Vingt
اوتوز	سی	ثلاثون	٣٠	30 Trente
قرق	چهل	أربعون	٤٠	40 Quarante
اللی	پنجاه	خمسون	٥٠	50 Cinquante

60 Soixante	٦٠	ستون	شصت	التمش
70 Soixante-dix	٧٠	سبعون	هفتاد	يتمش
80 Quatre-vingt	٨٠	ثمانون	هشتاد	سكسان
90 Quatre-vingt-dix	٩٠	تسعون	نود	طقسان
100 Cent	١٠٠	مائة	صد	يوز
101 Cent-un	١٠١	مائة وواحد	صد و يك	يوز بر
102 Cent-deux	١٠٢	مائة واثنان	صد ودو	يوزايكى
200 Deux cent	٢٠٠	مائتان	دوصد ـ دويست	ايكى يوز
500 Cinq cent	٥٠٠	خمسمائة	پنجصد ـ پانصد	بش يوز
1000 Mille	١٠٠٠	ألف	هزار	بيك
10000 Dix milles	١٠٠٠٠	عشرة آلاف	ده هزار	اون بيك
100000 Cent milles	١٠٠٠٠٠	مائة ألف	صد هزار	يوز بيك
1000000 Un million	١٠٠٠٠٠٠	ألف ألف	هزاران هزار	بيك كره بيك

Premier	أول ـ حادى	يكم	برنجى
Second	ثانى	دوم	ايكنجى
Troisième	ثالث	سيم	اوچنجى
Quatrième	رابع	چهارم	دردنجى
Cinquième	خامس	پنجم	بشنجى
Sixième	سادس	ششم	التنجى
Septième	سابع	هفتم	يدنجى
Huitième	ثامن	هشتم	سكزنجى
Neuvième	تاسع	نهم	طقوزنجى
Dixième	عاشر	دهم	اوننجى

Onzième	الحادی عشر	یازدهم	اون برنجی
Douxième	الثانی عشر	دوازدهم	اون ایکنجی
Treizième	الثالث عشر	سیزدهم	اون اوچنجی
Quatorzième	الرابع عشر	چهاردهم	اون دردنجی
Quinzième	الخامس عشر	پانزدهم	اون بشنجی
Seizième	السادس عشر	شانزدهم	اون آلتنجی
Dix-septième	السابع عشر	هفدهم	اون یدنجی
Dix-huitième	الثامن عشر	هژدهم	اون سکزنجی
Dix-neuvième	التاسع عشر	نوزدهم	اون طقوزنجی
Vingtième	العشرون	بستم	یکرمنجی

Une couple	زوج	یک جفت	برجفت
Une paire	جوز	جفتی	برچفت
Deux paires	زوجان ـ زوجین	دوجفت	ایکی چفت
Une douzaine	دوزینه ـ دسته	یک دسته	بردوزینه ـ بردسته
Une demi-douzaine	نصف دوزینه ـ دسته	نیم دسته	یارم دوزینه ـ یارم دسته
Une douzaine et demie	دسته ونصف	یک دسته ونیم	بربچق دوزینه

❋ تعليم ❋ EXERCICES

هل تريد ـ هل تطلب قلما	Voulez-vous une plume?
اريد ـ اطلب قلمين	Je veux deux plumes.
هل تريدون ثلاثة أقلام أو أربعة	Voulez-vous trois ou quatre plumes ?
اريد خمسة أقلام	Je veux cinq plumes.
هل تريدون ستة أقلام أو سبعة	Voulez-vous six ou sept plumes ?
لا أريد الا ثمانية أقلام	Je ne veux que huit plumes.
هل تطلبون ثمانية كتب أو تسعة	Voulez-vous huit ou neuf livres?
أنا أطلب تسعة كتب	Je veux neuf livres.
أنا أعطيكم عشرة كتب	Je vous en donnerai dix.
أنا طالب عشرين كتابا	Je demande vingt livres.
خذوا ثلاثين كتابا	Prenez trente livres.
أنا أريد أربعين كتابا	J'en veux quarante.
أما تطلبون أكثر من هذا القدر	N'en voulez vous pas davantage ?
لا أطلب أكثر من ذلك	Je n'en veux pas davantage.
هل تطلبون ستين قرشا أو سبعين	Voulez-vous soixante ou soixante-dix piastres ?
أطلب خمسة وسبعين قرشا	Je veux soixante-quinze piastres.
أنا أعطيك ثمانين قرشا	Je vous en donnerai quatre-vingt.
أنا أطلب منك مائة قرش	Je vous demande cent piastres.
ها لك مائة وخمسين قرشا	Voici cent cinquante piastres.
اعطوني مائتين قرشا	Donnez-moi deux cents piastres?
لا أعطيك الا مائة وستين قرشا	Je ne vous donne que cent soixante piastres.

❋ تعلیم ❋

آیا یک خامه میخواهید
دو خامه میخواهم
آیا سه خامه میخواهید یا خود چهار
پنج قلم میخواهم
آیا شش قلم میخواهید و یا هفت
پس هشت قلم میخواهم
آیا هشت کتاب میخواهید یا خود نه
من نه کتاب میخواهم
من بشما ده کتاب میدهم
من بیست کتاب میخواهم
سی کتاب بگیرید
من چهل کتاب میخواهم
آیا ازین زیاده تر نمیخواهید
ازین زیاده تر نمیخواهم
آیا شصت غروش میخواهید یا خود هفتاد
هفتاد و پنج غروش میخواهم
من بشما هشتاد غروش میدهم
من از شما صد غروش میخواهم
اینک صد و پنجاه غروش
دو صد غروش بمن بدهید
جز از صد و شصت غروش بشما نمیدهم

❋ تعلیم ❋

بر قلم استرمیسکز
ایکی قلم استرم
اوچ قلمی استرسکز یاخود درتی
بش قلم استرم
آلتی قلمی استرسکز یایدیی
انجق سکز قلم استرم
سکز کتابی استرسکز یاخود طقوز
بن طقوز کتاب استرم
بن سزه اون کتاب ویریرم
بن یکرمی کتاب استیورم
اوتوز کتاب آلکز
بن قرق کتاب استیورم
بومقداردن زیاده استمزمیسکز
بومقداردن زیاده استمم
التمش غروشمی استرسکز یاخود یتمشمی
یتمش بش غروش استرم
بن سزه سکسان غروش ویریرم
بن سزدن یوز غروش استرم
ایشته یوز اللی غروش
بکا ایکی یوز غروش ویرک
سزه انجق یوز التمش غروش ویریرم

Prêtez-moi mille piastres ?	اقرضونی ألف قرش
Je vous prêterai cinq cents piastres.	أنا أقرضكم خمسمائة قرش
J'ai besoin de mille cinq cents piastres	أنا محتاج الى ألف وخمسمائة قرش
Venez demain je vous donnerai ce que vous demandez.	تعالوا غدا أعطيكم ما تطلبون

Des adjectifs indéfinis. ❋ فی الصفات المبهمه ❋

Aucun; aucune	لا احد	هیچ بر	هیچ بر
Chaque	كل	همه	هب
Même	نفس	خود	كندی ـ كندو
Nul; nulle	لأحد ـ لافرد	هیچ كس	هیچ كمسنه
Plusieurs	كثير ـ عديد ـ متعدد ـ وافر	بسیار ـ بسا	چوق
Certain; certaine	بعض	چند ـ چندین	براز ـ نیچه

EXERCICES ❋ تعليم ❋

Voulez-vous acheter quelque chose ?	هل تريد أن تشترى شيأ
Je veux acheter quelque chose .	أريد أن أشترى شيأ
Que voulez-vous acheter ?	ماذا تريد أن تشترى
Je veux acheter quelques livres.	أريد أن أشترى بعض كتب
Combien de livres voulez-vous acheter ?	كم كتاب تريد أن تشترى
Je veux en acheter plusieurs.	أريد أن أشترى كتب كثيرة
Êtes-vous allé chez votre frère ?	هل ذهبت عند أخيك أو بيت أخيك
J'y suis allé plusieurs fois.	ذهبت عنده مرارا عديدة
Avez-vous vu tous ces hommes ?	هل رأيت هؤلاء الرجال كلهم

Persan	Turc
هزار غروش بمن وام بدهید	بکا بیك غروش اودنج ویرك
من بشما پنج صد غروش وام میدهم	بن سزه بشیوز غروش اودنج ویریرم
من بهزار و پانصد غروش محتاجم	بنم بیك بشیوز غروشه احتیاجم وار
فردا بیایید آنچه میخواهید میدهم	یارین کلك سزلك استدیککزی ویریرم

	❀ در بیان صفات مبهمه ❀	❀ صفات مبهمه یه دائر ❀	
Quel; quelle	ما ـ ماذا ـ من ـ ایّ	چه ـ کدام ـ که	نه ـ قنغی ـ کیم
Quelque; quelques	بعض ـ کم	برخی ـ چند ـ پاس	برقاج ـ برمقدار ـ بعض
Tel; telle	مثل هذا ـ مثل هذه	مانند این ـ چون این	بوکبی ـ بودکلو
Tels	هکذا	چنین ـ همچنین	بویله
Tout; toute	کل	همه	هپ ـ هپسی
Tous; toutes	جمیع ـ کافة ـ جملة	جمله ـ همه	بتون ـ کافه

❀ تعلیم ❀

Persan	Turc
آیا چیزی را خریدن میخواهید	برشی صاتون المق استرمیسکز
چیزی را خریدن میخواهم	برشی صاتون المق استرم
چه چیز خریدن میخواهید	نه صاتون المق استرسکز
چند کتابها خریدن میخواهم	برقاج کتاب صاتون المق استرم
چند کتاب خریدن میخواهید	قاچ کتاب صاتون المق استرسکز
بسیار کتاب خریدن میخواهم	چوق کتاب صاتون المق استرم
آیا نزد برادرت و یا بخانهٔ برادرت رفتی	قرنداشکزك یاننه و یاخود اونه کیتدیکزمی
بسیار بار نزدش رفتم ـ بارها پیشش رفتم	چوق دفعه یاننه کتدم ـ دفعاتله یاننه کتدم
آیا این مردها را همه دیدی	بو ادملرك هپسنی کوردیکزمی

J'ai vu tous ces hommes	رأيت هؤلاء الرجال كلهم
Avez-vous vu toutes ces femmes ?	هل رأيت هؤلاء النساء كلهن
Je ne les ai pas vu toutes.	ما رأيت كلهن
Avez-vous compris ce que je vous ai dit ?	هل فهمت ما قلت لك
J'ai compris tout ce que vous m'avez dit.	انا فهمت جميع ما قلت لى
Quel livre voulez-vous ?	أى كتاب تريده
Je veux celui que vous avez.	أريد الكتاب الذى عندك
Quelle leçon avez-vous apprise ?	أى درس حفظته
J'ai appris celle que vous m'avez donnée.	حفظت الدرس الذى أعطيته لى
Quel est cet homme ?	من هذا الرجل
C'est mon ami.	هذا حبيبي
Quelle est cette femme ?	من هذه المرأة
C'est ma sœur.	هذه أختى
Quels sont ces messieurs ?	من هؤلاء السادة
Ce sont mes frères	هؤلاء اخوتى
Quelles sont ces filles ?	من هؤلاء البنات
Ce sont mes filles.	هؤلاء بناتى
Quel âge avez-vous ?	كم سنك ـ كم عمرك
J'ai trente ans.	سنى ثلاثون سنة
Quelle est votre profession ?	ما صنعتك ـ ما حرفتك
Je suis libraire.	كتبى ـ بايع الكتب

این مردها را همه دیدم	بو آدملرڭ کافه‌سنی کوردم
آیا این زنها را همه دیدی	بو قاریلرڭ هپسنی کوردیڭزمی
همه شانرا ندیدم	هپسنی کورمدم
آیا آنچه بتو گفتم فهمیدی	سزه سویلدیکمی اڭلادیڭزمی
آنچه بمن گفتی همه را فهمیدم	بکا سویلدیککزڭ هپسنی اڭلادم
کدام کتاب را میخواهی	قنغی کتاب استرسڭز
آن کتابی که نزد شماست میخواهم	یانڭزده کی کتابی استرم
کدام درس را حفظ کردی	قنغی درسی ازبرلدیڭز
آن درس که بمن دادی حفظ کردم	بکا ویردیککز درسی ازبرلدم
این مرد کیست	بو آدم کیمدر
این دوست من است	بو بنم دوستمدر
این زن کیست	بو قاری کیمدر
این خواهر من است	بو بنم قز قرنداشمدر
این آقاها کیستند	بو افندیلر کیملردر
اینها برادران منند	بونلر بنم قرنداشلرمدر
این دخترها کیستند	بو قزلر کیملردر
اینها دختران منند	بونلر بنم قزلرمدر
چند سال عمر داری	قاچ یاشنده سڭز
سی سال عمر دارم ـ عمرم سی سال است	اوتوز یاشنده‌یم
چه صنعت داری ـ صنعتت چیست	صنعتڭز ندر
کتاب فروشم	کتابجیم ـ صحافم

من أى بلاد أنت	De quel pays êtes-vous ?
أنا مصرى	Je suis Egyptien.
من أى طريق ـ جهة نذهب	De quel côté irons-nous ?
نذهب من الطريق التى تريدونها	Nous irons du côté que vous voudrez.
هل لك أحباب كثيرة	Avez-vous beaucoup d'amis ?
لا حبيب لى	Je n'ai aucun ami.
أليس لك معارف هنا	N'avez-vous pas de connaissances ici ?
ليس لى معرفة باحد	Je n'en ai aucune.
هل هذا محقق ـ صحيح	Celà est-il certain ?
بعض الناس يقولون ليس هذا صحيح	Certaines personnes disent que c'est faux.
هو أنا بنفسى ـ بذاتى	C'est moi-même.
هو أنتم بذاتكم	C'est vous-même.
هم بذاتهم	Ce sont eux-mêmes.
لا أحد راضى بقسمته	Nul homme n'est content de son sort

❋ فى الضمير ❋

Du pronom

الضمائر على خمسة أنواع وهى الضمائر الشخصية والاشارية والملكية وأسماء الموصول والضمائر المبهمة

Il y a cinq sortes de pronoms. Les pronoms personnels, les pronoms démonstratifs, les pronoms possessifs, les pronoms relatifs, et les pronoms indéfinis.

مملکت شما کجاست — کجای هستی
من مصریم
از کدام راه برویم
از راهی که میخواهید میرویم
آیا بسیار دوست و احباب دارید
هیچ دوست ندارم
آیا در اینجا هیچ آشنا داری
هیچ آشنا ندارم
آیا این محقق است — راست است
بعض اوها میگویند این راست نیست

من خود هستم
شما خودتان هستید
آنها خودشان هستند
هیچ کس بقسمت خود راضی نیست

قنغی مملکتدنسن
بن مصرلیم
قنغی یولدن کیدهلم
استدیککز یولدن کیدرز
چوق احباب ودوستلرکز وارمی
هیچ بر دوستم یوقدر
بوراده هیچ بر بیلدیککز یوقمیدر
هیچ بر بیلدیکم یوقدر
بو محققمیدر ـ کرچکمیدر
بعض کمسنه سویلیورلر بو کرچك دکلدر

بن کندوم
سز کندیکزسکز
انلر کندولریدرلر
هیچ کیمسه کندو قسمتنه راضی دکلدر

❋ در ضمائر ❋

ضمائر بر پنج گونه است اول ضمیر شخصیه دوم اشاریه سوم ملکیه چهارم موصوله پنجم ضمائر مبهمه است

❋ ضمیرلره دائر ❋

ضمائر بش نوعدر برنجیسی ضمیر شخصیه ایکنجیسی اشاریه اوچنجیسی ملکیه دردنجیسی موصوله بشنجیسی ضمائر مبهمه در

❋ فی بیان الضمائر الشخصیه ❋ *Des pronoms personnels.*

1re personne.	(ضمائر المتكلم)	(ضمیر های متکلم)	(متکلم ضمیرلری)
Je, moi	أنا	من	بن
Me	نی ـ لی	مرا	بنی ـ بکا
Nous	نحن	ما ـ مارا	بز ـ بزی

2me personne.	(ضمائر المخاطب)	(ضمیر های مخاطب)	(مخاطب ضمیرلری)
Tu, toi	أنت	تو	سن
Te	كَ لكَ	ترا	سنی ـ سکا
Vous	أنتم ـ كم	شما ـ شمارا	سز ـ سزی

EXERCICES ❋ تعليم ❋

Sur le, la, les, employés toujours comme régime direct	على الضمائر المتصلة الواقعة دائما مفعولا به وهى (ه) (ها) (هم) (هن)
Aimes-tu ton père ?	هل تحب أباكَ
Je l'aime beaucoup.	أنا أحبه كثيرا
Aimes-tu ta mère ?	هل تحب أمكَ
Je l'aime de tout mon cœur.	أحبها من صميم قلبى
Aimez-vous votre frère ?	هل تحبون أخاكم
Nous l'aimons beaucoup.	نحبه كثيرا
Vois-tu mon frère ?	هل ترى أخى

❀ دربيان ضمائر شخصيه ❀ ضمائر شخصيه بيانندهدر ❀

3me personne	(ضمائر الغائب)	(ضمير هاى غائب)	(غائب ضميرلرى)
Il, elle	هو – هى	وى — او	او
Ils, elles	هم – هن	آنها	انلر
Lui, leur	له – لهم – لهن	اورا — انهارا	اكا – انلره
Se	•	اورا	انى
En	منه	از او	اندن
y	فيه	دراو — درانجا	اوراده – انده
Le, la	ه – ها	او — اورا	او
Les	هم – هن	ايشان – آنها	انلر

❀ تعليم ❀

بر ضمائر متصله كه هميشه مفعول به واقع ميشوند اينها اند

(اورا) (انهارا) (ايشانرا)

آيا پدر ترا دوست دارى

من اورا بسيار دوست دارم

آيا مادر ترا دوست دارى

از دل وجان اورا دوست دارم

آيا برادرهايتانرا دوست داريد

اورا بسيار دوست داريم

آيا برادرمرا ميبينى

❀ تعليم ❀

ضمائر متصله اوزرينه دائما مفعول به قوللانيلان بونلردر (انى) (انلرى)

باباكى سورميسن

بن انى چوق سورم

والده كى سورميسن

آنى جان وكوكلدن سورم

قرنداشكزى سورميسكز

آنى چوق سورز

قرنداشمى كوريورميسن

Je le vois.	انى أراه
Ne voyez-vous pas ma sœur ?	أماترون أختى
Nous ne la voyons pas.	نحن لانراها
Connaissez-vous ces hommes ?	هل تعرفون هؤلاء الرجال
Nous les connaissons	نحن نعرفهم
Ne connaissez-vous pas ces femmes ?	أما تعرفون هؤلاء النسوة
Nous ne les connaissons pas.	نحن لانعرفهن

EXERCICES — ✻ تعليم ✻

Sur lui, leur, employés toujours comme complément indirect.	على الضمائر المتصلة وهى (له) (لها) (لهم) (لهن) الواقعة دائما مفعولا له
Avez-vous parlé à mon frère ?	هل كلمتم اخى
Je lui ai parlé.	أنا كلمته ـ حدثته
Quand lui avez-vous parlé ?	متى كلمتموه
Nous lui avons parlé hier.	نحن كلمناه البارحة
Avez-vous parlé à mes amis ?	هل كلمتم أحبابى
Je leur ai parlé.	أنا كلمتهم
Qu' avez-vous dit à mon frère ?	ماذا قلت لاخى
Je ne lui ai rien dit.	أنا ماقلت له شيا
Qu'avez-vous fait à vos camarades ?	ماذا فعلتم لرفقائكم
Nous ne leur avons rien fait.	نحن مافعلنا لهم شيا

من اورا میبینم
آیا خواهر مرا میبینید
ما اورا نمیبینیم
آیا این ادمهارا میشناسید
ما انهارا میشناسیم
آیا این زنهارا میشناسید
ما ایشانرا میشناسیم

بن آنی کوریورم
قزقرنداشمی کوریورمیسکز
بزانی کورمیورز
بو ادملری بیلورمیسکز
بز انلری بیلورز
بو قاریلری بیلورمیسکز
بز انلری بیلمیورز

* تعلیم *

بر ضمیرهای که دائما مفعول له میشوند اینهااند (باو) و (باآنها)

آیا ببرادرم گفتید — با برادرم حرف زدید
من باو گفتم — من باو حرف زدم
کی باو گفتید
ما دیروز باو گفتیم
آیا بدوستهایم گفتید
من باآنها گفتم
چه گفتی ببرادرم
من باآن چیزی نگفتم
برای رفیقهایتان چه کار کردید
ما برای آنها چیزی نکردیم

* تعلیم *

دائما مفعول له قونیلان (اکا) و (انلره) ضمیرلرینك اوزرینه

برادرمه سویلدیکزمی
بن اکا سویلدم — بن انکله سویلدم
نه وقت اکا سویلدیکز
بز اکا دون سویلدك
دوستلرمه سویلدیکزمی
بن انلره سویلدم
برادرمه نه سویلدیکز
بن اکا هیچ برشی دیمدم
ارقداشلرکز ایچون نه یاپدیکز
بز انلر ایچون هیچ برشی یاپمدق

EXERCICES	❋ تعليم ❋
Sur me, te, nous, vous, employés comme régime direct.	على الضمائر المتصلة الواقعة مفعولا به وهى (نى) و (كـ) و (نا) و (كم)
M'aimez-vous ?	هل تحبنى
Je t'aime beaucoup.	أحبك كثيرا
Me voyez-vous ?	هل ترانى
Je te vois.	أنا أراك
Nous reconnaissez-vous ?	هل تعرفوننا
Nous vous reconnaissons.	نحن نعرفكم
Nous aimez-vous ?	هل تحبوننا
Nous vous aimons.	نحن نحبكم
Votre frère nous connaît-il ?	هل أخوك يعرفنا
Il vous connaît.	انه يعرفكم
Votre sœur vous aime-t-elle ?	هل أختك تحبك
Elle m'aime comme je l'aime.	هى تحبنى كما أحبها

EXERCICES	❋ تعليم ❋
Sur me, te, nous, vous, employés comme régime indirect.	على الضمائر المتصلة الواقعة مفعولا له وهى (لى) - ولك - ولنا - ولكم
Voulez-vous me parler ?	هل تريد أن تكلمنى
Je veux te parler.	أنا أريد أن أكلمك
Me parlez-vous ?	هل تكلمنى

❁ تعلیم ❁

برضمائر متصله که همیشه مفعول به واقع میشوند اینهااند
مرا — ترا — مارا — شمارا

آیا مرا دوستداری
ترا بسیار دوستدارم
آیا مرا میبینی
من ترا میبینم
آیا مارا میشناسید
ماشمارا میشناسیم
آیا مارا دوستدارید
ماشمارا دوستداریم
آیا برادرت مارا میشناسد
او شمارا میشناسد
آیا خواهرت شمارا دوستدارد
چنانچه من اورا دوستدارم او نیز مارا دوستدارد

١١١

❁ تعلیم ❁

مفعول به قوللانیلان - بنی - سنی - بزی - سزی
ضمیرلرینك اوزرینه تمرین

بنی سورمیسن
سنی چوق سورم
بنی کوریورمیسن
بن سنی کوریورم
بزی طانیورمیسکز
بز سزی طانورز
بزی سورمیسکز
بز سزی سورز
قرنداشکز بزی بیلورمی
او سزی بیلور
قزقرنداشك سنی سورمی
انی سودیکم کبی اوده بنی سور

❁ تعلیم ❁

برضمیرهای متصله که مفعول له میشوند اینها هستند
بمن — بتو — بما — بشما

آیا بمن گفتن میخواهی — میخواهی بمن حرف بزنی
من بتو گفتن میخواهم
آیا بمن میگویی

❁ تعلیم ❁

مفعول له قوللانیلان - بکا - سکا - بزه - سزه
ضمائر متصله

بکا سویلمك استرمیسن
بن سکا سویلمك استرم
بکامی سویلیورسن

Je te parle.	أنا أكلمك
Parlez-moi.	كلمني ـ كلموني
Je ne veux pas te parler.	لاأريدأنأكلمك
Que t'ai-je fait?	ماذا فعلت لك
Tu m'as fait du mal.	أنت أذيتني
Vous ai-je fait du mal?	هل أنا أذيتكم
Vous ne nous avez pas fait du mal.	أنتم لم تؤذونا
Faites-moi le plaisir?	اصنع معي هذا المعروف
De tout mon cœur.	على عيني ورأسي
Dites-moi cela?	قل لي على ذلك
Je vous le dirai plus tard.	ساقول لكم فيما بعد
Voulez-vous nous dire cela?	هل تريدأن تقول لناذلك
Je veux vous le dire.	أريدأنأقوله لك

(En) (y)

Dans la langue française, dans une phrase, au lieu de répéter le même mot on emploie (en) en place du mot susdit

منه منهم فيه فيهم En, y,
اذا أريد تكرار اسم سبق ذكره في جملة يستغنى عند الفرنساوية عن ذكر لفظ ذلك الاسم مرة أخرى بكلمة en

EXERCICES

❀ تعليم ❀

Avez-vous de l'argent?	هل عندك دراهم
J'en ai.	عندي دراهم
Avez-vous des frères?	هل لك اخوه

من. تو میگویم

بمن بگو ـ بگوید

تو گفتن نمیخواهم ـ ترا نخواهم گفت

تو چه کار کردم

تو بمن اذیت دادی ـ مرا رنجانیدی

آیا من بشما اذیت دادم

شما بما اذیت ندادید

بمن این نکویی بکنید

بر سر و چشم ـ بالای چشم

این را بمن بگو

این را پس بشما خواهم گفت

آیا اینرا بما خواهید گفت

من بشما خواهم گفت

ازو ـ ازانها ـ دراو ـ درانها en,y

اسمی که در جملهٔ سبقت کرده و تکرارش لازم آید در لغت فرانسز ازبدل او کلمهٔ en آرند واز تکرار نمودن اسم مذکور مستغنی شوند

* تعلیم *

آیا پاره ـ پول داری

پول دارم ـ پاره دارم

آیا برادرها داری ـ دارید

بن سکا سو یلیوردم

بکا سویله ـ سویلیك

سکا سویلمك استمم

سکا نه یابدم

سن بکا اذیت ایتدك ـ اذیت ویردك

بن سزه اذیت ایتدمی

سز بزه اذیت ایتمدیکزمی

بکا بو ایولکی ایدیکز

باش اوستنه

بونی بکا سویله

صکره بونی سزه سویلیه جکم

بونی بزه سویلمك استرمیسن

سزه سویلمك استرم

اندن ـ انلردن ـ انده ـ انلرده en, y,

برجملهده ذکری سبقت ایتمش بر اسمك تکراری لازم کلسه فرانسزجهده لفظیله تکرار اولنمیوب برینه en کلمه سیله استغنا اولنور

* تعلیم *

پارهڭ وارمی

پارهم واردر

قرنداشلرکز وارمی

ليس لى ـ ليس لى اخوه	Je n'en ai pas.
هل لك اخوات	Avez-vous des sœurs ?
لى ـ لى اخوات	J'en ai.
كم أخت لك	Combien de sœurs avez-vous ?
لى اثنين ـ لى اختان	J'en ai deux.
هل لاخيك كتاب واحد	Votre frère a-t-il un livre ?
ليس له ـ ليس له كتاب	Il n'en a pas.
أليس له ورق	N'a-t-il pas de papier ?
ليس له ـ ليس له ورق	Il n'en a pas.
هل تفكرت فى هذه القضية	Avez-vous pensé à cette affaire ?
تفكرت فيها	J'y ai pensé.

❋ قاعده ❋

اذا جتمعت الضمائر المتصلة الواقعة دائما مفعول به وهى (نى) و (هم) و (هن) فى جملة واحدة مع ضمائر الغائب المجرورة وهى (له) و (لها) و (لهم) و (لهن) فانها أى الضمائر المنصوبة تتقدم عليه وان اجتمعت مع ضمائر المتكلم والمخاطب المجرورة وهى (لى) و (لنا) و (لك) و (لكم) فانها تتأخر عنها فى جميع الصيغ الا فى صيغة الامر

RÈGLE

Le, la, les, employés toujours comme complément direct, se placent avant lui, leur, et après me, nous, te, vous, employés comme complément indirect dans la même phrase, excepté au mode de l'impératif.

❋ تطبيق ❋

APPLICATION

هل عندك كتاب واحد	Avez-vous un livre ?
عندى كتاب	J'en ai un.

ندارم — برادرها ندارم
آیا خواهرها داری
دارم — خواهرها دارم
چند خواهر داری
دو خواهر دارم
آیا برادرت یک کتاب دارد
او کتاب ندارد
آیا او کاغذ ندارد
او کاغذ ندارد
آیا درین باب تفکر واندیشه کردی
در او اندیشه کردم

یوقدر — قرنداشلرم یوقدر
همشیره‌لرکز وارمی
واردر — همشیره‌لرم واردر
قاچ همشیره‌کز واردر
ایکی همشیره‌م واردر
قرنداشکك بر کتابی وارمی
انك کتابی یوقدر
انك کاغدی یوقمی
انك کاغدی یوقدر
بو قضیه‌ده دوشندکمی
انده دوشندم

❋ قاعده ❋

هر وقتی ضمائر متصله که دائما مفعول به واقع میشوند که (او) و (اوها) باشند اجتماع کردند در یک جمله با ضمائر مجروره غائب که (اورا) و (انهارا) باشند آنزمان ضمائر منصوبه تقدم از ضمائر مجروره میکنند واگر با ضمائر متکلم و مخاطب مجروره که (بمن) (بما) (بتو) (بشما) باشند جمع شوند در همه صیغه‌ها تاخیر خواهند کرد از وی مگر در صیغهٔ امر

❋ قاعده ❋

دائما مفعول به قوللانیلان (آنی) و (آنلری) کلمه لری ضمائر غائبدن مفعول له اولان (اکا) و (انلره) کلمه‌لریله برجمله‌ده بولنور ایسه (آنی) و (انلری) کلمه‌لری مقدم قونیلور وضمائر متکلم ومخاطبدن مفعول له اولان (بکا) (بزه) (سکا) (سزه) ضمیرلریله برابر کاور ایسه امر حاضر صیغه سندن ماعدا سائر صیغه‌لرده (انی) و (انلری) کلمه‌لری مفعول له نصکره وضع اولنور

❋ تطبیق ❋

آیا نزد تو — نزد شما یک کتاب هست
نزد من یک کتاب هست

❋ تطبیق ❋

سزده بر کتاب وارمی
بنده بر کتاب واردر

هل تريدان تعطيه لي	Voulez-vous me le donner ?
اريد ان اعطيه لك	Je veux te le donner.
هل تريد أن تعطيني قلمك	Voulez-vous me donner votre plume ?
لا أريد أعطيكم اياه	Je ne veux pas vous la donner.
أما تريد أن تعطيني كتبك	Ne voulez-vous pas me donner vos livres ?
أريد أن أعطيك اياها	Je veux vous les donner.
متى تعطيني اياها	Quand me les donnerez-vous ?
أعطيك اياها غدا	Je vous les donnerai demain.
اعطني اياها الآن	Donnez-les moi à présent ?
أنا أعطيك اياها في الحال	Je vais vous les donner tout de suite.
اعطه اياها	Donnez-les lui ?
أنا لا أعطيه اياها	Je ne les lui donne pas.
هل تعطيها لنا	Nous les donnerez-vous ?
أنا لا أعطيها لكم	Je ne vous les donnerai pas.
هل أحبابك ردوا اليك الكتب التي استعاروها منك	Vos amis vous ont-il rendus les livres que vous leur avez prêtés ?
انهم ردوها الي	Ils me les ont rendus.
متى ردوها اليك	Quand vous les ont-ils rendus ?
هم ردوها الي أمس	Ils me les ont rendu hier.
هل يريدون أن يردوا الي كتبي	Veulent-ils me rendre les miens ?
انهم يريدون أن يردوها اليك	Ils veulent vous les rendre.
متى يردونها الي	Quand me les rendront-ils ?

آیا اورا بمن دادن میخواهی
اورا بتو دادن میخواهم
آیا خامه اترا بمن خواهی داد
اورا بتو نمیخواهم داد
آیا کتابهای ترا بمن دادن نمیخواهی

انهارا بشما خواهم داد
آنهارا کی بمن میدهی
آنهارا فردا بشما میدهم
حالا انهارا بمن بده
آنهارا حالا من بشما میدهم
آنهارا باو بده
من آنهارا باو نمیدهم
آیا انهارا بما میدهید
من آنهارا بشما نمیدهم
آیا کتابها که بدوستهایتان از روی عاریت داده
بودید پس دادند
آنهارا بمن پس دادند
انهارا کی بشما پس دادند
انهارا دیروز بمن پس دادند
آیا کتابهای مرا بمن پس دادند میخواهند
ایشان انهارا بشما پس دادند میخواهند
انهارا کی بمن پس میدهند

انی بکا ویرملک استرمیسن
انی سکا ویرملک استرم
قلمکی بکا ویرملک استرمیسن
انی سزه ویرملک استمم
کتابلرکزی بکا ویرملک استمزمیسن

انلری سزه ویرملک استرم
انلری نه وقت بکا ویررسن
انلری یارین سزه ویره جکم
انلری شمدی بکا ویریکز
انلری شمدی سکا ویریرم
انلری اکا ویر
بن انلری اکا ویرم
انلری بزه ویره جکمیسکز
بن انلری سزه ویرمیه جکم
دوستلرکزه عاریته ویردیککز کتابلری سزه اعاده
ایتدیلرمی
آنلری اعاده ایتدیلر
نوقت انلری سزه اعاده ایتدیلر
انلری دون بکا اعاده ایتدیلر
بنم کتابلریمی بکا اعاده ایتملک استرلرمی
انلری سزه اعاده ایتملک استرلر
نوقت انلری بکا اعاده ایده جکلردر

Ils vous les rendront la semaine prochaine.

Voulez-vous lui vendre votre maison?

Je veux la lui vendre.

Voulez-vous leur acheter un livre?

Je veux leur en acheter un.

سيردونها اليك فى الاسبوع الآتى

هل تريد أن تبيع له دارك

أريد أن أبيعها له

هل تريد أن تشترى لهم كتابا واحدا

أريد أن أشترى لهم كتابا واحدا

(En)

Employé comme complément indirect, se place toujours après (te, nous, vous, lui, leur,) employés dans la même phrase comme régime indirect

(منه) (منهم)

اذا اجتمعت كلمة en التى معناها (منه) و (منهم) فى جملة واحدة مع الضمائر المجرورة وهى (لى) و (لك) و (لنا) و (لكم) و (له) و (لها) و (لهم) و (لهن) فانها أى كلمة en تتأخر فى اللفظ عنها

APPLICATION

❊ تطبيق ❊

Avez-vous de l'argent?

J'en ai.

Voulez-vous me donner dix francs?

Je veux t'en donner vingt.

Donnez-lui quinze francs?

Je vais lui en donner trente.

Voulez-vous leur donner du pain?

Je veux leur en donner.

Avez-vous donné du café à vos amis?

هل عندك دراهم

عندى دراهم

هل تريد أن تعطينى عشرة فرنكات

أريد أن أعطيك منها عشرين فرنكا

اعطه خمسة عشر فرنكا

الآن أعطيه ثلاثين فرنكا

هل تريد أن تعطيهم خبزا

أريد أن أعطيهم خبزا

هل أعطيت لاحبابك قهوة

در هفتهٔ آینده انها را بشما پس خواهند داد

خانهٔ ترا باو فروختن میخواهی

باو فروختن میخواهم

آیا برای انها یک کتاب خریدن میخواهی

برای آنها کتابی خریدن میخواهم

(از او) (از ان) (از وها) (از انها)

هرگاه این کلمه en که بمعنی (ازو) و (ازوها) باشد با ضمائر مجروره که (مرا) و (ترا) و (مارا) و (شمارا) و (اورا) و (اوها را) و (ایشانرا) باشند در یک جمله جمع بشود انگاه این کلمه en در تلفظ تاخر از انها میکند

❀ تطبیق ❀

آیا پول دارید — پاره دارید

پول دارم

آیا ده فرنک از او بمن خواهید داد

بیست فرنک از ان ترا خواهم داد

پانزده فرنک باو بده

حالا سی فرنک باو میدهم

آیا بانها نان میخواهید داد

بانها نان میخواهم داد

دوستهای ترا قهوه دادی

كلهجك هفته آنلری سزه اعاده ایده جكلردر

سنك قوناغكی اكا صاتمق استرمیسن

انی اكا صاتمق استرم

انلره بر كتاب صاتون الماق استرمیسكز

انلره بر كتاب صاتون الماق استرم

(اندن) (انلردن)

اندن وانلردن معناسنده اولان en كلمه سی برجمله‌ده مفعول له قوللانیلان (بكا) (سكا) (بزه) (سزه) (اكا) و (انلره) ضمیرلریله بولنور ایسه دائما en لفظی بوضمیرلردنصكره وضع اولنور

❀ تطبیق ❀

پاره كز وارمی

پارهم واردر

اندن بكا اون فرانق ویرمك استرمیسكز

اندن یكرمی فرانق سكا ویرمك استرم

اكا اون بش فرانق ویر

شمدی اكا اوتوز فرانق ویریرم

انلره اتمك ویرمك استرمیسكز

انلره اتمك ویرمك استرم

دوستلركزه قهوه ویردیكزمی

Je leur en ai donné.	أنا أعطيتهم قهوة
M'avez-vous donné du thé ?	هل أعطيتني شايا
Je vous en ai donné.	أعطيتك شايا
Quand m'en avez-vous donné ?	متى أعطيتني شايا
Je vous en ai donné ce matin.	أعطيتك شايا في هذا الصباح
Nous avez-vous donné du lait ?	هل أعطيتمونا لبنا
Nous vous en avons donné.	أعطيناكم لبنا
Ne voulez-vous pas nous donner cent piastres ?	أما تريد أن تعطينا مائة قرش
Je veux vous en donner deux cents.	أريد أن أعطيكم مائتين قرش
Quand nous donnerez-vous des livres ?	متى تعطينا كتبا
Je vous en donnerai demain.	سأعطيكم كتبا غدا
Avez-vous donné un livre à votre frére ?	هل أعطيت لأخيك كتابا واحدا
Je lui en ai donné deux	أعطيته كتابين

Emploi des pronoms personnels avec les propositions et les conjonctions.

(في استعمال الضمائر الشخصية مع حروف الجر والعطف)

Avant moi	قبلي	پيش از من	بندن اول
Avant toi	قبلك	پيش از تو	سندن اول
Avant lui	قبله	پيش از او	اندن اول

من بانها قهوه دادم	انلره قهوه ویردم
آیا بمن چای دادی	بکا چای ویردیکزمی
بشما چای دادم	سکا چای ویردم
کی بمن چای دادی	نه وقت بکا چای ویردك
این صبح بشما چای دادم	بو صباح سزه چای ویردم
آیا بما شیر دادید	بزه سود ویردیکزمی
بشما شیر دادم	سزه سود ویردم
آیا بما صد غروش دادن نمیخواهید	بزه یوز غروش ویرمك استرمیسکز
بشما دو صد غروش دادن میخواهم	سزه ایکی یوز غروش ویرمك استرم
کی بما کتابها میدهید	نه وقت بزه کتابلر ویررسکز
فردا بشما کتابها میدهیم	یارین سزه کتابلر ویریرم
آیا ببرادرت کتابی دادی	برادرکزه بر کتاب ویردیکزمی
باو دو کتاب دادم	اکا ایکی کتاب ویردم

(دربیان استعمال ضمائر شخصیه باحروف جر وعطف) } (حروف جر وعطف ایله ضمائر شخصیه نك قوللانلملرینه دائر)

Avant elle	قبلها	پیش از او	اندن اول
Avant nous	قبلنا	پیش از ما	بزدن اول
Avant vous	قبلكم	پیش از شما	سزدن اول
Avant eux	قبلهم	پیش از آنها	انلردن اول

Après moi	بعدی	پس از من	بندنصکره
Après toi	بعدك	پس از تو	سندن صکره
Après lui	بعده	پس از او	اندنصکره
Après elle	بعدها	پس از او	اندنصکره
Après nous	بعدنا	پس از ما	بزدنصکره
Après vous	بعدکم	پس از شما	سزدنصکره
Après eux	بعدهم	پس از ایشان	انلردنصکره

Devant moi	امامی	پیش من	اوکمده
Devant toi	امامك	پیش تو	اوککده
Devant lui	امامه	پیش او	اوکنده
Devant nous	امامنا	پیش ما	اوکمزده
Devant vous	امامکم	پیش شما	اوککزده
Devant eux	امامهم	پیش ایشان	اوکلرنده

Derrière moi	خلفی	پس من — در پس من	اردمده
Derrière toi	خلفك	پس تو 〃 تو	اردکده
Derrière lui	خلفه	پس او 〃 او	اردنده
Derrière nous	خلفنا	پس ما 〃 ما	اردمزده
Derrière vous	خلفکم	پس شما 〃 شما	اردکزده
Derrière eux	خلفهم	پس ایشان 〃 شان	اردلرنده

Avec moi	معی	با من	بنمله
Avec toi	معك	با تو	سنكله
Avec lui	معه	با او	انكله
Avec nous	معنا	با ما	بزمله
Avec vous	معكم	با شما	سزكله
Avec eux	معهم	با آنها	انلرايله

Sans moi	بدونی ـ لولا انا	بی من ـ اكر من نمی بودم	بن سز ـ بن اولمييدم
Sans toi	بدونك « أنت	بی تو ـ اكر تو نمی بودی	سن سز « دلك
Sans lui	بدونه « هو	بی او ـ اكر او نمی بود	اوسز « دی
Sans nous	بدوننا « نحن	بی ما ـ اكر ما نمی بوديم	بزسز « دق
Sans vous	بدونكم « أنتم	بی شما ـ اكر شما نمی بوديد	سزسز « ديكز
Sans eux	بدونهم « هم	بی ايشان ـ اكر ايشان نمی بودند	انلرسز « ديلر

Pour moi	لاجلی	برای من	بنم ايچون
Pour toi	لاجلك	برای تو	سنك ايچون
Pour lui	لاجله	برای او	انك ايچون
Pour nous	لاجلنا	برای ما	بزم ايچون
Pour vous	لاجلكم	برای شما	سزك ايچون
Pour eux	لاجلهم	برای ايشان	انلر ايچون

De moi	مني	از من	بندن
De toi	منك	از تو	سندن
De lui	منه	از او	اندن
De nous	منا	از ما	بزدن
De vous	منكم	از شما	سزدن
D'eux	منهم	از ايشان — از آنها	انلردن

A moi	لي	مرا	بكا
A toi	لك	ترا	سكا
A lui	له	اورا	اكا
A nous	لنا	مارا	بزه
A vous	لكم	شمارا	سزه
A eux	لهم	ايشانرا — آنهارا	انلره

Sur moi	عليّ	برمن	بنم اوزريمه
Sur toi	عليك	برتو	سنك اوزريكه
Sur lui	عليه	براو	انك اوزرينه
Sur nous	علينا	برما	بزم اوزريمزه
Sur vous	عليكم	برشما	سزك اوزريكزه
Sur eux	عليهم	برايشان — برآنها	انلرك اوزرلرينه

Chez moi	عندی ــ فی بیتی	نزد من ــ در خانهٔ من	یانمده ــ اومده
Chez toi	عندك ــ فی بیتك	نزد تو ــ در خانهٔ تو	یانکده ــ اوکده
Chez lui	عنده ــ فی بیته	نزد او ــ در خانهٔ او	یاننده ــ اونده
Chez nous	عندنا ــ فی بیتنا	نزد ما ــ در خانهٔ ما	یانمزده ــ اومزده
Chez vous	عندکم ــ فی بیتکم	نزد شما ــ در خانهٔ شما	یانکزده ــ اوکزده
Chez eux	عندهم ــ فی بیتهم	نزد ایشان ــ در خانهٔ ایشان	یانلرنده ــ اولرنده

Excepté moi	الا أنا	جز از من ــ غیر از من	بندن بشقه ـ اوزکه
Excepté toi	الا أنت	جز از تو 〃 تو	سندن بشقه ـ اوزکه
Excepté lui	الا هو	جز از او 〃 او	اندن بشقه 〃
Excepté nous	الا نحن	جز از ما 〃 ما	بزدن بشقه 〃
Excepté vous	الا أنتم	جز از شما 〃 شما	سزدن بشقه 〃
Excepté eux	الا هم	جز از ایشان 〃 ایشان	انلردن بشقه 〃

Malgré moi	رغماعنی	از رغم من ــ خلاف دلخواه من	بکاعنادا ـ بکاخلافا
Malgré toi	رغماعنك	از رغم تو 〃 تو	سکاعنادا ـ سکا 〃
Malgré lui	رغماعنه	از رغم او 〃 او	اکارغما ـ اکا 〃
Malgré nous	رغماعنا	از رغم ما 〃 ما	بزهعنادا ـ بزه 〃
Malgré vous	رغماعنکم	از رغم شما 〃 شما	سزهعنادا ـ سزه 〃
Malgré eux	رغماعنهم	از رغم ایشان 〃 آنها	انلرهعنادا ـ انلره 〃

Comme moi	مثلي	چون من ـ بسان من	بنم كبي
Comme toi	مثلك	چون تو » تو	سنك كبي
Comme lui	مثله	چون او » او	انك كبي
Comme nous	مثلنا	چون ما » ما	بزم كبي
Comme vous	مثلكم	چون شما » شما	سزك كبي
Comme eux	مثلهم	چون ايشان » آنها	انلر كبي

Près de moi	قريبا مني	نزديك من	بكا يقين
Près de toi	قريبا منك	نزديك تو	سكا يقين
Près de lui	قريبا منه	نزديك او	اكا يقين
Près de nous	قريبا منا	نزديك ما	بزه يقين
Près de vous	قريبا منكم	نزديك شما	سزه يقين
Près d'eux	قريبا منهم	نزديك ايشان	انلره يقين

Loin de moi	بعيدا عني	دور از من	بندن اوزاق
Loin de toi	بعيدا عنك	دور از تو	سندن اوزاق
Loin de lui	بعيدا عنه	دور از او	اندن اوزاق
Loin de nous	بعيدا عنا	دور از ما	بزدن اوزاق
Loin de vous	بعيدا عنكم	دور از شما	سزدن اوزاق
Loin d'eux	بعيدا عنهم	دور از ايشان	انلردن اوزاق

Plus que moi	أكثرمني ـ زيادة مني	بيشتر از من ـ فزون از من	بندن زياده
Plus que toi	أكثرمنك	بيشتر از تو ״ تو	سندن زياده
Plus que lui	أكثرمنه	بيشتر از او ״ او	اندن زياده
Plus que nous	أكثرمنا	بيشتر از ما ״ ما	بزدن زياده
Plus que vous	أكثرمنكم	بيشتر از شما ״ شما	سزدن زياده
Plus qu'eux	أكثرمنهم	بيشتر از ايشان ״ آنها	انلردن زياده

Moins que moi	أقل مني	كم از من ـ كمتر از من	بندن آز
Moins que toi	أقل منك	كم از تو ״ تو	سندن آز
Moins que lui	أقل منه	كم از او ״ او	اندن آز
Moins que nous	أقل منا	كم از ما ״ ما	بزدن آز
Moins que vous	أقل منكم	كم از شما ״ شما	سزدن آز
Moins qu'eux	أقل منهم	كم از ايشان ״ ايشان	انلردن آز

Autant que moi	قدري	چندان من ـ بقدر من	بنم قدر
Autant que toi	قدرك	چندان تو ״ تو	سنك قدر
Autant que lui	قدره	چندان او ״ او	انك قدر
Autant que nous	قدرنا	چندان ما ״ ما	بزم قدر
Autant que vous	قدركم	چندان شما ״ شما	سزك قدر
Autant qu'eux	قدرهم	چندان ايشان ״ آنها	انلر قدر

REMARQUE

Moi, toi, s'emploient tantôt comme sujet et tantôt comme régime direct et indirect.

❋ تنبيه ❋

هذان الضميران وهما Moi, toi, يقعان تارة فاعلا أو مبتدا نحو (أنا) و (أنت) وتارة مفعول به نحو (نى) و (كَ) وتارة مفعولا اليه نحو (لى) (ولكَ)

EXEMPLES

❋ امثلة ❋

Avez-vous fait cela vous-même ?	هل فعلتم ذلك بنفسكم
Je l'ai fait moi-même	فعلته أنا بنفسى
Tu l'as fait toi-même	فعلته أنت بنفسك
Aimez-moi	حبنى ـ أحبنى
Je vous aimerai	سأحبكم ـ أحبكم
Croyez-moi	صدقنى
Je vous crois	أنا أصدقكم
Aidez-moi	ساعدونى ـ اعينونى
Je vous aiderai	ساساعدكم ـ ساعينكم
Donnez-moi ce livre	اعطونى هذا الكتاب
Je vous le donnerai quand je l'aurai lu	ساعطيه لكم بعد أن أقراه ـ لما أقراه
Montrez-moi ces livres	أرونى هذه الكتاب
Je vais vous les montrer	الآن أوريكم اياه
Envoyez-moi mon livre	أرسلوا الى كتابى
Je vous l'enverrai demain	سارسله لكم غدا
Pardonnez-moi	سامحونى ـ اعفوعنى

* تنبیه *

ضمیرهای Moi, toi, که فاعل چون (من) و (تو) وگاه مفعول به چون (مرا) و (ترا) وگاه مفعول له چون (بمن) و (بتو) استعمال میشوند

* مثال *

آیا اینرا شما خودتان ساختید
او را من خودم ساختم
انرا تو خودت ساختی
مرا دوست بدار
شمارا دوست دارم ــ دوست خواهم داشت
مارا باور بکن
من شمارا باور میکنم
مارا یاری ودستگیری نمایید
شمارا یاری ومساعده میکنم
این کتابرا بمن بدهید
پس از خواندن آنرا بشما میدهم
این کتابهارا بمن نشان بدهید
حالا انهارا بشما نشان میدهم
کتابمرا بمن بفرستید ــ روانه کنید
فردا اورا بشما میفرستم
مرا ببخشید ــ مرا عفو کنید

* تنبیه *

Moi, toi, ضمیرلری که فاعل (بن) و (سن) کبی وگاه مفعول به (بنی) و (سنی) کبی یاخود مفعول له (بکا) و (سکا) کبی قوللانیلور

* مثال *

بونی سز کندیکزمی یاپدیکز
بن آنی کندم یاپدم
سن آنی کندک یاپدک
بنی سویکز
سزی سورم ــ سوه جکم
بکا اینان
بن سزه اینانیورم
بزه یاردم ایدیکز
سزه یاردم ومساعده ایدرم
بو کتابی بکا ویریکز
انی اوقودقدنصکره سزه ویررم
بو کتابلری بکا کوستریکز
شمدی انلری سزه کوستریرم
کتابمی بکا کوندریکز
یارین انی سزه کوندریرم
بنی عفو ایدیکز

Je te pardonne	انا اسامحك ـ اعفو عنك
Lève-toi	قم
Je vais me lever	الآن اقوم
Tais-toi	اسكت
Je me tais	انا اسكت ـ انا ساكت
Connais-toi toi-même	اعرف نفسك ـ قدرك
Il est difficile de se connaître soi-même	يصعب على الانسان ان يعرف نفسه

AUTRES EXEMPLES — ❋ امثلة اخرى ❋

Allez devant moi	اذهبوا اقدامي
J'irai avec vous	سأذهب معك
N'allez pas sans lui	لا تذهبوا بدونه
J'irai avec lui	سأذهب معه
Restez près de moi	اجلسوا قريبا مني
Je resterai loin de vous	انا اجلس بعيدا عنكم
Allez chez lui	اذهبوا عنده ـ الى منزله
Je n'irai pas chez lui	انا لا اذهب عنده
Marchez devant moi	امشوا اقدامي
Je marcherai derrière vous	انا امشي خلفكم
Faites comme lui	افعلوا مثله
Je ferai comme vous	انا أفعل مثلكم
Ne faites pas comme lui	لا تفعلوا مثله

من ترا میبخشم — عفو میکنم
برخیز — پاشو
حالا بر میخیزم — پا میشوم
خاموش شو — خاموش باش
من خاموش میشوم — خاموشم
خودرا بشناس — قدر ترا بدان
دشوار است که انسان نفس خودرا بشناسد

بن سنی عفو ایدرم
قالق
شمدی قالقه جغم — قالقارم
سکوت ایت — صوص
بن سکوت ایدرم — صوصرم
کندیکی بیل — قدرکی بیل
انسان کندی نفسنی بیلمسی کوجدر

❀ مثالهای دیگر ❀

پیشم راه بروید
با تو میروم
بی او نروید
با او میروم
نزدیک من بنشنید
من از شما دور مینشینم
نزدش — خانه اش بروید
من نزدش — خانه اش نمیروم
پیش من راه بروید
من در پس — در عقب شما میروم
چون او بکنید
چون شما میکنم
چون او مکنید

❀ بشقه مثاللر ❀

اوکومده کیدیکز
سنك ایله کیدرم
انسز کیتمیکز
انك ایله کیدرم
بکا یقین اوتوریکز
سزدن اوزاق اوتوره جغم
یاننه — اوینه کیدیکز
بن یاننه — قوناغنه کیتمم
اوکمده یورویکز
بن اردکزده یورورم
انك کبی یاپکز
سزك کبی یپارم
انك کبی یاپمیکز

Je ne ferai pas comme lui, je ferai comme vous	انا لا أفعل مثله بل أفعل مثلكم
Sans moi qu'auriez-vous fait ?	لولاى ماذا كنتم تعملون
Sans vous nous n'aurons pas réussi	لولا كم لما كنا نجحنا

AUTRES EXEMPLES

* امثلة اخرى *

Est-ce vous ?	هل هو انتم	آيا او شمايد	اوسزميسكز
C'est moi	هو أنا	آن منم — منم	او بنم
C'est toi	هو انت	او تو استى	اوسنسن
C'est nous	هو نحن	او مايم	اوبزز
C'est vous	هو انتم	او شمايد	اوسزسكز
Ce sont eux	هو هم	او ايشانند	اوانلردر

Ce n'est pas moi	لست أنا	من نيستم	بن دكلم
Ce n'est pas toi	لست انت	تو نيستى	سن دكلسن
Ce n'est pas lui	ليس هو	او نيست	اودكلدر
Ce n'est pas nous	لسنا نحن	ما نيستيم	بزدكلز
Ce n'est pas vous	لستم انتم	شما نيستيد	سزدكلسكز
Ce n'est pas eux	ليسوا هم	ايشان نيستند	انلردكلدرلر

من چون او نميكنم بلكه چون شما ميكنم	انك كبى يابيم سزلك كبى يابه جغم
اكر من نميبودم چه ميكرديد	بن اولميدم نه يبارديكز
اكر شما نمى بوديد ما پيروز و بختيار نميشديم	سز اولميديكز بز افلاح اولمزدق

❀ مثال ديكر ❀ | ❀ بشقه مثاللر ❀

C'est à moi	هذالى ـ ملكى	اين مال من است	بو بنمدر ـ ملكمدر
C'est à toi	هذالك ـ ملكك	اين مال تست	بو سنكدر ـ ملككدر
C'est à lui	هذاله ـ ملكه	اين مال اوست	بو انكدر ـ ملكيدر
C'est à nous	هذالنا ـ ملكنا	اين مال ماست	بو بزمدر ـ ملكمزدر
C'est à vous	هذالكم ـ ملككم	اين مال شماست	بو سزكدر ـ ملككزدر
C'est à eux	هذالهم ـ ملكهم	اين مال ايشان است	بو انلركدر ـ ملكلريدر

Ce n'est pas à moi	هذاليس لى	اين مال من نيست	بو بنم دكلدر
Ce n'est pas à toi	هذاليس لك	اين مال تو نيست	بو سنك دكلدر
Ce n'est pas à lui	هذاليس له	اين مال او نيست	بو انك دكلدر
Ce n'est pas à nous	هذاليس لنا	اين مال ما نيست	بو بزم دكلدر
Ce n'est pas à vous	هذاليس لكم	اين مال شما نيست	بو سزك دكلدر
Ce n'est pas à eux	هذاليس لهم	اين مال ايشان نيست	بو انلرك دكلدر

(ضمائر اشاریه بیانندهدر)	(در بیان ضمائر اشارت)	(فی اسماء الاشارة)	*Des pronoms démonstratifs*
(مفرد مذکر ایچون)	(برای مفرد مذکر)	(للمفرد المذکر)	*Masculin singulier*
او ـ اول	او — آن	الذی	Celui
بریکی	این — این دیگر	هذا	Celui-ci
اوتهکی	آن — آن دیگر	ذلك	Celui-là
(مفرد مؤنث ایچون)	(برای مفرد مؤنث)	(للمفرد المؤنث)	*Féminin singulier*
او ـ اول	او — آن	التی	Celle
بریکی	این — این دیگر	هذه	Celle-ci
اوتهکی	آن — آن دیگر	تلك	Celle-là
(جمع مذکر ایچون)	(برای جمع مذکر)	(للجمع المذکر)	*Masculin pluriel*
انلر	آنان — آنها	الذین	Ceux
بریکیلر	اینهای دیگر	هؤلاء	Ceux-ci
اوتهکیلر	آنهای دیگر	هؤلاء	Ceux-là
(جمع مؤنث ایچون)	(برای جمع مؤنث)	(للجمع المؤنث)	*Féminin pluriel*
انلر	آنان — آنها	اللاتی	Celles
بریکیلر	اینهای دیگر	هؤلاء	Celles-ci
اوتهکیلر	آنهای دیگر	هؤلاء	Celles-là

Des deux genres et des deux nombres	(للمفرد والجمع مذكرا كان أو مؤنثا)	(براى مفرد وجمع چه مذكر باشد وچه مؤنث)	(مفرد وجمع ايچون كرك مذكر وكرك مؤنث اولسون)
Ce	هذا هذه	اين	بو ـ شو
Ceci	ذا ذى	اين همين	بو
Cela, ça	ذلك	آن ـ همان	اول

❋ قاعدة ❋

اذا لزم تكرار المضاف فى جملة مرتين يستغنى عن اعادة لفظه بكلمة celui ان كان مفردا مذكرا وبكلمة celle ان كان مفردا مؤنثا وبكلمة ceux ان كان جمعا مذكرا وبكلمة celles ان كان جمعا مؤنثا

❋ قاعده ❋

اكر در يك جمله تكرار مضاف وو دفعه لازم آيد از بدل او اكر مفرد مذكر باشد كلمهٔ celui واكر مفرد مؤنث باشد كلمهٔ celle واكر جمع مذكر باشد كلمهٔ ceux واكر جمع مؤنث باشد كلمهٔ celles اورندو از تكرار آن مستغنى كردو

❋ قاعده ❋

بر جملهده مضاف ايكى كره ذكر اولنمسى لازم كلسه ايكنجى دفعه ده تكرارينه بدل مفرد مذكر ايسه celui كلمهسى مفرد مؤنث ايسه celle كلمهسى جمع مذكر ايسه ceux كلمهسى جمع مؤنث ايسه celles كلمهسى ايله استغنا اولنور

هل عندكم كتابي أو كتاب اخي ـ أو الكتاب الذي لاخي	Avez-vous mon livre ou celui de mon frère ?
عندي كتاب اخيكم ـ الذي لاخيكم	J'ai celui de votre frère.
هل عندكم قلمي أو قلم رفيقي	Avez-vous ma plume ou celle de mon camarade ?
عندي قلم رفيقك	J'ai celle de mon camarade.
هل عندكم كتبي أو كتب احبابي	Avez-vous mes livres ou ceux de mes amis ?
عندي كتب احبابكم	J'ai ceux de vos amis.
هل عندكم اقلامي أو أقلام اخي	Avez-vous mes plumes ou celles de mon frère ?
عندي أقلام اخيكم	J'ai celles de votre frère.
هل تريدون هذا الكتاب أو ذلك	Voulez-vous ce livre-ci ou celui-là ?
أنا اريد هذا	Je veux celui-ci.
أما تريدون ذلك الكتاب	Ne voulez-vous pas celui-là ?
لا اريد ذلك الكتاب	Je ne veux pas celui-là.
هل اخوكم يريد ان يأخذ هذه الكساوي أو تلك	Votre frère veut-il prendre ces habits-ci ou ceux-là ?
هو يريد ان يأخذ تلك الكساوي	Il veut prandre ceux-là.
هل احبابكم يريدون هذه الاقمصة أو تلك الاقمصة	Vos amis veulent-ils ces chemises-ci ou celles-là ?
انهم لا يريدون هذه الاقمصة وانما يريدون تلك الاقمصة	Il ne veulent pas celles-ci, mais ils veulent celles-là.
هل هذا ممكن	Cela est-il possible ?
هذا ممكن	Cela est possible.

آیا نزد شما کتاب من هست یا خود کتاب برادرم و یا کتاب مال برادرم

سزده بنم کتابمی وار یوقسه برادرمك کتابمی ویاخود برادرمککیمی

نزد من کتاب برادر شما هست ـ کتاب برادرت هست

بنده قرنداشکزك کتابی وار

آیا خامهٔ من نزد شما هست یا خود خامهٔ رفیقم

سزده بنم قلممی وار یوقسه ارقداشمك قلممی

نزد من خامهٔ رفیقت هست

بنده ارقداشکن قلمی وار

آیا نزد شما کتابهای من هست یا خود کتابهای دوستهایم

سزده بنم کتابلرمی وار یوقسه دوستلرمککیمی

کتابهای دوستهایتان نزد من هست

بنده دوستلریکزك کتابلری وار

آیا قلمهای من نزد شما هست یا خود قلمهای برادرم

سزده بنم قلملرمی وار یوقسه قرنداشمك قلملریمی

نزد من قلمهای برادرت هست

بنده برادرکزك قلملری وار

آیا این کتابرا میخواهی یا خود آن دکررا

بو کتابمی استیورسکز یوقسه اوته کینمی

من اینرا میخواهم

بن بونی ـ بریکنی استرم

آیا آن دکررا نمیخواهید

اوته کینی استمزمیسکز

آن دکررا نمیخواهم

اوته کینی استمم

آیا برادرتان این لباسهارا گرفتن میخواهد یا خود دکرهارا

برادرکز بو کسوه‌لریمی المق استیور یوقسه اوته کیلرینمی

آن دکر لباسهارا ـ دکرهارا گرفتن میخواهد

اوته کی کسوه‌لری ـ اوته کیلری المق استیور

دوستهایتان این پیراهنهارا میخواهند یا خود دکرهارا

دوستلریکز بو کوملکلریمی استیورلر یوقسه اوته کیلرینمی

اینهارا نمیخواهند لکن انهای دکررا میخواهند

بونلری استمیورلر اما اوته کیلرینی استیورلر

آیا این ممکن است

بو ممکنمیدر

این ممکن است

بو ممکندر

Vaut-il mieux jouer qu'étudier ?	هل اللعب احسن من تحصيل العلم
Il vaut mieux faire ceci que cela.	تحصيل العلم احسن من اللهو واللعب ـ فعل هذا احسن من ذلك

Des pronoms possessifs — ❋ فى الضمائر الملكية ❋

Masculin singulier	(للمفرد المذكر)	(مفرد مذكر)	(مفرد مذكر)
Le mien	ى متاعى ـ بتاعى	من مال من ـ چيز خودم	بنمكى
Le tien	ك متاعك ـ بتاعك	تو مال تو 〃 خودت	سنككى
Le sien	ه متاعه ـ بتاعه	او مال او 〃 خودش	انككى
Le nôtre	نا متاعنا ـ بتاعنا	ما مال ما 〃 خودمان	بزمكى
Le vôtre	كم متاعكم ـ بتاعكم	شما مال شما 〃 خودتان	سزككى
Le leur	هم متاعهم ـ بتاعهم	ايشان مال ايشان 〃 خودشان	انلرككى

Féminin singulier	(للمفرد المؤنث)	(مفرد مؤنث)	(مفرد مؤنث)
La mienne	ى متاعى ـ بتاعتى	من مال من ـ چيز خودم	بنمكى
La tienne	ك متاعك ـ بتاعتك	تو مال تو 〃 خودت	سنككى
La sienne	ها متاعها ـ بتاعها	او مال او 〃 خودش	انككى
La nôtre	نا متاعنا ـ بتاعنا	ما مال ما 〃 خودمان	بزمكى
La vôtre	كن متاعكن ـ بتاعكن	شما مال شما 〃 خودتان	سزككى
La leur	هن متاعهن ـ بتاعهن	ايشان مال ايشان 〃 خودشان	انلرككى

آیا بازی از تحصیل علم ومعرفت بهتراست
تحصیل علم از بازی بهتراست - کار این
از دیگر بهتراست

اوینامق علم تحصیلندن ایومیدر
تحصیل علم اوینامقدن دهاایودر - بریکینك
یاپسی اوته کندن دهاایودر

❋ دربیان ضمیرهای ملکیه ❋

❋ ضمائرملکیه بیانندهدر ❋

Masculin pluriel	(للجمع المذكر)	(برای جمع مذکر)	(جمع مذکر)
Les miens	امتعتی	مالهای من — چیزهای خودم	بنمکیلر
Les tiens	امتعتك	مالهای تو 〃 خودت	سنککیلر
Les siens	امتعته	مالهای او 〃 خودش	انککیلر
Les nôtres	امتعتنا	مالهای ما 〃 خودمان	بزمکیلر
Les vôtres	امتعتکم	مالهای شما 〃 خودتان	سزککیلر
Les leurs	امتعتهم	مالهای ایشان 〃 خودشان	انلرککیلر

Féminin pluriel	(للجمع المؤنث)	(برای جمع مؤنث)	(جمع مؤنث)
Les miennes	امتعتی	مالهای من — چیزهای من	بنمکیلر
Les tiennes	امتعتك	مالهای تو 〃 تو	سنککیلر
Les siennes	امتعتها	مالهای او 〃 او	انککیلر
Les nôtres	امتعتنا	مالهای ما 〃 ما	بزمکیلر
Les vôtres	امتعتکن	مالهای شما 〃 شما	سزککیلر
Les leurs	امتعتهن	مالهای ایشان 〃 آنها	انلرککیلر

❋ امثلة ❋

EXEMPLES

هل عندكم كتابي أو كتاب اخي	Avez-vous mon livre ou celui de mon frère ?
عندي كتابكم ـ عندي بتاعكم	J'ai le vôtre.
هل عندكم كراسكم أو كراس حبيبكم	Avez-vous votre cahier ou celui de votre ami ?
أنا عندي كراسي ـ بتاعي عندي	J'ai le mien.
هل عنده شمسيته أو شمسية أخيه	A-t-il son parasol ou celui de son frère ?
ان عنده شمسيته	Il a le sien.
هل احبابكم عندهم كتابهم أو كتاب جارهم	Vos amis ont-il leur livre ou celui de leur voisin ?
ان عندهم كتابهم	Ils ont le leur.
هل عندكم قلمكم أو قلم اختكم	Avez-vous votre plume ou celle de votre sœur ?
ليس عندي قلمها ولكن عندي قلمي	Je n'ai pas la sienne mais j'ai la mienne.
هل عندها مشطها أو مشط امها	A-t-elle son peigne ou celui de sa mère ?
عندها مشطها	Elle a le sien.
هل عندنا اقمصتنا أو اقمصة اخوتنا	Avons-nous nos chemises ou celles de nos frères ?
عندنا أقمصة اخوتنا	Nous avons celles de nos frères.
هل عندكم تذاكركم او تذاكر احبابكم	Vous avez vos billets ou ceux de vos amis ?
ان عندنا تذاكرهم	Nous avons les leurs.

* مثال *

آیا کتاب من نزد شما هست یاخود کتاب برادرم

نزد من کتاب شما هست — مال شما هست

آیا نزد شما دفتر خودتان هست یاخود دفتر دوستهایتان

نزد من دفتر خودم هست

آیا نزدش چتر خودش هست یاخود چتر برادرش

نزدش چتر خودش هست

آیا نزد دوستهایتان کتابهای خودشان هست یا کتابهای همسایهٔ شان

نزدشان کتابهای خودشان هست

آیا نزد شما قلم خودتان هست یاخود قلم خواهرتان

نزد من قلم او نیست لکن قلم خودم هست

آیا نزد او شانهٔ خودش هست یاخود شانهٔ مادرش

نزد او شانهٔ خودش هست

آیا نزد ما پیراهنهای ما هست یاخود پیراهنهای برادرمان هست

نزد شما تذکرهایتان هست یاخود تذکرهای دوستهایتان هست

نزد ما تذکرهای ایشان هست

* مثال *

سزده بنم کتابمی وار یوقسه قرنداشمڭ کتابمی

بنده سزڭ کتابکز وار — سزککی وار

سزده دفترکزمی وار یوقسه دوستکزڭ دفتریمی

بنده دفترم وار — یانمده کی بنمدر

یاننده کندی شمسیه سیمی وار یوقسه برادرنککیمی

یاننده کندی شمسیه سی وار

دوستلرکزڭ یاننده کندی کتابلریمی وار یوقسه قومشولرنککیمی

یانلرنده کندی کتابلری وار

سزده قلمکزمی وار یوقسه قزقرنداشکزڭ قلمیمی

بنده انڭ قلمی یوق لکن بنده بنمکی وار

یاننده کندی طراغیمی وار یوقسه والده سنککیمی

یاننده کندی طراغی وار

بزده کوملکلرمزمی وار یوقسه قرنداشلرمزککیمی

سزده تذکره لریکزمی وار یوقسه دوستلریکزککیمی

بزده انلرککی وار — بزده انلرڭ تذکره لری وار

* في الضمائر الموصولة * Des pronoms relatifs

(مفرد مذكر)	(مفرد مذكر)	(مفرد مذكر)	*Masculin singulier*
كه ـ قنغى	كه ـ كدام	الذى ـ اى	Lequel
كه ـ اندن	كه ـ از او	الذى منه	Duquel
كه ـ اكا	كه ـ باو	الذى له	Auquel
(مفرد مونث)	(مفرد مونث)	(مفرد مونث)	*Féminin singulier*
كه ـ قنغى	كه ـ كدام	التى ـ اى	Laquelle
كه ـ اندن	كه ـ از او	التى منها	De laquelle
كه ـ اكا	كه ـ باو	التى لها	A laquelle

* للفرد والجمع مذكرا كان أو مؤنثا * Des deux genres et des deux nombres

كيم	كه	من	Qui
نه ـ كيم	چه ـ كه	ما ـ من	Que

* مثال * EXEMPLES

هل عندكم كتابى أو كتاب ابى	Avez-vous mon livre ou celui de mon père ?
كتابكم ليس عندى	Je n'ai pas le vôtre.
أى كتاب عندكم	Lequel avez-vous ?
عندى كتاب أبيكم	J'ai celui de votre père.
أليس عندكم مسطرتى	N'avez-vous pas ma règle ?
هى ليست عندى	Je ne l'ai pas.

❀ در بیان ضمائر موصوله ❀ | ❀ ضمائر موصوله بیاننده در ❀

Français	عربی	فارسی	ترکی
Masculin pluriel	(جمع مذکر)	(جمع مذکر)	(جمع مذکر)
Lesquels	الذین هم ـ أیهم	که کدامها	که قنغیلر
Desquels	الذین منهم	که از انها ازایشان	که انلردن
Auxquels	الذین لهم	که بانها بایشان	که انلره
Féminin pluriel	(جمع مونث)	(جمع مؤنث)	(جمع مؤنث)
Lesquelles	اللاتی هن ـ أیتهن	که کدامها	که قنغیلر
Desquelles	اللاتی منهن	که از انها از ایشان	که انلردن
Auxquelles	اللاتی لهن	که بانها بایشان	که انلره

(برای مفرد وجمع خواه مذکر باشد وخواه مؤنث) | (مفرد ایله جمع ایچون کرك مذکر وکرك مؤنث اولسون)

Français	عربی	فارسی	ترکی
Quoi	ما	چه	نه
Dont	الذی منه ـ التی منها ـ الذین منهم ـ اللاتی منهن	که ازو ـ که از انها	که اندن ـ که انلردن

❀ مثال ❀ | ❀ مثال ❀

فارسی	ترکی
آیا نزد شما کتاب من هست یا خود کتاب پدرم	سزده بنم کتابمی وار یوخسه بابامك کتابی
کتاب شما نزد من نیست	کتابکز بنده دکلدر
نزد شما کدام کتاب هست	سزده قنغی کتاب واردر
نزد من کتاب پدرتان هست	بنده بابا کزك کتابی وار
آیا خط کشش من نزد شما نیست	بنم جدول سزده دکلمیدر
او نزد من نیست	او بنده دکلدر

أي مسطرة عندكم	Quelle règle avez-vous ?
عندي مسطرة أبي	J'ai celle de mon père.
هل أبوكم عنده كتبي أو كتب حبيبي	Votre père a-t-il mes livres ou ceux de mon ami ?
لا عنده كتبكم ولا كتب حبيبكم	Il n'a ni les vôtres ni ceux de votre ami.
أي كتب عنده	Quels livres a-t-il ?
عنده كتبه	Il a les siens.
من قال لكم ذلك	Qui vous a dit cela ?
انتم الذين قلتموه لي	C'est vous qui me l'avez dit.
من فعل هذا	Qui a fait cela ?
هو الذي فعله ـ الفاعل له	C'est lui qui l'a fait.
من الذي تفتشون عليه	Qui cherchez-vous ?
أنا افتش على حبيبي	Je cherche mon ami.
ماذا تفعلون	Que faites-vous ?
لا أفعل شيأ	Je ne fais rien.
ماذا فعلتم	Qu'avez-vous fait ?
أنا كتبت درسي	J'ai écrit ma leçon.
ماذا يفعل اخوكم	Que fait votre frère ?
هو يحفظ درسه	Il apprend sa leçon.
ماذا يصنع احبابكم	Que font vos amis ?
انهم يطالعون دروسهم	Ils étudient leurs leçons.
هل تعرفون الرجل الذي اعرفه	Connaissez-vous l'homme que je connais ?
لا اعرف الرجل الذي تعرفونه	Je ne connais pas celui que vous connaissez.

فارسی	ترکی
نزد شما کدام خط کش هست	سزده قنغی جدول واردر
نزد من خط کش پدرم هست	بنده بابامك جدولی واردر
نزد پدر شما کتابهای من هست یا خود کتابهای دوستم	بابا کزده بنم کتابلرمی وار یوقسه دوستمك کتابلریمی
نزد او نه کتابهای شما هست ونه کتابهای دوستان	انده نه سزلك کتابلریکز وار ونه ده دوستکزك کتابلری
نزد او کدام کتابها هست	انده قنغی کتابلر واردر
نزد او کتابهای خودش هست	یاننده کندی کتابلری واردر
اینرا که بشما گفت	بونی کیم سزه سویلدی
شما اینرا بمن گفتید	سز بونی بکا سویلدیکز
این را که کرد	بونی کیم یاپدی
او کرد — آن کار اوست	او یاپدی — انی یاپان اودر
کرا میجوید	کیمی ارایورسکز
دوستمرا میجویم	دوستمی ارایورم
چه میکنید	نه یاپیورسکز
هیچ چیز نمیکنم	هیچ برشی یاپمیورم
چه کردید	نه یاپدیکز
درسمرا نوشتم	درسمی یازدم
برادرتان چه میکند	قرنداشکز نه یاپیور
درسش را حفظ میکند	درسنی ازبرلیور
دوستهای شما چه کار میکنند	دوستلرکز نه یاپیورلر
درسهایشان را مطالعه میکنند	درسلرینی مطالعه ایدیورلر
آیا مردی که میشناسم میشناسید	بیلدیکم ادمی بیلورمیسکز
مردی که میشناسی نمیشناسم	بیلدیککز ادمی بیلمیورم

Lequel connaissez-vous ?	أى الرجل تعرفونه
Je connais celui que vous ne connaissez pas.	اعرف الذى لا تعرفونه
Avez-vous vu la femme que j'ai vue?	هل رأيتم المرأة التى رأيتها
Je n'ai pas vu celle que vous avez vue.	ما رأيت التى رأيتموها
Laquelle avez-vous vu ?	أى امرأة رأيتموها
J'ai vu celle que votre frère a vue.	رأيت التى رآها اخوكم
N'avez-vous pas vu les élèves que j'ai vus ?	اما رأيتم التلامذة الذين رأيتهم
Je n'ai pas vu ceux que vous avez vus.	ما رأيت التلامذة الذين رأيتموهم
Voyez-vous l'homme dont je vous ai parlé ?	هل ترون الرجل الذى حدثتكم عنه
Je le vois.	أنا أراه
Ne voyez-vous pas la femme dont je vous ai parlé ?	أما ترون المرأة التى كلمتكم عنها
Je ne la vois pas.	أنا لا اراها
Avez-vous vu les élèves dont je vous ai parlé ?	هل رأيتم التلامذة الذين حدثتكم عنهم
Je ne les ai pas vus.	ما رأيت الذين حدثتمونى عنهم
Avez-vous vu les femmes dont je vous ai parlé ?	هل رأيتم النساء اللاتى حدثتكم عنهن
Je n'ai pas vu celles dont vous m'avez parlé.	ما رأيت اللاتى حدثتمونى عنهن
De quoi parlez-vous ?	ما الذى تتكلمون فى شأنه
Nous parlons de cette affaire.	انا نتكلم فى شأن هذه القضية
A quoi pensez-vous ?	أى شئ تتفكرون فيه
Nous pensons à cette affaire.	انا نتفكر فى هذه المادة

کدام مردرا میشناسید
مردی که نمیشناسید میشناسم
آیا ان زنی که من دیدم دیدید
زنی که شما دیدید ندیدم
کدام زنرا دیدید
زنی که برادرت دید آنرا دیدم
آیا شاگردهای که دیدم دیدید
شاگردهای که شما دیدید ندیدم
مردی که بشما گفتم می بینید
من اورا میبینم
زنی که بتو گفته بودم می بینید
من انرا نمی بینم
شاگردهای که بشما گفته بودم دیدید
شاگردهای که بمن گفته بودید ندیدم
آیا زنهای که بشما گفته بودم دیدید
زنهای که بمن گفته بودید ندیدم
درچه باب حرف میزنید
ما درین ماده حرف میزنیم ـ گفتگو میکنیم
چه چیز اندیشه میکنید ـ چه فکر میکنید
من درین کیفیت تفکر و اندیشه میکنم

قنغی ادمی بیلورسکز
بیلمدیککز ادمی بیلورم
بنم کوردیکم خاتونی کوردیکزمی
کوردیککز خاتونی کورمدم
قنغی خاتونی کوردیکز
قرنداشکزك کوردیکی خاتونی کوردم
کوردیکم شاکردلری کوردیکزمی
سزك کوردیککز شاکردلری کورمدم
سزه سویلدیکم آدمی کوریورمیسکز
بن آنی کوریورم
سزه سویلدیکم قاریی کوریورمیسکز
بن آنی کورمیورم
سزه سویلدیکم شاکردلری کوردیکزمی
بکا سویلدیککز شاکردلری کورمدم
سزه سویلدیکم قاریلری کوردیکزمی
بکا سویلدیککز قاریلری کورمدم
ندن بحث ایدیورسکز ـ ندن طولایی سویلیورسکز
بو قضیه دن طولایی سویلیورز
نه ده دوشینورسکز
بن بو ماده ده دوشنیورم

❋ في الضمائر المبهمة ❋ — *Des pronoms indéfinis*

On	هو ـ هم ـ الناس	او ـ آنها ـ ایشان	او ـ انلر
Chacun	كل واحد	هرکس ـ هریک	هرکیم ـ هربری
Autrui	الغير ـ آخر	دیگر	بشقه ـ سی
Personne	لا أحدا	هیچ ـ کسی	هیچ ـ برکسه

EXERCICES — ❋ تعليم ❋

Que dit-on ?	ماذا يقال ـ ماذا يقولون
On dit que la paix a eu lieu.	يقال ان الصلح قد حصل
Est-il bien de prendre les choses d'autrui ?	هل يليق أخذ ما للغير
Il n'est pas bien de prendre les choses d'autrui.	لا يليق أخذ ما للغير
Voyez-vous quelqu'un ?	هل ترون احدا
Je ne vois personne.	لا أرى احدا
Y a-t-il quelqu'un ici ?	هل يوجد احد هنا
Il n'y a personne ici.	لا يوجد احد هنا
Quelqu'un me cherche-t-il ?	هل احد يبحث عني
Quelqu'un vous cherche.	ان شخصا يبحث عنكم
Qui me cherche ?	من الذي يبحث عني
Personne ne vous cherche.	لا احد يبحث عنكم
Attendez-vous quelqu'un ?	هل تنتظرون احدا
Nous attendons quelqu'un.	نحن منتظرون شخصا
Qui attendez-vous ?	من الذي تنتظرونه

* در بیان ضمائر مبهمه *

* ضمائر مبهمه بیانندەدر *

Quiconque	كل من - أى من	هرکه - هرانکسیکه - هرانکه	هرکیم که
Quelqu'un	احدمن - بعض	یکی از ان - بعض	انلردن بری
L'un, l'autre	كلاهما	هردو	ایکیسی
L'un et l'autre	كل منهما - الواحد والاخر	یکی ودیکری - هردورا	بری ودیکری

* تعلیم *

چه کویند - چه میکویند

میکویند صلح شد

آیا مال دکریرا کرفتن شایسته است

مال دیکررا کرفتن شایان نیست - خوب نیست

آیا کسی را میبینید

کسیرا نمی بینم

آیا در اینجا کسی پیدا میشود - کس هست

در اینجا کسی نیست

آیا کسی مرا میجوید - میخواهد

یک مرد شمارا میجوید

آیا کیست مرا میجوید - مرا میخواهد

هیچ کس شمارا نمیجوید - نمیخواهد

آیا کسی را منتظرید

منتظر مردی هستیم - مردیرا منتظر هستیم

کرا منتظرید

* تعلیم *

نه دیلور - نه دیورلر

بارشق اولمش دیلور - دیورلر

دیکرلك مالنی المق لایقمیدر - ایومیدر

دیکرلك مالنی المق لایق دکلدر - ایو دکلدر

کیمسه یی کوریورمیسکز

کیمسه یی کورمیورم

بوراده کیمسه وارمی

بوراده هیچ بر کیمسه یوقدر

کیمسه بنی ارایورمی - استیورمی

بر کیسی سنی ارایور

کیم بنی ارایور - استیور

کیمسه سزی ارامیور - استمیور

کیمسه یی بکلیورمیسکز

بر کیسنی بکلیورز

کیمی بکلیورسکز

نحن منتظرون حبيبنا	Nous attendons notre ami.
هل تريدون ان تفعلوا شيأ	Voulez-vous faire quelque chose ?
لا نريد ان نفعل شيأ	Nous ne voulons rien faire.
من راضي بقسمته	Qui est content de son sort ?
لا احد راضي بقسمته	Personne n'est content de son sort.
من الذي لا يعجبه عقله	Qui est mécontent de son esprit ?
لا احد لا يعجبه عقله	Nul n'est mécontent de son esprit.
هل اخوكم عنده ختمي أو ختم حبيبي	Votre frère a-t-il mon cachet ou celui de mon ami ?
لا عنده ختمكم ولا ختم حبيبكم	Il n'a ni l'un ni l'autre.
هل تريدون ان تقرأوا أو تكتبوا	Voulez-vous lire ou écrire ?
نريد ان نفعل هذا وذاك	Nous voulons faire l'un et l'autre.
هل تعرفون كل الرجال الذين رأيتوهم البارحة	Connaissez-vous tous les hommes que vous avez vus hier ?
نحن نعرف بعضهم	Nous en connaissons quelques-uns.
هل تعرفون جميع هؤلاء النسوة	Connaissez-vous toutes ces femmes ?
نحن لا نعرف كلهن بل نعرف بعضهن	Nous ne les connaissons pas toutes, mais nous en connaissons quelques-unes.
كل شخص له رأي ـ له نظر	Chacun à sa manière de voir.
كل من لا يحفظ درسه يعاقب	Quiconque n'apprend pas sa leçon sera puni.

❋ في الفعل ❋

Du verbe

الفعل كلمة تدل على الوجود او الحدث

Le verbe est un mot qui exprime l'existence ou l'action.

ما منتظر دوستان هستیم
آیا میخواهید که چیزی بکنید
چیزی کردن نمیخواهم
کیست بقسمت خود راضی
کس بقسمت خود راضی نیست
کیست که عقل خود را نپسندد
کس نیست که عقل خودشرا نپسندد
آیا نزد برادرت مهر من هست یا خود مهر دوستم
نزد او نه مهر شما هست و نه مهر دوست شما
آیا خواندن میخواهید یا نوشتن
هردو را کردن میخواهم یعنی اینرا و آنرا میخواهم
آیا مردمان که دیروز دیدید همه شانرا میشناسید
بعضشانرا میشناسیم
آیا همهٔ این زنهارا میشناسید
ما همه شانرا نمیشناسیم اما بعضشانرا میشناسیم
هرکس رأی دارد
هرکه درسشرا یاد نگیرد معاقبت میشود

دوستمزی بکلیورز
برشی یاپمق استرمیسکز
برشی یاپمق استمیورز
کیم قسمتنه راضیدر
کیمسه قسمتنه راضی دکلدر
کندی عقلنی بکنمیان کیمدر
کندی عقلنی بکنمز کیمسه یوقدر
قرنداشکزک یاننده بنم مهرمی واریوقسه دوستمککمی
یاننده نه سزک مهرکز وارنه دوستکزککی
اوقومقمی استرسکز یوقسه یازمقمی
ایکی سنی یاپمق استرز یعنی هم بونی وهم انی استرم
دون کوردیککز آدملرک هپسنی بیلورمیسکز
بعضیلرینی بیلورز
بو قاریلرک هپسنی طانورمیسکز
بز انلرک هپسنی طانمیز لکن بعضیلرینی طانورز
هرکسک رایی وار
هرکیمکه درسنی اوکرنمزا البته مجازات اولنور

❀ در بیان فعل ❀

فعل کلمه ایست که دلالت بوجود ویا بحدث میکند

❀ فعلک بیاننده در ❀

فعل بر کلمه درکه وجوده ویاخود حدثه دلالت ایدر

Le sujet est le terme qui fait l'action exprimée par le verbe.

الفاعل ما وقع منه الحدث الدال عليه الفعل

Le sujet est le plus souvent representé par un nom ou par un pronom ou par un infinitif.

والفاعل يكون فى الغالب اسما ظاهرا أو ضميرا أو مصدرا

Le sujet se place ordinairement avant le verbe.

الفاعل يتقدم الفعل عادة

Dans les phrases interrogatives les pronoms employés comme sujet se placent, dans les temps simples, immèdiatement après le verbe et dans les temps composés entre l'auxiliaire et le participe passé.

الفاعل اذا كان ضميرا ووقع فى جملة استفهامية يوضع بعد الفعل مباشرة فى الازمنة البسيطة وبين الفعل المساعد واسم المفعول فى الازمنة المركبة

Le complément d'un verbe est le mot qui complète le sens exprimé par ce verbe.

المفعول كلمة يقع على الحدث الدال عليه الفعل

Il y a deux sortes de complément, le complément (direct) comme (j'aime mon frère) et le complément indirect comme (je vais à Paris).

المفعول على قسمين الاول يسمى مفعول به نحو (احب اخى) الثانى يسمى مفعولا له أو اليه نحو (أنا ذاهب الى باريس) و يسمى هذا فى العربية جارا ومجرورا

Le complément exprimé par un nom se place après le verbe.

اذا كان المفعول اسما ظاهرا وضع بعد الفعل

Le complément exprimé par un pronom se place devant le verbe, excepté au mode de l'Impératif.

اذا كان المفعول ضميرا يوضع قبل الفعل الا فى صيغة الامر الحاضر

Il y a cinq modes dans les verbes, ce sont:

يوجد فى كل فعل خمس صيغات وهى

L'indicatif — الاول الصيغة الاخبارية

Le conditionnel — الثانى الصيغة الشرطية

L'impératif — الثالث الصيغة الطلبية أو الامرية

فاعل آنستکه از وحدثی صادر شود که فعل دلالت براو کند

فاعل فعلك دلالت ایتدیکی حدثك صانعیدر

وفاعل اکثر یا یک اسم ظاهر و یا یک ضمیر و یا یک مصدر میشود

وفاعل اکثریا بر اسم ظاهر ویاخود بر ضمیر ویا بر مصدر اولور

فاعل فعل را تقدم مینماید

فاعل عادتده فعله تقدم ایدر

فاعل اگر ضمیر باشد ودر یک جملهٔ استفهامیه واقع گردد در ازمنهٔ بسیطه پس از فعل ودر ازمنهٔ مرکبه میان فعل مساعد واسم مفعول وضع میشود

فاعل ضمیر اولوب بر جملهٔ استفهامیه ده واقع اولور ایسه ازمنهٔ بسیطه ده فعلك اخرنده وازمنهٔ مرکبه ده فعل مساعد ایله اسم مفعولك اراسنده وضع اولنور

مفعول کلمه ایست که حدثی که فعل دلالت برآن میکند براو واقع شود

مفعول بر کلمه درکه فعلك دلالت ایلدیکی حدث انك اوزرینه واقع اوله

مفعول بر دو قسم است قسم اول مفعول به چون (برادرم را دوست دارم) قسم دوم مفعول له ویا مفعول الیه میگویند چون (من بپارس میروم) واین در عربی جار ومجرور تسمیه میشود

مفعول ایکی نوع اوزره اولوب برنجیسی مفعول به تسمیه اولنور (قرنداشمی سورم) کبی ایکنجیسی مفعول له ویا الیه دینلور (بن پارسه کیدیورم) کبی وعربیده بوکا جار ومجرور تسمیه اولنور

مفعول اگر اسم ظاهر باشد پس از فعل وضع میشود

مفعول اسم ظاهر ایسه فعلدن صکره وضع اولنور

مفعول اگر ضمیر باشد قبل از فعل وضع میشود الا در صیغهٔ امر حاضر نباشد

مفعول ضمیر اولور ایسه امر حاضر صیغه سندن ماعدا فعلدن اول وضع اولنور

در هر فعل پنج صیغه موجود است که اینها اند

هر بر فعلده بش صیغه بولنور که بونلردر

نخستین صورت اخباریه است
دوم صورت شرطیه است
سوم صورت طلبیه است ویا امریه

برنجیسی صورت اخباریه در
ایکنجیسی صورت شرطیه در
اوچنجیسی صورت طلبیه ویاخود امریه در

الرابع الصيغة الانشائيه

Le s… e qui fait l'action

الخامس الصيغة المصدرية

L'infi… presenté … par

يوجد فى كل فعل ثلاثة ازمنة وهى

Il y… s ont:

الاول الحال

Le prés…

الثانى الماضى

Le pass…

الثالث الاستقبال

Le futur

ازمنة الفعل تنقسم الى قسمين اصلية ومشتقة

Les temps se divisent en temps primitifs et en temps dérivés.

أما الازمنة الاصلية فهى التى تصاغ منها الازمنة المشتقة وهى خمسة حال الصيغة المصدرية واسم الفاعل واسم المفعول وزمان الحال والماضى التام من الصيغة الاخبارية

Les temps primitifs sont ceux qui forment les temps derivés, ils sont au nombre de cinq, savoir: le présent de l'Infinitif, le participe présent, le participe passé, le présent et le passé défini de l'Indicatif

والازمنة المشتقة هى التى تصاغ من الازمنة الاصلية

Les temps dérivés sont ceux qui sont formés des temps primitifs.

وتنقسم أيضا ازمنة الفعل الى قسمين بسيطة ومركبة

Les temps se divisent aussi en temps simples et en temps composés

فالازمنة البسيطة هى التى لا تحتاج الى مساعدة زمن من ازمنة فعل الملك وهو Avoir ولا من ازمنة فعل الكينونة وهو être

Les temps simples sont ceux qui n'empruntent aucun des temps du verbe avoir ou du verbe être

چهارم صورت انشائیه است

پنجم صورت مصدریه است

در هر فعل سه زمان موجود است که اینها اند

یکم زمان حال

دوم زمان ماضی یعنی زمان گذشته

سوم زمان استقبال یعنی زمان آینده .

زمانهای فعل بر دو قسم است قسم اول اصلی و قسم دوم مشتق است

زمانهای اصلی کدامند زمانهای اصلی آنها هستند که ازمنهٔ مشتقه از انها صادر شود و آنها پنج نوعند یکم مصدر حالی دوم اسم فاعل سوم اسم مفعول چهارم صیغهٔ اخباریهٔ زمان حال پنجم صیغهٔ اخباریهٔ زمان ماضی تام است

ازمنهٔ مشتقه آنها هستند که از ازمنهٔ اصلی صادر بشوند

و زمانهای فعل نیز بر دو نوع تقسیم میشوند یکم بسیط و دوم مرکب است

ازمنهٔ بسیطه آنست که بمساعدهٔ زمن از ازمنهٔ فعل مالک شدن که avoir باشند و نیز بمساعدهٔ ازمنهٔ فعل کینونت être که بمعنی بودن است احتیاج نداشته باشد

دردنجیسی صورت انشائیه در

بشنجیسی صورت مصدریه در

هر فعلده اوچ زمان موجوددرکه بونلردر

برنجیسی زمان حال

ایکنجیسی زمان ماضی یعنی کچمش زمان

اوچنجیسی زمان استقبال یعنی کله جك زمان

فعلك زمانلری ایکی قسمه تقسیم اولنور بریسی اصلی ودیکری مشتقدر

اصلی اولان زمانلر قنغیدرلر اصلی اولان زمانلر شونلردرکه ازمنهٔ مشتقه انلردن صادر اولورو انلر بش نوعدر برنجیسی مصدر زمان حال ایکنجیسی اسم فاعل اوچنجیسی اسم مفعول دردنجیسی صیغهٔ اخباریه نك زمان حالی بشنجیسی صیغهٔ اخباریهٔ ماضی تامدر .

ازمنهٔ مشتقه آنلردرکه ازمنه اصلیه دن صادر اولورلر

وفعلك زمانلری دخی ایکی قسمه تقسیم اولنور برنجیسی بسیط ودیکری مرکبدر

وازمنهٔ بسیطه شودرکه مالك اولمق معناسنده اولان Avoir وبرده اولمق معناسنده اولان Être فعللرینك زمانلری مساعده لرینه احتیاجی اولمیه

والازمنة المركبة هى التى يحتاج تركيبها الى مساعدة زمن من ازمان فعل الملك والكينونة المذكورين

Les temps composés sont ceux dans la composition desquels il entre un des temps du verbe avoir ou du verbe être.

لا (اداة نفى)

(*Ne pas*)

يوضع لفظ ne فى الجمل المنفية قبل الفعل ولفظ pas بعده وذلك فى الازمنة البسيطة نحو (أنا لاأحب)

Dans les phrases négatives la négation (ne) se place dans les temps simples avant le verbe et le mot (pas) se met après; comme (je n'aime pas).

وأما فى الازمنة المركبة فيوضع ne قبل فعل المساعدة ولفظ pas بعده نحو (أنا لم أحب)

Dans les temps composés la négation (ne) se place avant l'auxiliaiere et (pas) se met après comme (je n'ai pas aimé).

واذا تكرر لفظ ni التى معناها (لا) يستغنى عن ذكر لفظ pas نحو (لا اخ لى ولا اخت)

Quand on répète la négation (ni) on suprime le mot (pas) comme (je n'ai ni frère ni sœur).

واذا وقع فى جملة منفية لفظ rien الذى معناه (لاشئ) يستغنى أيضا عن ذكر pas نحو (لا املك شيأ)

Dans les phrases négatives le mot (rien) remplace (pas) comme (je n'ai rien) et non (je n'ai pas rien).

وازمنهٔ مرکبه آنست که ترکیبش بمساعدهٔ ازمن ازمنهٔ فعل مالک شدن که avoir است ونیز بمساعدهٔ فعل کینونت که être است احتیاج داشته باشد

مرکب اولان زمانلر ترکیبلرنده مالك اولمق معناسنده اولان Avoir واولمق معناسنده اولان Être فعللرینك زمانلری مساعده‌سنه محتاج اولورلر .

نه (ادات نفی)

در جملهٔ نفی لفظ ne پیش از فعل ولفظ pas پس از فعل وضع میشود واینها در ازمنهٔ بسیطه چون (من دوست نمیدارم)

نه (ادات نفی)

جملهٔ منفیه‌ده ne لفظی فعلدن اول و pas لفظی فعلدنصکره وضع اولنور وبوده ازمنه بسیطه ده (بن سومم) کبی

واما در ازمنهٔ مرکبه لفظ ne پیش از فعل مساعد ولفظ pas پس از فعل مساعد وضع میشود چون (من دوست نداشتم)

ولکن ازمنهٔ مرکبه‌ده ne لفظی فعل مساعددن اول و pas لفظی فعل مساعددنصکره وضع اولنور (بن سومدم) عبارەسنده اولدیغی مثللو

ولفظ ni که بمعنی (نه) است اگر در کلامی تکرار شود آن زمان لفظ pas حذف میشود چنانچه در عبارهٔ (نه برادر دارم ونه خواهر)

(نه) معناسنده اولان ni لفظی که بر جمله‌ده تکرار اولنور ایسه pas لفظی اول زمان حذف اولنور (نه قرنداشم وارونه همشیره‌م) عبارەسنده اولدیغی مثللو

ولفظ rien که بمعنی (هیچ چیز) است اگر در جملهٔ منفی واقع گردد نیز لفظ pas حذف خواهد شد چون (هیچ چیزیرا مالک نیستم)

جملهٔ منفیه‌ده (هیچ برشی) معناسنده اولان rien لفظی بولنور ایسه pas لفظی دخی حذف اولنورته کیم (هیچ برشیئه مالك دکلم) عبارەسنده اولدیغی کبی

يستعمل فعل الملك وهو avoir وفعل الكينونة وهو être فى تركيب الازمنة المركبة من جميع الافعال ولذا يسميان الفعلين المساعدين –

(تنبيه) فعل avoir لا يفيد الملك الا اذا كان مصاحبا اسما فاذا دخل فى تركيب زمن ازمنة الافعال الاخر دل على مضى ذلك الزمن

Les deux verbes (avoir) et (être) servent à former les temps composés de tous les autres verbes; on les appelle pour cette raison verbes auxiliaires

(تصريف فعل الملك بالاسماء)

Le verbe (avoir) conjugué avec des noms

(الصيغة الاخبارية فى الحال مثبتا)

Indicatif présent positivement

لى عندى معى املك مشمشة	J'ai un abricot
لك عندك لوزة	Tu as une amande
له عنده موزة	Il a une banane
لنا عندنا سفرجلة	Nous avons un coing
لكم عندكم كريزة	Vous avez une cerise
لهم عندهم تينة	Ils ont une figue

(منفيا)

Négativement

ليس لى ليس عندى لست أملك تفاحة	Je n'ai pas une pomme
ليس لك كمثرى	Tu n'ai pas une poire
ليس له خوخة	Il n'a pas une pêche
ليس لنا برقوقة	Nous n'avons pas une prune
ليس لكم فستقة	Vous n'avez pas une pistache
ليس لهم برتقانة	Ils n'ont pas une orange

از بسکه فعل ملک که avoir باشد وفعل کینونت که être است در ترکیب ازمنهٔ مرکبه برکافهٔ افعال داخل میشوند وانهارا فعل مساعد تسمیه کرده اند (تنبیه) فعل avoir افادهٔ ملکیت نمیکند مکر با اسمی برابر باشد واکر داخل ترکیب زمان ازمنهٔ افعال دیکر بشود آن وقت دلالت بر کذشتکی آن زمان میکند

❀ در بیان تصریف فعل ملکیت با اسم ❀

❀ بیان صیغهٔ اخباریه در زمان حال مثبت ❀

من یک زردآلو دارم — نزد من یک زردآلو هست
تو یک بادام داری
او یک انجیر آدم دارد
ما یک به داریم
شما یک آلوبالو دارید
آنها یک انجیر دارند

❀ درصورت نفی ❀

من سیبی ندارم — نزد من یک سیب نیست
تو یک امرود نداری
او یک شفتالو ندارد
ما یک آلوچه نداریم
شما یک پسته ندارید
آنها یک پرتقال ندارند

مالك اولمق معنا سنده اولان avoir واولمق معنا سنده اولان Être فعللری كافهٔ افعالك ازمنهٔ مركبه لرينك تركيبنه داخل اولمق سببيله فعل مساعد تسميه اولنديلر (تنبيه) avoir فعلی انجق براسمه مصاحب اولديغی حالده ملكيت معناسنی افاده ايدر وبشقه افعالك زمانلرندن بر يسنه داخل اولورسه اولوقت زمانك ماضی اولديغنه دلالت ايدر

(اسم ايله مالك اولمق فعلنك تصريفی بياننده‌در)

(صيغهٔ اخباريهٔ حاليه مثبت صورتيله)

بنم بر قيسم وار — بنده — يانمده بر قيسی وار
سنك بر بادامك وار
انك بر موزی وار
بزم بر ايوامز وار
سزك بر كرازكز وار
انلرك بر انجيری وار

(منفی صورتيله)

بنم بر المام يوق بر الما يه مالك دكلم
سنك بر ارمودك يوقدر
انك بر شفتالوسی يوقدر
بزم بر اريكمز يوقدر
سزك بر فستقكز يوقدر
انلرك بر پرتقالی يوقدر

(استفهاما)	*Interrogativement*
هل لى هل معى هل عندى هل أملك رمانة	Ai-je une grenade ?
هل لك جوزة	As-tu une noix ?
هل له بندقة	A-t-il une noisette ?
هل لنا أبو فروة	Avons-nous une chataigne ?
هل لكم مشملة ـ بيسم	Avez-vous une nèfle ?
هل لهم بلح	Ont-ils des dattes ?

(استفهاما ونفيا)	*Interrogativement et négativement*
أليس لى ـ عندى ـ معى ـ املك بطيخا	N'ai-je pas de pastèque ?
أليس لك ليمونه	N'as-tu pas de citron ?
أليس له عنب	N'a-t-il pas de raisin ?
أليس لنا زيتون	N'avons-nous pas d'olives ?
أليس لكم توت	N'avez-vous pas de mûres ?
أليس لهم شيلك	N'ont-ils pas de fraises ?

* الماضى الناقص *	*Imparfait*
كان لى ـ عندى ـ معى ورق ـ كنت املك ورقا	J'avais du papier.
كان لك حبر	Tu avais de l'encre.
كان له دواة	Il avait un encrier.
كان لنا قلم	Nous avions une plume.
كان لكم كتاب	Vous aviez un livre.
كانت لهم مطوة	Ils avaient un canif.

❀ درصورت استفهام ❀

آیا نزد من یک نار هست — ناریرا مالکم

آیا تو یک گردکان داری

آیا او یک جلوز دارد

آیا ما یک شاهبلوط داریم

آیا شما یک ازگیل دارید

آیا آنها خرما دارند

❀ درصورت استفهام ونفی ❀

آیا من هندوانه ندارم

آیا تو لیمون نداری

آیا او انگور ندارد

آیا ما زیتون نداریم

آیا شما دوست ندارید

آیا ایشان توتی ارضی ندارند

❀ ماضی ناقص یعنی حکایت حال در ماضی ❀

من کاغذ داشته بودم — نزد — پیش من کاغذ بود

تو مرکب داشته بودی

او یک دوات داشته بود

ما یک قلم داشته بودیم

شما یک کتاب داشته بودید

ایشان یک قلمتراش داشته بودند

* استفهام صورتیله *

بنده — یانمده بر نار وارمی — بر ناره مالکمیم

سنك بر جوزك وارمی

انك بر فندغی وارمی

بزم بر کستانه مز وارمی

سزك بر موشمله کز وارمی

انلرك خرمالری وارمیدر

* نفی واستفهام صورتلریله *

بنم قارپوزم یوقمی — بنده — یانمده قارپوز یوقمی

سنك لیمونك یوقیدر

آنك اوزمی یوقیدر

بزم زیتونمز یوقیدر

سزك دوستکز یوقیدر

انلرك چلکلری یوقیدر

* ماضی ناقص یعنی ماضیده حالك حکایه سی *

بنم کاغدم وار ایدی — بنده — یانمده کاغد وار ایدی

سنك مرکبك وار ایدی

انك بر دواتی وار ایدی

بزم بر قلممز وار ایدی

سزك بر کتابکز وار ایدی

انلرك بر چاقیلری وار ایدی

Passé défini	* الماضى المحدود أو التام *
J'eus un cheval	أنا ملكت حصانا
Tu eus une jument.	أنت ملكت فرسا
Il eût un poulain	هو ملك مهرا
Noue eûmes un âne	نحن ملكنا حمارا
Vous eûtes un chameau	أنتم ملكتم جملا
Ils eûrent une brébis.	هم ملكوا نعجة
Passè indéfini	* الماضى الغير تام *
J'ai eu un mouton l'année dernière	قد ملكت خروفا فى السنة الماضى
Tu as eu une vache le mois denière	قد ملكت بقرة فى الشهر الماضى
Il a eu un veau la semaine passé	قد ملك عجلا فى الاسبوع الماضى
Nous avons eu une chêne avant hier	قد ملكنا عنزا أول أمس
Vous avez eu une chaise hier	قد ملكتم كرسيا البارحة
Ils ont eu une armoire ce matin	قد ملكوا دولابا فى هذه الصباح .
Négativement	* نفيا *
Je n'ai pas eu une table	لم أملك سفرة ـ مائدة
Tu n'ai pas eu un coffre	لم تملك صندوقا
Il n'a pas eu un miroir	لم يملك مرآة
Nous n'avons pas eu un rasoir	لم نملك موسى
Vous n'avez pas eu un mouchoir	لم تملكوا منديلا
Elles n'ont pas eu un peigne	لم يملكوا مشطا

❋ ماضی محدود ویا تام ❋

من صاحب اسبی شدم - اسبیرا مالک شدم

صاحب یک مادیان شدی

صاحب یک کره اسب شد

صاحب یک خر شدیم

صاحب یک شتر شدید

صاحب یک گوسفند ماده شدند

❋ ماضی غیر تام ❋

پارسال صاحب یک گوسفند شدم

در ماه گذشته صاحب یک ماده گاو شدی

هفته گذشته صاحب یک گاو شد

پری روز صاحب یک بز شدیم

دیروز صاحب یک اسکمیل شدید

این صبح صاحب یک دولاب شدند

❋ در صورت نفی ❋

صاحب یک سفره نشدم

صاحب یک صندوق نشدی

صاحب یک آیینه نشد

صاحب یک گذلک نشدیم

صاحب یک دستمال نشدید

صاحب یک شانه نشدند

* ماضی محدود ویاخود تام *

بن بر آته مالك اولدم

بر قسراغه مالك اولدك

بر طایه مالك اولدی

بر اشکه مالك اولدق

بر دوه یه مالك اولدیکز

بر دیشی قیونه مالك اولدیلر

* ماضی غیر تام *

کچن سنه بر قیونه مالك اولدم

کچن آیده بر اینکه مالك اولدك

کچن هفته بر طانه یه مالك اولدی

اولکی کون بر کچی یه مالك اولدق

دون بر اسکمله یه مالك اولدیکز

بو صباح بر دولابه مالك اولدیلر

* منفی صورتیله *

بر سفره یه مالك اولمدم

بر صندغه مالك اولمدك

بر آیینه یه مالك اولمدی

بر استره یه مالك اولمدق

بر مندیله مالك اولمدیکز

بر طراغه مالك اولمدیلر

Interrogativement	* استفهاما *
Ai-je eu un coq?	هل ملكت ديكا
As-tu eu une poule?	هل ملكت دجاجة
A-t-il eu un pigeon?	هل ملك حمامة
Avons-nous eu un canard?	هل ملكنا بطة
Avez-vous eu un oie?	هل ملكتم أوزا
Ont -ils eu un grue?	هل ملكوا كركيا
(*Interrog-Négativement*)	* نفيا واستفهاما *
N'ai-je pas eu un perroquet?	أما ملكت ببغانا
N'as-tu pas eu un rossignol?	أما ملكت عندليبا
N'a-t-il pas eu un merle?	أما ملك شحرورا
N'avons-nous pas eu une tourterelle?	أما ملكنا يمامة ـ قمريا
N'avez-vous pas eu une caille?	أما ملكتم سمانة
N'ont-ils pas eu un oiseau?	أما ملكوا طيرا
Passé antérieur	* الماضي السابق على ماض آخر *
Quand j'eus eu de l'argent je le distribuai aux pauvre.	لما امتلكت الدراهم انفقتها على الفقراء
Quand tu eus de l'argent tu oublias tes amis.	لما امتلكت الدراهم نسيت احبابك
Quand il eut eu de l'argent il oublia ses amis.	لما صار ذا ثروة نسي احبابه
Quand nous eûmes eu de l'argent nous achetâmes une voiture.	لما امتلكنا الدراهم اشترينا عربية

❀ درصورت استفهام ❀

آیا مالک یک خروس شدم

آیا مالک یک ماکیان شدی

آیا مالک یک کبوتر شد

آیا مالک یک مرغاب شدیم

آیا مالک یک غاز شدید

آیا مالک یک کلنگ شدند

❀ درصورت نفی واستفهام ❀

آیا صاحب یک طوطی نشدم

آیا صاحب یک هزار نشدی

آیا صاحب یک تیره نشد

آیا صاحب یک موسیچه نشدیم

آیا صاحب یک لاروده نشدید

آیا صاحب یک مرغ نشدند

❀ تقدم ماضی برماضی دیگر ❀

وقتی که صاحب پاره شدم بفقیرها توزیع نمودم

وقتی که صاحب پاره شدی دوستهایترا فراموش کردی

وقتی که توانگر وصاحب ثروت وسامان شد دوستهایشرا فراموش نمود

وقتی که صاحب پول شدیم یک گردونه خریدیم

* استفهام صورتیله *

برخروسه مالك اولدممی

برطاوغه مالك اولدکمی

برکوکرجینه مالك اولدیمی

براوردکه مالك اولدقمی

برقازه مالك اولدیکزمی

برطورنه‌یه مالك اولدیلرمی

* نفی واستفهام صورتلریله *

برپبغانه مالك اولمدممی

بربلبله مالك اولمدکمی

برقره طاوغه مالك اولمدقی

برقری یه مالك اولمدقی

بربلدرجینه مالك اولمدیکزمی

برقوشه مالك اولمدیلرمی

* دیکر ماضیه تقدم ایدن ماضی *

پاره‌یه مالك اولدیغم وقتده فقرالره تقسیم وتوزیع ایتدم

پاره‌یه مالك اولدیغك وقتده دوستلریکی اونوتدك

ثروت ودولته مالك اولدیغی وقتده دوستلرینی اونوتدی

پاره‌یه مالك اولدیغمز وقتده بر عربه صاتون آلدق

French	Arabic
Quand vous eûtes eu de la fortune vous devîntes orgueilleux	لما اقبلت عليكم الدنيا ـ لما اغتنيتم استكبرتم
Quand ils eurent eu beaucoup de biens ils devinrent plus avares	لما زادت اموالهم زاد بخلهم
Plus-que-parfait	* الماضى الاتم *
J'avais eu un pantalon	كنت ملكت بنطلونا
Tu avais eu une cravate	كنت ملكت رباط رقبه
Il avait eu une redingotte	كان ملك سترة
Nous avions eu des gants	كنا ملكنا كفوفا
Vous aviez eu des souliers	كنتم ملكتم كنادرا
Ils avaient eu des bas	كانوا ملكوا جواربا
Futur simple	* المستقبل البسيط أو المطلق *
J'aurai une montre	سأملك ساعة ـ سيكون لى ساعة
Tu auras une chaine	ستملك كوستيكا
Il aura un cachet	سيملك ختما
Nous aurons une ceinture	سنملك حزاما
Vous aurez des chemises	ستملكون أقمصة
Ils auront des caleçons	سيملكون سراويلا
Futur antérieur	* المستقبل السابق *
J'aurai eu un jardin	أكون ملكت بستانا
Tu auras eu un palais	تكون ملكت سراية

وقتی که توانگر گشتید متکبر شدید

وقتی که مال و دولتشان بسیار شد زیاده خسیس وطمعکار شدند

❁ ماضی اتم ❁

صاحب یک پانطلون شده بودم

صاحب یک گردنبند شده بودی

صاحب یک ستره شده بود

صاحب دستکشها شده بودیم

صاحب قوندرها شده بودید

صاحب جوربها شده بودند

❁ مستقبل البسیط یعنی زمان آینده ❁

صاحب یک ساعت خواهم شد — ساعتیرا مالک میشوم

صاحب یک ساعت بند میشوی — مالک زنجیرکی میشوی

صاحب یک مهر میشود

صاحب یک کمربند میشویم

صاحب پیراهنها میشوید

صاحب زیرجامها میشوند

❁ مستقبل گذشته ❁

صاحب یک باغ شده میشوم

صاحب یک سرای شده میشوی

زنگین اولدیغکز وقتده کبرلو اولدیکز

مال ودولتلری چوق اولدیغی وقتده دها بخیل وخسیس اولدیلر

* ماضی اتم *

بر پنطلونه مالك اولمش ایدم

بر بیون باغنه مالك اولمش ایدك

بر ستره یه مالك اولمشیدی

الدوانلره مالك اولمش ایدك

قوندره لره مالك اولمشیدیکز

جورابلره مالك اولمشیدیلر

* مستقبل بسیط یعنی گله جك زمان *

بر ساعته مالك اوله جغم — بر ساعتم اوله جق

بر کوستکه مالك اوله جقسك

بر مهره مالك اوله جق

بر قوشاغه مالك اوله جغز

کوملکلره مالك اوله جقسکز

دونلره مالك اوله جقلر

* مستقبل سابق *

بر باغچه یه مالك اولمش اولورم

بر سرایه مالك اولورسك

يكون ملك بيتا ـ دارا	Il aura eu une maison
نكون ملكنا فضة ـ دراهم	Nous aurons eu de l'argent
تكونون ملكتم ذهبا	Vous aurez eu de l'or
يكونون ملكوا نحاسا	Ils auront eu du cuivre
* الشرطي الحال *	*Conditionnel présent*
لو كانت لي دراهم لكان لي بيت ـ لو ملكت دراهما لملكت بيتا	Si j'avais de l'argent, j'aurais une maison.
لو كانت لك دراهم لكانت لك خيل	Si tu avais de l'argent, tu aurais des chevaux.
لو كانت له دراهم لكانت له عربة	S'il avait de l'argent, il aurait une voiture
لو امتلكنا دراهما لامتلكنا بستانا	Si nous avions de l'argent nous aurions un jardin.
لو كانت لكم دراهم لكثرت أحبابكم	Si vous aviez de l'argent vous auriez beaucoup d'amis.
لو لم يكن لهم دراهم لما كانت لهم كتب	S'ils n'avient de l'argent ils n'aurient des livres.
* صيغة الشرطي الماضي *	*Conditionnel passé*
لو كان لي بخت لكنت ارتفعت رتبة	Si j'avais eu de la chance j'aurais eu un grade.
لو كان لك بخت لكنت ارتفعت درجة ـ نلت منصبا	Si tu avais eu de la chance tu aurais eu un avancement.
لو كان امتلك دراهما لكان امتلك عربة	S'il avait eu de l'argent il aurait eu une voiture.
لو كان لنا أموال لكانت كثرت احبابنا	Si nous avions eu de la fortune nous aurions eu beaucoup d'amis.

صاحب یک خانه شده میشود

صاحب سیم — پاره شده میشویم

صاحب زر شده میشوید

صاحب مس شده میشوند

برقوناغه مالك اولمش اولور

کومشه — پاره یه مالك اولمش اولورز

التونه مالك اولمش اولورسکز

باقره مالك اولمش اولورلر

❀ صیغهٔ شرطیهٔ حالیه ❀

اگر پول میداشتم خانه ام میشد — اگر پولرا مالک بودم خانه را مالک میشدم

اگر پولت میبود اسبها میداشتی

اگر پاره اش میبود گردونه میداشت

اگر صاحب پاره میبودیم مالک یک باغ میشدیم

اگر پاره اتان میبود بسیار دوستها میداشتید

اگر پاره اشان نمیبود کتابها نمیداشتند

* صیغهٔ شرطیهٔ حالیه *

اگر پاره م اولیدی قوناغم اولوردی — پاره یه مالك اولیدم اوم اولوردی

اگر پاره ك اولیدی آتلرك اولوردی

اگر پاره سی اولیدی عربه سی اولوردی

اگر پاره یه مالك اولیدق بر باغچه یه مالك اولوردق

اگر پاره کز اولیدی چوق دوستلر کز اولوردی

اگر پاره لری اولمییدی کتابلری اولمزدی

❀ صیغهٔ شرطیهٔ ماضیه ❀

اگر بخت و طالع میداشتم نائل یک رتبه میشدم

اگر اقبال میداشتی نائل یک منصب و جاه میشدی

اگر پولش میبود صاحب گردونه میشد

اگر صاحب ثروت و سامان میبودیم دوستهایمان بسیار میشد

* صیغهٔ شرطیهٔ ماضیه *

اگر طالع و اقبالم اولمش اولیدی بر رتبه یه نائل اولمش اولوردم

اگر اقبالك اولمش اولیدی برمنصبه نائل اولمش اولوردك

اگر پاره سی اولمش اولیدی بر عربه یه مالك اولمش اولوردی

اگر دولت صاحبی اولمش اولیدق چوق دوستلره مالك اولوردق

French	Arabic
Si vous aviez eu de l'argent vous auriez eu des chevaux.	لو كنتم امتلكتم دراهما لكنتم امتلكتم خيلا
S'ils n'avient pas eu d'argent, ils n'aurient pas eu d'amis.	لو لم يكونوا ذو ثروة لما كانت لهم أحباب
Impératif	* أمر حاضر *
Aie du pain.	لأملك خبزا
Ayons du fromage.	لنملك جبنا
Ayez du sucre.	أملكوا سكرا
Subjonctif présent	* الصيغة الانشائية الحاليه *
Mon père veut que j'aie du blé.	ان أبي يريد ان أملك قمحا
Que tu aies de l'orge.	ان تملك شعيرا
Qu'il ait des fèves.	أن يملك فولا
Que nous ayons des lentilles.	ان نملك عدسا
Que vous ayez du maïs.	ان تملكون ذره
Qu 'ils aient du riz.	ان يملكوا أرزا
Imparfait	* الماضى الناقص *
Mon pére voulait que j'eusse des oignons.	أبى كان يريد لو كنت أملك بصلا
Que tu eusses des carottes.	لو كنت تملك جزرا
Qu'il eût des laitues.	لو كان يملك خسا
Que nous eussions des concombres.	لو كنا نملك خيارا
Que vous eussiez des milaugènes.	لو كنتم تملكون باذنجانا
Qu'ils eussent des courges	لو كانوا يملكون قرعا

اگر صاحب پول میبودید مالک اسبها میشدید

اگر توانگر نمی بودند دوستهایشان نمیشد

* امر حاضر *

صاحب نان بشو

صاحب پنیر بشویم

صاحب شکر بشوید

* صیغهٔ انشائیهٔ حالیه *

پدرم میخواهد که مالک گندم بشوم

پدرم میخواهد که مالک جو بشوی

پدرم میخواهد که مالک باقلا بشود

پدرم میخواهد که مالک مرجمک بشویم

پدرم میخواهد که مالک گندم مصری بشوید

پدرم میخواهد که مالک برنج بشوند

* ماضی ناقص *

پدرم میخواست که مالک پیاز میشدم

اگر مالک گزر میشدی

اگر مالک کاهو میشد

اگر مالک خیار میشدیم

اگر مالک بادنجان میشدید

اگر مالک کدو میشدند

اکر پاره یه مالك اولمش اولیدیکز آتلره مالك اولمش اولوردیکز

اکر دولت صاحبی اولمامش اولیدیلر دوستلری اولمامش اولوردی

* امر حاضر *

اتمکه مالك اول

پنیره مالك اولهلم

شکره مالك اولکز

* صیغهٔ انشائیهٔ حالیه *

بابام استرکه بغدایه مالك اولهیم

» » اربه یه مالك اولهسن

» » بقله یه مالك اوله

» » مرجمکه مالك اولهلم

» » مصر بغداسنه مالك اولهسکز

» » پرنجه مالك اولهلر

* ماضی ناقص *

بابام استردیکه صوغانه مالك اولیدم

اکر هاوجه مالك اولیدك

اکر ماروله مالك اولیدی

اکر خیاره مالك اولیدق

اکر بطلجانه مالك اولیدیکز

اکر قباغه مالك اولیدیلر

Passé	* الماضى الانشائيه *
Que j'ai eu des artichauts.	ليتنى ملكت خرشفا
Que tu aies eu des haricots.	ليتك ملكت فصوليا
Qu'il ait eu des pommes de terre.	ليته ملك بطاطسا
Que nous ayons eu des épinards.	ليتنا ملكنا اسبانخ ـ اسفناج
Que vous ayez eu des choux.	ليتكم ملكتم كرنبا
Qu'ils aient eu des choux-fleurs.	ليتهم ملكوا قرنبيطا ـ قنبيط
Plus-que-parfait	* الماضى الاتم *
Mon père voudrait que j'eusse eu du sel.	كان أبى يودان لو كنت ملكت ملحا
Que tu eusses eu du poivre.	لو كنت ملكت فلفلا
Qu'il eût eu du céleri.	لو كان ملك كرفسا
Que nous eussions eu de l'ail.	لو كنا ملكنا ثوما
Que vous eussiez eu du persil.	لو كنتم ملكتم بقدونسا
Qu'ils eussent eu du beurre.	لو كانوا ملكوا سمنا
Le verbe Être conjugué avec des adjectifs	* تصريف فعل الكينونة بالصفات *
Indicatif présent positivement	* الاخبار فى الحال مثبتا *
Je suis content.	أنا مبسوط ـ راضى
Tu es bien aise.	أنت مسرور
Il est aimable.	هو محبوب
Elle est belle.	هى جميلة
Nous sommes amis.	نحن أحبا

❋ ماضی انشائیه ❋

کاشکی مالک کنکر بوستانی میشدم

کاشکی مالک فاصولیا میشدی

کاشکی مالک سیب زمین میشد

کاشکی مالک اسپانج ـ شومین میشدیم

کاشکی مالک کلم میشدید

کاشکی مالک کلم رومی میشدند

❋ ماضی اتم ❋

پدرم ارزو وخواهش مینمود اکر صاحب نمک شده بودم

اکر صاحب فلفل شده بودی

اکر مالک کرسب شده بود

اکر مالک سیر شده بودیم

اکر مالک مقدونس شده بودید

اکر مالک روغن شده بودند

❋ دربیان تصریف فعل کینونت بصفات ❋

❋ صیغهٔ اخباریهٔ حالیهٔ مثبته ❋

من خشنود وشادانم

تو خشنودی

او دلبر است ـ دلجوست

او زیبا وخوشکل است

ما یار ودوستیم

* ماضی انشائیه *

کاشکی برانکاره مالك اولیدم

کاشکی فاصولیایه مالك اولمش اولیدك

کاشکی یر الماسنه یعنی بتاته یه مالك اولیدی

کاشکی اسپناغه مالك اولیدق

کاشکی لهانه یه مالك اولیدیکز

کاشکی قرنبیطه مالك اولیدیلر

* ماضی اتم *

بابام ارزولردی اکر طوزه مالك اولمش اولیدم

اکر بیبره مالك اولمش اولیدك

اکر کویزه مالك اولمش اولیدی

اکر صارمساغه مالك اولمش اولیدق

اکر مادنوسه مالك اولمش اولیدیکز

اکر یاغه مالك اولمش اولیدیلر

* صفات ایله اولمق فعلنك تصریفی بیاننده در *

* صیغهٔ أخباریهٔ حالیه مثبت صورتله *

بن مسرور ومبسوطم

سن مسرورسن

او سوکلودر

او کوزل ویاقشقلودر

بز دوستز

Vous êtes sages.	أنتم عاقلون
Ils sont bons.	هم طيبون
Elles sont bonnes.	هن طيبات
Négativement	* نفيا *
Je ne suis pas content.	أنا لست مبسوطا
Tu n'es pas bien aise.	أنت لست مسرورا
Il n'est pas beau.	هو ليس جميلا
Elle n'est pas belle.	هي ليست جميلة
Nous ne sommes pas amis.	نحن لسنا أحبابا
Vous n'êtes pas sages.	أنتم لستم عقلا
Ils ne sont pas bons.	هم ليسوا طيبين
Elles ne sont pas bonnes.	هن لسن طيبات
Interrogativement	* استفهاما *
Suis-je riche?	هل أنا غني
Es-tu pauvre ?	هل أنت فقير
Est-il avare ?	هل هو بخيل
Sommes-nous prodigues ?	هل نحن مسرفون
Êtes-vous polis ?	هل أنتم مؤدبون
Sont-ils impolis ?	هل هم غير مؤدبين
Interrog - Négativement	* نفيا واستفهاما *
Ne suis-je pas riche ?	ألست غنيا
N'es-tu pas pauvre ?	ألست فقيرا

شما دانا وعاقلید

آنها خوبند

آنها خوبند

❋ درصورت نفی ❋

من خشنود نیستم

تو خشنود نیستی

او زیبا وقشنگ نیست

او زیبا وخوب نیست

ما یار ودوست نیستیم

شما دانا وعاقل نیستید

آنها خوب نیستند

آنها خوب نیستند

❋ درصورت استفهام ❋

آیا من توانگر هستم

آیا تو بی نوا وفقیر هستی

آیا او بخیل است

آیا ما مسرفیم

آیا شما ادب دارید

آیا آنها ادیب نیستند، آیا آنها بی ادبند

❋ درصورت نفی واستفهام ❋

آیا من توانگر نیستم

آیا تو بی نوا وفقیر نیستی

سز عقللو سکز

انلر ایودرلر

انلر ایودرلر

* نفی صورتیله *

بن مسرور دکلم

سن مسرور دکلسن

او کوزل دکلدر

او کوزل دکلدر

بز دوست واحباب دکلز

سز عقللو دکلسکز

انلر ایو دکلدرلر

انلر ایو دکلدرلر

* استفهام صورتیله *

بن زنکینمیم

سن فقیرمیسن

او بخیلمیدر

بز اسراف ایدیجیمیز

سز ادبلومیسکز

انلر ادبسزمیدرلر

* نفی واستفهام صورتلریله *

بن زنکین دکلمیم

سن فقیر دکلمیسن

N'est-il pas avare ?	اليس بخيلا
Ne sommes-nous pas prodigues ?	ألسنا مسرفين
N'êtes-vous pas polis ?	ألستم مؤدبين
Ne sont-ils pas impolis ?	أليسوا غير مؤدبين
Imparfait	* حكاية الحال في الماضي *
J'étais studieux.	أنا كنت مجتهدا
Tu étais paresseux.	أنت كنت كسلانا
Il était heureux.	هو كان سعيدا
Nous étions malheureux.	نحن كاسيئ البخت
Vous étiez vertueux.	أنتم كنتم فضلا
Ils étaient généreux.	هم كانوا كراما
Passé défini	* الماضي التام *
Je fus malade.	أنا صرت مريضا ـ مرضت
Tu fus fort.	أنت صرت قويا
Il fut faible.	هو صار ضعيفا ـ ضعف
Nous fùmes modestes.	نحن صرنا متواضعين ـ تواضعنا
Vous fûtes orgueilleux,	أنتم صرتم متكبرين ـ تكبرتم
Ils furent courageux.	هو صار صاحب شجاعة
Passé indéfini	* الماضي الغير تام *
J'ai été obéissant.	انا كنت مطيعا
Tu as été désobéissant.	أنت كنت عاصيا
Il a été petit.	هو كان صغيرا

آیا او بخیل نیست	او بخیلدکلمیدر
آیا ما مسرف نیستیم	بزمسرف دکلمیز
آیا شما مؤدب نیستید	سزادبلو دکلمیسکز
آیا آنها بی ادب نیستند	انلرادبسزدکلمیدرلر
❋ حکایت حال در زمان ماضی ❋	* ماضیده حالك حکایه‌سی *
من کوشش کننده بودم	بن چالشقان ایدم
تو تنبل بودی	سن تنبل ایدك
او فرخنده بود	او سعادتلو ایدی
ما بی بخت بودیم	بز طالعسز و بختسز ایدك
شما فاضل بودید	سز فضیلتلو ایدیکز
آنها جوانمرد بودند	انلر جوانمرد ایدیلر
❋ ماضی تام ❋	* ماضی تام *
من بیمار وناخوش شدم	بن کیفسز اولدم
تو توانا شدی	سن قوتلو اولدك
او ناتوان شد	او ضعیف اولدی
ما متواضع شدیم	بز متواضع اولدق
شما متکبر شدید	سز کبرلو اولدیکز
آنها شجیع شدند	انلر شجاعتلو اولدیلر
❋ ماضی غیر تام ❋	* ماضی غیر تام *
من فرمانبردار بودم – مطیع بودم	بن اطاعتلو ایدم
تو فرمانبردار نبودی	سن اطاعتسز ایدك
او خرد وکوچک بود	او کوچك ایدی

نحن كنا كبارا	Nous avons été grands.
انتم كنتم اصدقاء	Vous avez été fidèles.
هم لم يكونوا أصدقاء	Ils ont été infidèles.
* نفيا *	*Négativement*
أنا لم أكن غير مستعد	Je n'ai pas été incapable.
لم تكن مستعدا	Tu n'as pas été capable.
لم يكن متملقا	Il n'as pas été flateur.
لم نكن كذابين	Nous n'avons pas été menteurs.
لم تكونوا مرائين	Vous n'avez pas été hypocrites.
لم يكونوا حسادا	Ils n'ont pas été envieux.
* استفهاما *	*Interrogativement*
هل كنت ماهر	Ai-je été habile?
هل كنت غشيما	As-tu été malhabile?
هل كان فقيرا	A-t-il été indigent?
هل كنا أصحاب ثروة	Avons-nous été opulents?
هل كنتم كسالى	Avez-vous été indolents?
هل كانوا قباحا	Ont-ils été insolents?
* نفيا واستفهاما *	*Interrog-Négativement*
أما كنت ماهرا	N'ai-je pas été habile?
أما كنت غشيما	N'as-tu pas été malhabile?
أما كان فقيرا	N'a-t-il pas été indigent?
أما كنا أصحاب ثروة	N'avons-nous pas été opulents?

ما بزرگ بوديم
شما صادق بوديد
آنها صادق نبودند

❀ درصورت نفی ❀

من بی استعداد وغیرقابل نبودم
تو مستعد نبودی
او جابلوس نبود
ما دروغ گو نبوديم
شما رياكار نبوديد
آنها حسود نبودند

❀ درصورت استفهام ❀

آيا من ماهر بودم
آيا تو خشيم بودی
آيا او فقير بود
آيا ما صاحب دولت وثروت بوديم
آيا شما تنبل بوديد
آيا آنها بی ادب بودند

❀ درصورت نفی واستفهام ❀

آيا من ماهر نبودم
آيا تو خشيم نبودی
آيا او بينوا نبود
آيا ما صاحب دولت نبوديم

بز بيوك ايدك
سز صداقتلو ايديكز
انلر صداقتسز ايديلر

* نفی صورتيله *

بن استعدادسزدكل ايدم
سن استعدادلو دكل ايدك
او يلتاقلنجی دكل ايدی
بز يلانجی دكل ايدك
سز رياكار دكل ايديكز
انلر حسد ايديجی دكل ايديلر

* استفهام صورتيله *

بن مهارتلوميدم
سن عجمی ميدك
او فقير ميدی
بز ثروت صاحبی ايدك
سز تنبلی ايديكز
انلر ادبسز ميديلر

* نفی واستفهام صورتلريله *

بن مهارتلو دكلميدم
سن عجمی دكلميدك
اوز كوردد كلميدی
بز مال صاحبی دكلميدك

أما كنتم كسالى	N'avez-vous pas été paresseux ?
أما كانوا أقبحا	N'ont-ils pas été insolents ?
* الماضي الناقص *	*Passé antérieur*
لما كنت شابا كنت أنت هرما	Quand j'eus été jeune tu fus vieux
لما كنت أنت شابا كنت أنا شيخا	Quand tu eus été jeune je fus vieux
لما كان قويا كنت أنت ضعيفا	Quand il eut été fort tu fus faible
لما كنا فرحين كنتم متكدرين	Quand nous eûmes été gais, vous fûtes tristes
لما كنتم متكدرين كنا فرحين	Quand vous eûtes été tristes nous fûmes gais
لما كانوا مبسوطين كانت اخواتهم غير مبسوطات	Quand ils eurent été contents, leurs sœurs furent mécontentes
* الماضي التام	*Plus-que-parfait*
أنا كنت صرت عالما	J'avais été savant.
أنت كنت صرت جاهلا	Tu avais été ignorant.
هو كان صار متشكرا	Il avait été reconnaissant.
نحن كنا صرنا أصحاب قناعة	Nous avions été sobres.
أنتم كنتم صرتم أرباب غيرة	Vous aviez été zélés.
هم كانوا صاروا مجتهدين	Ils avaient été assidus.
* المستقبل البسيط *	*Futur simple*
أنا أصير حكيما ـ طبيبا	Je serai médecin.
أنت تصير جراحا	Tu seras chirurgien.
هو يصير اجزاجيا ـ بايع الادوية	Il sera pharmacien.

آیا شما تنبل نبودید
آیا آنها بی ادب نبودند

❀ ماضی ناقص ❀

وقتی که من جوان بودم تو پیر بودی
وقتی که تو جوان بودی من پیر بودم
وقتی که او زور وتوانا داشت تو ضعیف وناتوان بودی
وقتی که ما خشنود بودیم شما غمناک بودید
وقتی که شما غمناک ومکدر بودید ما خشنود بودیم
وقتی که آنها خشنود بودند خواهر بایشان خشنود نبودند

❀ ماضی تام ❀

من عالم شده بودم
تو جاهل شده بودی
او شکرگذار شده بود
ما صاحب قناعت شده بودیم
شما صاحب غیرت شده بودید
آنها کوشش کننده شده بودند

❀ مستقبل بسیط ❀

من پزشک میشوم — حکیم میشوم
تو ریشساز میشوی — جراح میشوی
او دارو فروش میشود

سز تنبل دکلیدیکز
انلر ادبسز دکلیدرلر

* ماضی ناقص *

بن کنج اولدیغم وقتده سن اختیار ایدک
سن کنج اولدیغک وقتده بن اختیار ایدم
او قوتلو اولدیغی وقتده سن قوتسز وضعیف ایدک
بز فرحلو اولدیغمز وقتده سز کدرلو ایدیکز
سز کدرلو اولدیغکز وقتده بز فرحلو ایدک
انلر مسرور اولدقلری وقتده قزقرنداشلری مسرور دکل ایدیلر

* ماضی تام *

بن عالم اولمشدم
سن جاهل اولمشدک
او متشکر اولمشدی
بز قناعت صاحبی اولدیدک
سز غیرتلو اولدیدیکز
انلر چالشقان اولدیدیلر

* مستقبل بسیط *

بن حکیم اولورم
سن جراح اولورسن
او اجزاجی اولور

نحن نصير كتباء	Nous serons écrivains.
أنتم تصيرون ضباطا	Vous serez officiers.
هم يصيرون عسكرا	Ils seront soldats.
* المستقبل المقدم *	*Futur antérieur*
أنا أكون صرت ميرألاى	J'aurai été colonel.
أنت تكون صرت قائمقام	Tu auras été lieutenant colonel.
هو يكون صار بيكباشى	Il aura été commandant.
نحن نكون صرنا يوزباشية	Nous aurons été capitaines.
أنتم تكونون صرتم چاويشية	Nous aurez été sergents.
هم يكونون صاروا أونباشية	Ils auront été caporaux.
* الصيغة الشرطية الحالية *	*Conditionnel présent*
لو كانت لى دراهم لصرت مبسوطا جدا	Si j'avais de l'argent je serais très-content.
لو كانت لك دراهم لصرت سعيدا جدا	Si tu avais de l'argent tu serais très. heureux
لو كان له دراهم لصار كريما جدا	S'il avait de l'argent il serait très-généreux.
لو كنا فى فرنسه لصرنا متمدنين	Si nous étions en France nous serions civilisés.
لو كنتم بالاستانة العلية لصرتم مؤدبين	Si vous étiez à Constantinople vous seriez polis.
لو كانوا عقلاء لما كانوا فقرا	S'ils étaient sages ils ne seraient pas pauvres.
* الصيغة الشرطية الماضية *	*Conditionel passé*
لو كنت غنيا لصرت مبسوطا	Si j'avais été riche jaurais été content.
لو كنت صاحب معارف لصرت محترما	Si tu avais été instruit tu aurais été estimé.

ما کاتب میشویم

شما سرکرده میشوی

آنها سرباز میشوند

* مستقبل مقدم *

من میر پنج شده میشوم

تو سرتیب شده میشوی

او سرهنگ شده میشود

ما سلطان شده میشویم

شما نقیب سرباز شده میشوید

ایشان ده باشی شده میشوند

* صیغهٔ شرطیهٔ حالیه *

اگر من پول میداشتم خیلی خشنود میشدم

اگر تو پول میداشتی بسیار فرخنده میشدی

اگر او پول میداشت بسیار جوانمرد میشد

اگر در فرانسه میبودیم متمدن میشدیم

اگر در اسلامبول میبودید ادیب میشدید

اگر آنها عاقل میبودند بی نوا نمیشدند

* صیغهٔ شرطیهٔ ماضیه *

اگر توانگر میبودم خشنود میشدم

اگر صاحب معرفت ودانش میبودی مکرم ومعتبر میشدی

بز کاتب اوله جغز

سز ضابط اوله جقسکز

انلر عسکر اوله جقلردر

* مستقبل مقدم *

بن میرآلای اولمش اولورم

سن قائممقام اولمش اولورسن

او بیکباشی اولمش اولور

بز یوزباشی اولمش اولورز

سز چاوش اولمش اولورسکز

انلر اونباشی اولمش اولورلر

* صیغهٔ شرطیهٔ حالیه *

اکر بنم پاره م اولیدی چوق مسرور اولوردم

اکر سنك پاره ك اولیدی چوق سعادت صاحبی اولوردك

اکر انك پاره سی اولیدی چوق جوانمرد اولوردی

اکر فرانسه ده اولسیدق متمدن اولوردق

اکر درسعادتده اولیدیکز ادبلو اولوردیکز

اکر انلر عقللو اولسیدیلر فقیر اولمزدیلر

* صیغهٔ شرطیهٔ ماضیه *

اکر زنکین اولمش اولیدم مسرور اولوردم

اکر معرفتلو اولمش اولیدك معتبر ومحترم اولوردك

Français	العربية
S'il avait été riche, il aurait été généreux.	لو كان غنيا لصار كريما
Si nous avions été généreux, nous aurions été aimés.	لو كنا كراما لصرنا محبوبين
Si vous aviez été hier avec nous vous auriez été enchantés.	لو كنتم معنا البارحة لابتهجتم سرورا
S'ils avaient appris la médécine ils auraient été médecins.	لو كانوا تعلموا العلوم الطبية لكانوا صاروا أطبا
Impératif	* أمر حاضر *
Sois fidèle	كن صادقا
Soyons intimes	لنكن أصدقاء ـ مخلصين
Soyez amis	كونوا أحبابا
Subjonctif présent	* الصيغة الانشائية الحالية *
Mon père veut que je sois habile	أبى يرد أن أكون نجيبا
Que tu sois digne	أن تكون مستحقا
Qu'il soit instruit	أن يكون صاحب معارف
Que nous soyons amis	أن نكون أحبابا
Que vous soyez célèbres	أن تكونوا مشهورين
Qu'ils ne soient pas ignorants	أن لا يكونوا جاهلين
Imparfait	* الماضى الناقص *
Mon père désirait que je fusse juste.	أبى كان يود أن لو كنت عادلا ـ منصفا
Que tu fusses sincère.	لو كنت صادقا ـ وفيا
Qu'il fût attentif.	لو كان منتبها
Que nous fussions intelligents.	لو كنا أذكيا

اکر توانکر میبود جوانمرد میشد
اکر جوانمرد میبودیم دلپسند میشدیم
اکر دیروز با ما برابر میبودید خشنود میشدید
اکر علوم طبابترا تحصیل میکردند طبیب میشدند

❀ امر حاضر ❀

صادق شو
صادق شویم
دوست بشوید

❀ صیغهٔ انشائیهٔ حالیه ❀

پدرم میخواهد که کزیده و نجیب شوم
که مستحق شوی
که صاحب هنر ومعارف شود
که دوست و یار شویم
که مشهور شوید
که جاهل ونادان نشوند

❀ ماضی ناقص ❀

پدرم ارزو میکرد که عادل ومنصف میبودم
که صادق میبودی
که مدقق وخرده دان میبود
که تیز فهم وذکی میبودیم

اکر زنکین اولمش اولیدی جوانمرد اولوردی
اکر جوانمرد اولمش اولیدق سویلمش اولوردق
اکر دون بزمله برابر اولمش اولیدیکز مسرور اولوردیکز
اکر علوم طبیه یی تحصیل ایلمش اولیدیلر طبیب اولمش اولوردیلر

* أمر حاضر *

صداقتلو اول
صادق اوله لم
دوست اولکز

* صیغهٔ انشائیهٔ حالیه *

بابام استرکه نجابتلو اوله یم
که مستحق اوله سن
که معرفتلو اوله
که دوست اوله لم
که مشهور اوله سکز
که جاهل اولمیه لر

* ماضی ناقص *

بابام ارزولردی که عدالتلو ومنصف اولیدم
که صادقتلو ووفادار اولیدک
که دقتلو اولیدی
که ذکاوتلو اولیدق

لو كنتم فصحاء
Que vous fussiez éloquents.

لو كانوا حاضرين
Qu'ils fussent présents.

* الماضى للصيغة الانشائية *

Passé

ليتنى صرت شهما ـ هماما
Que j'ai été vaillant.

ليتك صرت متيقظا ـ متنبها
Que tu aies été vigilant.

ليته صار عاقلا ـ حازما
Qu'il ait été prudent.

ليتنا صرنا متبصرين
Que nou ayons été prévoyants.

ليتكم صرتم شاكرين
Que vous ayez été reconnaissants.

ليتهم صاروا محسنين
Qu'ils aient été bienfaisants.

* الماضى الاتم *

Plus-que-parfait

أبى كان يود أن لو كنت ـ صرت معلما
Mon père aurait désiré que j'eusse été professeur.

لو كنت ـ صرت استاذا
Que tu eusses été précepteur.

لو كان ـ صار دوكتورا ـ مدرسا
Qu'il eût été docteur.

لو كنا ـ صرنا مترجمين
Que nous eussions été traducteurs,

لو كنتم ـ صرتم مهندسين
Que vous eussiez été ingénieurs.

لو كانوا ـ صاروا خطباء
Qu'ils eussent été orateurs.

* مكالمة على فعل الملك *

(*Conversations sur le verbe avoir*)

هل لكم كتب
Avez-vous des livres ?

لى كتب
J'en ai.

كم كتب لكم
Combien de livres avez-vous ?

لى ثلاثة كتب ـ عندى منها ثلاثة
J'en ai trois.

که زبان آور وفصیح میبودید
که حاضر میبودند

* صیغهٔ انشائیهٔ ماضیه *

کاشکی دلیر وشجیع شده میبودم
کاشکی بیدار شده میبودی
کاشکی عاقل شده بود
کاشکی اهل بینا و بصیرت شده بودیم
کاشکی شکرگزار شده بودید
کاشکی نیکی کننده شده میبودند

* ماضی اتم *

پدرم آرزو میکرد که استاد میشدم
که استاد میشدی
که حکیم و مدرس میشد
که مترجم میشدیم
که مهندس میشدید
که واعظ میشدند

* مکالمه بر فعل مالک شدن *

آیا کتابها دارید
کتابها داریم
چند کتاب دارید
سه کتاب دارم

که فصیح اولیدیکز
که حاضر اولیدیلر

* صیغهٔ انشائیه ماضیه *

کاشکی یکیت اولمش اوله یم
کاشکی اویانق اولمش اوله سن
کاشکی عقللو اولمش اوله
کاشکی اهل بصیرت اولمش اوله لم
کاشکی متشکر اولمش اوله سکز
کاشکی محسن اولمش اوله لر

* ماضی اتم *

بابام آرزولردی که خواجه اولمش اولیدم
که استاد اولمش اولیدك
که دوکتور وحکیم اولمش اولیدی
که مترجم اولمش اولیدق
که مهندس اولمش اولیدیکز
که واعظ اولمش اولیدیلر

* مالك اولمق فعلنك اوزرینه مکالمه *

کتابلرکز وارمی
کتابلرمز واردر
قاچ کتابکز واردر
اوچ کتابم واردر

أما لكم أقلام	N'avez-vous pas de plumes ?
ليس لنا أقلام	Nous n'en avons pas ?
هل كان عندكم ورق البارحة	Aviez-vous du papier hier ?
كان عندي منه كثير	J'en avais beaucoup.
أما كان لكم أقلام رصاص	N'aviez-vous pas de crayons ?
لم يكن لنا أقلام رصاص	Nous n'en avions pas.
هل رزقتم أولادا	Avez-vous eu des enfants ?
رزقنا ثلاثة أولاد	Nous en avons eu trois.
هل ملكتم دراهما كثيرة	Avez-vous eu beaucoup d'argent ?
ملكت دراهما قليلة	J'en ai eu peu.
كم قرش ملكتم	Combien de piastres avez-vous eu ?
ملكت ثلاثين قرشا	J'en ai eu trente.
هل ملكتم ثلاثين قرشا أو أربعين	Avez-vous eu trente ou quarante piastres
ملكت ثلاثين قرشا فقط	J'ai eu trente piastres seulement.
هل ملكتم خيلا كثيرة	Avez-vous eu beaucoup de chevaux ?
لم نملك خيلا كثيرة	Nous n'en avons pas eu beaucoup.
كم حصان ملكتم	Combien de chevaux avez-vous eu ?
ملكنا خمسين حصانا	Nous en avons eu cinquante.
أما ملكتم عربة ـ أما كان لكم عربة	N'avez-vous pas eu une voiture ?
لم نملك عربة ـ ما كان لنا عربة	Nous n'en avons pas eu.
هل تتحصلون على ورق غدا	Aurez-vous du papier demain ?
سأحصل على ورق غدا	J'en aurai demain.
أما تتملكون دراهما غدا	N'aurez-vous pas d 'argent demain ?

آیا خامها ندارید	قلملرکز یوقمی
خامها نداریم	قلملرمز یوقدر
آیا دیروز نزد شما کاغد بود	دون سزده کاغدوارمیدی
نزد من بسیار کاغد بود	بنده چوق کاغدوارایدی
آیا شما قلمهای معدنی نداشتید	قورشون قلملرکز یوقیدی
قلمهای اسربی نداشتم	قورشون قلملرمز یوغیدی
آیا صاحب فرزندها شدید	چوجغکز اولدیمی
صاحب سه فرزند شدیم	اوچ چوجغمز اولدی
آیا مالک پول بسیار شدید	چوق پاره یه مالك اولدیکزمی
مالک پول کم شدم	از پاره یه مالك اولدم
مالک چند غروش شدید	قاچ غروشه مالك اولدیکز
مالک سی غروش شدم	اوتوز غروشه مالك اولدم
آیا مالک سی غروش شدید یا خود چهل	اوتوز غروشه می مالك اولدیکز یوقسه قرق غروشه می
مالک سی غروش شدم بس	انجق اوتوز غروشه مالك اولدم
آیا مالک بسیار اسپها شدید	چوق آتلره مالك اولدیکزمی
مالک بسیار اسپها نشدیم	چوق آتلره مالك اولمدق
مالک چند اسپ شدید	قاچ آته مالك اولدیکز
مالک پنجاه اسپ شدیم	اللی آته مالك اولدق
آیا مالک گردونه نشدید	عربه یه مالك اولمدیکزمی
مالک کالسکه ـ گردونه ـ ارابه نشدیم	عربه یه مالك اولمدق
فردا نزد شما کاغد پیدا میشود ـ صاحب کاغد میشوید	یارین کاغدکز اولورمی
فردا کاغدم میشود	یارین کاغدم اولور
آیا فردا پولتان نمیشود ـ صاحب پول نمیشوید	یارین پاره کز اولمیه جقمی ـ پاره یه مالك اولمزمیسکز

Nous en aurons après-demain.	ستحصل على شيء منها ــ على الدراهم بعد بكره
Votre frère a-t-il un habit neuf?	هل أخوكم له كسوة جديدة
Il en a plusieurs.	له كساوى كثيرة
Combien d'habits a-t-il?	كم كسوة له
Il en a cinq.	له خمس كساوى
Votre père n'a-t-il pas d'autres enfants?	أما لأبيكم أولاد أخر
Il n'en a pas d'autres.	ليس له أطفال أخر ــ ليس له أولاد أخر
Votre ami a-t-il eu un dictionnaire?	هل حبيبكم مالك قاموسا
Il en a eu un.	انه مالك قاموسا
A-t-il eu de bons livres?	هل ملك كتبا جيدة
Il en a eu de bons.	انه ملك كتبا جيدة
N'a-t-il pas eu de papier à lettre?	أما ملك ورقا للمكاتيب
Il n'en a pas eu.	لم يملك ورقا للمكاتيب
Votre oncle a-t-il eu des moutons?	هل عمكم ملك خرفان ــ أغنام
Il en a eu beaucoup.	هو ملك غنما كثيرة
Combien de moutons a-t-il eu?	كم خروف ملك
Il en a eu quinze.	ملك خمسة عشر خروفا
Aura-t-il une montre?	هل يملك ساعة
Il eu aura une.	سيملك ساعة
Quand l'aura-t-il?	متى يملكها
Il l'aura demain ou après-demain.	سيملكها غدا أو بعد غد
Vos amis ont-ils de l'argent?	هل أحبابكم عندهم ــ أو لهم دراهم
Ils en ont beaucoup.	عندهم دراهم كثيرة

پس فردا مالک پول میشویم

آیا برادرت لباس نو دارد

بسیار لباسها دارد

چند لباس دارد

پنج لباس دارد

آیا پدرتان پسرهای دگر ندارد

پسرهای دگر ندارد

آیا دوست شما مالک یک قاموس شد

مالک قاموسی شد

آیا مالک کتابهای خوب شد

صاحب کتابهای خوب شد

آیا صاحب کاغذنامه نشده

مالک کاغذنامه نشده

آیا عمتان مالک گوسفندها شد

او مالک بسیار گوسفندها شد

مالک چند گوسفند شد

مالک پانزده گوسفند شد

آیا مالک یک ساعت میشود

صاحب یک ساعت میشود ـ ساعتیرا مالک میشود

کی صاحب میشود

فردا ویا پس فردا اورا مالک میشود

آیا نزد دوستهای شما پول هست

نزد ایشان بسیار پول هست ـ بسیار پول دارند

او بر کون پاره‌مز اوله‌جق ـ پاره‌یه مالك اولورز

قرنداشکزك یکی روبه‌سی وارمی

چوق روبه‌سی واردر

قاچ روبه‌سی واردر

بش روباسی وار

باباکزك بشقه چوجقلری یوقمیدر

بشقه اولادی یوقدر

دوستکز بر قاموسه مالك اولدیمی

بر قاموسه مالك اولدی

ایو کتابلره مالك اولدیمی

ایو کتابلره مالك اولدی

پوسته کاغدینه مالك اولمامشمی

پوسته کاغدینه مالك اولمامش

عموجه‌کز قیونلره مالك اولدیمی

چوق قیونلره مالك اولدی

قاچ قیونه مالك اولدی

اون بش قیونه مالك اولدی

بر ساعته مالك اولورمی

بر ساعته مالك اولور

نه وقت مالك اوله‌جق

یارین یاخود اوبر کون اکا مالك اوله‌جق

دوستلرکزك یاننده ـ دوستلرکزده پاره وارمی

انلرك یاننده ـ انلرده چوق پاره واردر

Français	العربية
N'ont-ils pas de maisons?	اليس لهم بيوت
Ils n'en ont pas.	ليس لهم بيوت
Avaient-ils des amis?	هل كان لهم أحباء
Quant ils étaient riches ils en avaient beaucoup.	لما كانوا أغنيا كان لهم أحباب كثيرون
Auront-ils des meubles?	هل سيملكون فرشا ـ أثاثا للبيت
Ils en auront.	سيملكون فرشا ـ أثاثا للبيت
Avons-nous des fruits?	هل عندنا فواكه
Vous en avez ?	هل عندكم شيأ منها
Quelle espèce de fruits avons-nous?	أى نوع من الفواكه عندنا
Vous avez des pommes, des prunes et des poires.	عندكم تفاح و برقوق وكمثرى
N'avons-nous pas de café?	أليس عندنا قهوه
Vous avez du café et du thé.	عندكم قهوه وشاى
En avons-nous beaucoup?	هل عندنا كثير منها
Vous en avez beaucoup.	عندكم كثير منها
Aurons-nous des amis?	هل يكون لنا أحباب
Vous en aurez.	سيكون لكم أحباب
Quand aurons-nous des amis?	متى يكون لنا أحباب
Quand vous serez riche vous en aurez beaucoup.	متى اغتنيتم تكثر أحبابكم

Des conjugaisons

* فى أبواب التصريف *

Il y a quatre conjugaisons que l'on distingue par la terminaison du présent de l'Infinitif.

أبواب التصريف أربعة عند الفرنساويه وتعرف بأواخر مصادرها

آيا آنها خانها ندارند	انلرڭ اولري يوقميدر
خانها ندارند	اولري يوقدر
آيا آنها دوستها دارند	انلرڭ دوستلري وارميدر
وقتي كه تونكر بودند بسيار دوستها داشت	زنكين اولدقلري وقتده چوق دوستلري وار ايدي
آيا صاحب فرشها ميشوند	مفروشات — مو بليا نه مالك اوله جقلرمي
صاحب فرشها ميشوند	مفروشاته مالك اوله جقلردر
آيا نزد ما ميوه ها هست — ميوه ها داريم	بزده يمشلر وارمي
آيا ميوه ها داريد	سزده ميوه لر وارميدر
نزد ما كدام نوع وچه كونه ميوه هست	بزده نه درلو ميوه واردر
نزد شما سيب وآلو وامرود هست	سزده الما واريك وارمود واردر
آيا نزد ما قهوه نيست	بزده قهوه يوقمي
نزد شما قهوه وچاي هست	سزده قهوه وچاي واردر
آيا نزد ما از انها بسيار هست	انلردن بزده چوق وارمي
نزد شما از انها بسيار هست	انلردن سزده چوق واردر
آيا دوستهايمان ميشود	دوستلرمز اوله جقمي
دوستهايتان ميشود	دوستلركز اوله جق
چه وقت دوستهايمان ميشود	نه وقت دوستلرمز اولور
وقتي كه تونكر شدي دوستهايتان بسيار ميشود	زنكين اولديغكز وقتده چوق دوستلركز اولور

❀ در بيان ابواب تصريف ❀

* تصريفك بابلري بيانده در *

ابواب تصريف درلغت فرانسز بر چهار نوع است ومصدرها بحروف اخرشان ازيكديكر فرق وتميز ميشود

فرانسزجه ده تصريفك بابلري درت نوع اوزره اولوب مصدرلري اخرلري ايله بر برلرندن فرق وتميز اولنور

الباب الاول ينتهى فى المصدر بلفظ er نحو Aimer ومعناه (الحب)

La première conjugaison a le présent de l'Infinitif terminé en (er) comme Aimer.

الباب الثانى ينتهى فيه المصدر بلفظ ir نحو Finir أى (التتميم)

La seconde a le présent de l'Infinitif terminé en (ir) comme Finir.

الباب الثالث ينتهى فيه المصدر بلفظ oir نحو Recevoir أى (الاخذ والقبول)

La troisième a le présent de l'Infinitif terminé en (oir) comme Recevoir.

الباب الرابع ينتهى فيه المصدر بلفظ re نحو Rendre أى (الرد والاعادة)

La quatrième a le présent de l'Infinitif en (re) comme Rendre.

(فى الافعال الكثيرة الاستعمال)

Des verbes les plus usités

(مصدر تصريف الباب الاول)

Première conjugaison

مصدر باب یکم بلفظ er اینتهایابد چون Aimer
یعنی (مهربانی)

برنجی بابك مصدری er لفظیله منتهی اولوب
سومك معناسنده اولان Aimer کبیدر

مصدر باب دوم بلفظ ir اینتهایابد چون Finir
یعنی (تمام کردن)

ایکنجی بابك مصدری ir لفظیله منتهی اولوب
(بتورمك) معناسنده اولان Finir کبیدر

مصدر باب سوم بلفظ oir اینتهایابد چون Recevoir
یعنی (کرفتن وقبول کردن)

اوچنجی بابك مصدری oir لفظیله منتهی اولوب
(أخذ وقبول) معناسنده اولان Recevoir کبیدر

مصدر باب چهارم بلفظ re اینتهایابد چون Rendre
یعنی (رد کردن وپس دادن)

دردنجی بابك مصدری re لفظیله منتهی اولوب
(رد واعاده ایتمك) معناسنده اولان Rendre
کبیدر

❋ دائر بفعلهای که بسیار استعمال میشود ❋

(چوق قوللانیلان افعاله دائر)

❋ تصریف مصدرهای باب یکم ❋

(برنجی بابك مصدرلرینك تصریفی)

Accepter	القبول	پزیرفتن ـ پذیرفتن ـ بیواز کردن	قبول ایتمك
Acheter	الاشتراء	خریدن	صاتون المق
Achever	التمیم ـ التکمیل	سپریدن ـ بانجام رسایندن	بتورمك ـ تماملق
Aimer	الحب ـ تعلیق القلب	دل اویختن ـ مهربانی	سومك ـ کوکل ویرمك
Aller	الذهاب	رفتن	کیتمك
Allumer	التولیع ـ التشعیل	افروختن ـ افروزیدن	یاقمق
Apporter	الجلب	اوردن	کتورمك
Approcher (s')	التقرب	نزدیک شدن	یاقلشمق
Arrêter (s')	الوقوف	استادن	طورمق
Arriver	الوصول	رسیدن	واصل اولمق
Bailler	التثاؤب	خمیازه کشیدن	اسنمك
Cacher	الاخفاء	پنهان کردن ـ نهفتن	صاقلمق ـ کیزلمك
Cacheter	الختم ـ التمهیر	مهرکردن ـ مهرزدن	مهرلمك
Casser	الکسر	شکستن	قیرمق
Changer	التغییر ـ التبدیل	بدل کردن	دکشدیرمك
Chanter	الغنا ـ الترنم	سرایدن ـ ترانه کردن	ترکی چاغرمق ـ ایرلامق
Chasser	الطرد ـ الدفع	بیرون راندن ـ بدر کردن	قوغمق
Compter	العد ـ الحساب	شمردن	صایمق
Couper	القطع	بریدن	کسمك
Coucher (se)	النوم	خوابیدن	یاتمق
Cracher	البصق	تف کردن	توکورمك
Déchirer	التمزیق	دریدن	یرتمق
Déjeûner	الافطار	چاشت خوردن	قهوه التی ایتمك

Demander	الطلب ـ الاستدعا	خواستن ـ درخواستن	استمك ـ دیلمك
Demeurer	الاقامة ـ السكنه	نشستن ـ اقامت كردن	اوتورمق
Désirer	الرغبة ـ الابتغاء	خواهش ـ ارزویدن ـ پژهان	كوكل استمك ـ ارزولمك
Dîner	الغدا	چاشت نیمه روز و یا فدای شام	ایلن ویا اقشام یمكی یمك
Donner	الاعطا	دادن	ویرمك
Écouter	الاصغاء	شنیدن ـ گوش دادن	دكلمك ـ قولاق ویرمك
Employer	الاستعمال	بكار بردن	قوللانمق
Enseigner	التعليم	اموزیدن ـ اموختن	اوكرتمك
Entrer	الدخول	درآمدن	كيرمك
Envoyer	الارسال ـ الابعاث	فرستادن ـ روانه كردن	كوندرمك
Espérer	التعشم ـ التوقع	امید داشتن ـ بیوسیدن	اومك ـ مأمول ايتمك
Essayer	التجربة	ازمودن	صنهمك ـ تجربه ايتمك
Essuyer	المسح	مالیدن ـ سایيدن	سيلمك
Eveiller	الايقاظ	ازخواب بیدار كردن	اویاندرمق
Eveiller (s')	الاستيقاظ	بستن ـ بندیدن	اویانمق
Fermer	الغلق ـ السد	بستن ـ بندیدن	قپامق
Frapper	الضرب	زدن	اورمق
Goûter	الذوق	چشيدن	طاتمق
Habiller (s')	اللبس	پوشیدن	كیمك
Déshabiller (s')	خلع اللباس ـ ثياب	جامه بركرفتن	صویونمق اوربه‌یی چقارمق
Inviter	الدعوة	دعوت كردن	دعوت ايتمك
Jouer	اللعب	بازیدن	اوینامق
Laisser	الترك	واگذاشتن	براقمق

Laver	الغسل ـ التغسيل	شوستن ـ شوییدن	یومق ـ يايقمق
Lever (se)	القيام	برخاستن ـ پاشدن	قالقمق ـ اياغه قالقمق
Louer	المدح	ستودن ـ ستايش	مدح ايتمك ـ ثنا ايتمك
Louer	الايجار	باجاره دادن ـ كرايه دادن	كرايه ويرمك
Manger	الاكل ـ التناول	خوردن	ييمك
Marcher	المشى	رفتن ـ روانه شدن	يورمك
Monter	الصعود ـ العروج	برآمدن ـ بالارفتن	يوقارو چيقمق
Monter	الركوب	سوار شدن	بنمك
Montrer	الاراءة	نشان دادن	كوسترمك
Nettoyer	التنظيف ـ التطهير	پاكى ـ پاك ساختن	تميزلك ـ تميزلمك
Oublier	النسيان	فراموشيدن	اونوتمق
Pardonner	العفو	آمرزيدن	عفو ايتمك
Parler	الكلام	گفتن	سويلمك
Passer	المرور ـ العبور	گذشتن ـ گذر كردن	گچمك
Payer	الاداء	ادا كردن ـ گزاريدن	اوده مك ـ ادا ايتمك
Prononcer	التلفظ	سخن راندن	سوز سويلمك
Penser	التفكر ـ التخيل	انديشه كردن	دوشنمك
Pleurer	البكاء	گريستن ـ گريه كردن	اغلامق
Prier	الرجا	درخواست كردن	رجا ايتمك
Supplier	التضرع ـ الالتماس	نيازيدن ـ نياز كردن	يالوارمق
Porter	الحمل	بار كردن	يوكلتمك
Porter	النقل	نقل كردن	كوتورمك
Promener (se)	التفسح	گشت وگذار كردن	گزمك ـ گزنمك

Regarder	النظر	نگریدن ـ نگریستن	باقمق
Remercier	التشکر	سپاسیدن	تشکر ایتمك
Répéter	التکرار	بازنمودن	تکرارلمق
Respecter	الاحترام ـ التبجیل	آزرمیدن ـ محترم داشتن	حرمت ایتمك
Rester	البقاء	ماندن	قالمق
Retourner	الرجوع	پس گردیدن ـ بازگشتن	دونمك ـ کیرودونمك
Sauter	الوثب ـ النط	برجستن ـ جهیدن	صیچرامق ـ اتلمق
Souhaiter	التمنی	تمنی کردن	تمنی ایتمك
Souper	العشاء	شام خوردن	اخشام طعامنی ایتمك
Respirer	التنفس	تنفس کردن ـ نفس کشیدن	تنفس ایتمك
Tuer	القتل	کشتن	اولدرمك
Tomber	الوقوع	افتادن	دوشمك
Travailler	الشغل	کار کردن	ایشلمك
Tromper	الغش	فریفتن	الداتمق
Trouver	الوجود	یافتن	بولمق
Visiter	الزیارة	زیارت کردن	زیارت ایتمك
Voler	السرقة	دزدیدن	چالمق ـ سرقت ایتمك
Voler	الطیران	پریدن	اوچمق
Voyager	السیاحة	سیاحت نمودن	سیاحت ایتمك
Deuxième conjugaison.	(تصریف مصادر الباب الثانی)	(تصریف مصدر باب دوم)	(ایکنجی بابك مصدرلرینك تصریفی)
Accomplir	الایفاء ـ الاجراء	بجا آوردن ـ بکار اوردن	یرینه ـ خیرفعله کتورمك
Affaiblir	الاضعاف	زبون نمودن	ضعیفلاتمق

Avertir	الاخبار	خبر دادن	خبرویرمك
Mentir	الكذب	دروغ كفتن	يلان سويلمك
Mourir	الموت	مردن	اولمك
Ouvrir	الفتح	واكردن ـ باز كردن	اچمق
Partir	السفر ـ العزم	براه شدن ـ عزم راه كردن	يوله چيقمق
Punir	المجازاة ـ جزاء سوء العمل	كوشمال دادن ـ تاديب نمودن	مجازات ايتمك
Remplir	الاداء	بجا آوردن ـ اداكردن	ادا ايتمك
Remplir	الملئ	پركردن ـ انباشتن	طولديرمق
Sentir	الشم ـ الاستشمام	بوييدن ـ ابوييدن	قوقلمق
Sentir	الحس ـ الدرك	حس كردن ـ دريافتن	طويمق
Sortir	الخروج	بيرون شدن	چيقمق
Bâtir	البناء	بنا كردن	بنا ايتمك
Chérir	المعزة ـ محبة بعلاقة القلب	دل بستن ـ عزيز داشتن	جاندن سومك
Choisir	الانتخاب	كزيدن	سچمك
Consentir	الرضا	راضى شدن ـ تن دادن	راضى اولمق
Courir	الجرى ـ الركض	دويدن ـ تازيدن	قوشمق
Couvrir	التغطية ـ الستر	پوشانيدن	اورتمك
Dormir	النوم	خوابيدن	اويومق ـ ياتمق
Obéir	الطاعة ـ الانقياد	فرمانبرى نمودن ـ رام شدن	اطاعت ايتمك
Finir	التتميم ـ الاكمال	تمام كردن ـ بپايان رسانيدن	بتورمك
Fuir	الهروب	كريختن ـ پاى پيچيدن	قاچمق
Servir (se)	الخدمة	نوكرى ـ پرستارى كردن	خدمت ايتمك
Tenir	المسك ـ القبض	كرفتن ـ داشتن	طوتمق ـ اخذ

Venir	المجی	آمدن	کلمك
Revenir	العود ـ الرجعة	باز آمدن ـ باز کشتن	تکرار کلمك ـ عودت ایتمك
C :nvenir	التوفق	شایستکی داشتن ـ سزاییدن	اویغون کلمك
Convenir	الاتفاق	همزبان بودن ـ اتفاق کردن	اویوشمق ـ سوز برلکی ایتمك
Parvenir	الظفر	دسترس شدن ـ ظفریاب کشتن	ظفر بولمق
Parvenir	الوصول	رسیدن ـ واصل شدن	یتشمك ـ واصل اولمق
Troisième conjugaison	(تصریف مصادر الباب الثالث)	(تصریف مصدرهای باب سوم)	(اوچنجی بابك مصدرلرینك تصریفی)
Apercevoir	اللمح ـ التشخص	چشم رسا شدن ـ از دور دیدن	کورمك ـ اوزاقدن کورمك
Asseoir	الجلوس ـ القعود	نشستن	اوتورمق
Concevoir	الادراك ـ الفهم	دریافتن ـ فهمیدن	اکلامق
Devoir	الوجوب	واجب شدن ـ بودن	واجب اولمق
Devoir	الدین	قرض داشتن ـ وام داشتن	بورجلو اولمق
Falloir	اللزوم	بایستن ـ لازم بودن	لازم اولمق
Falloir	الایجاب	اقتضا داشتن	ایجاب ایتمك
Pleuvoir	المطر	باریدن	یاغمور یاغمق
Pouvoir	الاقتدار	توانائی ـ توانستن	قادر اولمق
Pecevoir	التلقی	دوچار شدن ـ کرفتار شدن	اوغرامق
Savoir	العلم ـ المعرفة	دانش ـ دانستن	بیلمك
Valoir	المقدار	ارزیدن ـ ارزش داشتن	دکمك
Voir	النظر ـ الرؤیة	دیدن	کورمك
Vouloir	الادارة ـ الامر	فرمودن	بیورمق

Quatrième conjugaison.	(تصريف مصادر الباب الرابع)	(تصريف مصدرهاى باب چهارم)	(دردنجى بابك مصدرلرينك تصريفى)
Apprendre	التعليم	آموزانيدن	اوكرتمك
Apprendre	التعلم	آموختن ـ آموزيدن	اوكرنمك
Attendre	الانتظار	پايستن ـ منتظر شدن	بكلمك
Atteindre	اللحاق ـ التابع	رسيدن ـ درپى رسيدن	يتشمك
Comprendre	الفهم	دريافتن	اكلامق
Craindre	الخوف	ترسيدن ـ هراسيدن	قورقمق
Descendre	النزول	فرو آمدن ـ فروشدن	اينمك
Etendre	السماع	شنيدن ـ گوش كردن	ايشتمك
Eteindre	الطفى	خاموش كردن	سوندرمك
Détruire	الهدم ـ التخريب	خراب كردن ـ ويران نمودن	ييقمق
Construire	البنا	بنا كردن	ياپو ياپمق
Lire	القراءة	خواندن	اوقومق
Ecrire	الكتابة	نوشتن	يازمق
Rire	الضحك	خنديدن	كولمك
Dire	القول	گفتن	ديمك ـ سويلمك
Contredire	المناقضة ـ التعريض	خلافگويى نمودن	جواب رد ايله مقابله ايتمك
Prédire	انباء الامور قبل الوقوع	پيش از وقوع خبر دادن	مقدم خبر ويرمك
Maudire	اللعن	دشنام كردن	لعنت اوقومق
Médire	الاغتياب	درقفا عيب گفتن ـ غيبت نمودن	فصل ايتمك
Prendre	الاخذ	گرفتن	المق
Rendre	الاعادة	پس دادن ـ باز دادن	كيرو ويرمك
Rendre	التأدية	بجا آوردن	اودەمك

سرعك - اشاعه ایتمك	پاشیدن - افشاندن	النشر	Répandre
جواب ویرمك	پاسخ دادن - پیوازیدن	الاجابة - اعطاء الجواب	Répandre
صاتمق	فروختن	البيع	Vendre
اصرمق	گزیدن	العض - الفرس	Mordre
غائب ایتمك	گم کردن - ضایع نمودن	الاضاعة	Perdre
اورمق	زدن	الضرب	Battre
طوغمق	زاییدن	الولادة	Naître
گورنمك - ظهور ایتمك	پدید آمدن - سرزدن	الظهور	Paraître
غائب اولمق	ناپدید گشتن - ناپیدا شدن	الغياب	Disparaître
قويمق	نهادن	الوضع	Mettre
سوز ویرمك - وعد ایتمك	عهد - پیمان کردن	الوعد	Promettre
بیلمك	آگاه بودن	المعرفة	Connaître
طانیمق - تشخیص ایتمك	شناختن - شناسیدن	التعرف	Reconnaitre
ترجمه ایتمك	پچوه کردن - ترجمه نمودن	الترجمة	Traduire
اوكرتمك	آموزانیدن	التعليم	Instruire
اوكرنمك	آموختن	التعلم	Instruire (s')
ارتكاب ایتمك	ارتکاب کردن	الارتكاب	Commettre
یشامق	زیستن - زندگانی داشتن	العمر - التعيش	Vivre
یكمك - غالب گلمك	زبردستی - غالب شدن	الغلبة	Vaincre
تبریه - شرعا پاك چیقارمق	رستن - معذور داشتن	برئ - برالمتهوم	Absoudre
ایچمك	نوشیدن - آشامیدن	الشرب	Boire
قپامق - بغلمك	بستن - بندیدن	السد	Clôre
دیكمك	دوختن	الخياطة	Coudre
بیومك - ارتمق	بالیدن - برومند شدن	النمو - نما	Croire

* محاورة *	DIALOGUE
﴿ تتضمن بيان من تولى الحكم بمصر من عائلة محمد على باشا الى الآن ﴾	L'Egypte sous le règne de la Famille Mohamed Ali Pcha.
أسعد الله صباحكم يا حيدر شناسي بك	Bonjour Haider Chunasi bey.
كيف حالكم - كيف صحتكم -	Comment vous portez-vous ? Comment allez-vous ? Comment va votre santé ?
كيف أحوالكم يا عزيزى - يا حبيبى	Comment ça va-t-il cher ami ?
لله مزيد الحمد فى غاية الصحة بخير - شكر الله فضلكم	Très bien, grâce à Dieu, je vous remercie.
هل تداوم على التوجه للمدرسة	Allez-vous à l'école ?
نعم كل يوم اروح الى المدرسة	Oui je vais toujours à l'école.
تداوم على التوجه الى أى مدرسة	A quelle école allez-vous ?
اداوم على التوجه الى المدرسة العلية التوفيقية	Je vais à l'école Aliet Teufikieh.
ما تقرؤن فى هذه المدرسة	Qu'est-ce que vous y étudiez ?
نقرأ اللغة العربية والتركية والفارسية والانكليزيه والفرنساويه	Nous étudions l'Arabe, le Turc, le Persan, l'Anglais et le Francais.
هل تجتهدون فى تحصيل العلوم والمعارف التى هى اشرف واحسن من كافة الاشياء المعتنى بها فى الدنيا وانفس من جواهر المعادن التى لا يمكن تقويمها	Vous appliquez-vous à l'étude des sciences et connaissances qui sont les meilleures choses recherchées dans le monde et qui sont plus précieuses que les pierreries ?

(محاوره دائر بنامداران خاندان بلند ایوان فردوس آشیان محمد علی پاشا که تا حال در دیار مصر حکمداری نموده اند)

﴿جنتمکان محمد علی پاشانك خاندان جلیل العنوانلرندن بو تاریخه دکین خطهٔ مصره حکم ایدن ذوات عظام وکرامه دائر محاوره﴾

سلام علیکم حیدر شناسی بک — صبحت بخیر باد میر روشنضمیر

صباح شریفکز خیر اولسون حیدر شناسی بك

احوال شما چه طور است — کیف شما چطور است — دماغ شما چاغ است — مزاج شریف چه گونه است

کیف عالیکز نصلدر — مزاج معالی امتزاجکز ایومیدر

احوال شما خوب است دوست عزیز مهربان من

احوال عالیکز ایومیدر عزیزم

بسیار خوب است قد الحمد از مرحمت شما — از لطف شما — از دعای شما

حمد اولسون پك ایویم — دعای عالیلری برکاتیله پك اعلایم

آیا بدبستان دوام مینمایی — دوام میکنی

مکتبه دوام ایدیورمیسکز

بلی هر روز بدبستان میروم

اوت هر کون مکتبه دوام ایدیورم

بکدام مدرسه دوام میکنی

قنغی مکتبه دوام ایدیورسکز

بمدرسهٔ علیهٔ توفیقیه دوام میکنم

مدرسهٔ علیهٔ توفیقیه یه دوام ایدیورم

درین مدرسه چه میخوانند

بو مدرسه ده نه اوقورلر

درین مدرسه لغت عربی وترکی وفارسی وانکلیزی وفرانسزی میخوانند

بو مدرسه ده عربی وترکی وفارسی وانکلیزی وفرنسز لسانلری اوقودرلر

بتحصیل علم ودانش که اشرف وبهترین همهٔ اشیاء جهان وگهر بی بهای کان امکان است سعی وکوشش وجهد وورزش مینمایی

دنیانك کافهٔ اشیای معتنابها واشرف وابها وکان امکانك جوهر بی بهاسی اولان علم ومعارف تحصیلنه چالشیورمیسکز

Je le sais et c'est pour cela que j'étudie plutôt les sciences qu'autre chose, car une personne ignorante ressemble à un objet inutile.

انا مجتهد في تحصيلها عملا بقول الشاعر
تعلم يا فتى فالجهل عار * ولا يرضى به الا حمار

Quel âge avez-vous mon Bey ?

كم عمر سعادتكم يا بك

Je suit né l'an de l'Hégire 1295 et par conséquent, j'ai aujourd'hui 5 ans et 8 mois.

أنا ولدت في ٢٦ شهر رمضان سنة ١٢٩٥ فعمري الآن خمسة سنين وثمانية اشهر *
جمادى الآخرة سنة ١٣٠١

Votre père comment s'appelle-t-il ?

ما اسم ابيك

Il s'appelle Ahmed Ruchdi Bey.

اسمه أحمد رشدي بك

Fils de qui est-il ?

ابن من ابوك

Il est fils de feu Moustafa Fazil Pacha.

اى نجل المرحوم المغفور له مصطفى فاضل باشا

Moustafa Fazil Pacha fils de qui est-il ?

ابن من مصطفى فاضل باشا

Il est fils de feu Ibrahim Pacha.

ابن المرحوم المغفور له ابراهيم باشا

Ibrahim Pacha de qui est-il fils ?

ابن من ابراهيم باشا

Fils de feu Mohamed Aly Pacha le réformateur de l'Egypte.

ابن عماد الدولة المصرية ساكن الفردوس محمد
على باشا

Mohamed Aly combien de temps gouverna-t-il l'Egypte ?

محمد على باشا كم سنة تولى الحكم في مصر

Mohamed Aly fut nommé vice-roi d'Egypte en l'an 1219, il gouverna 44 ans et plus.

في سنة ١٢١٩ هجرية تقلد الولاية عليها واستمر
حكمه اربعة واربعين سنة وكسورا

Après Mohamed Aly qui gouverna l'Egypte ?

من تولى مصر بعد ولاية محمد على

بسیار کوشش و ورزش مینمایم بتحصیل علم و دانش زیرا کسی خرمهرهٔ جهل و نادانی را قبول نمیکند مگر خر بار بر

عمر شما چند است — عمرت چند است

در تاریخ ۱۲۹۵ هجری ۲۶ شهر رمضان قدم نهادهٔ گهوارهٔ شهود شده حالا عمرم پنج سال و هشت ماه است

نام پدرت چیست — پدرت چه نام دارد

نامش احمد رشدی است

پدرت پسر کیست

پسر بهشت آشیان و فردوس مکان مصطفی فاضل پاشا است

مصطفی فاضل پاشا پسر کیست

پسر فردوس آشیان ابراهیم پاشا است

ابراهیم پاشا پسر کیست

پسر ترقیات بخشای دیار مصر جنتمکان فردوس آشیان محمد علی پاشا است

محمد علی چند سال در مصر حکمرانی نمود

در تاریخ ۱۲۱۹ هجری حکمدار مصر شد چهل و چهار سال و کسور حکمرانی نمود

پس از محمد علی که حکمدار شد

علم و معارف تحصیلنه زیاده سیله چالشیورم زیرا منقاف جهل و نادانی‌یی کیمسه قبول ایتمز انجق خر لا یعقل

قاچ یاشنده‌سکز

فی ۲۳ شهر رمضان ۱۲۹۵ سنهٔ هجری‌ دار دنیایه کاوب شمدی یاشم بش سنه و سکز آیدر

پدر عالیکزک آدی ندر

ادی احمد رشدی در

باباک کیمک اوغلیدر

الله غریق لجهٔ رحمت وغنوده بستر خاک مغفرت ایلسون مرحوم مصطفی فاضل پاشانک اوغلیدر

مصطفی فاضل پاشا کیمک اوغلیدر

جنتمکان ابراهیم پاشانک اوغلیدر

ابراهیم پاشا کیمک اوغلیدر

بانی مبانی ترقیات خطهٔ مصر محمد علی پاشانک اوغلیدر

محمد علی قاچ سنه مصرده والیلک ایتدی

۱۲۱۹ تاریخنده مصره والی اولوب قرق درت سنه و کسور والیلک ایلدی

محمد علی پاشادنصکره کیم والی اولدی

Français	العربية
Après Mohamed Aly, Ibrahim Pacha prit le gouvernement de l'Egypte pendant que son père Mohamed Aly vivait.	تولى ابنه ابراهيم باشا في حال حياته
Ibrahim Pacha combien de temps gouverna-t-il ?	كم سنة حكم ابراهيم باشا
Il gouverna 11 mois .	حكم احدعشر شهر
Après la mort d'Ibrahim Pacha qui gouverna l'Egypte ?	من تولى بعد انتقال ابراهيم باشا الى رحمة ربه الكريم
Abas Pacha gouverna l'Egypte.	تولى عباس باشا
Abas fils de qui est-il ?	ابن من عباس باشا
Abas Pacha est fils de feu Toussoun Pacha, petit-fils de Mohamed Aly.	عباس باشا ابن المرحوم طوسون باشا حفيد محمد على باشا
Abas Pacha combien de temps gouverna-t-il ?	كم سنة حكم عباس باشا
Abas Pacha gouverna 5 ans et plus.	خمس سنين وكسورا
Après la mort d'Abas qui gouverna ?	بعد انتقال عباس باشا من تولى مصر
Son oncle feu Saïd Pacha gouverna en l'an 1272.	في سنة ١٢٧٢ هجرية تولى عمه المرحوم محمد سعيد باشا
Saïd Pacha combien de temps gouverna til ?	كم سنة حكم سعيد باشا
Il gouverna 7 ans et plus.	سبع سنوات وكسورا
Après Saïd Pacha qui gouverna ?	من تولى بعد انتقال سعيد باشا
Après Saïd Pacha, Ismaïl Pacha fut nommé vice-roi d'Egypte en l'an 1279.	في ٢٨ رجب سنة ١٢٧٩ هجرية تولى اسماعيل باشا نجل المرحوم ابراهيم باشا
Combien de temps Ismaïl régna-t-il en Egypte ?	كم سنة جلس على كرسي الخديوية

Persian	Ottoman Turkish
محمد علی در حال حیات بود پسرش ابراهیم پاشا حکمدار مصر شد	محمد علی پاشا حال حیاتده ایکن اوغلی ابراهیم پاشا مصره والی اولدی
ابراهیم پاشا چند سال حکمداری نمود	ابراهیم پاشا قاچ سنه والیلك ایلدی
یازده ماه حکمداری نمود	اون برآی والیلك ایلدی
پس از ابراهیم پاشا که حاکم شد	ابراهیم پاشادنصکره کیم والی اولدی
عباس پاشا حاکم شد	عباس پاشا والی اولدی
عباس پاشا پسر کیست	عباس پاشا کیمك اوغلیدر
عباس پاشا پسر طوسون پاشا نبیرهٔ محمد علی پاشا است	مرحوم طوسون پاشانك اوغلی محمد علی پاشانك طورونیدر
عباس پاشا چند سال حکمداری نمود	عباس پاشا قاچ سنه والیلك ایتدی
پنج سال و کسور حکم نمود	بش سنه و کسور
پس از عباس پاشا که حاکم شد	عباس پاشانك انتقالندنصکره کیم والی اولدی
در تاریخ ۱۲۷۲ هجری عمویش محمد سعید پاشا حاکم شد	فی ۱۲۷۲ سنه هجری محمد سعید پاشا والی اولدی
سعید پاشا چند سال حکمداری نمود	سعید پاشا قاچ سنه والیلك ایتدی
هفت سال و کسور	یدی سنه و کسور
پس از سعید پاشا که حاکم شد	سعید پاشادنصکره کیم والی اولدی
در تاریخ ۱۲۷۹ هجری ۲۸ شهر رجب پسر مرحوم ابراهیم پاشا اسمعیل پاشا زیب افزای کرسی خدیویت شد	فی ۲۸ شهر رجب سنه ۱۲۷۹ تاریخ هجری ابراهیم پاشانك اوغلی اسماعیل پاشا جالس کرسی خدیویت اولدی
اسمعیل پاشا چند سال حکمداری نمود	اسماعیل پاشا قاچ سنه کرسئ خدیویتده بولندی

Il régna Egypte 17 ans et plus.	سبع عشرة سنة
Après Ismaïl Pacha qui fut nommé vice-roi d'Egypte ?	من جلس على كرسى الخديوية بعده
Après la chûte d'Ismaïl Pacha son fils Mohamed Tewfick monta sur le trône l'an 1296 Il règne encore.	بعد انفصال الجناب المعظم المبجل المفخم اسماعيل باشا جلس نجله حضرة مولى الموالى وصاحب القدر العالى افندينا (محمد توفيق) الحالى على كرسى الخديوية فى اليوم السابع من شهر رجب سنة ١٢٩٦
Je suis enchanté de votre profonde connaissance, de votre honorable parenté et de l'histoire de vos respectables aïeux. Adieu mon Bey, Au plaisir de vous revoir.	قد سررنا وصرنا منشرحين كثيرا من حضرتك فهمنا انك صرت عارفا معرفة تامة صحيحة بنسبك العالى الطاهر الشهير وبتاريخ ولايات أجدادك الفخام على التحرير • استودعتكم الله يا بك ان شاء الله نتشرف برؤيتكم وبمشاهدة بهى طلعتكم

Pour demander — (فى الطلب)

J'ai une grâce à vous demander.	ان لى حاجة اليكم
Je suis à votre service.	أنا مستعد لخدمتكم ـ أنا فى خدمتكم
J'ai une prière à vous faire.	لى اليكم رجاء
Je suis à vous rendre mes services.	أنا متهيئ لخدمتكم وقضاء حاجتكم
Auriez-vous la bonnté de me donner une feuille de papier ?	هل تتكرمون على بفرخ ورق من احسانكم
Avec grand plaisir.	بغاية الممنونية
Accordez-moi cette faveur.	منوا على بهذه العناية
De tout mon cœur.	على العين والرأس
Vous me rendriez un grand service.	تكونون قد مننتم على بمنة عظيمة

هفده سال حکم راند

پس از مشار الیه که خدیو شد

پس از انفصال آن داور مکرم فرزند ارجمندش (محمد توفیق) معظم و مفخم که حالا فرمانفرمای دیار مصر است در تاریخ ۱۲۹۶ هجری هفتم شهر رجب المرجب رونق ارای اریکهٔ خدیویت شد .

از جناب سرکار بسیار مسرور و خشنود شدم بسببیکه انساب واجداد نامدار روالا تبار ترا بداعی اظهار ومدت حکمداریشانرا ازروی تاریخ بیان وتذکار فرمودید — میر روشن ضمیر — حالا خدا حافظ انشاالله پس ازین نیز شرفیاب خدمت شده بدیدن دیدار انوار جناب سرکار تنویر دیدهٔ ابتهاج ومسار خواهیم نمود

❀ درخواستن ❀

من از شما یک رجا دارم

من درخدمتتان اماده ام

از شما یک رجا دارم — رجا میکنم

من حاضر و امادهٔ خدمت شما هستم

آیا یک طبق کاغذ بمن کرم میکنید

بکمال خشنودی

این عنایت را بمن بکنید

بالای چشم — ازجان ودل

درحق من یک عنایت بزرگ کرده میشوید

اون یدی سنه حکم سوردی

مشار الیهدن صکره کیم خدیو اولدی

مشار الیه حضرتلرینک انفصالندن صکره فی ۷ رجب سنه ۱۲۹۶ تاریخنده نجل معالی مجد والالری (محمد توفیق) معظم ومفخم افندمز حضرتلری زینت افزای کرسی خدیویت اولدی

اجداد معالی امجاد وانساب فرخنده نصاب والالرینک مدت حکمداریلرینه دائر تاریخا ویردیککز معلوماتدن طولایی فوق العاده ممنون ومحظوظ اولدم . شمدیلک الله اصمرلدق بکم . انشاالله ملاقات عالیلرینه مشرف ودیدار لامع الانوار والالریله مسرور اولورز

(استمکه دائر)

سزه بر رجام واردر

خدمتکزه حاضرم

سزه بر رجا ایدرم

خدمتکزه حاضر وامادهیم

بنده کزه بر طبقه کاغد احسان ایدرمیسکز

کمال ممنونیتله

بو عنایتی بکا ایدیکز

باش اوستنه — جان وکوکلدن

بکا بیوک عنایت ایتمش اولورسکز

(في الشكر)	*Puor remercier*
أنا أشكر فضلكم كثيرا	Je vous remercie infiniment.
أنا أشكركم على ما تفضلتم به علي من الالطاف والمكارم .	Je vous remercie beaucoup de la bonté que vous avez eue pour moi.
أنا شاكر كثيرا احساناتكم الجليلة	Je suis bien reconnaissant à votre bonté.
أنا ممنون جدا من حسن الطافكم	Je suis bien sensible à votre bonté.
أنا ممنون لكم كثيرا	Je vous suis bien obligé.
لا شيء يوجب التشكر	Il n'y a pas de quoi.
أنا كلفتكم مشقة عظيمة ـ كلفتم خاطركم	Je vous donne bien de la peine.
لا مشقة في ذلك	Ce n'est rien.
اني خجل منكم لما حملتكم من المشقة	Je suis honteux de la peine que je vous donne.
لا تذكروا ذلك	Ne parlez pas de cela.
أنا صرت ممنونا كثيرا من تفضلكم علي بالالطاف والمكارم السنية	Je suis extrêmement obligé de la bonté que vous me témoignez.
ان لطفكم وكرمكم في غاية	Vous avez beaucoups de bonté

* في التصديق والانكار *	*Pour affirmer et nier.*
هل هذا صحيح ـ حقيقي	Cela est-il vrai ?
هذا صحيح ـ حقيقي	Cela est vrai.
أليس هذا صحيحا	Cela n'est-il pas vrai ?
هذا ليس صحيحا	Cela n'est pas vrai.
هل ذلك محقق	Cela est-il certain?

❋ در شکر وسپاس ❋

من شما را بسیار شکر میکنم

بنا بنوازش والتفات که درحق من فرمودید شما را بسیار تشکر میکنم

من خیلی شکرانه گذار لطف بزرگانهٔ شما هستم

من بسیار خشنود لطف وکرم شما هستم

من از شما بسیار ممنونم — از مراحم سرکار خشنودم

چیزی که باعث تشکر باشد نیست

من شما را بسیار زحمت دادم

درین زحمتی نیست

از زحمتی که بشما دادم شرمنده ام مراحم سرکار بنده را مستغرق خجالت میکند

این را مگویید

از لطف وکرمی که درحق حقیر شایان فرمودید خیلی خشنود شدم

لطف وکرم شما بی اندازه است

❋ در تصدیق وانکار ❋

آیا این راست است — صحیح است

این صحیح است

آیا این راست نیست

این راست نیست — صحیح نیست

آیا این محقق است

* تشکره دائره *

بن سزه چوق تشکر ایدرم

حق عاجزانه مده ارزان بیوریلان لطف وکرمك لازمهٔ تشکرینی ایفا ایدرم

عنایات واحسانات جلیله کزه چوق متشکر

بن لطف وکرمکزدن زیاده سیله ممنونم

بن سزدن چوق ممنونم

تشکره موجب برشی یوقدر

بن سزه چوق زحمت ویردم

بونده زحمت یوقدر

سزه بوقدر زحمت ویردیکمدن محجوبم

بونی سویلمیکز

حقمده ارزان وشایان بیوریلان الطاف ومکارم سنیه کزدن چوق مسرور وممنون اولدم

الطاف وکرمکز درجهٔ نهایتده در

* تصدیق وانکاره دائر *

بوکرچکمیدر — صحیحمیدر

کرچکدر — صحیحدر

بو صحیح دکلمیدر

بو صحیح دکلدر

بو محققمیدر

Cela est bien certain.	ذلك محقق جدا
Cela n'est-il pas certain ?	اليس ذلك محققا
Cela n'est pas certain.	ليس ذلك محققا
Cela est-il faux ?	هل هذا باطل
Cela est faux.	هذا باطل ـ لا أصل له
C'est un mensonge.	هذا كذب ـ افترا
Ce fait est-il certain ?	أهذا الامر مثبوت
Ce fait est certain.	هذا الامر مثبوت
Le croyez-vous ?	هل تصدقون بذلك
Je le crois bien.	أنا أصدق ذلك
Êtes-vous sûr de ce que vous dites ?	هل أنتم متحققون مما تقولون
J'en suis bien sûr.	أنا متحققه جدا

De la probabilité — * في الاحتمال *

Cela est-il probable ?	هل هذا محتمل
Cela est probable.	هذا محتمل
Cela n'est-il pas probable ?	أليس هذا محتملا
Cela n'est pas probable.	هذا ليس محتملا
Cela est-il possible ?	هل ذلك ممكن
Cela est possible.	ذلك ممكن ـ جائز
Cela n'est-il pas possible ?	أما هذا ممكن
Cela n'est pas possible.	هذا غير ممكن
C'est impossible	هذا مستحيل

Persian	Turkish
این محقق است	بو پك صحیحدر ـ محققدر
آیا این محقق نیست	بو محقق دكلمیدر
این محقق نیست	بو محقق دكلدر
آیا این بیهوده است ـ باطل است	بو بیهوده و نافله دكلمیدر
این بیهوده است ـ اصل ندارد	بو نافله‌در
این دروغ است ـ بهتانست	بو یلاندر ـ اصلسز شیدر
آیا این امر مثبوت است	بو كیفیت موثوقمیدر
این امر مثبوت است	بو كیفیت مثبوتدر ـ موثوقدر
آیا باین باور میکنید ـ اینرا باور میکنید	بوكا ینانورمیسكز
من باین باور میکنم ـ اینرا باور میکنم	بن بوكا ینانورم
آیا آنچه میکویید محقق میدانید	دیدیككزی محقق بیلورمیسكز
من محقق میدانم	بن پك محقق بیلورم

❀ در احتمال و امکان ❀ — * احتمال و امكانه دائر *

Persian	Turkish
آیا این احتمال دارد ـ امکان دارد	بونك احتمالی وارمیدر ـ بو محتملمیدر
احتمال دارد	احتمالی واردر ـ محتملدر
آیا این ممکن نیست ـ امکان ندارد	بو محتمل دكلمیدر
این ممکن نیست ـ امکان ندارد	بو محتمل دكلدر
آیا این ممکن است	بو ممكنمیدر ـ جائزمیدر
این ممکن است ـ جائز است	بو ممكندر ـ جائزدر
آیا این ممکن نیست	بو ممكن دكلمیدر
این ممکن نیست	بو ممكن دكلدر
غیر ممکن است	بو غیر ممكندر ـ بو مستحیلدر

Cela se peut-il ?	هل يتأتى ذلك
Cela se peut.	قد يتأتى ذلك
Cela ne se peut-il pas ?	أليس ذلك ممكنا
Cela ne se peut pas.	ليس ذلك ممكنا
Cela m'étonne ?	أنا متعجب من ذلك
Cela ne m'étonne pas.	أنا لا أستغرب من ذلك
Cela n'est-il pas surprenant ?	أليس ذلك غريبا
Cela est bien surprenant.	هذا أمر غريب
C'est bien simple.	هذا شئ بسيط جدا
C'est bien naturel.	هذا أمر طبيعى

De la joie. (فى الفرح)

Êtes-vous content ?	هل أنتم مبسوطون
Je suis très content.	أنا مبسوط جدا
N'êtes-vous pas content de moi ?	ألستم مبسوطين منى
Je suis bien content de vous.	أنا مبسوط منكم كثيرا ـ أنا راضى عنكم
Êtes-vous content de cela ?	هل أنتم مبسوطون من ذلك
J'en suis bien content.	أنا مبسوط من ذلك جدا
J'en suis bien aise.	حصل لى سرور من ذلك
J'en ai éprouvé un grand plaisir.	لقد سرنى ذلك كثيرا
J'en suis charmé.	فرح قلبى من ذلك
J'en ai bien de la joie.	انبسط من ذلك غاية الانبساط
J'en suis enchanté.	انى ابتهجت سرورا بذلك

آیا این میشود

گاه این میشود

آیا این امکان ندارد — آیا این ممکن نیست

این امکان ندارد — این ممکن نیست

من ازین تعجب میکنم — من متعجبم ازین

من ازین تعجب ندارم — تعجب نمیکنم

آیا این عجیب نیست

این امر عجیب است — این امریست عجیب

این چیزیست سهل ولی تکلف

این امریست فطری — بیدایشی

❊ در فرح وشادی ❊

آیا شما خشنودید

من بسیار خشنودم

آیا از من خشنود نیستید

من از شما بسیار خشنود وراضیم

آیا شما ازین خشنودید

من ازین بسیار خشنودم

ازین خشنود شدم — ازین شادمان شدم

ازین خیلی خشنود شدم — این مرا بسیار مسرور کرد

ازین دل شاد شدم — دل شاد شدم ازین

ازین بسیار خشنود شدم

این خیلی خوشم آمد — خیلی خشنود شدم ازین

بو اوله بیلورمی

بو اوله بیلور

بونك امكانی یوقیدر

بونك امكانی یوقدر

بن بوكا تعجب ایدیورم

بن بوكا تعجب ایتمام

بو غریب دكلمیدر

بو عجیب برشید

بو عادی برشید

بو امر طبیعیدر — خلقیدر

* فرح وسروره دائر *

سز مسرورمیسكز

بن چوق مسرورم

بندن خشنود دكلمیسكز

سزدن چوق خشنود وراضیم

بوندن خشنودمیسكز — مسرورمیسكز

بوندن چوق خشنودم — مسرورم

بوندن مسرور اولدم

بوندن چوق حظ ایتدم — بو بنی بك محظوظ ایلدی

بوندن كوكلم مسرور اولدی

بوندن پك سوندم

بوندن زیاده سیله خوشلندم

حصل لی من ذلك سرور لا نهاية له	Cela m'a causé un grand plaisir.
لقد حصل لی من ذلك غاية السرور	Cela m'a fait le plus grand plaisir.

* فی الغم والحزن *	*De l'affliction.*
هل أنتم مغمومون ـ هل صعب عليكم	Etes-vous fâché ?
أنا مغموم جدا ـ صعب علی جدا	Je suis bien fâché.
لماذا أنتم مغمومون	Pourquoi êtes-vous fâché ?
لان كتابی ضاع منی	Parce que j'ai perdu mon livre;
هل غمك ذلك	Etes-vous fâché de cela ?
غمنی ذلك كثيرا ـ شق علی جدا	J'en suis bien fâché.
أنا حزين جدا ـ انا مغموم كثيرا	Je suis bien triste.
أنا متكدر جدا	Je suis très affligé.
أنا فی غاية الكدر	Je suis désolé.
هذا شیٔ موجب للكدر	Cela est bien fâcheux.
هذا شیٔ محزن جدا	Cela est bien triste.
هذا ليس مقبولا	Cela n'est pas agréable.
هذا شیٔ كريه جدا	C'est une chose trés désagréable

* فی الاستشارة *	*Pour consulter.*
ما التدبير ـ ما العمل	Que faire ?
ماذا أصنع ـ ماذا أعمل	Que dois-je faire ?
ماذا نصنع ـ ماذا نفعل	Que devons-nous faire.
ما الطريقة أو الحيلة ـ كيف يكون الحال	Quel parti à prendre ?

مرا ازین خشنودی بی نهایت حاصل شد

من ازین بیحد فرحناك وشادان شدم

❀ در غصه واندوه ❀

آیا شما غمگین هستید — رنجیدید

بسیار غمناك هستم — رنجناکم

چرا غمگین هستید

چونکه کتابمرا گم کردم — کتابم ازمن ضایع شد

آیا غمت اینست — ازین مغموم واندوه ناکی

این مرا بسیار غمگین ساخت

من خیلی غصه دارم — اندوه ناکم

من بسیار مکدرم — محزونم

من غایت کدر دارم — در غایت کدر هستم

این چیزیست باعث کدورت — بادی اندوه است

این چیزیست بسیار حزن افزا

این مقبول و پسند نیست

این چیزیست بسیار بد

❀ درمشورت ❀

تدبیر چیست — چه باید کرد

چه کنم — چه کار کنم

چه کنیم — چه کار کنیم

چه راه باید گرفت — چه تدبیر کنیم — حال چه گونه میشود

بوندن نهایتسز مسرور اولدم

بوندن حدسز فرحلندم

* حزن وکدره دائر *

طارغینمیسکز — کوسکینمیسکز — کوجندیکزمی

بك طارغنم — بك کوجنکم

نیچون مکدرسکز

کتابم ضایع اولدیغیچون

کوجندیککز بومی — کرودردك بومی

بونی چوق مکدر ایتدی

بن بك طاسه لویم

بن بك کدرلویم — مکدرم

غایت کدرم واردر

بو کدره موجب بر شیدر

بو بك حزنلی بر شیدر

بو مقبول دکلدر

بو بك فنا بر شیدر

* مشورته دائر *

تدبیر ندر — نه ایتملی

نه ایده یم — نه یاپه یم

نه ایده لم — نه یاپه لم

نه یول اتخاذ ایده لم — نه تدبیر ایده لم — حال نصل اولور

ماذا نفعل ـ ماذا نعمل	Que ferons-nous ?
تحيرت فى أمرى كثيرا	Je suis bien embarrassé.
لا أدرى ماذا أصنع	Je ne sais que faire.
لا أدرى كيف أصنع	Je ne sais comment faire.
أنا وقعت فى حيرة عظيمة	Je suis dans un grand embarras.
هذا أمر مشكل ـ يوقع فى الحيرة	Cela est bien embarrassant.
ما رأيكم فى ذلك الامر	Qu'en dites-vous ?
ماذا ترون فى ذلك ـ ما ملحوظكم فيه	Qu'en pensez-vous ?
أنا مطابق لرأيكم ـ أنا ارى كما ترون	Je pense comme vous.
قولوا لى رأيكم	Dites-moi votre avis.
اشور عليكم أن لا تفعلوا ذلك	Je vous conseille de ne pas faire cela.

* فى الحوادث *	*Des nouvelles.*
ما الخبر	Qu'est-ce qu'il y a de nouveau ?
لا شئ من الاخبار	Il n'ya rien de nouveau.
ما الخبر ـ ما الحوادث	Quelle nouvelle y a-t-il ?
لا يوجد شئ مفيد من الاخبار	Il n'ya rien d'intéressant.
هل يوجد خبر جديد	Y a-t-il quelque chose de nouveau ?
لا يوجد خبر جديد أصلا	Il n'ya rien absolument.
هل تعرفون شيأ من الحوادث	Savez-vous quelque chose de nouveau ?
لا أعرف شيأ من الحوادث	Je ne sais rien de nouveau.
هل سمعت شيأ ـ هل سمعتم خبرا	Avez-vous entendu dire quelque chose ?
ما سمعت شيأ ـ ما سمعت بشئ	Je n'ai rien entendu dire.

چه کار کنیم — چه کار باید کرد	نه ایده لم — نه یاپه لم
در امر خود بسیار حیران شدم — واله شدم	پك شاشردم
نمیدانم چه کار کنم	نه یاپه جغمی بیلم
نمیدانم چه گونه کنم	بیلمم نصل ایده یم
من در حیرت بزرگ افتاده ام	بن بر بیوك حیرته دوشدم
این کاریست بسیار دشوار (انسان) را در حیرت می اندازد	بو پك مشكل بر ایشدر - بو (انسانی) حیرته دوشرر
درین امر رأیتان چیست	بو خصوصده رأیكز ندر
درین چه فکر واندیشه میکنید	بونده نه فكر وملاحظه ایدرسكز
چون شما ملاحظه میکنم — رأیم چون رأی شماست	سزك كبی ملاحظه ایدرم - بنده سزك كبی دوشنورم
رأی واندیشه اتان بمن بگویید	رأی وافكاركزی بكا سویلیكز
شمارا نصح و پند میدهم اینرا مکنید	سزه نصیحت ایدرم بونی یاپمیكز
* در بیان حوادث *	* حوادثه دائر *
از نو چه خبر هست — خبر چیست	یکیدن نه وار - نه خبر
از نو هیچ خبری نیست	یکیدن برخبر یوقدر
خبر چیست — چه خبر هست	نه خبر وار
هیچ خبری مفید نیست — فایدمند خبری نیست	هیچ بر فایده لو خبر یوقدر
آیا یک خبر نو هست — از نو خبری هست	یکیدن بر حوادث وارمی
اصلا خبری تازه نیست	یکیدن هیچ برخبر یوقدر
آیا از حوادث نو چیزی میدانید	یکی حوادثدن برشئ بیلورمیسكز
از حوادث نو چیزی نمیدانم	یکی حوادثدن برشئ بیلمم
آیا چیزی شنیدید — خبری شنیدید	برخبر - برحوادث ایشتدیكزمی
چیزی نشنیدم — خبری نشنیدم	برشی ایشتمدم

Avez-vous entendu parler de cela ?	هل سمعتم بذلك
J'en ai entendu parler.	سمعت به ـ بلغني ذلك
N'avez-vous pas entendu parler de cela ?	أما سمعتم بذلك ـ ألم تسمعوا بذلك
Je n'en ai pas entendu parler.	لم أسمع به ـ ما سمعت به

De l'âge. — * في السن *

Quel âge avez-vous ?	ما سنكم ـ كم عمركم
J'ai douze ans.	عمري اثنتي عشر سنة
Quel âge a votre frère ?	كم عمر أخيكم
Il est âgé de dix ans.	عمره عشرة سنين
Quel âge a votre père ?	كم عمر والدكم
Il a trente ans.	سنه ثلاثون سنة
Vous êtes plus jeune que moi.	أنتم أصبى مني ـ اصغر مني
Je suis plus âgé que vous.	أنا أكبر منكم سنا
Vous n'êtes pas plus âgé que moi.	لستم أكبر مني سنا
Je suis plus jeune que vous.	أنا أصبى منكم ـ أنا أصغر منكم سنا
Vous êtes moins âgé que moi.	أنتم أصغر مني سنا
Nous sommes à peu près du même âge.	عمرنا واحد تقريبا
Vous paraissez plus âgé que votre frère.	يظهر انك أكبر من أخيك
Il est plus âgé que moi.	هو أكبر مني سنا

De l'heure. — * في الساعة *

Quelle heure est-il ?	كم الساعة
Il est près d'une heure.	الساعة واحدة تقريبا

آیا اینرا شنیدید

اینرا شنیدم

آیا اینرا نشنیدید

اینرا نشنیدم

❀ دربیان عمر ❀

عمر شما چند است — عمرت چند است

دوازده ساله ام — عمرم دوازده سال است

برادرت چند سال عمر دارد — چند ساله است

عمرش ده سال است — ده ساله است

عمر پدرتان چند سال است — پدر شما چند ساله است

سی سال عمر دارد — سی ساله است

شما از من جوانتری

من در عمر از شما بزرگترم

شما در عمر از من بزرگتر نیستید

من از شما کوچکترم — در عمر از شما کوچکترم

شما در عمر از من کوچکتر هستید

تقریبا عمرمان یک است

معلوم میشود که شما از برادرتان بزرگتر هستید

او در سال از من بزرگتر است

❀ دربیان ساعت ❀

ساعت چند است

ساعت نزدیک بیک است

بونی ایشتدیکزمی

بونی ایشتدم — مسموعم اولدی

بونی ایشتمدیکزمی

بونی ایشتمدم — مسموعم اولمدی

* عمرو یاشه دائر *

قاچ یاشنده سکز

اون ایکی یاشنده یم

قرنداشکز قاچ یاشنده در

اون یاشنده در

باباکز قاچ یاشنده در

اوتوز یاشنده در

سز بندن کوچکسکز

بن سزدن یاشلو یم

سز بندن یاشلو دکلسکز

بن سزدن کنجم — یاشجه سزدن کوچکم

یاشده بندن کوچکسکز

یاشمز برکبیدر — تقریبا برابر یاشده یز

قرنداشکزدن یاشلو کورینورسکز

او بندن یاشلودر

* ساعته دائر *

ساعت قاچدر

ساعت بره یقیندر

Il est une heure passée.	الساعة تجاوزت الواحدة
Il est une heure un quart.	الساعة واحدة وربع
Il est une heure et demie.	الساعة واحدة ونصف
Il est deux heures moins un quart.	الساعة اثنتان الا ربع
Il est deux heures moins dix minutes.	الساعة اثنتان الا عشرة دقايق
Il n'est pas encore deux heures.	لم تتم الساعة اثنين
Il est trois heures passées.	الساعة فاتت ثلاثة
Il est trois heures moins vingt minutes.	الساعة ثلاثة الا عشرين دقيقه
Il est trois heures et demie.	الساعة ثلاثه ونصف
Il est près de quatre heures.	الساعة قد قاربت الرابعه
Il est midi.	أذن الظهر
Il n'est pas encore midi.	لم يؤذن الظهر
Il est minuit.	انتصف الليل
Est-il tard ?	هل فات الوقت
Il est tard.	فات الوقت
Il n'est pas encore tard.	ما فات الوقت

Du temps. — * في الوقت والهواء *

Quel temps fait-il ?	كيف الوقت ـ كيف الهواء
Il fait beau temps.	الوقت لطيف ـ الهواء لطيف
Il fait mauvais temps.	الهواء ردئ
Fait-il beau ?	هل الهواء لطيف
Il fait beau.	الهواء لطيف ـ معتدل

ساعت از یک گذشت	ساعت بری كچدی
ساعت از یک چاریک گذشته	ساعت بری چاریك كچیور
ساعت یک و نیم است	ساعت بر بچقدر
ساعت بدو چاریک میخواهد	ساعت ایكی یه چاریك استر
ساعت بدو ده دقیقه میخواهد	ساعت ایكی یه اون دقیقه استر
ساعت هنوز دو نشده	ساعت دها ایكی اولمدی
ساعت از سه گذشت	ساعت اوچی كچدی
ساعت بسه بیست دقیقه میخواهد	ساعت اوچه یكرمی دقیقه وار
ساعت سه و نیم است	ساعت اوچ بچقدر
ساعت نزدیک بچهار است	ساعت درده یقلاشیور
اذان ظهر خوانده شد ـ بانگ نیمروز خوانده شد	اویله اوقوندی
بانگ نیمروز هنوز نخوانده است	اویله دها اوقونمدی
نیمه شب شد	كیجه یاریسی اولدی
آیا وقت گذشت	وقت كچدیمی
وقت گذشت	وقت كچدی
هنوز وقت نگذشته	وقت دها كچمدی

* در وقت وهوا * — * وقت وهوایه دائر *

هوا چه گونه است ـ وقت چه گونه است	وقت نصلدر ـ هوا نصلدر
وقت خوب است ـ هوا لطیف است	وقت كوزلدر ـ هوا كوزلدر
هوا بد است	هوا فنادر ـ ثقیلدر
آیا هوا خوب است	هوا كوزلمیدر
هوا لطیف است ـ معتدل است	هوا كوزلدر ـ معتدلدر

هل الهواء حار	Fait-il chaud ?
الهواء حار جدا	Il fait très chaud.
هل الهواء بارد	Fait-il froid ?
الهواء بارد	Il fait froid.
هل الهواء حار أو بارد	Fait-il chaud ou froid ?
الهواء معتدل لا حار ولا بارد	Il ne fait ni chaud ni froid.
حالة الجو تشعر بالمطر	Il fait un temps pluvieux.
ستمطر	Il va pleuvoir.
انها تمطر	Il pleut.
انها تمطر ثلجا	Il neige.
البرق يومض	Il y a des éclairs.
الرعد يصلصل	Il tonne.
الجو مظلم	Il fait sombre.
دخل الليل	Il fait nuit.
القمر مشرق	Il fait clair de lune.
هل أشرقت الشمس	Le soleil s'est-il levé ?
أشرقت الشمس	Le soleil s'est levé.
هل غربت الشمس	Le soleil s'est-il couché ?
غربت الشمس	Le soleil s'est couché.

* في الاكل *	*Manger*
هل أنت جيعان	Avez-vous faim ?
أنا جيعان	J'ai faim.

فارسی	تركی
آیا هوا گرم است	هوا صیجاقمیدر
هوا بسیار گرم است	هوا پك صیجاقدر
آیا هوا سرد است — آیا هوا خنك است	هوا صوغوقمیدر
هوا سرد است	هوا صوغوقدر
آیا هوا گرم است ویا سرد است	هوا صیجاقمی یاخود صوغوقمی
هوا معتدل است — نه گرم است ونه سرد	هوا معتدلدر نه صیجاق نه صوغوقدر
هوا حالت باران دارد	یغمور هواسی واردر
باران خواهد بارید	یغمور یاغه جق
باران میبارد	یغمور یاغیور
برف میبارد	قار یاغیور
برق میزند — درخشش میزند	شمشك چاقیور
رعد میغرد	كوك كورلیور
هوا تاریك است	اورته‌لق قرا كلقدر
شب شد	كیجه اولدی
ماهتاب است	ماهتابدر — ماهتاب واردر
آیا آفتاب طلوع كرد — برآمد	كونش طوغدیمی — چیقدیمی
آفتاب برآمد — طلوع كرد	كونش طوغدی — چیقدی
آیا آفتاب فرو شد	كونش باتدیمی
آفتاب فرو شد — مغرب شد	كونش باتدی — اخشام اولدی

✽ در بیسان خوردن ✽ — ✽ یمكه دائر ✽

فارسی	تركی
آیا شما گرسنه اید	اجیكز — قارنكز آجیمیدر
گرسنه ام	اجم — قارنم اجدر

Avez-vous appétit ? — هل لكم اشتهاء للطعام

J'ai grand appétit. — لى اشتهاء زائد للطعام

Voulez-vous manger ? — هل تريدون أن تأكلوا

Je veux manger. — أريد أن آكل

Que voulez-vous manger ? — ماذا تشتهى نفسكم من الطعام

Je veux manger du poisson. — نفسى تشتهى أكل السمك

Combien de fois mangez-vous par jour ? — كم وجبة تأكلوا فى اليوم

Je mange deux fois par jour. — آكل وجبتين فى اليوم

Quand mangerez-vous ? — متى تأكلون

Quand j'aurai faim je mangerai, — آكل متى جعت

Avez-vous mangé ? — هل أكلت ـ هل أكلتم

Je n'ai pas encore mangé. — ما أكلت الى الآن

N'avez-vous pas mangé aujourd'hui ? — أما تناولتم شيأ فى هذا اليوم

Je n'ai rien mangé aujourd'hui. — ما تناولت شيأ فى يومى

Votre frère a-t-il mangé ? — هل أكل أخوك

Il a mangé. — هو أكل

Vos amis ont-ils mangé ? — هل أكل أحبابكم

Ils ont déjà mangé. — أكلوا منذ برهة

Avez-vous déjeûné ? — هل أفطرتم

J'ai déjeûné. — أنا أفطرت

N'avez-vous pas encore déjeûné ? — أما أفطرتم الى الآن

Je n'ai pas encore déjeûné. — ما أفطرت الى الآن

Voulez-vous déjeûner à présent ? — هل تريدون أن تفطروا الآن

آیا ارزوی طعام دارید — اشتهاد ارید	یمکه اشتها کزوارمی
طعامرا زیاده اشتهاد ارم — زیاده ارزوی طعام دارم	یمکه چوق اشتهام واردر
آیا بطعام خوردن میل دارید — طعام را میل دارید	طعام ایتمك استرمیسکز — طعامه میلکز وارمی
بخوردن میل دارم — بطعام میل دارم	طعام ایتمك استرم — طعامه میلم وار
نفست بچه طعام میل دارد	جانکز نه طعام استیور
نفسم ماهی میخواهد — ماهی خوردن میخواهد	جانم بالق استیور
در روز چند بار طعام میخورید	کونده قاچ کره طعام ایدیورسکز
در روز دو بار — دو دفعه طعام میخورم	کونده ایکی کره یرم
کی میخورید — کی طعام میخورید	نه وقت یرسکز
وقتی که گرسنه شدم میخورم	اجقدیغم وقتده یرم
آیا طعام خوردید — طعام کردید	طعام ایتدیکزمی
هنوز نخوردم — هنوز طعام نکردم	شمدی یه قدر طعام ایتمدم
آیا امروز چیزی نخوردید	بو کون برشی یدیکزمی
امروز هیچ چیز نخوردم	بو کون هیچ برشی یمدم
آیا برادرت طعام خورد — طعام کرد	قرنداشکز طعام یدیمی — طعام ایتدیمی
او خورد — او طعام کرد	او یدی — طعام ایتدی
آیا دوستهای شما طعام خوردند	دوستلرکز طعام ایتدیلرمی
کمکی پیش طعام خوردند — طعام کردند	دمین طعام ایتدیلر
آیا نیم چاشت خوردید — ناهاری کردید	قهوه التی ایتدیکزمی
من نیم چاشت خوردم — ناهاری کردم	قهوه التی ایتدم
آیا تا حال نیم چاشت نخوردید — ناهاری نخوردید	قهوه التی دها ایتمدیکزمی
هنوز ناهاری نخوردم — ناهاری نکرده ام	دها قهوه التی ایتمدم
آیا حالا ناهاری خوردن میخواهید	شمدی قهوه التی ایتمك استرمیسکز

لاأريدأنأفطرالآن	Je ne veuxpas déjeûner à présent.
هل تغذيتم	Avez-vous dîné?
ماتغديت الى الآن	Je n'ai pas encore dîné.
متى تتغدون	Quand dînerez-vous?
التغدى بعد نصف ساعة	Je dînerai dans une demie heure.
هل تريدون أن تتعشوا	Voulez-vous souper?
أريدأن أتعشى	Je veux souper.
هل تعشيتم عشاء جيدا	Avez-vous bien soupé?
تعشيت عشاء جيدا	J'ai bien soupé.

* في الشرب * — *Boire*

هل أنت ـ انتم عطاش	Avez-vous soif?
أناعطشان جيدا ـ عطشت جيدا	J'ai grand soif.
ألستم عطشا	N'avez-vous pas soif?
لست عطشانا	Je n'ai pas soif.
هل أنتم جياع أوعطاش	Avez-vous faim ou soif?
ماأناجائع ولاعطشان	Je n'ai ni faim ni soif.
هل تريدون أن تشربوا	Voulez-vous boire?
أريدأن أشرب	Je veux boire.
ماذاتريدون أن تشربوا	Que voulez-vous boire?
أريدأشرب ماء	Je veux boire de l'eau.
هل تريدون كوبامن الماء	Voulez-vous un verre d'eau?
ناولني كوبامن الماء	Donnez-moi un verre d'eau.

حالا ناهاری خوردن میخواهیم
آیا نهار خوردید — غدای نهار کردید
تا حال نهار نخورده ام — هنوز غدای نهار نکرده ام
کی نهار میخورید
پس از نیم ساعت نهار میخورم
آیا میخواهید شام بخورید
شام خوردن میخواهیم
آیا خوب شام خوردید — شام کردید
خوب شام کردم — خوب شام خوردم

❋ دربیان نوشیدن ❋

آیا شما تشنه اید
من بسیار تشنه ام
آیا تشنه نیستید
تشنه نیستم
آیا شما گرسنه هستید یا خود تشنه
من نه گرسنه ام نه تشنه
آیا نوشیدن میخواهید
نوشیدن میخواهیم
چه چیز نوشیدن میخواهید
آب نوشیدن میخواهیم
آیا یک پیاله آب نوشیدن میخواهید
یک پیاله آب بمن بده

شمدی قهوه التی ایتمک استمام
اویله طعامنی ایتدیکزمی
دها اویله — دها قوشلق طعامنی ایتمدم
نه وقت اویله طعامنی ایدرسکز
یارم ساعتدن نصکره ایدرم
اخشام طعامنی ایتمک استرمیسکز
اخشام طعامنی ایتمک استرم
اخشام ایو طعام ایتدیکزمی
اخشام ایو طعام ایتدم

* ایچمکه دائر *

صوسزمیسکز
بن پک صوسزم
صوسزدکلیسکز
صوسزدکلم
اجیسکز یاخود صوسزمیسکز
نه اجم نه صوسز
ایچمک استرمیسکز
ایچمک استرم
نه ایچمک استرسکز
صو ایچمک استرم
بر برداق صو ایچمک استرمیسکز
بر برداق صوویر بکا

Voulez-vous prendre une tasse de café?	هل تريدون أن تشربوا فنجانا قهوة
Je veux prendre une tasse de café.	أريد أن أتناول فنجانا قهوة
Prenez-vous du thé chaque matin?	هل تشربون شايا كل صباح
Je ne prends pas de thé, mais je prends du café.	انا لا أشرب شايا وانما أشرب قهوة
Voulez-vous prendre un verre de vin?	هل تريدون تتناولوا قدحا من النبيذ
Merci je ne prends pas de vin.	شكرا الله فضلكم لا أشرب نبيذ

Aller — * في الذهاب *

Où allez-vous?	الى أين تذهبون
Je vais chez-moi.	أذهب الى البيت
Où allez-vous présentement?	الى أين تذهبون الآن
Je vais chezmon frère.	أنا ذاهب عند أخي ـ الى منزل أخي
Où allez-vous si vite?	الى أين تذهبون مسرعين هكذا
Je vais à l'école.	أنا ذاهب الى المدرسة
Êtes-vous allé à l'école hier?	هل ذهبتم الى المدرسة أمس
J'y suis allé.	ذهبت اليها
N'êtes-vous pas allé à l'école hier?	أما ذهبتم الى المدرسة أمس
Je n'y suis pas allé.	ما ذهبت اليها
Quand irez-vous à la promenade?	متى تذهبون الى النزهة
J'irai demain.	أذهب غدا
Votre frère va-t-il à l'école?	هل يذهب أخوكم الى المدرسة
Il y va tous les jours.	يذهب اليها كل يوم
Est-il allé aujourd'hui à l'école?	هل ذهب الى المدرسة اليوم

آیا یک فنجان قهوه نوشیدن میخواهید

یک فنجان قهوه نوشیدن میخواهم

آیا هر صبح – هر بامداد چای مینوشید – میخورید

من چای نمیخورم اما قهوه میخورم – مینوشم

آیا یک پیاله می را خوردن میل دارید

تشکر میکنم بنده شراب نمیخورم – می نمیخورم

❀ در بیان رفتن ❀

بکجا میروید – کجا میرید

بخانه میروم

حالا بکجا میروید

من بنزد برادرم – بخانهٔ برادرم میروم

باین زودی بکجا میروید

من بمدرسه – بدبستان میروم

آیا دیروز بدبستان رفتید

بآنجا رفتم

آیا دیروز بدبستان نرفتید

بآنجا نرفتم

کی بتفرج وگشت وگذار میروید

فردا میروم

آیا برادرتان بدبستان میرود

هر روز بآنجا میرود

آیا امروز بدبستان رفت

بر فنجان قهوه ایچمك استرمیسکز

بر فنجان قهوه ایچمك استرم

هر صباح چای ایچیورمیسکز

بن چای ایچمیورم لکن قهوه ایچیورم

بر قدح شراب ایچمك استرمیسکز

تشکر ایدرم بنده کز شراب ایچمم

* کیتمکه دائر *

نره یه کیدیورسکز

اوه کیدیورم

شمدی نره یه کیدرسکز

قرنداشمك یانته – قوناغنه کیدیورم

بو یله چابق نره یه کیدیورسکز

مدرسه یه – مکتبه کیدیورم

دون مکتبه کیتدیکز می

اورایه کیتدم

دون مکتبه کیتمدیکز می

اورایه کیتمدم – مکتبه کیتمدم

نه وقت سیر وکزنمه یه کیدرسکز

یارین کیدرم

قرنداشکز مکتبه کیدیور می

هر کون اورایه کیدیور

بو کون مکتبه کیتدی می

Il y est allé.	ذهب اليها
N'est-il pas allé à l'école hier ?	أماذهب الى المدرسة أمس
Il n'y est pas allé.	ماذهب اليها
Vos amis sont-il allés au jardin ?	هل ذهب أحبابكم الى البستان ـ الجنينة
Il n'y sont pas allés.	ماذهبوا اليه
Voulez-vous vous en aller ?	أتريدون الذهاب
Je veux m'en aller.	أريد الذهاب
Allez-vous en.	اذهب ـ اذهبوا
Je m'en vais.	ها أنا ذاهب
Allons ensemble.	لنذهب معا
Allons vite.	اسرع ـ هيا
Venir.	* في المجى *
D'où venez-vous ?	من أين أنتم آتون ـ تجيئون
Je viens de chez moi.	أنا آت من البيت
D'où venez-vous présentement ?	من أين تأتون الآن
Je viens de l'école.	أنا آت من المدرسة
Voulez-vous venir avec moi ?	هل تريدون المجى معى
Je veux aller avec vous.	أريد أن أذهب معكم
Pourquoi n'êtes-vous pas venu hier ?	لماذا لم تحضروا البارحة
Parce que je n'ai pas eu de temps.	لانى لم أجد وقتا
Viendrez-vous demain ?	هل تحضرون غدا
J'irais demain si j'avais du temps.	اذا وجدت وقتا حضرت غدا

بآنجا رفت — بمدرسه رفت

آیا دیروز بمدرسه نرفت

بآنجا نرفت

آیا دوستهایتان بباغ رفتند

بآنجا نرفتند

آیا رفتن میخواهید

رفتن میخواهم

برو — بروید

اینک میروم

برابر — بایکدیکر برویم

زود شو

❀ درآمدن ❀

شما از کجا می آیید

من از خانه می آیم

حالا از کجا می آیید

من از مدرسه می آیم — از دبستان می آیم

آیا با من برابر آمدن میخواهید

با شما برابر رفتن میخواهم

چرا دیروز نیامدی

بسکه وقت نیافتم — چونکه وقت نداشتم

آیا فردا می آیید

اکر وقت بیابم فردا می آیم

مدرسه یه کیتدی

دون مدرسه یه کیتمدیمی

اورایه کیتمدی

دوستلرکز باغچه یه کیتدیلرمی

اورایه کیتمدیلر

کیتمک استرمیسکز

کیتمک استرم

کیت — کیدیکز

ایشته کیدیورم

برابر — برلکده کیده لم

هایدی — چابق اول

* کلمکه دائر *

سز نره دن کلیورسکز

اودن کلیورم

شمدی نره دن کلیورسکز

مدرسه دن کلیورم — مکتبدن کلیورم

بنمله برابر کلمک استرمیسکز

سزکله برابر کیتمک استرم

دون نیچون کلمدیکز

چونکه وقت بولمدم

یارین کلورمیسکز

وقت بولورسه م یارین کلورم

هل حضر أخوكم	Votre frére est-il venu ?
ماحضر الى الآن	Il n'est pas encore venu.
متى يحضر	Quand viendra-t-il ?
يحضر بعد غدا	Il viendra après-demain.
أماحضر أحبابكم الآن	Vos amis ne sont-il pas encore venus ?
ماحضروا الى الآن	Il ne sont pas encore venus.
أما يجيؤن	Quand viendront-ils ?
يجيؤن فى الشهر الآتى	Ils viendront le mois prochain.
هل قدم أبوكم	Votre père est-il arrivé ?
ماقدم الى الآن	Il n'est pas encore arrivé.
هل عاد أخوكم	Votre frère est-il revenu ?
انه قد عاد بالصحة والسلامة	Il est revenu sain et sauf.

* فى التكلم * — *Parler.*

هل تعرفون التكلم باللغة الفرنساوية	Savez-vous parler le français ?
لاأعرف التكلم بالفرنساوى	Je ne sais pas parler le français.
هل تتكلمون باللغة الفرنساوية	Parlez-vous français ?
انى أتكلم بالفرنساوى	Je parle français.
أماتتكلمون باللسان الفرنساوى	Ne parlez-vous pas le français ?
أنالاأتكلم بها	Je ne le parle pas.
هل تتكلمون باللغة الفرنساوية أوالانكليزية	Parlez-vous le français ou l'anglais ?
لاأتكلم باللغة الفرنساوية وانما أتكلم بالانكليزية	Je ne parle pas le français, mais je parle l'anglais.
هل تريدون أن تكلمونى	Voulez-vous me parler ?

آیا برادرتان آمد

هنوز نیامده

کی می آید

پس فردا می آید

آیا دوستهایتان هنوز نیامدند

تا حال نیامده اند

کی می آیند

در ماه آینده می آیند

آیا پدرتان آمد

تا حال نیامده است

آیا برادرتان عودت کرد — باز آمد

او بسلامت وتندرستی عودت کرد

❀ در سخن گفتن ❀

آیا فرانسه حرف میزنید — میدانید — گفتگو کنید

زبان فرانسه را نمیدانم

آیا بلغت فرانسه حرف میزنید

بفرانسه حرف میزنم

آیا بزبان فرانسه حرف نمیزنید

من بفرانسه حرف نمیزنم

آیا بلغت فرانسه حرف میزنید و یا انگلیز

بلغت فرانسه حرف نمیزنم اما با نگلیز حرف میزنم

آیا با من حرف زدن میخواهید

قرنداشکز کلدیمی

دها کلمدی

نه وقت کلور

اوبرکون کلور

دوستلرکز دها کلمدیلرمی

دها کلمدیلر

نه وقت کلورلر

کله جك آیده کلیورلر

باباکز کلدیمی

شمدی یه قدر کلمامشدر

قرنداشکز عودت ایتدیمی

صحت وسلامتله عودت ایتدی

* سویلمکه دائر *

فرانسزجه قونشه بیلورمیسکز

فرانسزقونشمسنی بیلمم

فرانسزجه تکلم ایدرمیسکز

فرانسزجه تکلم ایدرم

فرانسزجه قونشمزمیسکز

بن فرانسزجه قونشمم

فرانسزجه می تکلم ایدرسکز یاخود انکلیزجه می

فرانسزجه تکلم ایتمم لکن انکلیزجه تکلم ایدرم

بکاسو یلمك استرمیسکز

أريدأنأ كلمكم	Je veux vous parler.
هل تحدثتم مع أخي	Avez-vous parlé à mon frère?
تحدثت معه	Je lui ai parlé.
هل تحدثتم مع أحبابي	Avez-vous parlé à mes amis?
كلمتهم ــ تحدثت معهم	Je leur ai parlé.
أجهروا بالكلام	Parlez haut.
اخفضوا صوتكم	Parlez bas.
كلمني ــ كلموني	Parlez-moi.
كلمنا ــ كلمونا	Parlez-nous
كلمه ــ كلموه	Parlez-lui.
كلموهم	Parlez-leur.
تكلموا قليلا	Parlez peu.
لا تتكلموا كثيرا	Ne parlez pas beaucoup.
اسكتوا ــ اصمتوا	Taisez-vous.

* في القول * — *Dire.*

ماذا تقولون	Que dites-vous?
لا أقول شيأ	Je ne dis rien.
ماذا قلتم	Qu'avez-vous dit?
لم أقول شيأ	Je n'ai rien dit.
ماذا قلتم لأخي	Qu'avez-vous dit à mon frère?
قلت له أن ينتظرني غدا	Je lui ai dit de m'attendre demain.
ماذا يقول	Que dit-il?

بشما حرف زدن میخواهم — گفتن میخواهم
آیا با برادرم گفتگو کردید
با او گفتگو کردم
آیا با دوستهایم گفتگو کردید
با ایشان گفتگو کردم
بلند بگویید — بلند حرف بزنید
آهسته حرف بزنید
بمن بگو — بمن حرف بزنید
بما بگو — بما بگویید
باو بگو — باو بگویید
بایشان بگویید — باوها بگویید
کم حرف بزنید — کم بگویید
بسیار مگویید
خاموش شوید — خاموش باشید

❀ درسخن ❀

چه میگویید
چیزی نمیگویم
چه گفتید
چیزی نگفتم
برادرم چه گفتید
گفتم که فردا منتظر من باشد
چه میگوید

سزه سویلمک استرم
قرنداشمله سویلشدیکزمی
انکله سویلشدم
دوستلرمله سویلشدیکزمی
انلرله سویلشدم
یوکسک سویلیکز
یواش سویلیکز
بکا سویله — سویلیک
بزه سویله — سویلیک
اکا سویله — سویلیک
انلره سویلیکز
از سویلیک
چوق سویلمیکز
سکوت ایدکز

* دیمکه دائر *

نه دیورسکز
برشی دیمیورم
نه دیدیکز
برشی دیمدم
قرنداشمه نه دیدیکز
یارین بنی بکلسون دیدم
نه دیور

Il dit qu'il vous attendra.	يقول انه ينتظركم
Que vous a-t-il dit ?	ماذا قال لكم
Il m'a dit d'aller chez lui.	قال لى أن اذهب الى منزله
Dites-moi	قولوا لى ـ خبرونى
Dites-lui	قولوا له ـ خبروه
Ne lui dites rien.	لا تقولوا له شيأ ـ لا تخبروه بشئ
N'en dites rien à personne.	لا تخبروا أحدا بذلك

Etudier, apprendre — * فى المطالعة والتعلم *

Avez-vous étudié votre leçon ?	هل طالعتم درسكم
Je l'ai bien étudiée.	طالعته جيدا
N'avez-vous pas étudié votre leçon ?	أما طالعتم درسكم
Je ne l'ai pas étudiée.	ما طالعته
Avez-vous appris votre leçon ?	هل حفظتم درسكم
Je l'ai apprise.	حفظته
N'avez-vous pas appris votre leçon ?	أما حفظتم درسكم
Je ne l'ai pas encore apprise.	لم أحفظه الى الآن
Quand apprendrez-vous votre leçon ?	متى تحفظون درسكم
Je l'apprendrai demain.	سأحفظه غدا

Demander et répondre — * فى السؤال والجواب *

Voulez-vous acheter un livre ?	هل تريدون أن تشتروا كتابا
Je veux en acheter un.	أريد أن أشترى كتابا
Voulez-vous vendre votre livre ?	هل تريدون أن تبيعوا كتابكم

میکوید که منتظر شما میشود
شمارا چه کفت – چه کفت بشما
بمن کفت که بخانه اش بروم
بمن بکویید – بمن خبر بدهید
باو بکویید – اورا خبر بدهید
اورا چیزی مکویید – اورا خبر ندهید
اینرا بکس مکویید

✽ در مطالعه وآموختن ✽

آیا درستانرا مطالعه کردید
خوب مطالعه کردم
آیا درستانرا مطالعه نکردید
اورا مطالعه نکردم
آیا درستانرا حفظ کردید
اورا حفظ کردم
آیا درستانرا حفظ نکردید
تا حال حفظ نکرده ام
کی درستانرا حفظ میکنید
فردا حفظ میکنم

✽ در سؤال وجواب ✽

آیا کتابی خریدن میخواهید
یک کتاب خریدن میخواهم
آیا کتابترا فروختن میخواهید

سزی بکلیه جك دیور
سزه نه دیدی
قوناغنه کیده یم دیدی
بکا سویلیکز – خبر ویریکز
اکا سویلیکز
اکا برشی سویلیك – خبر ویرمیك
بونی کیمسه یه سویلمیکز

* مطالعه وتعلمه دائر *

درسکزی مطالعه ایتدیکزمی
ایو مطالعه ایتدم
درسکزی مطالعه ایتمدیکزمی
انی مطالعه ایتمدم
درسکزی ازبرلدیکزمی
انی ازبرلدم
درسکزی ازبرلدیکزمی
انی دها ازبرلمدم
نه وقت درسکزی ازبرلرسکز
یارین ازبرلرم – اکرنورم

* سؤال وجوابه دائر *

بر کتاب صاتون آلمق استرمیسکز
بر کتاب صاتون آلمق استرم
کتابکزی صاتمق استرمیسکز

أريد أن أبيعه	Je veux le vendre.
هل تريدون الذهاب الى السوق	Voulez-vous aller au marché ?
أريد أن أذهب اليه	Je veux y aller.
هل تريدون أن تقرؤا درسكم	Voulez-vous lire votre leçon ?
أريد أن أقرأه	Je veux la lire.
هل تريدون أن تكتبوا مكتوبا	Voulez-vous écrire une lettre ?
أريد أن أكتب مكتوبا	Je veux en écrire une.
هل تريدون أن تطالعوا درسكم	Voulez-vous étudier votre leçon ?
نريد أن نطالعه	Nous voulons l'étudier.
هل تريدون أن تسمعوا درسكم	Voulez-vous réciter votre leçon ?
نريد أن نسمعه	Nous voulons la réciter.
هل تريدون أن تخرجوا	Voulez-vous sortir ?
نريد أن نخرج	Nous voulons sortir
هل تريدون أن تدخلوا	Voulez-vous entrer ?
نريد أن ندخل	Nous voulons entrer.
هل تريدون أن تنزلوا	Voulez-vous descendre ?
نريد أن ننزل	Nous voulons descendre.
هل تريدون أن تصعدوا	Voulez-vous monter ?
نريد أن نصعد	Nous voulons monter.
أتريدون أن تركبوا حصانا	Voulez-vous monter à cheval ?
أريد أن أركب حصانا	Je veux monter à cheval.
هل تريدون التوجه ماشين	Voulez-vous aller à pied ?
أريد أتوجه ماشيا	Je veux aller à pied.

انرا فروختن میخواهم	انی صاتمق استرم
آیا به بازار رفتن میخواهید	چارشویه کیتمك استرمیسکز
میخواهم با آنجا بروم	چارشویه کیتمك استرم
آیا درستانرا خواندن میخواهید	درسکزی اوقومق استرمیسکز
خواندن میخواهم	اوقومق استرم
آیا میخواهید نامهٔ بنویسید	بر مکتوب یازمق استرمیسکز
میخواهم نامهٔ بنویسم	بر مکتوب یازمق استرم
آیا درستانرا مطالعه کردن میخواهید	درسکزی مطالعه ایتمك استرمیسکز
انرا مطالعه کردن میخواهیم	آنی مطالعه ایتمك استرز
آیا میخواهید که درستانرا بشنوانید	درسکزی دکلتمك استرمیسکز
میخواهیم که انرا بگوش برسانیم	انی دکلتمك استرز
آیا بیرون رفتن میخواهید	دیشاری چیقمق استرمیسکز
میخواهیم که بیرون برویم	چیقمق استرز
آیا باندرون رفتن میخواهید	ایچرو کیرمك استرمیسکز
میخواهیم داخل بشویم	کیرمك استرز
آیا به پایین آمدن میخواهید	اشاغی اینمك استرمیسکز
پایین شدن میخواهیم	اشاغی اینمك استرز
آیا به بالا رفتن میخواهید	یوقاری چیقمق استرمیسکز
به بالا رفتن میخواهیم	یوقاری چیقمق استرز
آیا سوار اسپ شدن میخواهید	آته بنمك استرمیسکز
میخواهم سوار اسپ بشوم	آته بنمك استرم
آیا پیاده رفتن میخواهید	پیان کیتمك استرمیسکز
پیاده رفتن میخواهم	پیان کیتمك استرم

هل ترغبون في اللعب	Voulez-vous jouer ?
نرغب في اللعب	Nous voulons jouer.
هل تريدون الرحيل	Voulez-vous partir ?
نريد الرحيل	Nous voulons partir.
هل ترغبون في البقاء	Voulez-vous rester ?
نرغب في البقاء	Nous voulons rester.
أتريدون أن تجلسوا	Voulez-vous vous asseoir ?
نريد أن نجلس	Nous voulons nous asseoir.
هل تريدون أن تبروا لي قلما	Voulez-vous me tailler une plume ?
أريد أن أبري لكم قلما	Je veux vous en tailler une.
هل تريدون أن تعيروني مطوتكم	Voulez-vous me prêter votre canif ?
أريد أن أعيركم اياها	Je veux vous le prêter.
هل تريدون أن تعطوني فرخ ورق	Voulez-vous me donner une feuille de papier ?
أريد أن أعطيكم فرخا	Je veux vous en donner une.
أما تريدون أن تغنوا	Ne voulez-vous pas chanter ?
لا أريد أن أغني	Je ne veux pas chanter.
أما تريدون التفسح	Ne voulez-vous pas vous promener ?
لا أريد أن أتفسح في هذا اليوم	Je ne veux pas me promener aujourd'hui.
ماذا تريدون أن تفعلوا	Que voulez-vous faire ?
أريد أن أقرا درسي	Je veux lire ma leçon.
هل حبيبك يريد أن يخرج	Votre ami veut-il sortir ?
يريد أن يخرج	Il veut sortir.

آیا خواهش بازی کردن دارید	اوینامغه رغبتکز وارمی
خواهش بازی داریم	اوینامغه رغبتمز وار
آیا میل رفتن دارید	کیتمککه مرامکز وارمی
میل رفتن داریم	کیتمککه مرامز وار
آیا خواهش ماندن دارید	قالمغه استککز وارمی
خواهش ماندن داریم	قالمغه استکمز واردر
آیا نشستن میخواهید	اوتورمق استرمیسکز
نشستن میخواهیم	اوتورمق استرز
آیا برای من یک قلم بریدن میخواهید	بنده کزه بر قلم کسمک استرمیسکز
برای شما یک قلم بریدن میخواهم	سزه بر قلم کسمک استرم
آیا قلمتراش را بعاریت بمن میدهید	چاقیکزی عاریته بکاو یرمک استرمیسکز
انرا بعاریت بشما دادن میخواهم	انی عاریته سزه ویرمک استرم
آیا یک طبق کاغذ بمن میدهید	بکا بر طبقه کاغذ ویرمک استرمیسکز
میخواهم بشما یک طبق کاغذ بدهم	سزه بر طبقه کاغذ ویرمک استرم
آیا آواز خواندن ــ مقام خواندن را نمیخواهید	ترکی چاغرمق استمزمیسکز
نمیخواهم آواز بخوانم	ترکی چاغرمق استمام
آیا بسیر رفتن نمیخواهید	سیر و تماشایه چیقمق استمزمیسکز
امروز بسیر رفتن نمیخواهم	بوکون سیره چیقمق استمام
چه میخواهید بکنید	نه یاپمق استرسکز
درسمرا میخواهم بخوانم	درسمی اوقومق استرم
آیا دوستتان بیرون رفتن میخواهد	دوستکز چیقمق استرمی
میخواهد بیرون رفتن	چیقمق استر

Locutions proverbiales.

La connaissance d'un homme est un trésor inépuisable.

* أقوال مثلية *

المعرفة كنز لا يفنى ـ ليس لسلطان العلم زوال * عن النبي صلى الله عليه وسلم العلماء ورثة الانبياء * ويقال العلم خير من المال لان العلم يحرسك وأنت تحرس المال والعلم حاكم والمال محكوم عليه والملوك حكام الناس والعلماء حكام على الملوك * يوم واحد للعالم خير من الحياة كلها للجاهل * قال النبي صلى الله عليه وسلم لا خير فيمن لم يكن عالما أو متعلما *

شعر

* العلم زين وتشريف لصاحبه * فاطلب هديت فنون العلم والادبا *
* كم سيد بطل آباؤه نجب * كانوا الرؤس فأمسى بعدهم ذنبا *
* ومقرف خامل الآباء ذي أدب * نال المعالى بالآداب والرتبا *
* العلم كنز وذخر لا فناء له * نعم القرين اذا ما صاحب صحبا *
* قد يجمع المال شخص ثم يحرمه * عما قليل فيلقى الذل والحربا *
* وجامع العلم مغبوط به أبدا * ولا يحاذر منه الفوت والسلبا *
* يا جامع العلم نعم الذخر تجمعه * لا تعدلن به دارا ولا ذهبا *

غيره

* العلم فيه جلالة ومهابة * والعلم أنفع من كنوز الجوهر *
* تفنى الكنوز على الزمان وصرفه * والعلم يبقى دائما فى الاعصر *

Le commerce des gens honorables procure l'honneur, celui des hommes méprisables attire le mépris.

شعر

من عاشر الاشراف عاش مشرفا *
* ومن عاشر الانذال عاش ذليلا

رجز

رقت للنفس شعار الجهل *
* فى صحبة الجاهل يا ذا العقل

(در ضروب امثال)

(لمؤلفه)

کنز لا یفنی بود علم وکمال ❋ پادشاه علم را نبود زوال

جاهل نادان ندارد اعتبار ❋ گر کند با جاه ومال افتخار

جاهل ار افتد ز کاخ جاه ومال ❋ حال او گردد تباه و پر ملال

علم وعرفان دولت پاینده است ❋ چشمهٔ فضل وهنر زاینده است

اهل دانش (هر کجا) در هر مکان ❋ قدر او بالاتر است از آسمان

غم نباید خورد ار اهل هنر ❋ کیسه اش خالی بود از سیم وزر

جسم او اکسیر وعقلش جوهر است ❋ سینه اش کان کمال وگوهر است

(لمؤلفه)

هر که با اشراف آمیزش کند یابد شرف ❋ ور کند با اهل دون الفت شود او نیز دون

(سعدی)

رقم بر خود بنادانی کشیدی ❋ که نادان را بصحبت برگزیدی

(ضروب امثاله دائر)

(ترجمه)

جاوید اندر دولت علم وکمال ❋ پادشاه علم ایچون یوقدر زوال

افتخار ایلرسه جاهل جاه ایله ❋ قالماز اما جاه دائم جاهله

جاهل معزول اولور می اعتبار ❋ اهل علمك قدری اولور برقرار

علم وعرفان دولت پاینده در ❋ چشمهٔ فضل وهنر زاینده در

قانده وارسه صدر عالی قدر اولور ❋ آسمان قدره روشن بدر اولور

غم دکلدر کیسه سی اولسه تهی ❋ عالم معنی‌نك اولدرچون شهی

کندی اولمش زرکبی کامل عیار ❋ جمله عالم ایلر آکه اعتبار

(لمؤلفه)

اهل شرفله الفت ایدنلر شرف بولور ❋ الچقلریله الفت ایدنلر دنی اولور

(مثنوی)

سن ایتدك جهلکی کویا که تصریح ❋ چو ایتدك صحبت نادانی ترجیح

أفادنى العالم بالنصيحه * بأن وصل جاهل فضيحه
ان كنت قطبا عدت كالحمار * أو جاهلا ذهلت كالاغمار

﴿شعر﴾

عن المرء لا تسال وسل عن قرينه * فكل قرين بالمقارن يقتدى

Dis-moi qui tu hantes, je te dirais qui tu es.

﴿لمؤلفه﴾

فلا تنظر الى أثواب شخص * ولو لبس الحرير القرد قرد

Un singe habillé de soie est toujours un singe.

لاسيف مثل الحق * ولا عون مثل الصدق * العدل استثمار دائم والجور استئصال منقطع

Il n'y a de meilleure arme que la justice, ni de meilleure aide que la franchise.

﴿شعر﴾

كل سلطان يرجو قوة ملكه * لا يعمل نحو الاذى فى سلكه
لازم للحاكم العدل لكى * يفرح العالم ولا يستدعى شى
ان تبع قصد المظالم ذا الملك * لا يجد نفعا بعسكر مذ سلك

طلب کردم ز دانایی یکی پند ❋ مرا گفتا که با نادان مپیوند
که گر دانای عصری خر بباشی ❋ وا گر نادانی ابله تر بباشی

(لمؤلفه)

مپرس از مرد پرس از همنشینش ❋ که نذیرا مقارن اقتدا بر همقرینش

(لمؤلفه)

منگر بلباس زرنگار نادان ❋ بوزینه بود حریر پوشد اربوزینه

(لمؤلفه)

نه همچو عدل بود سیف در نیام انام ❋ نه همچو صدق بود دستگیر در ایام

(پند عطار)

هر که را فر جهان داری بود ❋ میل او سوی کم ازاری بود
عدل باید پادشاهانرا وداد ❋ تا ز عدلش عالمی گردند شاد
گر کند آهنگ ظلمی پادشاه ❋ سود نکند مرورا خیل و سپاه

دیدم بر عاقله ایت با که بر پند * دیدی جاهللریله ایتمه پیوند
اکر علامه ایسك خر اولورسین * وا کر نادان ایسه‌ك بدتر اولورسین

(لمؤلفه)

کشیدن ایتمه سؤال همدم وقرینئ صور * اویار مقارن زیرا قرین وهمدمنه

(لمؤلفه)

زیب وزر نادانه نظر ایتمه که زیرا * میمون نه میموندر اکر کیسه حریر وخارا

(لمؤلفه)

نه عدل کبی سیف اولور جهانده نه ده * طوغریلك کبی سا که دستکیر ومعین

(ترجمه)

کیمده کیم فر جهانداری اوله * صنعتی آنك کم ازاری اوله
پادشاه اولدر که عدل وداد ایده * عالمی آباد خلقی شاد ایده
ظلمه کر آهنك ایدرسه پادشاه * فایده قیلمزا کا خیل وسپاه

تاج المرء التواضع ـ التواضع زيادة فى الشرف

La modestie rehausse le prix des belles qualités.

(شعر)

ان تكن تهوى التواضع ديدنا *
* كنت محبوب الخلائق ذا سنا

ألف صاحب ولا عدو واحد

Mille amis c'est peu, un ennemi c'est beaucoup.

(شعر)

كل من أعداؤه صارت كثير *
* يلتقى فى عينه كدرا حسير

ما يعرف الصديق * الا فى وقت الضيق

On ne connait les amis que dans l'adversité.

(شعر)

ليس الصديق الذى فى اليسر يطنب فى *
* شرح الوداد ويبدى حسن صحبته
ان الصديق الذى يعنو بأخذيد *
* للخل فى عجزه حسما لحيرته

لا راحة بدون تعب ولا ورد بدون شوك

Nul plaisir sans peine; point de roses sans épines.

(لمؤلفه)

تواضع دهد مرد را زیب وفر ❋
❋ تواضع بود مرد را تاج سر

(پند عطار)

گر تواضع پیشه گیری ای جوان ❋
❋ دوست دارندت همه خلق جهان

(سعدی)

دوستی را هزار دوست کم است ❋
❋ دشمنی را یکی بود بسیار

(پند عطار)

هرکرا بسیار باشد دشمنش ❋
❋ خیره گردد هردو چشم روشنش

(لمؤلفه)

روز سختی میشود جانا عیان ❋
❋ یار نیکو کیست و دوست مهربان

(سعدی)

دوست مشمار آنکه در نعمت زند ❋
❋ لاف یاری و برادر خواندگی

دوست آن باشد که گیرد دست دوست ❋
❋ در پریشان حالی و درماندگی

(لمؤلفه)

در دار دهر و گلشن دوران ای پسر ❋
❋ بی رنج نیست راحت و بیخار نیست گل

(لمؤلفه)

تواضع ویرر آدمه عز وشان *
* تواضع اولور تاج فرق شهان

(بیت)

کل تواضع پیشه قیل ای نوجوان *
* دوست اولسون دیر ایسك خلق جهان

دوست بیك ایسه آزدر دشمن بر ایسه چوقدر

(بیت)

هر کیمك کیم دشمنی بسیاردر *
* راحتی یوق دنیادن بیزاردر

(لمؤلفه)

قره کونده اولور سکا تحقیق *
* یار مشفق ایله رفیق صدیق

(ترجمه لمؤلفه)

دوست صایمه اولکه نعمتده ایده *
* عرض اخلاصیله ابراز وداد

دوست اولدر کیم قره کونده سنی *
* دستگیرلکله ایده مسرور وشاد

(لمؤلفه)

گلشن دهر ودخی دائرهٔ دورانده *
* گل دیکنسز اوله مز همده جفاسز راحت

اعمل خيرا وارمه فى البحر فان جهله السمك يعلمه الله

Faits le bien et jette-le à la mer; si les poissons l'ignorent, Dieu le saura.

النار ولا العار

L'honneur est plus précieux que la vie; mieux vaut le feu que la honte, – Plutôt le feu que le déshonneur.

شعر

كل من لم يحو قدرا ساميا * ليس حيا بل كئيب باليا *

الحساد يموتون والحسد لا يزول – قال عز وجل ومن شر حاسد اذا حسد – قال عليه السلام اعظم الذنوب عند الله الحسد والحاسد مضاد لنعمة الله خارج عن أمر الله تارك لعهد الله

شعر

ان ترد فى الكون انك لا تهم * لا تكن تحسد أحدا ولى نعم *

Les envieux mourront, mais jamais l'envie.

من لم يحسن الى نفسه لم يحسن الى غيره

Celui qui ne fait pas de bien a soi-même ne le fait pas aux autres.

فى العجلة الندامة وفى التأنى السلامة – من تأنى نال ما تمنى

شعر

وقل من جد فى أمر يحاوله * واستعمل الصبر الا فاز بالظفر *

Mieux vaut bonne attente que mauvaise hâte.

(المؤلفه)

نکویی کن بحر و یم بینداز ❊ اگر ماهی نداند داند ایزد

مرگ به از ننگ است ـ نابودن به از دامن آلودن ـ آب رواز جان شیرین عزیزتر است

(المؤلفه)

سوختن جسم وجان در آتش ❊ بهتر از زندگی ببدنامی

(المؤلفه)

نشود فوت حاسدان لکن ❊ حسد هرگز نمیشود زائل

(پند عطار)

تا نباشی در جهان اندوهگین ❊ از حسد در روزگار کس مبین

(المؤلفه)

کسی کو بنفس خودش خیر نیست ❊ ندارد همی خیر بر دیگری

در شتاب پشیمانی پیدا است و در آهستگی سلامت

(المؤلفه)

آهسته رو واصل شود سر منزل مقصود را ❊ سنگ ندامت میرسد بر پای مرد تیزرو

ایولك ایت دکزه آت بالق بلمزسه خالق بلور

موت ناموسسزلکدن اودر ـ انسانك دامن عفتی چرکاب رزالت بدناملکه آلوده اولمقدن ایسه اولمسی دها خیرلودر

(المؤلفه)

یانمق آتش ایچنده اولادر * نام بدله جهانده قالمقدن *

(المؤلفه)

فوت اولوردنیاده کیم مرد حسود * زائل اولمز دهرده لکن حسد *

(ترجمه)

کردیلرسك اولمامق اندوهکین * قاچ حسددن اولمه هرکز عیب بین *

(المؤلفه)

کندینه خیری اولمیان برشخص * اوله مز داخی دیکره خیری *

عجله نك صوکی ندامت وتأنینك صوکی سلامتدر

(بیت)

یتشور منزل مقصوده بنه آهسته کیدن * تیزرفتار اوله نك پاینه دامن طولاشور *

الحديد يكون دقه عند حميه ـ الفرص تمر مر السحاب *(شعر)*

قد يدرك المتأنى بعض حاجته *

* وقد يكون مع المستعجل الزلل

وربما فات قوما جل أمرهم *

* من التأنى وكان الحزم لو عجلوا

Il faut battre le chaud.

الليل حبلى تلد المنايا *(شعر)*

الليالى من الزمان حبالى *

* مثقلات يلدن كل عجيبه

La nuit porte conseil.

سلامة الانسان فى حفظ اللسان *(شعر)*

احفظ لسانك ان جلست بمجلس *

* وزن الكلام ولا تكن مهذارا

ما ان ندمت على السكوت مرة *

* لكن ندمت على الكلام مرارا

Il vaut mieux se taire que de parler mal à propos.

الحلم واللطف ينجزان الشغل أكثر من الشدة

Plus fait douceur que violence.

(شعر)

فلا لطف الشدة والخطب الخطير *

* فالسيف لا يقطع فى لين الحرير

باللطف واللين لدى عذب الكلام *

* تجر بالشعرة فيلا ذا اغتلام

آهن را ماداملکه گرم است باید کوفت

(لمؤلفه)

فوت فرصت نکند اهـل خرد ❋ ابر دوشش آید وزیرا کذرد

(لمؤلفه)

مخور بهر فردا تو غم ای جوان ❋ شب آبستن است از خداع زمان

سلامت انسان در نکه داشتن زبان است

(لمؤلفه)

حفظ لسان نما چو نشستی بمجلسی ❋ چون مرد هرزه کو تو مکو کفتهای خام

یک بار از سکوت پشیمان نکشتم ولیکن ❋ بسیار بار نادم کشتم من از کلام

(لمؤلفه)

حلم و نرمی را تو بنما ای پسر ❋ حلم بندد بیشتر کار از غضب

(سعدی)

لطافت کن انجا که بینی ستیز ❋ نبرد قز نرم را تیغ تیز

بشیرین زبانی و لطف و خوشی ❋ توانی که پیلی بمویی کشی

دمری قیزغن ایکن دوکه‌لیدر

(لمؤلفه)

فرصتی فوت ایلمه زیرا سحاب آسا کچر ❋ فرصتی فوت ایلمز دانشوران روزکار

(بیت)

آبستن صفا و کدردر لیـال هب ❋ کون طوغمدن مشیمهٔ شبدن نلر طوغر

انسانك سلامتی حفظ لسانده‌در

(لمؤلفه)

سوزك طارت یاوه کولکده بولنمه ❋ اکر عالمده استرسك سـلامت

سکوتدن اولمدم برکره نادم ❋ کلامدن کوردم اما چوق ندامت

(لمؤلفه)

حـلم و یمشاقلق جهـانده دائما ❋ حدت و شدتدن افزون ایش کورر

(ترجمه)

سن ملایم اول قچن کوردك عدو ایله ستیز ❋ کیم حریر نرمی کسمز اورسه‌لر شمشیر تیز

طاتلو دل ایله لطف ایدوب چون اوله سین شیرین سخن ❋ برقیـل ایله چکمکه قادر اولورسین فیلی سن

أهن درهمك ولا تهن نفسك ﴿شعر﴾
نهين درهمنا فى صون سوددنا *
* قد صان عرضاله من هان درهمه

Estimez votre personne, mais méprisez votre argent.

عند الامتحان يكرم المرء او يهان ﴿شعر﴾
كل من يدعى بما ليس فيه *
* كذبته شواهد الامتحان

A l'œuvre on connaît l'artisan.

يرى فى عين جيرانه تبنة ولا يرى فى عينه عمودا
﴿نظم﴾
من غفل عن عيبه فى ذى الديار *
* يتبع التفتيش عن عيب الجار

Il voit une paille dans l'œil de son prochain et il ne voit pas une poutre dans le sien.

من أبصر عيوب نفسه اشتغل عن عيب غيره
﴿شعر﴾
كل شخص ينظر العيب به *
* زاد جهدا روحه فى أدبه

Quiconque voit ses propres défauts ne s'occupe pas de ceux d'autrui.

له عيون أكبر من بطنه

Il a les yeux plus grands que le ventre.

الولد يرث صنعة أبيه ـ الولد على سر أبيه

Le fils hérite du métier de son père.

(لمؤلفه)

ایکه داری در جهان مجد و همی عقل سلیم ❋
❋ پاره ات ترذیل کن خود را مکن خوار و لئیم

(لمؤلفه)

مرد در امتحان شود معلوم ❋
❋ که اهانت شود و یا مکرم

در چشم همسایه پره کاهی را میبیند و در چشم خودش شاه تیر را نمی بیند

(پند عطار)

عیب خود ابله نبیند در جهان ❋
❋ باشد اندر جستن عیب کسان

هر که عیب خود را بیند بعیب دگران نمینگرد

(بیت)

نکته سنجی چیست عیب کس نفهمیدن که چیست ❋
❋ میکند فهمید کی تعلیم نادانی مرا

(لمؤلفه)

دیدهٔ اهل پر طمع سیر نمیشود مگر ❋
❋ از شکمش بزرگتر دو چشم حرص دارد او

(لمؤلفه)

مفتی دوران دهد فتوی بفرزند زمان ❋
❋ وارث سر پدر گردد پسر اندر جهان

(لمؤلفه)

وارایسه کرسنده عقل و فهم و فتر *
* اقچه کی ابله حقیر و کندیکی ایتمه رزیل

(لمؤلفه)

میدان امتحانده اولور (مهریا) عیان *
* اهل هنرله بی هنرک قدر وقیمتی

قومشوسنک کوزنده صمانی کورر کندینک کنده هرتکی کورمز

(بیت)

کندی عیبن کورمیوب اول بدکمان *
* غیریلر عیبنی کوزلر هر زمان

کندی عیبنی کورن بشقه سنک عیبنه باقماز

(بیت)

چشم انصاف کبی کامله میزان اولمز *
* کشی نقصانی بیلمک کبی عرفان اولمز

(بیت)

اهل طمعک کوزلری طویمز *
* قارننسدن بیوک کوزلری واردر

(لمؤلفه)

مفتی عصرو یرر فتوی جهان اولادینه *
* وارث اولور کیم اوغل باباسنک صنعتنه

عند البطون تضيع العقول	Ventre affamé n'a point d'oreilles.
الكلام واحد عند أهل الشرف	L'homme de mérite connait le mérite.
لكل مقام مقال	Toute parole à son temps et tout bon mot à sa place.
النجاة في الصدق ﴿شعر﴾ في الاستقامة عند مولاك الرضا * * ماضل سالك نهجها ربع الهدى	Par la droiture tu as été sauvé.
الجنس مع الجنس ـ ان الطيور على أشباهها تقع	Qui se ressemble, s'assemble.
جواب الاحمق السكوت ﴿شعر﴾ اذا نطق السفيه فلا تجبه * * فخير من اجابته السكوت	A sotte demande point de réponse.
بالصبر وطول الزمان يتوصل الى مراده الانسان	Avec du temps et de la patience on vient à bout de tout.
مادام الرأس موجودا لا ينقص له طربوش الذى شق الاشداق تكفل لها بالارزاق	Il ne manque pas de chapeaux à qui a bonne tête.
العارف تكفيه الاشارة	A bon entendeur demi mot.
لا تتلاقى الجبال مع بعضها بعض وانما الرجال يلاقى بعضهم بعضا	Les montagnes ne se recontrent pas, mais les hommes se rencontrent.
من حفر بئرا لاخيه فانه يقع فيه ـ من ينوى الشر يلتقيه	A qui mal veut, mal arrive.

شکم گرسنه گوش ندارد

قول مردان جان دارد

هر سخن وقتی و هر نکته مکانی دارد

براستی رستی (سعدی)

راستی موجب رضای خداست ❀

❀ کس ندیدم که گم شد از ره راست

(سعدی)

کبوتر با کبوتر باز با باز ❀

❀ کند همجنس با همجنس پرواز

(المؤلف)

نباشد نزد اهل عقل و دانش ❀

❀ به از خاموشی ابله را جوابی

بزمان و صبر دسترس بر همه چیز میشود

تا بود سر بهر او باشد کلاه

عارفانرا اشارهٔ کافیست

کوه بکوه نمیرسد آدم بآدم میرسد

هر که در حق برادر خود چاه کند اول خودش در او افتد

اجقمش بطنك قولاغی اولماز

اهل ناموسده سوز بردر

هر سوزك وقتی وار و هر نکته نك یری

(بیت)

اولور الله راضی طوغری قولدن *

* کم اولمش کورمدم بن طوغری یولدن

(بیت)

باغده (هر قوش مانندیله اوچار) اماچه سود *

* دلبر طوطی مذش زاغ ایله الفت کوسترر

(مصرع)

سکوت ایتمك کبی نادانه عالمده جواب اولماز

زمان و صبر ایله هر شیئه دسترس اولنور

کله صاغ اولنجه دنیاده کلاه اکسك دکل

عارف اولنه یارم کلمه کافیدر

طاغ طاغه قاوشمز انسان انسانه قاوشور

الاجون قیو قازان الـّ ابتدا کندی دوشر

حسن الذكر والثنا خير من الغنا

Bonne renommée vaut mieux que ceinture dorée.

﴿شعر﴾

ان حسن الاسم يخلف صاحبه *
* ان يمت فالاسم حى ناسبه

من نقل اليك فقد نقل عنك ﴿شعر﴾

وجميع من عاب السوى لك خائن *
* يبدى عيوبك للسوى ان غابا

Celui qui fait des rapports sur le compte des autres, fait aux autres des rapports sur son compte.

الحساب بالمثقال والمحبة بالقنطار

Les bons comptes font les bons amis.

نحن فى التفكير والله فى التقدير

L'homme propose et Dieu dispose.

الماء ينقر الصخرة الصما برشحة قطرة قطرة

Goutte à goutte l'eau perce la pierre.

رأس الحكمة مخافة الله

La crainte de Dieu est le principe de la sagesse.

العلم فى الصغر كالنقر فى الحجر — التعليم فى الصغر كالنقش على الحجر

Ce qu'on apprend jeune se grave dans la mémoire

لم يضع من مالك ما علمك

L'argent que vous coûte une leçon n'est pas de l'argent perdu.

السكوت اقرار

Qui ne dit mot consent.

القناعة كنز لا يفنى — قال الله تعالى فلنحيينه حياة طيبة هى القناعة ﴿شعر﴾

Contentement passe richesse.

ان كان لا يغنيك ما يكفيك *
* فكل ما فى الارض لا يغنيك

مجد التاجر فى كيسه ومجد العالم فى كراريسه

La gloire du négociant est dans sa bourse, celle du savant dans ses cahiers.

نام نیکو از توانگری بهتر است

(لمؤلفه)

هر که ارد سخن غیر بتو ❀

❀ برد از تو بد گر نیز سخن

(سعدی)

هر که عیب دگران پیش تو آورد و شمرد ❀

❀ بی گمان عیب تو پیش دگران خواهد برد

یاری یاریست حساب حساب

زما تدبیر از یزدان تقدیر

قطرهٔ آب چکیده چکیده سنگ سخت را سوراخ میکند

(لمؤلفه)

از خداوند ازل دائم بترس ❀

❀ رأس حکمت از خدا ترسیدن است

اموختن علم در بچه گی چون نقش بر سنگ باقی میماند

پولی که برای اموختن علم و معرفت صرف شود بضایع نمیرود

سکوت از اقرار است

قناعت را تو گنج جاودان دان (سعدی)

ای قناعت توانگرم گردان ❀

❀ که ورای تو هیچ نعمت نیست

شرف تاجر در کیسه اش است و شرف عالم در کتابش

ذکر جمیل ایله یاد اولنمق غنادن دها اولادر

الك عیبنی سویلین سنك کنی ده سویلر

(بیت)

اللرك عیبنی هر کم سکا بر بر کتورر *

* شبهه سز غیره سنك عیبکی داخی کوترر

دوستلق قنطارله آلش ویرش مثقال ایله

بزدن تدبیر جناب رب قدیردن تقدیر

صو دامله یه دامله یه قتی طاشی دلر

(لمؤلفه)

هر زمان ایله خوف اللهدن *

* رأس حکمت مخافة اللهدر

چوجقلقده تحصیل اولنان علم طاشده اولان نقش کبی باقی قالور

علم و معرفت اوکرنمك ایچون صرف اولنان اقچه ضایع اولمز

سکوت اقراردندر

قناعت توکنمز خزینه‌در (بیت)

جیفهٔ دنیا دکل کرکس کبی مطلوبمز *

* بر بلولك عنقالرز قاف قناعت بکلرز

تاجرك مجد و شرفی کیسه سنده در و عالمك شرفی کتابنده

ظن العاقل خير من يقين الجاهل	La conjecture d'un sage vaut mieux que la certitude d'un fou.
الحق يعلو ولا يعلى عليه	La raison du plus fort est toujours la meilleure.
الحق مرّ	Toute vérité n'est pas bonne à dire; la vérité est amère.
الردى ردى كلما جلوته صدى	A laver la tête d'un âne (ou d'un tigre) on perd sa lessive.
﴿شعر﴾	
اذا كان أصل الجوهر الصفو قابلا *	
* يؤثر فيه حسن تربية الصقل	
واما حديد ذاب من خبث الصدا *	
* فهذا محال الصقل فى مدرك العقل	
من زرع المعروف حصد الشكر	Celui qui sème de bienfaits recolte.
بيض اليوم أحسن من دجاجة الغدا	L'œuf d'aujourd, hui vaut mieux que la poule de demain.
الحياء أفضل من المال	Ma peau est plus proche de moi que ma chemise.
الحيل تعود على فاعلها	La tricherie revient à son maître.
يجر ابليس فى ذنبه	Il tire le diable par la queue.
الحصان الهدية لا ينظر للجامه	A cheval donné on ne regarde pas à la bride.
المحتال لا يقدر يعمل الحيلة مع ذى الحيل	Fin contre fin ne fait pas bonne doublure.
لم يكن متكبرا أكثر من اغتنى بعد الفقر	Il n'y a rien qui soit plus orgueilleux qu'un riche qui a été pauvre.

(لمؤلفه)

ظن وشک اهل عقل وعرفان ❋
❋ بهتر بود از یقین نادان

حق دائما عالیست

حرف حق تلخست

(سعدی)

ز بد اصل نیکی مدارید امید ❋
❋ که زنگی بشستن نگردد سفید

(وله)

چون بود اصل گوهری قابل ❋
❋ تربیت را درو اثر باشد
هیچ صیقل نکو نداند کرد ❋
❋ آهنی را که بدگهر باشد

هرکسی آن درود عاقبت کار که کشت

تخم مرغ امروز بهتراست از ماکیان فردا

زندگانی از مال وملک بهتراست

حیلهٔ حیله باز راجع بخود شود

عزازیل را از دشمن میکشد

اسبی که پیشکش باشد بلکامش نظر نمیشود

حیله باز حیله باز را بازی نتواند داد

از گدایی توانگر شده متکبرتر نیست

عاقلك ظن وشبهه سی جاهلك یقیننندن اولادر

اقوانك ادعاسی دائما اعلادر

حق سوز اجیدر

قاره یو مقله اغارماز اصلا

❋قطعه❋

قابل فیض اولورسه برجوهر *
* تربیت ایتسه اولور انده اثر
ایلمز هیچ بر جلا تاثیر *
* دمورك اصلی اولسه بدگوهر

نه اکرسك آنی بیچرسن

بو کونکی یومورطه یارنکی طاوقدن ایودر

حیات مالدن دها ایودر

دوباره جیلق صاحبنه عائد اولور

شیطانی قویروغندن چکر

بخشش اولان آتك دیزکیننه باقلماز

حیله کار حیله کاره اویوجه ایکی یوزلیلك ایده مز

دلنجی ایکن زنکینلنمش اولاندن زیاده متکبر یوقدر

كل شئ له دواء الا الموت	Il y a reméde à tout, hors à la mort.
من يأكل وز السلطان يرجع ريشه ولو بعد مائة عام	Qui mange l'oie du roi cent ans après en rend les plumes.
عند العطاء أحباب وعند الطلب أعداء	Amis au prêter, ennemis au rendre.
الفحام يقول كل الناس فى بيته أمير	Chacun est maître chez soi, dit le charbonnier.
من يجرى خلف أرنبين لا يمسك الا واحد منها	Qui poursuit deux lievres à la fois n'en prend aucun.
نبح الكلاب لا يضر بالسحاب ـ بالقمر	Aboyer après la lune.

﴿شعر﴾

تريد العلم ثم تنام ليلا * ينقضى العمر فى طلب المحال	C'est au prix de longues veilles qu'on acquiert la gloire.

﴿فى أصحاب المناصب الجليله﴾ — *Dignités.*

الملك ـ السلطان	Empereur.
أمير ـ خديو * ابن الملك	Roi, Prince.
ملك ابن ملك	Roi héréditaire.
ملك مطلق	Roi absolu.
ملك مقيد ـ حكمدار أو والى	Roi constitutionnel; Vice-roi.
الصدر الاعظم * وهو الوزير المفوض النائب عن الحضرة السلطانية وجميع الوزراء التابعين له	Grand-vizir.

جز از مرگ هر درد دارد دوا

هر که قاز پادشاه بخورد بعد از صد سال پرپایشرا پس باید داد

در وقت عطا دوست است ودر هنگام طلب دشمن

زکال فروش گوید هر کس در خانهٔ خود آقا است

هر که در پی دو خرگوش دود یکش را نمیگیرد

(لمؤلفه)

گر کند نادان دانا را هماره قدح وذم ❋
❋ ناید از لاییدن سگ ماه تابانرا زیان

(لمؤلفه)

علم را هر که طلب کرده وخواید همه شب ❋
❋ عمر ضایع کند او در طلب امر محال

(در بیان اصحاب جاه ومراتب)

شه ـ شاه ـ پادشاه ـ شهریار

داور ـ نواب ❋ شاه زاده

حکمرانی را گویند که جد بجد حکمدار باشد

حکمران مستقل

حکومت مقید ❋ حکمداری را گویند که بحکومت دگر تابع باشد

وزیر کل ـ صدر اعظم ❋ وکیل مفوض ونائب پادشاه است وهمهٔ وزرا تابع او یند

اجلدن بشقه هر شیئك علاجی وار

پادشاهك قازینی ین یوز یلدن صکره تویلرینی کیرو ویرر

عطا وقتنده دوستدر وطلب وقتنده دشمن

کورجی سویلر هرکس کندی خانه سنده آغادر

ایکی طاوشانی بردن قوغه لیان هیچ بریسنی طوته مز

(لمؤلفه)

ماه منیره قارشو طوروب عوعوا یتسه کلب ❋
❋ کلمز ضیاء ماهه بکم ذره جه خلل

(لمؤلفه)

عمرنی ضایع ایدر امر محال ایچون اوار ❋
❋ طالب علم اولوبده کیجه لرا ویقوا ویر

(اصحاب مناصب ومراتب جلیله یه دائر)

خنکار ـ پادشاه ـ سلطان

خدیو ❋ پادشاه زاده

اباعن جد حکمران اولان برقرال

صورت مطلقه ایله حکومت ایدن برقرال

حکومت مقیده ـ حکومت مشروطه صاحبی برقرال

صدر اعظم ❋ پادشاهك وکیل مفوض ومطلقی اولوب جمله وزرا کا تابعدر

وزير الخارجيه * وظيفته النظر في جميع المصالح والامور السياسية الجارية بين دولته وبين الدول الاجنبية	Ministre des Affaires Étrangères.
وزير الداخليه * وظيفته ادارة الداخلية وتعيين مأمور الملكيه بمقتضى الارادة السلطانيه الى الولايات	Ministre de l'Intérieur.
وزير الماليه * وظيفته النظر في خزينة أموال الحكومة وبمعرفته صرف المعاشات والمرتبات العسكريه والملكيه وغيرها	Ministre des Finances.
ناظر المعارف العموميه * مأموريته ادارة المكاتب والمدارس والتأمل من الكتب والرسائل والمنع من اشهار وطبع ما اشتمل على شيء ينافي الديانة ومكارم الاخلاق وأما في مصر فان المنع من اشهار ذلك منوط بنظارة الداخليه	Ministre de l'Instruction publipue.
ناظر الاوقاف * نظارته على أوقاف خيريه وأهليه وحل المشكلات بين أرباب الاستحقاق على حسب شروط الواقف الخيرى كالوقف على المساجد والعلماء والفقراء والاهلى على الذريه	Ministre des Wakfs.
مامور الضبطيه * مأموريته أمنية البلد من السارقين والمتشاجرين وأهل الفتن والفساد واللصوص وقطاع الطريق ونحوهم	Préfet de Police.

وزیرامور خارجیه * نظارت کند بر جمله امور سیاسی ومصالح که میان دول اجنبیه ودولت متبوعهٔ خود جریان نماید

داخلیه ناظری * بمصالح داخلیه نظارت کند ونیز باقتضای امر وارادهٔ پادشاه مأمورین ملکیه را بولایتها تعیین نماید

مستوفی الممالک * خزینهٔ حکومت را نظارت نماید ومواجبات ومرتبات سرباز وماهیهٔ مأمورین ملکیه وغیره بمعرفت او صرف خواهد شد

وزیر علوم * مأمور است باداره مدارس ودبستانها ونیز نظارت کند بکتب ورسائل واگر منافی دیانت ومضر اخلاق چیزی را شامل بود اورا از چاپ وانتشار منع مینماید لکن چه این امر منع وچه رخصت چاپ نمودن در مصر عائد بنظارت داخلیه است

وزیر اوقاف * مأمور است باداره اوقاف خیری واهلی ونیز میان ارباب استحقاق مشکلاتی که واقع کردد بنا بشروط واقف حل وتسویه مینماید * وقف خیری آنستکه بمساجد وعلما ومساکن وفقرا شده باشد وقف اهلی بذریت

کلانتر * مأمور است بمحافظه ووقایه کردن مملکت را از دزد وراهزن واهالی را از شورش وشر وفتنه وفساد

خارجیه ناظری * دولت متبوعه سیله دول اجنبیه میاننده جریان ایدن جملهٔ مصالح وامور سیاسیه یه نظارت ایدر

داخلیه ناظری * داخلیه نك اداره سنه وارادهٔ پادشاهی اقتضاسنجه مأمورین ملکیه نك ولایته نصب وتعیننه نظارت ایدر

مالیه ناظری * خزینهٔ حکومت وعسکری وملکی مأمورینك معاشات ومرتباتیله مصارفات سائره یه نظارت ایدر

معارف ناظری * مکتبلرك اداره سنه ویرده هرنوع کتب ورسائله باقوب دیانته منافی ومکارم اخلاقه مضر آنده برشیئ کوررسه نشر وطبعنی منع ایلمکله مأموردر فقط اشبو منع ماده سی ویاخود رخصت طبعی مصرده داخلیه نظارتنه عائد در

اوقاف ناظری * خیریه واهلیه وقفلره نظارت ایدوب ارباب استحقاق میاننده برمشکلات وقوعنده واقفك شروطی موجبنجه حل وتسویه ایدر وقف خیری شودرکه مساجد شریف وعلمایه ومساکین وفقرایه ووقف اهلی دخی یالکز اولاد واقربایه وقف اولاندر

ضبطیه ناظری * مملکتی سارق واهل فساد وفتن واشراردن وقایه ومحافظه ایتمکله ماموردر

Directeur des Douanes.	ناظر أو أمين الكمرك * وظيفته أخذ عوايد على البضاعة التجارية التى تصدر من ... وترد الى البلاد الداخلية والخارجية
Ministère des travaux publics.	ناظر الامور النافعة أو الاشغال العمومية * مأموريته النظر فى عمل الطرقات والقناطر ونحوها من الابنية العمومية
Ambassadeur.	سفير كبير * رسول من ملك الى آخر
Consul. Consul général.	قنصل * قنصل جنرال
Vice-consul.	وكيل القنصل
Attaché àl'ambassade.	كاتب المعية السفاره
Interprète de l'ambassade.	ترجمان السفارة
Introducteur des ambassadeurs.	تشريفاتى الخارجيه
Grand-Maître des cérémonies.	سر تشريفاتى

Dignitaires Militaires.	﴿فى ضباط العسكريه﴾
Ministre de la Guerre.	أمير الجيش أو رئيس الجيش * تحت أمره وقومانداتيته جميع العساكر السلطانيه وادارتهم
Maréchal.	مشير الاوردو * وهو يحكم على ٣٠٠٠٠ نفرا
Général de division.	فريق
Général de brigade.	أميرلوا * ٤٠٠٠ 〃
Colonel.	أميرالاى * ٢٠٠٠ 〃
Chef de bataillon.	بيكباشى * ٠١٠٠ 〃

Persian	Ottoman Turkish
امین گمرک * مأموراست باخذ کردن رسوم از متاع وکالای تجاری که از ممالک اجنبی وداخلی وارد شود	رسومات — گمرک ناظری * ممالک اجنبیه وداخلیه‌دن ورود ایدن متاع واقمشه‌دن رسم آلمغه مأموردر
ناظم الملک * مأموراست بساختن راهها و پل وعموم بناهایی که اعمال میشود	نافعه ناظری * عموم یوللرک تسویه سنه وکوپری وابنیه‌لرک اعمالنه نظارت ایدر
فرستادهٔ بزرگ * مأموریستکه از جانب پادشاهی بپادشاه دگر فرستاده باشد	بیوک ایلچی * بر دولتدن آخر بر دولته ارسال اولنان مأمور
کارپرداز * کارپرداز اول	شهبندر * باش شهبندر
وکیل کارپرداز	شهبندر وکیلی
کاتب معیت سفارت	سفارت معیت کاتبی
ترجمان سفارت	سفارت ترجمانی
تشریفات خارجیه	خارجیه تشریفاتجیسی
ایش اغاسی باشی — سرتشریفات	باش تشریفاتجی

(در بیان سرکردهای سرباز)	(ضابطان عسکریه دائر)
سپهسالار * همه سرباز شاه تابع امر وحکم اوست و بجملهٔ ادارهٔ ایشان نظارت نماید	سرعسکر * جمله عساکر شاهانه زیر قومانده سنده بولنوب هر بر اداره‌لرینه نظارت ایدر
امیر تومان بر ٣٠٠٠٠ نفر حکم نماید	اوردو مشیری ٣٠٠٠٠ نفره قومانده ایدر
میر پنج	فریق
سرتیپ اول بر ٤٠٠٠ "	لوا ٤٠٠٠ "
سرتیپ دوم بر ٢٠٠٠ "	میرالای ٢٠٠٠ "
سرهنگ بر ١٠٠٠ "	بیک باشی ١٠٠٠ "

Français	العربية
Un capitaine	يوزباشى * وهو يحكم على ١٠٠ نفرا
Un sergent-major.	باشجاويش
Un lieutenant.	ملازم

Conseils. — في المجالس

Français	العربية
Conseil privé des Ministres.	مجلس الوكلاء أو المجلس الخصوصى * وهو مركب من شيخ الاسلام وسائر الوزراء وبعض أعيان المتوظفين تحت رياسة الصدر فاذا عرضت نازلة مهمة فللصدر عقد هذا المجلس تعرض من جميع النوازل السياسية المهمة
Parlement ou Sénat	بارلمنتو ـ مجلس المبعوثان ـ مجلس نواب الامه وهو مركب من الذوات المنتخبين من طرف الملة وفى ممالك الاجنبية يجتمع هذا المجلس مرة فى كل سنة ويستمر خمسة أو ستة شهور وتنشر مذاكراتهم كل يوم بواسطة الجرايد
Conseil de la Justice	مجلس العدليه * وهو مركب من أكابر المتوظفين وأعيان المملكة وينقسم على ثلاثة أقسام * فمأمورية القسم الاول النظر فى الامور الملكية السياسية * والقسم الثانى تهذيب القوانين وشرح مشكلاتها * والقسم الثالث التأمل والحكم فيما يحدث من الجنايات ونحوها

سلطان بر ۱۰۰ نفر حکم نماید

یاور اول

وکیل باشی

(در مجالس)

مجلس وکلا ✿ مرکب بود از شیخ الاسلام و وزرا و بعض ذوات کرام از اصحاب مواجب و در زیر ریاست صدر اعظم منعقد شود و هر گاه مصلحتی مهم بصدر اعظم روی بدهد این انجمن را عقد نماید و جمله امر مهم سیاست را باین مجلس حواله کند

پارلمنتو ـ مجلس ملت ✿ مجتمع است از ذواتی که از جانب ملت منتخب شده و در ممالک اجنبیه این مجلس هر سال منعقد گردد و پنج شش ماه دوام نماید و درین مدت جملهٔ مصالح دولت و ملت را در موقع بحث و مذاکره درآورند و هر روز مذاکرهٔ که جریان نماید بواسطهٔ روزنامها نشر و اعلان کنند

مجلس دیوانخانهٔ عدلیه ✿ مرکب از مأمورین کرام و اعیان مملکت است و به سه قسم منقسم است (نخستین قسم) بامور سیاست ملکیه و (قسم دوم) بتنظیم و ترتیب قوانین نو و حل مشکلاتش و (قسم سوم) بجنایات و مانند این هر دعوایی که صادر شود نظر نموده حکم نماید

یوزباشی ۱۰۰ نفره قوماندە ایدر

باش چاوش

ملازم

﴿مجلسلره دائر﴾

مجلس خاص وکلا * صدر اعظمك تحت ریاستنده اوله رق شیخ الاسلام وسائر وزرا ایله اصحاب وظائفدن بعض ذواتدن مرکب اولوب صدر اعظمه مهم بر مصلحت ظهورنده بو مجلسی عقد ایلر و جمله امور مهمهٔ سیاسیه یی بو مجلسه حواله ایدر

ملت مجلسی * ملت طرفندن منتخب ذواتدن مرکبدر ممالك اجنبیه ده هر سنه بو مجلس کشاد اولنور و بش التی ماه دوام ایدوب حکومت و ملتك جملهٔ مصالحنی موقع مذاکره یه وضعله مدت ختامنه دکین جریان ایدن مذاکرات یومیه جریده لر واسطه سیله نشر و اعلان قلنور

مجلس احکام عدلیه * مأمورین کرام و اعیان مملکتدن مرکب اولوب اوچ قسمه منقسمدر ﴿قسم اول﴾ ملکیه یه متعلق امور سیاسته ﴿قسم ثانی﴾ قوانین جدیده نك تنظیم و ترتیبیله مشکلاتنك حلنه ﴿قسم ثالث﴾ واقع اولان جنایاته و بونکا مماثل دعوالره باقوب حکم ایدر

Conseil sanitaire	مجلس الصحة * وهو مركب من الاطباء للنظر في صحة العموم

Tribunaux
في المحاكم

Cour religieuse Musulmane.	المحكمة الشرعيه
» Ecclésiastique.	المحكمة الروحانية أو الرهبانية
Tribunal de Première Instance.	محكمة الدرجة الاولى أو الابتدائيه
Cour d'Appel.	محكمة الاستئناف أو ديوان الاستئناف
Tribunal de Deuxième Instance.	مجلس تمييز الحقوق
» Civil.	المحكمة النظاميه أو القانونيه
Cour d'Assises.	محكمة الجنايات
» Criminelle.	المحكمة الجزائيه
» Militaire.	ديوان المحاكمات العسكريه

Adresse et titre pour un Empereur, un Gouverneur, et pour toutes les personnes de dignités.

في العنوان والالقاب الى السلطان واصحاب المناصب الجليله مع بعض التعبيرات

A un Souverain.

الى ملك

Adresse : A Sa Majesté l'Empereur (ou Roi) de.

العنوان واللقب * مولانا ذو الشوكة والعظمة السلطان الاعظم * والخاقان الافخم * أجل الخواقين العظام * وقطب فلك السلاطين الكرام * ذو المفاخر التي شهر بفضلها الخاص و العام * والمآثر التي ترتفع على الثريا وتكاثر الغمام * اسكندر الاوان * وباسط بساط الامن والامان *

دیوان اطباء * مرکب از مأمورین حکما است و بحفظ صحت عموم اهالی را نظارت نماید

(در بیان محکمها)

محکمهٔ شرعی

محکمهٔ روحانی

محکمهٔ درجهٔ اول

دیوان استیناف

محکمهٔ تمیز حقوق

محکمهٔ قانون ونظام

محکمهٔ جنایات

محکمهٔ جزائیه

دیوان محاکمات سرباز

(در بیان عنوان والقاب وبعض تعبیرات)
(که بپادشاه وارباب مراتب وجاه نوشته میشود)

(بپادشاه)

عنوان ولقب * باعلیحضرت کیوان رفعت خورشید رایت * شمس فلک تاجداری * مهر افق شهریاری * برازندهٔ دیهیم صاحب کلاهی * شقه طراز لوازم شاهنشاهی * پادشاه عالم پناه * دارا درگاه ...

مجلس صحیه * مأمورین اطبادن مرکبدر عموم اهالینک حفظ صحتنه نظارت ایدر

(محکمه‌لره دائر)

محکمهٔ شرعیه

محکمهٔ روحانیه

محکمهٔ ابتدائیه

محکمهٔ استیناف

مجلس تمیز حقوق

محکمهٔ نظامیه

محکمهٔ جنایات ـ مجلس جنایات

محکمهٔ جزائیه

دیوان محاکمات عسکریه

(پادشاه واصحاب مناصب ومراتب جلیله‌یه یازیله‌جق عنوان والقابله بعض تعبیراته دائر)

(پادشاهه)

عنوان * مهر ضیا گستر فلک جهانبانی * مطلع فلق الصبح شهامت سلطانی * حرز الامانیٔ ارباب آمال * سبع المثانیٔ کتاب جاه وجلال * سبب آسایش عالم * وباعث افتخار کافهٔ امم * بدر منیر آسمان دولت * وغرهٔ غرای اوج سلطنت * ولی النعم عالم * وشهنشاه سلیمان حشم ...

غيره * السلطان الاعظم * والخاقان الافخم *
ناشر لواء العدل على رؤس الامم *
وضام تهليل السيف على صرير القلم *
وعاقد ألوية فنون العلم والفضل *
وشاهر بوارق سيوف الحلم والعدل *
المالك لرق العليا * وفخر ملوك بنى
الدنيا * معدن العدل والفضل واليمن
والامان * الممتثل قوله تعالى ان
الله يأمر بالعدل والاحسان *

الخاتمة * انى بكل احترام وجزيل العبودية *
يا مولانا ذو العظمة الملوكية جلالتكم ذات الشوكة
أذل العباد الطايع الامين
فلان

Titre: Sire,

Conclusion: Je suis avec le plus profond respect.

Sire, de Votre Majesté, le très humble, très obéissant, et très fidèle sujet. *N. N.*

الى الوزير الاعظم

A Son Altesse le grand Vizir d'État.

العنوان * الوزير الاعظم * والمشير الافخم *
والدستور الاكرم * ومدبر أمور جمهور
الامم * الجامع مرتبتى العلم والعلم
* والحائز فضلتى السيف والقلم *
سيد الوزراء الافاضل * جامع اسباب
الحلم والفضائل * طراز المملكة
الملكيه * سيف الدولة السلطانيه *
ولسان صولة الخاقانيه * مؤسس
قواعد الاقبال برأيه الصائب *
ومشيد اركان الصولة والاجلال بفكره
الثاقب * صاحب العز والاجلال *
ساحب الاذيال والاقبال *

Adresse et Titre: A Son altesse le Grand-Vizir.

درصورت دیگر ✿ اعلیحضرت گردون حشمت قدر قدرت
زهرهٔ چرخ سلطنت وکامکاری ✿ ودرهٔ
درج عظمت وشهریاری ✿ خسرواعظم
✿ خدیوانجم حشم ✿ جمشیدجاه ✿ داراب
دستگاه ✿ وارث تاج وتخت ....
شاهنشاه اعظم بالاستقلال کل ممالک ..

خاتمه ✿ بحضور اقدس اعلیحضرت شاهنشاه عالمپناه
معروض میشود ✿ ویا بآستان فلک پاسبان
اعلیحضرت پادشاه قدر قدرت تقدیم نماید

کمترین چاکرفرمانبردار

فلان

(بوزیرکل)

عنوان والقب ✿ جناب جلالت ونبالت نصابا ✿ مجدت
وفخامت انتسابا ✿ کفایت وکفالت مآبا ✿
مسندنشین ایوان وزارت کبری ✿ وبالاگزین
محفل صدارت عظمی ✿ مشید ارکان دولة
العلیة . ومهد بساط السلطنة السلطانیة ✿
برازنده وسادهٔ علیای دولت واقبال ✿
فرازندهٔ لوای سپهراعتلای سعادت واجلال
پادشاهی ✿ ارسطورای دانش پذیر ✿
ومشیرمشتری تدبیر ✿ آفتاب نظیر ✿
وزیراعظم ✿ ودستورمکرم ...

لقب * شوکتلو مهابتلو قدرتلو کرامتلو عظمتلو
پادشاهمز افندمز حضرتلری

خاتمه * مبارك ومحترم خاکپای مکارم احتوای
شاهانه - خاکپای اعلیبخشای شهنشاهی
- خاکپای اعلروای خلافتپناهی -
خاکپای معدلتنمای شهریاریلرینه *
(یاخود) ملجاء وپناه عالمیان اولان سدهٔ
سنیهٔ (ویا) عتبهٔ کواکب کوکبه
وسدهٔ سنیهٔ سماءمرتبهٔ حضرت شاهانه یه
کمال تضرع وابتهال ایله تقدیم عرضحال
چاکری یه اجتسارقلندی اولبابده
وهرحالده امر وفرمان پادشاه عالمپناه
افندمزکدر چاکر کمینه لری

فلان

(صدراعظمه)

عنوان * وزیرمعالیسمیر ارسطوتدبیر * رونق
افزای مسندوزارت کبری * وپیرایه
بخشای مقام جلیل صدارت عظمی *
موشکاف غوامض امور * ومدار
انحلال معضلات جمهور * مشید
ارکان دولت قوی شوکت ابدمدت *
وتنظیم وتنسیق سازمصالح ملك وملت *
وزیراعظم ومفخم ...

اللقب * حضرة دولتلو نخامتلو الوزير المكرم والمعظم	Son altesse le Grand-Vizir
الخاتمه * أتشرف بأن أكون بجزيل الاحترام مولاى الوزير المعظم والمفخم ... لدولتكم (الخ)	Conclusion: J'ai l'honneur d'être avec une respectueuse considération etc.
الى وزير المعارف	*Au Ministre de l'instruction publiqeu.*
العنوان * الى ذى الدولة الوزير ... الافخم ناظر المعارف العموميه	Adresse: A Son Excellence, le Ministre de l'instruction publique
لقب * حضرة ذى الدولة الوزير الافخم	Titre: Monseigneur le Ministre.
الخاتمه * أتشرف بان أكون بجزيل الاحترام ... مولاى الوزير الافخم ... لدولتكم (الخ)	Conclusion: J'ai l'honneur d'être avec une respectueuse considération, Monsieur le Ministre, de Votre Excellence etc.
الى والى	*A un Gouverneur*
العنوان * الى ذى الدولة سيدى ... الافخم والى ولاية ...	Adresse: A Son Excellence Monsieur. le Gouverneur de.
اللقب * سيدى ذو الدولة الوالى الافخم	Titre: Monsieur le Gouverneur.
الخاتمه * (كما رأيت قبله)	Conclusion: Veuillez agréer etc.

در صورت دیکر ✿ حضرت از سطو فطرت ✿ والا منزلت ✿ جلالتمآب ✿ فخامت نصاب ✿ وزیر اعظم .. ادام الله جلاله را بعد از . . .

خاتمه ✿ بنظر فیض منظر جناب جلالت وفخامت نصاب وزیر کل شرف افتخار پذیرد — بحضور جناب جلالتمآب فخامت نصاب مشرف کردد (الخ)

لقب * دولتلو فخامتلو حضرتلری

خاتمه * حضور معالی موفور حضرت صدر اعظمی * حضور معالی نشور حضرت صدراتپناهیلرینه عرض وتقدیم * خاکپای وکالتپناهیلرینه تقدیم عریضهٔ چاکری یه ابتدار قلندی اولیابده (الخ)

❁(به وزیر علوم)❁

عنوان ✿ بجناب مستطاب جلالتمآب اجل اکرم . . وزیر علوم عمومی

لقب ✿ جناب مستطاب جلالتمآب فخامت نصاب سعادت اکتساب اجل اکرم افخم . . .

خاتمه ✿ بخدمت ذی سعادت ✿ (ویا) بنظر معارف پرور جناب مستطاب فخامت نصاب . . . مشرف کردد (الخ)

❁معارف ناظرینه❁

عنوان * معارف عمومیه ناظرینه

لقب * دولتلو أفندم حضرتلری ویاخود سعادتلو أفندم حضرتلری

خاتمه * ذات محاسن صفات سامیلرینه ویاخود حضور معارفنشور داورانه لرینه تقدیم عریضه چاکری یه ابتدار قلندی اولیابده (الخ)

❁(به والی ویا حاکم)❁

عنوان ✿ بجناب . . والی والاشان . . ولایت

لقب ✿ جناب مستطاب فخامتنصاب جلالتمآب . .

خاتمه ✿ (چنانچه سابقا ذکر شد)

❁والی یه❁

عنوان * فلان ولایت جلیله لنك والی ولاشانی . . . حضرتلرینه

لقب * دولتلو افندم حضرتلری

خاتمه * (بالاده ذکر اولندیغی مثللو)

الى سفير

العنوان * لسعادة السيد فلان سفير دولة ... الفخيمة فى ...

اللقب * سيدى سفير المفخم ...

الخاتمه * تعطف بقبول ... (الخ)

A un Ambassadeur.

Adresse: A Son Exellence, Monsieur l'Ambassadeur de Sa majesté l'Empereur de.

Titre: Monsieur l'Ambassadeur

Conclusion: veuillez agréer etc.

الى قونسلوس جنرال

العنوان * الى صاحب السعادة السيد فلان قنصل جنرال الدولة الفخيمه فى ...

اللقب * سيدى القنصل العمومى (الخ)

A un Consul général

Adresse: A Son Excellence, Monsieur le Consul Général de.

Titre: Monsieur le Consul Général etc.

عنوان على ظهر المكاتيب

جناب الخواجه ... تاجر ... فى الشارع الفلانى نمرة ١٥

فى مصر

لجناب الخواجه فلان المحترم

فى الاستانه

Adresse.

Monsieur . . . .
Négociant de . . . .
Rue . . . . No. 15
au Caire

Monsieur:

Constantinople.

رقاع الدعوات

جناب الحبيب الاعز الاكرم فلان

غب سؤال خاطركم العزيز نرجو أن تشرفوا منزلنا يوم الاربع القادم الساعة الخامسة مع حضرة قرينتكم المصونة للغداء عند رفيقكم هذا وبذلك تزيدونى من احسانكم

Billets d'invitations

M. et Mme. G. prient M. et Mme. B. de vouloir bien venir dîner avec eux, mercredi prochain à cinq heures, et leur présentent leurs meileurs compliments.

(بسفیر)

عنوان ✿ بجناب جلالتمآب ... سفیر فلان
دولت فخیمه در فلان ولایت .

لقب ✿ جناب اصالت نصاب جلالتمآب ...

خاتمه ✿ سزاوار قبول فرمایند (الخ)

(بجنرال قونسلوس یعنی بکارپرداز اول)

عنوان ✿ بجناب مستطاب اصالتمآب جنرال قونسلوس
فلان دولت فخیمه در فلان ولایت

لقب ✿ عالیجاه مجدت و نجدت همراه قونسلوس
جنرال (الخ)

(عنوان بر پشت نوشتجات)

در محروسهٔ مصر

بجناب ... تاجر ...

در کوچهٔ ۱۵ نمره مقیم ...

در اسلامبول ...

بجناب ... میرزا ... رسیده باد

(دعوت ناما)

دوست عزیز بزرگوارم فلان

بعد از سؤال خاطر عزیز رجا میکنم که روز چهارشنبه
ساعت از نج باحرم محترمه تان برای تناول غذا
منزل داعی را مشرف فرمایند که باعث ممنونی
وشادمانی بنده خواهد شد باقی بقای تو خواهم

(سفیره)

عنوان * فلان دولت فخیمه سنك ... مقیم
سفیر ... حضرتلرینه

لقب * اصالتلو سفیر .. حضرتلری

خاتمه * قبوله شایان بیورمق بابنده (الخ)

(جنرال قونسلوس یعنی باش شهبندره)

عنوان * فلان دولت فخیمه سنك ...
مقیم جنرال قونسلوس حضرتلرینه

لقب * اصالتلو ... قونسلوس حضرتلری
(الخ)

(محررات ظرفلری اوزرلرینه یازیله جق القاب)

محروسهٔ مصرده

۱۵ نومرولی سوقاقده مقیم ...

فلان تجار ...

استانبولده ...

فلان افندی یه وصول بوله

(دعوت تذکره لری)

عزیز دوستم

.... کله جك چهارشنبه کونی ساعت بش
قرارلرنده فامیلیای عصمتانه لریله برابر لاجل التناول
چاکرخانه لرینی تشریفه رغبتله بنده لری قرین
مسار بیشمار بیورلمق رجا ونیازی بابنده

﴿جواب﴾

جناب الحبيب . . . المحترم

غب اداء الاحترام والاكرام نعرض انه فى ألطف ساعة وفدت علينا دعوتكم الكريمة التى تأمرون بها نتشرف للغداء فى منزلكم العامر فسنلبى أمركم ان شاء الله فى الوقت المعين شاكرين مكارم . . .

Réponse

M. et Mme B. auront l'honneur d'accepter l'invitation de M. et Mme G. et leur présentent leurs sincères compliments.

﴿غيره﴾

أيها الحبيب الاعز الاكرم . . .

غب التحية والاكرام المرجو من حبكم أن تمنون بأنسكم يوم الاربع القادم الساعة السادسة للغداء وبذلك نغتنم فرصة موانستكم ولطفكم ولاعدمناكم . . .

Autre

M. et Mme. D. prient M.E. de leur faire l'amitié de venir dîner avec eux mercredi prochain à six heures, et lui renouvellent tous leurs compliments.

﴿جواب﴾

حبيبى العزيز المحترم . . .

غب الاكرام اللائق نعرض اننا بكل مسرة وقد أجبنا دعوتكم الانسية وسنسعى لاغتنام أنسكم فى الوقت المعين ان شاء الله وأنتم على أتم المسرة والحبور

Réponse

M.E. accepte l'invitation de M. et Mme. D. et leur fait mille compliments affectueux.

﴿صورة أخرى﴾

حبيبى العزيز . . .

غب أهدائكم سلام ارجو ان أمكنكم غدا أن تتفضلوا للغداء على غير تكليف وبذلك نغتنم أنس الاجتماع بكم ولاعدمتكم

Autre

Cher ami, si vous n'êtes pas engagé pour demain, venez partager notre dîner sans cérémonie.

Ma femme et moi, nous serons charmés de vous avoir, croyez aux sentiments.

(جواب)

پس از ادای اعزاز و اکرام عرض میشود که در الطف اوان نامهٔ خوشپیامهٔ مهاندار ایشان رسید چون مضمونش مبنی بر دعوت داعی از برای تغذی در خانهٔ عامرهٔ آنجناب بود انشاالله وقت معین شرفیاب حضور خواهم شد باقی باقی باشند والسلام

(درصورت دیگر)

دوست عزیزم . . .

پس از حمد و ثنا از محبت شما ممنون هستم که روز چهارشنبهٔ آینده ساعت شش برای تناول غذا ببنده خانه تشریف آورده اینجانب را مسرور و سرافراز فرمایند . .

(جواب)

دوست عزیزم

بعد از اکرام شایسته عرض مینمایم که بغایت خوشحالی نامهٔ محبت شمامهٔ سرکار رسید و انشاالله در اوان معلوم شرفیاب حضور خواهم شد باقی

(صورت دیگر)

جان عزیزم

پس از سلام و دعای فراوان رجا میشود که اگر امکان بشود فردا از برای صرف نهار بلا تکلیف بمنزل داعی تشریف فرما شده که بدانسبب انس اجتماع را فرصت و غنیمت شماریم باقی از دوستی کم نشوند

(جواب)

عزیزدوستم

. . . . الطف وقت واسعد ساعتده دعوتنامهٔ علیه‌لری واصل و کمال نشاط و شادمانی حاصل اوله‌رق امر والالرینه انقیادا انشاالله وقت معینده خانهٔ عالیلرینه کاوب ذات سنیه لریله مشرف اولنه‌جغی بابنده . . .

(نوع دیکر)

عزیزدوستم

. . . . کله‌جك چهارشنبه کونی ساعت التی راده‌لرنده اویله طعامنه تشریفه میل و رغبت و مصاحبت و موانست سنیه‌لریله شاورلریخ مستغرق لجهٔ حبور و سرور بیورمق التماسی بابنده

(جواب)

عزیزدوستم

. . . . کمال تشکر و ممنونیتله دعوت عالیلریخ قبول ایله وقت معینده مصاحبت پرمیمنت و موانست معالیمنقبت والالریله مشرف اولمقلغه مسارعت اولنه‌جغی بابنده . . .

(نوع دیکر)

بنم عزیزدوستم

. . . . یارین مشغولیتکز یوخسه بلا تکلیف اویله طعامنه بنده کزه تشریفه میل و رغبت و بوصورتله عاجزلریخ نائل ابتهاج و مسرت بیورملری نیازی بابنده . . .

جواب

أيها العزيز . . .
غب اتحافكم بتحياتي واكرامي أعرض اني قد
أجبت دعوتكم المحبوبة طائعا وفي غد ان شاء الله
أغتنم لذة اخلاصكم ومصافاتي وطال بقاكم
مخلصكم
فلان

Réponse

Cher ami, J'aurai le plaisir de me rendre à votre aimable invitation, et de vous renouveler ainsi qu'à Madame A. mes sentiments de sincère amitié.

Votre affectionné (etc)

صورة أخرى

أيها الحبيب . . .
غب المصافاة والاكرام أرجو من حبكم أن تهبوني
أنسكم ليلة الاثنين ٢٥ كانون الثاني لنصرف
السهرة معا ولا حرمت لطفكم

Autre

M.R. prie M.D. de lui faire l'honneur de venir passer la soirée chez lui lundi 25 Janvier.

صورة استعفاء من دعوة

سيدي الاجل الاكرم . . .
غب استعطاف شريف خاطركم واداء فريضة
الشكر لالطافكم أعرض اني من أيام قد ارتبطت
مع بعض أمثال سيدي من أهل الفضل على أن
أكون عنده يوم الاربعاء فلذلك ألتمس من حلمكم
قبول عذري ودمتم

Refuser une invitation

M.B. est engagé depuis plusieurs jours pour mercredi; il supplie M. O. d'agréer ses excuses et l'asurance de tous ses regrets.

في طلب المواجهة

سيدي الكريم المحترم . . .
غب تأدية ما يجب من فرائض الاحترام أعرض انه
قد عرض لمحسوبكم هذا أموره مهمة تستدعي ان
أفاوض سيادتكم فيها فأرجو أن تعينوا لي في أي

Demander une entrevue

M.B. aurait quelque chose d'important à communiquer à M.D. Il le prie de lui indiquer le jour et l'heure où il pourra se rendre chez lui. Il espère que

(جواب)

عزیزم
پس از اهدای دعا و تکریم عرض میشود که دعوت
سرکار را اطاعت کردیم و انشاالله فردا موانست
و مهر و مودت آن جناب را غنیمت میشماریم
باقی بقایت

(صورت دیگر)

دوست مهربان
بعد از خلوص و مودت رجا میکنم که در شب دوشنبه
۲۵ ماه کانون دوم ما را با نفس خود سرفراز فرموده تا با
هم یکشب را از سرور و فرح سحر کنیم باقی والسلام

(صورت عفو طلب کردن از دعوت)

بعد از استفسار خاطر مبارک و ادای واجبات شکر و ثنا
عرض میشود که بنده چند روز است با بعض ارباب
دانش که چون سرکار با بنده دوستند با یشان وعده داده که
روز چهارشنبه نزد شان باشم و بنا برین التماس میکنم که
عذر مرا قبول و پذیر فرمایند باقی باشند

(در دیدنی خواستن)

بعد از ادای واجبات احترام عرض میشود آنکه بعضی
امور مهم بحقیر روی داده که مستلزم مواجههٔ سرکار است
پس امیدوارم که روز معین و ساعت مخصوص را تعیین
بفرمایند تا مشرفیاب زیارت محل عامره بشوم و نیاز دارم

(جواب)

بنم عزیز دوستم
.... مع الممنونية دعوتکزی قبول ایدوب
انشاالله یارین ذایقه بخش فواد اولان مصاحبت
پر موانست عالیلریله لذتیاب اولمقلغه شتاب اولنه
جغنی بابنده

(نوع دیگر)

عزیز دوستم
... کانون ثانینک ۲۵ نجی بازار ایرتسی کیجه سی
صباحه قدر عیش شادیله وقت کچیرمک ایچون لطفا
وعنایة لیلهٔ مذکوره ده مصاحبت و موانست پر فرح
و مسرتلریله بنده لرینی منفرح البال بیورمق بابنده

(دعوتدن عفو دیلمک)

.... چهارشنبه کونی نزدلرنده بولنمق اوزره
ذات عالیلری مثللو ارباب معارفدن بعض احبابه
سوز ویرمش اولدیغمدن دعوت بهیه لرنده بولنه میه
جغمی کمال اسفله عرض و بیان ایدرک بو بابده
واقع اولان قصور ضروری بندکانه م عفو
بیورلمق التماسی بابنده

(کورشمک استمکه دائر)

.... بنده کزه بر امر و مصلحت مهم واقع اولوب
بونک افاده سی ایچون ذات والالریله ملاقات
ایلمک لازمه دن بولنمش اولمغله ملاقاتمز ایچون
بر کون و ساعت تخصیص ایدوب اشبو تکلیف

يوم وأية ساعة أتمكن من التشرف بزيارة المحل العامر راجيا أن تغضوا الطرف عن تثقيلي فيما اتخذها فرصة لاستعطاف الخاطر الكريم وأطال الله بقاكم

M.D. voudra bien lui pardonner cette importunité.

صورة أخرى

Autre

سيدى الحبيب الاعز الاكرم . . .
غب ابلاغكم تحياتى وأشواقى الكثيرة أعرض أنى منذ ساعة قد وصلت من سفرى من (باريس) فان كانت أشغالكم تسمح لكم أن تشرفونى هنيهة من الزمان فان عندى ما أخبركم به مما يسر خاطركم وأنا النهار كله فى البيت مستعدا لتشريفكم أية ساعة تختارون ولا عدمت وجودكم

Cher ami, je viens d'arriver de Paris, si vos occupations vous permettent de venir chez moi, je vous apprendrai des nouvelles qui vous feront plaisir. Je serai toute la journée à la maison; ainsi vous pouvez choisir votre heure.

جواب

Réponse.

سيدى العزيز المحترم
غب سؤال خاطركم الكريم مقرونا بأطيب التحيات والاشواق أعرض أنى فى أبهج آن قد تلقيت دعوتكم العزيزة المبشرة برجوعكم بالسلامة من (باريس) واذ كان ذلك من أعظم المسرات عندى لم يكن من باعث يعشنى على التشرف بمشاهدتكم أعظم من اشتياقى اليكم بعد ذلك الزمن الطويل فسأكون عندكم ان شاء الله فى هذا النهار بعد الظهر الساعة السادسة وحينئذ أغتنم أنس مرآكم المشتهى وأقدم ما علىّ من فرائض التهانى وأطال الله وجودكم

Je suis charmé d'apprendre que vous soyez enfin de retour de Paris; quand je n'aurai d'autre plaisir que celui de vous en feliciter après une si longue absence, je m'engagerais à aller vous voir.

Vous pouvez donc compter que je me rendrai chez vous cette après-midi vers les six heures.

که اغماض عین از تکلیف بنده نفرمایند تا در خدمت آن جناب فرصت را غنیمت شماریم باقی . . .

(صورت دیگر)

جناب عزیز گرامی ام . . .

پس از ابراز شوق و ارزومندی عرض میشود که حال چند ساعت شده از سفر شهر (پارس) وارد شده ام اگر وقت دارید بقدر چند دقیقه تشریف آورده تا چند چیزی که موجب سرور و خشنودی خاطر جناب باشد عرض کنم و بنده تمامی روز در خانه مستعد تشریف قدوم شما هستم باقی بقایت والسلام

(جواب)

جناب عزیز ذوی الاحترام

بعد از استفسار خاطر مبارک عرض میشود که در اوان خوش و اسعد ساعت مژدهٔ آمدن و عودت جناب از سفر شهر (پارس) بسلامتی و تن درستی رسید و کمال مسرت و شادمانی بخشید چون مشاهدهٔ دیدار با سعادت پس از اشتیاق زمانی و مفارقت طول و در از ممکن نبود انشا الله امروز بعد از ظهر مشاهده و مناظرهٔ سرکار را فرصت غنیمت دانسته بخدمت خواهم رسید باقی توشوی همیشه باقی

عاجزانمه اغماض عین بیورلمامق رجا و نیازی باننده

(نوع دیکر)

عزیز دوستم

. . . . بنده کز بر قاچ ساعت اولدیکه (پارس) شهرندن بورایه وارد اولوب بر مانع و مشغولیتکز یوخسه بورایه ازیجق تشریف بیوروب موجب سرور و حبور و الالری اوله جق بعض شیء عرض وافاده ایدیم . . . تشریف عالیلرینه منتظرا بتون کون اوده بولنه جغم اشعاری باننده

(جواب)

عزیز دوستم

کمال صحت و عافیتله (پارس) دن عودت بیوردقلرینی مبشر و مشعر تحریرات عنایت آیات بهیه لری رسیدهٔ دست توقیر اولدقده فوق العاده محظوظ و مسرور اولدم . ملاقات و لالرینه اشتیاقم برکالدر . مفارقت مدیددن غیری مشاهدهٔ دیدار لامع الانوار و الالرینه مانع و حائل اوله جق بر شیء اولمیوب انشاالله بوکون او یلهدن صکره ملاقات عالیلرینه مسارعت قلنه جغی باننده

Pour s'excuser.

M.A. se trouvant obligé d'aller à la campagne demain, prie M. G. de ne pas se donner la peine de passer chez lui. M.A. sera bien aise de voir. M. G. après demain à l'heure qui lui sera la plus convenable.

للاعتذار

سيدى الاجل الاكرم

غب استعطاف الخاطر الكريم وتادية واجبات الاحترام أعرض انى فى أبهى ساعة تلقيت رسالتكم العزيزة المؤذنة بتشريفكم لمنزل هذا الرقيق فعددت ذلك من جملة ما خصصت به من ألطافكم وكرم شمائلكم غير انى لما كنت مضطرا بداع مهم الى الخروج الى نواحى البرية يوم غد لم أجد بدا من تأخير نوال هذا الحظ الا ما بعد غد فى أية ساعة شاء سيدى أن يشرفنى بها وعلى كل حال أرجو مقابلتى بالتكرم والصفح الجميل سيدى

Autre.

M.F. allant ce soir à ..., ne pourra avoir le plaisir de voir M.R. aujourd'hui. Il le prie de ne vouloir bien venir que demain à neuf heures et lui renouveler ses compliments.

صورة أخرى

سيدى الجليل المحترم

غب تأدية ما يجب من الاحترام والاكرام أعرض انى فى ألطف الاوقات قد ظفرت بتلاوة نميقتكم المبشرة بتشريفكم لهذا الداعى فكان ذلك من جملة ما استوجب شكرى على لطف خلالكم وتنازلكم الا انى لما كنت فى هذه الليلة مدعوا الى موضع كذا فان شاء سيدى تأخير جيئته هذا الى نهار غد الساعة التاسعة فقد ضاعف شكرى وعلى فا أرجو الاعدم مؤاخذتى وتلقى بكرمكم المألوف

(پوزش خواستن)

جناب معظم ومكرم دام اقباله

بعد از رضاجوئی خاطر كريم واداى واجبات احترام وتكريم عرض ميكنم چون در احسن ترين اوان بنامهٔ عزيز آن يار مهربان كه مضمون آن مشعر بتشريف فرمائى سركار بخانهٔ بنده بود كمال سرور از فيض حضور آنجناب حاصل ليكن بخت مساعد ننمود بواسطهٔ آنكه فردا امر ضرورى بنده را مجبور كرده كه بى تاخير بيرون بروم رجا دارم كه عذر مرا قبول وپس فردا در هر ساعتى خواسته باشند بنده را سرافراز فرمايند

(صورت ديكر)

جناب بزركوار محترم . . .

بعد از اداى واجبات اعزاز واحترام عرض ميشود كه در اسعد اوقات نامهٔ آن يار عزيز واصل شد وچون منوط بآمدن سركار بخانهٔ داعى بود باعث شكرانه كزارى بنده كرديد اما چون بنده امشب در فلان جا مهمان هستم رجا ميكنم كه جناب سركار فردا ساعت نه تشريف آورده اميد دارم كه داعى را عفو فرمايند وباحسان وكرم خود ببخشايند والسلام

۲۸۷

عذر ديلمك

عزيزدوستم

يارين خانهٔ بنده كانه مه تشريف بيوره جقلريني مشعر ومبشر رسيدهٔ جاى تعظيم وتوقير اولان تحريرات عنايت آيات والالرى مستلزم نشاط وانبساط فراوان اولمش ايسه ده بنده لرى يارين برامر ضرورى ايچون بر يره كيده جكمدن اوبريسى كون هرنه وقت وساعت تشريفه ميل ورغبت بيوريلورسه بنده كزى مشرف وسرفراز بيوررسكز وبوبابده واقع اولان قصور ضرورى عاجزانه مى عفو بيورملرى نيازى بابنده

نوع ديكر

عزيزدوستم

. . . . عاجزلرينه تشريف بيوره جغكزى مشعر ومبشر عنايتنامهٔ والالرى اسعد وقتده زيب اراى يد ثناورى اولدقده خارج از كنجايش حوصلهٔ تعريف وتوصيف محظوظ ومسرور اولدم ايسه ده بو كيجه فلان يره مدعو اولوب اوده بولنه ميه جكمدن يارين ساعت طقوزده تشريف بيورمكزى رجا وبوبابده واقع اولان قصور عاجزانه ملك عفوونى تمنا ايدرم اولبابده

Pour remercier.

Recevez, Monsieur, ou Madame tous mes remerciments. J'aurai l'honneur d'aller moi-même vous les renouveler ce soir ou demain.

لاداء الشكر

سيدى الاجل الاكرم

غب تأدية ما يجب من فرائض الاحترام أعرض الى اشعاركم بما حصل عندى من آثار منتكم الجليلة التى قلدتنى بقلائد فضلكم الباهر أحرر الآن هذه الاحرف اليسيرة كصك يتضمن ما استقر فى ذمتى من واجب حقوق الشكر الذى ساقنى للتشرف بين أيديكم وتادية ما علينا فى هذا المساء أو نهار غد ان شاء الله ودمتم

A un marchand ou ouvrier.

Je prie Monsieur B. de venir chez moi mardi matin à dix heures, et d'apporter avec lui des échantillons de différentes espèces de—

الى تاجر او صانع

حضرة الاخ فلان المحترم

غب الاعزاز والاكرام المرجو حضوركم يوم الثلثاء الساعة العاشرة صباحا الى محلنا وأن تستصحبوا معكم مساطر متنوعة من جنس . . . ودام بقاكم

Autre.

Je prie Monsieur N. de venir chez moi demain dans la matinée pour me prendre mesure d'un habit.

صورة أخرى

جناب أخينا فلان المحترم

غب السلام المرجو حضوركم نهار غد صباحا لتأخذوا القياس لطقم ثياب والله يحفظكم

Autre.

Je prie Monsieur R. de remettre à mon domestique *ou* au porteur, l'habit qu'il m'a promis pour aujourd'hui.

صورة أخرى

جناب أخينا . . .

غب اهدائكم تحياتنا نرجوكم أن تسلموا لخادمنا (أو حامل أحرفنا هذه) الثوب الموعودين به فى هذا النهار ودام بقاكم

(شکرانه گزاری)

جناب بزرگوار مکرم

پس از ادای واجبات اکرام عرض میشود بنابر آثار
محاسن دثار که ما را بدان مفتخر وسرافراز فرمودند
حقوق شکر وسپاس برکردن عبودیت واجب بود
باین چند کلمه جسارت ونوشته شد تقدیم خدمت
باسعادت سرکار نموده وانشاالله امروز وقت شام
ویا فردا بخدمت خواهم رسید باقی باقی باشند

(نامه بتجار یا بصنعت کار)

برادر عزیز مهربانم

پس از ارسال دعا رجا میکنم که روز سه شنبه صبح
ساعت ده بمنزل آمده ویا خود از انواع نمونه
... آورده باقی

(صورت دیگر)

برادر عزیز مکرم ...

پس از سلام رجا دارم که فردا وقت صبح باینجا تشریف
آورده جهت اندازه گرفتن یکدست رخت برای خود

(صورت دیگر)

برادرا ...

بعد از ارسال سلام ارجو دارم لباسی که فرستادنشرا
بامرد زوعده کرده بودید تسلیم بخدمتکار (ویا بحامل
نامه) نمایید باقی بقایت ...

تشکرنامه

عزتلو افندم

... بو کره حق بندگانه مدحه شایان وارزان بیوریلان
التفات وعنایات والالرینک ادا وایفای تشکر
ومحمدتی معرضنده وانشاالله بو کون اخشام
ویاخود یارین ذات عالیلرینه کله‌جکم اشعاری
سیاقنده ترقیم عریضهٔ چاکری‌یه ابتدار قلندی
اولبابده

تاجر ویاخود ارباب صنایعه تذکره

برادر عزیزم

.... جنسدن هر نوع نمونه‌لری برابر الوب صالی
کونی صباح ساعت اون راده‌لرنده خانهٔ ثناوری‌یه
کلملری بابنده

نوع دیکر

برادر عزیزم

.... بزه برقات البسه اولچیسنی الماق ایچون
یارین صباح بورایه تشریف بیورمکزی رجا ایدرم

نوع دیکر

برادر ....

... بو کون ارسالی وعد بیورلمش اولان روبه‌یی
خدمتکارمزه ویاخود (حامل تذکره‌یه) اعطا
وتسلیم ایلمکزی رجا ایدرم

﴿ في استكتاب وصاية ﴾

أيها السيد المحترم

غب استعطاف شريف خاطركم بالاحترام والوقار أعرض انى بعد بعض أيام اسافر الى مدينة كذا فالتمس من احسانكم وغيرتكم أن تتفضلوا على بكتابة وصاية الى الخواجه فلان ان حسن ذلك لدى سيدى وبذلك تقلدونى أعظم منة وأطال الله وجودكم مقصدا فى كل جميل

Pour demander des lettres de recommandation.

Monsieur,

Je pars dans peu de jours et pour B. Auriez-vous la bonté de me donner des lettres de recommandation pour M. D? Vous me rendriez un grand service.

﴿ التحويلات والكمبيالات وما أشبهها ﴾

﴿ صورة كمبيالة ﴾

ص

١٠٠٠٠

فقط عشرة آلاف غرش لا غير

بعد ثلاثة أشهر من تاريخ هذا ندفع تحت اذن الخواجا فلان . . . المبلغ المرقوم أعلاه وقدره عشرة آلاف غرش عملة تعريفة متجر بيروت (أو خلافه) والقيمة وصلتنا نقدا أو بضاعة من جنس كذا اشتريناها واستلمناها من المذكور بيروت فى ١٠ ايلول سنة ١٨٨٣

Lettres de Change, Billets. etc.

Modèle de Billet à ordre.

Bon pour P.T. 10,000.
Beyrouth le 10 septembre 1883
F. Dumas

A trois mois de date, je payerai à l'ordre de Monsieur N. la somme de dix mille piastres (ou autre) valeur reçue comptant (ou en marchandise)

﴿ صورة جيرو أو تحويل على ظهر كمبيالة ﴾

وعنا (أو عنا دفع المبلغ مذكور باطنه) لامر الخواجه فلان . . . والقيمة بالحساب (أو وصلت نقدا) بيروت فى تشرين الاول سنة ١٨٨٣

Endossement.

Bayez à l'ordre de Monsieur S. valeur reçue comptant
Beyrouht le 10 Octobre 1883

(در توصیت نامه خواستن)

جناب مکرم معظم

بعد از استغفار خاطر عاطر و اعزاز و اکرام عرض میشود
که پس از چند روز آرزوی سفر بجانب شهر
فلانی دارم بنابرین از عنایت سرکار امید دارم
اکر استحسان بفرمایند بجهت بنده توصیه نامهٔ بفلان
بنویسند که بر داعی مایهٔ ممنونیت فراوان خواهد شد
باقی . . .

(در تحویلات و تمسک و برات)

(صورت برات)

۱۰۰۰۰

تمام ده هزار غروش است

پس از کذشتن سه ماه از تاریخ این برات بر رایج بیروت
(و یا ولایت دیکر) مبلغ مرقوم بالا را که عبارت از ده هزار
غروش تعریفه باشد از جانب با بفلان . . . داده و قیمت
برات را از مومی الیه نقدا پول و یا خود از فلان صنف
متاع خریداری شده واصل این جانب کردید
بیروت فی ۱۰ ایلول سنه ۱۸۸۳

(صورتی که در پشت تمسک نوشته کردد)

مبلغی که درون تمسک مندرج است از وجه حساب
و یا خود نقدا از فلان خواجه وارد این جانب کردید
بیروت فی   سنه ۱۸۸۳

توصیه نامه استدعاسنه دائر

عزتلو افندم

.... بنده کز برقاچ کوندن صکره فلان ولایته
عزیمت ایتمک نیت وارزوسنده اولدیغمدن لطفا
وعنایةً فلان خواجه یه برقطعه توصیه نامه
تسطیر واعطا سیله قوللکزی منتدار وممنون
مسار بیوملری بابنده

تحویلات وسندات وکبیالاته دائر

کبیال صورتی

۱۰۰۰۰

یالکز اون بیك غروشدر

سندك یوم تاریخندن اوچ ای کچدکدن صکره
بیروت ویاخود بشقه ولایتك رایجی اوزره
بروجه بالا اون بیك غروش تعریفه طرفمزدن
فلان .... اعطا اولنه جغی ومقابلنده مومی
الیهدن نقدا ویاخود فلان جنسدن امتعه النوب
یدمزه واصل اولدیغنی مبین اشبو سند ترقیم قلندی
بیروت فی ۱۰ ایلول سنة ۱۸۸۳

جیرو وتحویل وکبیال ظهرینه یازیله جغی

درون سندده مقید اولان مبلغ علی الحساب
ویاخود نقدا فلان خواجه دن طرفمزه واصل
اولدیغنی مبین ترقیم ظهری یه ابتدار قلندی
بیروت فی تشرین اول سنة ۱۸۸۳

صورة سند بسيط

١٠٠

فقط مائة ليرا مجيديه لا غير

حين الطلب أدفع الى الخواجه فلان ... المبلغ
المرقوم أعلاه وقدره ١٠٠ ليرا مجيديه والقيمة
وصلتني نقديه في دمشق في ١٠

Billet Simple.

Je soussigné, reconnais devoir à Monsieur N. la somme de cent Livres Turques que je m'engage à lui payer à la première occasion.

Damas le 10 mars 1881

J. Le bel.

صورة وصول

٢٥

فقط خمسة وعشرون ليرا فرنساويه لا غير

بتاريخه وصلني من الخواجه فلان ... المبلغ
المرقوم أعلاه وقدره خمسة وعشرون ليرا فرنساويه
وذلك عن باقي رصيد مطلوبي منه
اسكندريه في ٥ تشرين الثاني سنة ٨١
كاتبه فن

Quittance ou Reçu.

Je soussigné, reconnais avoir reçu de Monsieur T. la somme de vingt-cinq Napoléons pour solde de mon compte.

Alexandrie le 5 Novembre 1881

G. Leroy.

صورة بوليسة أو تحويل

١٠٠٠

فقط ألف فرنك لا غير

حساب الخواجه فلان .... في باريز
غب اطلاعكم على بوليستنا هذه بخمسة أيام نرجو
تدفعوا عنا لامر الخواجه فلان .... المبلغ
المرقوم أعلاه وقدره ألف فرنك وقيدوا القيمة
في الحساب وغب دفعكم خذوا بوليستنا مظهره
بالوصول بيروت ٢ سنة ١٨٨٣

Lettre de change.

Bon pour 1000 francs.

Beyrouth le 2 Décembre 1881

A vue (ou a 30 jours de date) veuillez payer par cette première de change (deuxième ou troisième ne l'étant) à l'ordre de Monsieur R. la somme de mille francs, valeur reçue en espèces (ou en marchandise) que passerez en compte suivant avis de

F. Legrand.

(صورت تمسك)

١٠٠

تمام صد مجيدى اشرفى است

مبلغ مرقوم بالا را كه عبارت از صد اشرفى مجيدى عثمانى باشد نقدا واصل اين جانب شد بشرطى كه بنده در وقت طلب بى تاخير تسليم و اعطا بخواجه موصى اليه بكنم

دمشق فى سنه ١٨٨١

(صورت قبض رسيد)

٢٥

بيست و پنج ليراى فرانسا تمام

از مطلوب حسابم در تاريخ فلان مبلغ مرقوم بالا كه عبارت از بيست و پنج ليرهٔ فرانسا باشد از فلان خواجه رسيد و اين چند كلمات از براى بيان نوشته گرديد . فى سنه ١٨٨٣

(صورت برات و يا تحويل)

١٠٠٠

هزار فرنك بى زياد

در پارس بجناب فلان خواجه

پس از اطلاع جناب بر اين برات اميد دارم كه مبلغ مرقوم بالا را كه عبارت از هزار فرنك باشد در مدت پنج روز بفلان خواجه كارسازى نمايد و قيمت آن را در دفتر حسابات بنويسيد و برات را كه مشعر بر وصول است از وى دريافت نمايد . فى سنه ٨٤

٢٩٣

﴿سند صورتى﴾

١٠٠

يالكز يوز عدد مجيديه ليراسيد

حين طلبده اعطا اولنمق اوزره بالاده مذكور يوز عدد عثمانلى ليراسى فلان خواجه دن اخذ ايلديكمى مبين اشبو سند ترقيم قلندى

شام ٥ تشرين ثانى سنة ١٨٨١

﴿وصل صورتى﴾

٢٥

يالكز يكرمى بش عدد فرانسز ليراسيدر

اشبو سندك يوم تأريخنى مطلوبمزه محسوبا بروجه بالا يكرمى بش عدد فرانسز ليراسى فلان خواجه جانبندن يدمزه واصل اولديغنى مبين اشبو وصل سندى ترقيم قلندى ٤ تشرين ثانى سنة ٨٤

﴿پوليچه ويا خود تحويل صورتى﴾

١٠٠٠

يالكز بيك فرانقدر

پارسده مقيم فلان خواجه جنابلرى

اشبو پوليچه مزى كورديككزده قبول ايدوب بروجه بالا ناطق اولديغى بيك فرانقى بش كون ظرفنده فلان خواجه يه اعطا و قيمتى حسابمزه قيد ايله وصولنى مشعر پوليچه مزى أخذ ايده سز

فى سنة ٨٤

في سير الملوك

حكاية

حكي ان ملكا من ملوك العجم خلع ربقة العدل واكتسى الجور فيما حكم * وأطال يدا لتطاول على مال الرعية * واخترع اقتناصهم بالظلم والاذية * فتشتت نظام الخلق من مكايده في الدنيا * وتولوا طرق الغربة اذا استولى عليهم كرب جوره وبغيا * فلما نقصت الرعية قبلت الولاية النقصان * وخلت الخزائن من الجواهر والعقبان * وهجمت الاعداء بالمصايب * من كل جانب

قطعه

اذا رمت الاستنجاد يوم مصيبة * فبادر ببذل الجود في زمن البشر

وان الرقيق الوغد حيث ظلمته * يفرّ وبالاحسان تملك للحر

فاتفق يوما في مجلس هذا الملك المغبون * ان صارت قراءة الكتاب شاهنامه في زوال مملكة (الضحاك) ووصول العهد (الفريدون) فقال الوزير للملك ان فريدون ما كان له ملك ولا خزينة ولا حشم * فبماذا تقرر له الملك وانتظم * فاجابه

Sur la conduite des rois.

H

On fait l'histoire qu'un certain roi de Perse avait étendu la main de la tyrannie sur la propriété de ses sujets, et qu'il avait commencé (*à exercer*) la violence et la vexation. Les gens s'en allèrent par le monde, à cause des embûches de son oppression, et prirent le chemin de l'émigration à cause du malheur de sa violence. Lorsque les sujets furent diminués, le revenu des provinces éprouva un dommage, et le trésor demeura vide, et les ennemis apportérent la violence de toutes parts.

K.

Quiconque voudra du secours au jour du malheur,

Dis (*-lui*): Occupe-toi (travaille) de générosité dans les jours de prospérité.

Si tu ne traites pas avec douceur l'esclave (*ayant*) l'anneau à l'oreille, il s'en ira.

Exerce la bonté, la bonté (*te dis-je*), afin que l'étranger devienne l'anneau à l'oreille.

Un jour, dans sa société, on lisait le livre du Châh-nâmeh sur la chute de l'empire de Dhohâq et sur siècle de Féridoun. Le vizir interrogea le roi (*en lui disant*) : Féridoun n'avait ni trésor, ni domaine, ni serviteurs; com-

﴿ در سیرت پادشاهان ﴾

(حکایت)

یکی از ملوک عجم حکایت کنند که دست تعدی بمال رعیت دراز کرده بود و جور و اذیت آغاز ٭ خلق از مکاید ظلمش درجهان برفتند ٭ واز کربت جورش راه غربت گرفتند ٭ چون رعیت کم شد ارتفاع ولایت نقصان پذیرفت وخزینه تهی ماند ٭ ودشمنان از هر طرف زور آوروند

(قطعه)

هر که فریاد رس روز مصیبت خواهد ٭

٭ کو در ایام سلامت بجوانمردی کوش

بندهٔ حلقه بگوش ار ننوازی برود ٭

٭ لطف کن لطف که بیگانه شود حلقه بگوش

روزی در مجلس او کتاب شهنامه همی خواندند در زوال مملکت ضحاک وعهد فریدون ٭ وزیر ملک را گفت فریدون گنج وملک وحشم نداشت پادشاهی بروچه گونه مقرر شد ٭ گفت انچنانکه شنیدی خلقی بروی تعصب کرد

﴿ پادشاهلرك عادات واخلاقی بیاننده در ﴾

(حکایت)

عجم شاهلرندن بریی حکایت ایدرلرکه خلقك مالنه تعدی وظلم النی اوزاتمش ٭ وجور وجفایه باشلامش ایدی ٭ مملکتك انتظامی بوزلدی ٭ ورعایانك اکثری انك ظلمندن غربت اختیار ایدوب ترك وطن ایتدیلر ٭ وقلت رعیت علتی ایله محصولات و واردات مملکت نقصان بولدی ٭ وعسکره وفایده جك خزینه حاصل اولمامغله هرطرفدن دشمن هجوم ایتمکه باشلادی

﴿ قطعه ﴾

کیمکه برمحنت کوننده استه یه فریادرس ٭

٭ سویله اینسون خلقه ایام سلامتده سخا

عبد مملوکك کوزتمزسك سنی قویوب کیدر ٭

٭ لطف ایت کم لطفله بیکانه قول اولورسکا

برکون اول پادشاه ستمکارك مجلسنده شهنامه کتابی اوقورلردی ٭ واوقتان محل ضحاکك تخت وسلطنتی ومال وملکتی الندن کیدوب یرینه (فریدون) پادشاه اولدیغنه دائرایدی ٭ وزیر پادشاهه دیدی فریدونك خزینه وملك وسلطنتی

كما سمعت أنت ان جماعة من الخلق تعصبوا له وأيدوه * وبذلك نال الملك بما قلدوه * فقال وحيث ما تعلم ان اجتماع الخلق يوجب الملك * فلماذا اشتتّ شملهم من هذا السلك * فاذا كأنك ماعندك للملك رغبه * ولا أنت من زواله في رهبه

﴿مفرد﴾

وبالروح رب الجند ان كنت حازما *

* فما عظم السلطان الا بجنده

فقال الملك ماهو السبب في اجتماع العسكر والرعيه * وتألف قلوبهم على شاكلة مرضيه * فقال يجب العدل على السلطان * حتى يجتمعوا اليه من كل مكان * وعند ذلك يجب عليه نشر خيمة رحمته * حتى يجلسوا آمنين في ظل دولته * وأنت من هذين الوصفين خالي * في شيم المعالي

﴿نظم﴾

لم يستقم ملك والجور صنعته *

* اذ لا يصح ذئاب السوء رعيانا

وكل من يبتني بالظلم دولته *

* يخرّب الاس منها كيفما كانا

ment l'empire lui fut-il assuré? Il répondit de la manière que tu l'as entendu. Un peuple se réunit autour de lui avec empressement et lui prêta mainforte, de sorte qu'il obtint la royauté. Le vizir dit: Puisque le concours du peuple est une cause de la royauté, toi, pourquoi disperses-tu le peuple? Peut-être n'as-tu pas le désir de la royauté?

B.

Même, il vaut mieux que tu prennes soin de l'armée aux dépens de ta vie (avec ta vie.

Parce que c'est avec l'armée que le sultan exerce le commandement.

(*Le roi*) dit : La cause du concours de l'armée et des sujets, quelle est-elle? (*Le vizir*) répondit : La justice est nécessaire au roi, afin qu'ils se réunissent autour de lui; et la clémence, afin qu'ils reposent tranquilles à l'ombre de sa puissance. Et toi, tu n'as pas chacune de ces deux (*qualités*).

M.

Le métier de la violence ne fait pas la souveraineté;

Parce que ce n'est pas du loup que vient le métier de berger.

Un monarque qui jette le fondement de l'oppression creuse le pied du mur de son royaume.

آمدند وتقویت کردند پادشاهی یافت وزیر گفت چون
گرد آمدن خلق موجب پادشاهیست تو خلق را
چرا پریشان میکنی مگر سر پادشاهی نداری

(بیت)

همان به که لشکر بجان پروری *
* که سلطان بلشکر کند سروری

گفت موجب گرد آمدن سپاه ورعیت چیست گفت
پادشه را عدل باید تا برو گرد آیند ورحمت
تا در سایهٔ دولتش ایمن نشینند وترا این هر دو نیست

(مثنوی)

نکند ظلم پیشه سلطانی *
* که نیاید ز گرگ چوبانی
پادشاهی که طرح ظلم افکند *
* پای دیوار ملک خویش بکند

یوغیدی ضحاك كبی عظیم الشان پادشاهه نوجهله
غالب اولوب پادشاهلق آكا مقرر اولدی دیو
پادشاهدن سوال ایلدكده مسموعك اولدیغی
وجهله بر جماعت طرفدارلق ایله فریدونك باشنه
جمع اولوب تقویت ویردیلر پادشاه اولدی وزیر
دیدی مادامكه خلقك جمع اولمسی پادشاهلغه
سببدر سن نیچون خلقی طاغدوب پریشان ایدیور
سین پادشاهلغه میل وهوسك یوقمی

(بیت)

رعایا ایله جند وعسكره قیل اهل پرورلك *
* كه عسكرله ایدر سلطان اولان عالمده سرورلك

پادشاه عسكر ورعایانك سبب اجتماع واتحادی ندر
دیو صوردقده وزیر دیدی پادشاهه عدالت
ومرحمت وشفقت لازم تا كه خلق آنك باشنه
طوپلانه وسایهٔ عدالتوایهٔ شاهانه لرنده كمال امن
وآسایشله اوطوره لر وسنده بونك ایكیسیده
موجود دكلدر

(مثنوی)

پیشه سی جور اولان ایتمز عالمده سلطانلغی *
* چون بیلورسین قورددن كلمز قیون چوبانلغی
پادشاه كم خلقه ظلم ایدر بیلورمیسن نیدر *
* دولتی دیوارینك بنیادنی ویران ایدر

فـاوافقت نصيحة الوزير طبع الملك * وأمر باعتقاله في السجن زاعما انه موتفك * فلم تمضى مدة حتى قام ابناء عم السلطان للمنازعة * ورتبوا العسكر للمقاومة والمقارعة * فاجتمع عليهم القوم الذين كانوا ايئسوا منه وتشتتوا من يد تطاوله * وقووهم حتى أخرجوا الملك من تصرفه وتقرر عليهم بعد تخييب مأمله بتناوله

Le conseil du vizir bien intentionné ne fut point agréé du roi. Il donna l'ordre de le lier, et il l'envoya en prison. Il ne se passa pas beaucoup (*de temps avant*) que les enfants de l'oncle du sultan (*c'est-à-dire* ses cousins) se levassent pour la révolte, et réclamassent le royaume de leur père. Des gens (un peuple) qui avaient été réduits aux abois et dispersés par la main de sa tyrannie, vinrent les joindre et les renforcèrent; en sorte que le royaume sortit de sa possession et fut affermi sur eux.

قطعة

من يستبح ظلم الرعايا يلق في *
بؤساه صاحبه عدوا غلبا *
فأقم باصلاح الرعية آمنا *
حرب العدى فهم العساكر والظبى *

K.

Un monarque qui se permet l'injustice sur le sujet,

Son ami, au jour de la détresse, devient son ennemi puissant.

Entretiens la paix avec tes sujets, et reste en sécurité contre l'attaque de ton adversaire,

Parce que les sujets, sont une armée pour l'empereur juste.

حكاية

روى أن نوشروان العادل صنعوا له مرة في الصيد كبابا ولم يجدوا ملحا * فأرسلوا غلاما للقرية كي يأتي باليسير منه ملحا * فقال بل ابتاعه بقيمته حتى لا يكون رسما * ولا أرضى أن يحدث خرابا وظلما * فقالوا وما الخلل * في غير جلل * فقال بناء الظلم في الدنيا يكون أولا قليلا * ثم كل آت يزيد عليه حتى يعود أخذا وبيلا

H

On a rapporté que, dans un lieu de chasse, on faisait rôtir une pièce de gibier pour Nouchirévan le juste. Il n'y avait pas de sel. On envoya un jeune esclave au village, afin qu'il apportât du sel. Nouchirévan (*lui*) dit: Prends du sel en le payant, afin que (*cela*) ne devienne pas une coutume et que le village ne soit pas dévasté. On lui dit: De cette quantité (*de sel*), quel dommage en naîtra-t-il? Il répondit: La base de l'injustice, dans le monde, a été d'abord peu (*de chose*); et chacun, qui est venu, y a ajouté, jusqu'à ce qu'elle fût arrivée à cet excès (*où nous la voyons*).

ملک را پند وزیر ناصح موافق طبع نیامد بند فرمود
و بزندانش فرستاد بسی برنیامد که بنی عم سلطان بمنازعت
برخاستند و بمقاومت لشکر آراستند و ملک پدر خواستند
قومی که از دست تطاول او بجان آمده بودند و پریشان
شده بر ایشان گرد آمدند وتقویت کردند تا ملک از قبضهٔ
تصرفش بدر رفت و بر آنان مقرر شد

(قطعه)

پادشاهی کو روا دارد ستم بر زیردست *
* دوستدارش روز سختی دشمن زورآور است
با رعیت صلح کن وز جنگ خصم ایمن نشین *
* زانکه شاهنشاه عادل را رعیت لشکر است

(حکایت)

آورده اند که (نوشیروان) عادل را در شکارگاهی
صیدی کباب کردندی و نمک نبود غلامی بروستا فرستادند
تا نمک آورد نوشیروان فرمود نمک بقیمت بستان تا رسمی
نگردد و ده خراب نشود گفتند ازین قدر چه خلل زاید
گفت بنیاد ظلم در جهان اول اندک بوده هر که آمد
برو مزید کرد تا بدین غایت رسید

وزیر هوشمندک نصح و پندی اول پادشاه خود
پسنده خوش کلمیوب قید و بند و حبسله معذب
ایلدی بوحال اوزره چوق زمان کچمدی که اول
پادشاه ظالمک عمزاده لری نزاعه قیام ایله حربه
متصدی اولدیلر و پدرلری ملکنی استدیلر آنک
ظلم و آزارندن بیزار و پریشان خاطر و دلفکار اولوب
ترک دار و دیار ایدن آهالی و رعایا انلره متابعت
اید نجه قوتلندیلر و ملک پادشاهک یداداره سندن
چیقوب انلره مقرر اولدی

(قطعه)

پادشاه چونکه کوره ظلمی رعایایه روا *
* دوست اولان طارلق کوننده دشمن پرزور اولور
جنک دشمندن امین اولمق دیلرسک عدل قیل *
* عدل ایدن شاهه رعیت عسکر منصور اولور

(حکایت)

روایت ایدرلرکه عدل و داد ایله مشهور بلاد اولان
(نوشیروان) برکون صید و شکارده ایکن حضور
نده برصید کباب ایدرلر ایدی حاضر طوز بولنمامغله
کویدن طوز کتورمک ایچون برخدمتکار کوندر
دیلر نوشیروان اول خدمتکاره تنبیه شدید ایدوب
طوزی بهاسیله آل تا که من بعد تو بدعت عادت
وقانون قالمیه وکوی خراب اولمیه * دیدیلر پادشاهم
بو قدر جزئی تکلیفدن نه زیان کلور * دیدی ظلمک
تملی دنیاده اول آز ایدی و هرکیم کلدی انک اوزرینه
زیاده ایتدی بو راده یه واردی

قطعة

اذا اقتطف السلطان في الروض زهرة * (تفاحا)
* لبعض الرعايا أهلك الحرث تابعه
وان يستبح في نفسه غصب بيضة *
* فكل دجاج الكون فاجا مصرعه

K.

Si le roi mange une pomme du jardin de ses sujets,
Ses esclaves arracheront l'arbre de la racine.
Pour cinq œufs que le sultan se permettra d'injustice,
Ses soldats mettront mille poules à la broche.

مفرد

الظالم الباغي يدمره الردى *
* واللعن يعقبه بوقف خالد

B.

L'injuste, de méchante vie, ne restera pas (*toujours*),
La malédiction éternelle demeurera sur lui.

حكاية

سمعت ان عاملا كان يخرب منازل الرعيه * ليعمر خزائن السلطان بالاذيه * ولم يكن خبيرا بقول الحكما * فيما أوضحوا وقدما * كل ما تسبب في تحريك غضب الواحد القهار * بتسلطه على قلوب خلقه بالاضرار * فالله تعالى يسلط عليه جميع خلقه حتى يدمروه * ومن الوجود يجزروه

J'ai entendu dire qu'un collecteur désolait la maison de sujets, afin de faire prospérer le trésor du sultan. (*Il était*) sans connaissance de la parole des sages qui ont dit : Quiconque vexe les créatures de Dieu trèshaut, pour gagner le cœur d'une créature, Dieu, qu'il soit élevé ! suscitera contre lui la même créature pour arracher la racine de son existence.

مفرد

نار السعير اذا ذكت في حرمل *
* لم تستعر كدخان قلب السائل

B.

La feu ardent ne fait pas sur (avec) la rue
Ce que fait la fumée d'un cœur affligé.

(حكمة) يقولون ان الاسد لجميع الوحوش رئيس * وأدناء كافة الحيوانات الحمار الخسيس وباتفاق العقلاء ان الحمار في رفعه الاحمال * خير من الريبال في تمزيقه الرجال

Plaisanterie. On dit : Le chef de tous les animaux, c'est le lion; et la pire des bêtes, c'est l'âne. Mais, du commun accord des sages, l'âne portant le fardeau vaut mieux que le lion déchirant les hommes.

(قطعه)

اگر ز باغ رعیت ملک خورد سیبی ❋ بر آورند غلامان او درخت از بیخ
به پنج بیضه که سلطان ستم روا دارد ❋ زنند لشکریانش هزار مرغ بسیخ

(بیت)

نماند ستمکار بد روزگار ❋ بماند برو لعنت پایدار

(حکایت)

عاملی را شنیدم که خانهٔ رعیت خراب کردی تا خزینهٔ سلطان آبادان کند بی خبر از قول حکما که گفته اند هر که خلق خدای عز وجل را بیازارد ❋ تا دل خلقی بدست آورد ❋ ایزد تعالی همان خلق را بر وی گمارد ❋ تا دمار از روزگارش بر آرد

(بیت)

آتش سوزان نکند با سپند ❋ آنچه کند دود دل مستمند

گویند سر جملهٔ حیوانات شیر است و کمترین جانوران خر و باتفاق خردمندان خر باربر به از شیر مردم در

(قطعه)

اگر باغ رعیتدن قوپاروب شاه برالما ❋
❋ کوکندن قالدیررلر اول درختی قوللری آنك
اگر شاه بش دانه یمورطه آلسه جور وظلم ایله ❋
کباب ایچون اورر بیك مرغی شیشه عسکری آنك

(بیت)

اوکیم ظلم ایلیه قالمز بو عالمدن ایدر رحلت ❋
❋ ولکن تا قیامت خلق ایدر اول ظالمه لعنت

(حکایت)

بر مأموری ایشتدمکه پادشاهك خزینه سنی طولدیره جغم دیو تبعه و رعایانك خانمانلرین خراب وانواع عذاب ایلر ایدی اول غافل جاهل تیره دل حکمانك قولندن غافل ایدیکه دیمشلردر هرکم بر خلقك رضاسی ایچون خدای عز وجله مغایر حرکت ایدرسه اول کیمسه نك وجودینی دنیادن قالدیرمق ایچون حق سبحانه وتعالی همان خلقی انك اوزرینه مسلط ایدر .

(بیت)

ظالمه مظلومك آهی ایتدیکی حالتلری ❋
❋ آتش سوزان سپنده ایلمك ممکن دکل

دیرلر که جمله حیواناتك سروری ارسلاندر وادنا والحاغی اشکدر وعاقللرك اتفاقیله یوك کوتورجی مرکب آدم یرتیجی ارسلاندن ایودر

(رجز)

نعم وهى الحمر عن التميز * لكنها بالحمل فى تعزيز
الهم فى نقل الحمول خير * من بطل يهيج منه الضير

فعلم السلطان طرفا من أخلاقه بقرائن الاحوال واجرى تعزيبه وأهلكه بانواع العقوبة فى الحال

M.

Quoique le pauvre âne soit sans discernement,
Il est précieux, puisqu'il traîne le fardeau.
Les bœufs et les ânes portant le fardeau
Valent mieux que les humains tourmentant.

Un partie des vices de ses mœurs fut connue du roi, il le mit à la torture, et le fit mourir par diverses espèces de tourments.

(نظم)

هيهات تملك من مليك قلبه * مادام خاطر عبده مكسورا
ان رمت من كرم المهيمن نعمة * فاصنع جميلا فى الورى مأثورا

واتفق انه مرّ عليه أحد مظالميه فقال

K.

L'agrément du sultan ne te sera point acquis,
Tant que tu ne chercheras pas (*à gagner*) l'affection de ses sujets (de ses esclaves).
Veux-tu que Dieu soit généreux pour toi ?
Fais du bien aux créatures de Dieu.

Un de ceux qui avaient éprouvé son injustice, passa près de lui, et dit :

(نظم)

ما كل من يشتد ساعد عزمه * بالملك يبطش فى الرعية ظلفه
فعظيم صلب العظم بعد وصوله * خلق امرئ فى البطن يظهر حتفه

K.

Quiconque a la force du bras et une charge administrative,
Ne mange pas impunément au moyen de (avec) son autorité, le bien des hommes.
On peut avaler dans le gosier un os dur;
Mais il déchirera le ventre, l'orsqu'il prendra (*séjour*) sous le nombril.

(قطعه)

مسکین خر اگرچه بی تمیز است ❋ چون بار همی کشد عزیز است

گاوان وخران بار بردار ❋ به ز آدمیان مردم آزار

ملک را طرفی از ذمایم اخلاقش بقراین معلوم گشت و بشکنجه کشیدش و با انواع عقوبت بکشت

(قطعه)

حاصل نشود رضای سلطان ❋ تا خاطر بندگان نجویی

خواهی که خدای بر تو بخشد ❋ با خلق خدای کن نکویی

یکی از ستمدیدگان برو بگذشت و گفت

(مثنوی)

نه هر که قوت بازو منصبی دارد ❋ بسلطنت بخورد مال مردمان بگزاف

توان بحلق فرو بردن استخوان درشت ❋ ولی شکم بدرد چون بگیرد اندر ناف

❋قطعه❋

کرچه بی ادراکدر بیچاره خر * یوك کوتوردوکیچون اولور معتبر

یکدر یوك قالدران کاوایله خر * شول کشیدن کادمه ایده ضرر

عاقبت اول ظالم بداخلاق بی اشفاقك بعض مظالمنه پادشاه مطلع اولوب آنی اشکنجه یه چکدی وانواع عقوبت وعذاب ایله اولدردی

❋قطعه❋

حاصل اولمز رضای شاه تا کم * قوللرك خاطرینی صورمیه سین

دیلر ایسك حق ایده ساکه کرم * ایلك ایتمکده خلقه طورمیه سین

اول عامل ظالمك الندن ظلم وستم کورن مظلوملردن بریسی انك یانندن کچدی دیدی

❋مثنوی❋

دکلدر اویله کهر کیمکه جاه وقوتی وار * کوجیله مالنی خلقك یبو بده قاله خرم

بوغازدن اشغی یوتسك اولور ایری کمك * ولیك قرنکی یرترکو بکده طوردیغی دم

في فوائد الصمت

حكاية

قلت لاحد أحبابى فى بعض الايام * انه وقع اختيارى على حسم مادة الكلام * لما انه يتعاقب الاوقات التجددى * لابد ان يتنوع القول فى طيب وردى * والعدو الثانى * لا ينظر الا هذا الثانى * فقال أيا أخى الافضل بالنسبة للعدو المخيب * ان لا ينظر الطيب

مفرد

الفضل فى عين من عاداك منقصة *
* فوردك الشوك يا (سعدى) عند عدى

مفرد

وأخو العداوة لا يمر بصالح *
* الا ويلزمه بكذاب أشر

مفرد

الشمس نور الكون بعض صفاتها *
* ويظنها الخفاش أقبح مارى

حكاية

سحبان وائل فى الاوائل * انفرد بالفصاحة فى المحل * الذى يضرب به المثل * فكان اذا تكلم بكلمة مستحسنه * لا يعيد لفظها فى بحر السنه * ومتى اضطر الى ذلك المعنى * جدد له كسوة المبنى * وهذا السلوك * مما تفردت به آداب منادمة الملوك

Sur les avantages du silence.

H

Je dis à un de mes amis : j'ai fait choix du silence par le motif que la plupart du temps le bien et le mal ont lieu dans le discours par l'effet du hasard et que l'œil des ennemis ne tombe que sur le mal. Il dit : O frére ! il vaut mieux que l'ennemi ne voie pas le bien.

B.

La vertu.est un très grand défaut aux yeux de l'inimitié.

Sâdi est une rose, et aux yeux de ses ennemis c'est une épine.

B.

Le frère de l'inimitié ne passe pas auprès de l'homme de bien,

Si ce n'est pour le traiter de menteur très méchant.

B.

La lumière qui éclaire le monde de la source du soleil

Est vile pour l'œil de la taupe.

H

On a regardé (on a placé) Sahbani-Vâïl comme incomparable dans la pureté du langage, par le motif qu'il parlait toute une année en présence (élevé au-dessus) d'une assemblée, et qu'il ne répétait pas un mot (*deux fois*) ; et si, par hasard, la même pensée se présentait, il la disait avec d'autres expressions. (*Une*) de toutes les belles qualités des courtisans des rois est celle-là.

(در فواید خاموشی)

(حکایت)

یکی را از دوستان گفتم امتناع سخن گفتنم بعلت آن اختیار افتاده است که غالب اوقات در سخن نیک و بد اتفاق افتد * و دیدهٔ دشمنان جز بر بدی نیاید * گفت ای برادر دشمن آن به که نیکی نبیند

(بیت)

هنر بچشم عداوت بزرگتر عیب است *
* گلست (سعدی) و در چشم دشمنان خار است

(بیت)

دشمن بدخواه بر صالح چو بنماید گذر *
* گویدش از روی خشم و طعن کذاب اشر

(مفرد)

نور گیتی فروز چشمهٔ خور *
* زشت باشد بچشم موشک کور

(حکایت)

سحبان وائل را در فصاحت بی نظیر نهاده اند سالی بر سر جمعی سخن گفتی * ولفظی مکرر نکردی * واگر همان معنی اتفاق افتادی بعبارتی دیگر گفتی * واز جملهٔ آداب ندماء ملوک یکی اینست

فوائد سکوتنده‌در

حکایت

دوستلردن برینه دیدم سکوته ملازمت اوسببه مبنی مختارم اولمشدرکه اکثر زمان سوزده ایو وفنا واقع اولور * ودشمنلرک کوزی فنانک غیری بی کورمز * دیدی ای قرنداش ایوسی اوکه دشمن ایولک کورمسون

مفرد

چون هنر اعدا کوزینه کورینور عیب عظیم *
* گل کبیکن (سعدی) دشمنلر کوزینه خاردر

مفرد

هیچ بر صالحه دشمن کذر ایتمزکه اکا *
* طعن ایدوب بغض ایله کذاب اشر دردیمه

مفرد

چشمهٔ خورشید نوری عالمه ویردی ضیا *
* بویله ایکن چشم موش کوره کلمز خوشنما

حکایت

سحبان وائله فصاحت و بلاغتده بی نظیر عنوانی ویرمشلردر * برسنه بر جمعیتده سوز سویلردی برلفظی تکرار ایتمزدی * فرضا او مضمونی تکرار ادا ایتمک لازم کلیدی * دیکر عباره ایله ایراد ایلردی * ندمای ملوکک جملهٔ آدابندن بریده بودر

رجز

عذب الكلام يملك الجنانا *
* ويقبل الصدق والاستحسانا
لكن تحذر أن تعيد الكلمه *
* فالحلو يكفي مرة في الهمه

حكايه

سمعت أن حكيما كان يقول لا يقرّ أحد بجهله الجهول * الا الذي يكون غيره في وسط الكلام * فيقطع عليه قوله ويتكلم قبل التمام

رجز

يا ذا الحجى للقول بدء وانتها *
* ولم يخض في الوسط الا السفها
فالعاقل المدبر الموفق *
* ان لم يجد صمتا فليس ينطق

في تأثير التربية

حكاية

كان أحد الفضلاء يضرب ابن ملك في تعليمه على الولاء ويزجره بغير حدّ أو مراعاة أحد * فعدمت طاقة الولد * وشكا الى أبيه قلة الجلد * ورفع الثوب عن آلام الجسد * فغضب أبوه للاذه * ودعا باستاذه * وقال أنت لا تستنسب اجراء قدر هذا التوبيخ والجفا * بابناء اطراف الرعايا

M

Quoique le discours soit attachant et agréable,
Il doit être (il sera) digne de croyance et d'approbation.
Lorsque tu as dit une fois, ne répète pas ensuite;
Car, lorsqu'on a mangé une fois des confitures, c'est assez.

H

J'ai appris qu'un certan sage disait: Jamais n'a avoué sa propre sottise, excepté celui qui se met à parler lorsqu'un autre, qui est à discourir, n'a pas encore fini.

M

Le discours a son commencement et sa fin, ô homme prudent,
Ne porte pas la parole au milieu du discours (d'un autre).
Celui qui est doué de prudence, et d'adresse, et d'intelligence.
Ne parlera pas tant qu'il ne verra pas le silence.

Sur l'effet de l'éducation.

H

Un certain docteur faisait l'éducation d'un fils de roi et le frappait sans ménagement, et lui faisait de dures corrections sans nombre. Un fois le fils, n'y pouvant plus tenir se plaint à son père et ôta sa robe de dessus son corps meurtri (plein de douleur) Le père en eut cœur serré. Il fit venir le maître et

(مثنوی)

سخن کرچه دلبند وشیرین بود ❀ سزاوار تصدیق وتحسین بود

چو یکبار کفتی مکو باز پس ❀ که حلوا چو یکبار خوردند بس

(حکایت)

یکیرا از حکما شنیدم که کفت هرکز کسی بجهل خود اقرار نکند مکر آن کس که چون دیکری در سخن باشد هنوز تمام ناکرده او سخن اغاز کند

(مثنوی)

سخنرا سراست ای خردمند وبن ❀ میاور سخن در میان سخن

خداوند فرهنک وتدبیر وهوش ❀ نکوید سخن تا نبیند خموش

(در تاثیر تربیت)
(حکایت)

یکی از فضلا تعلیم ملک زادهٔ کردی وضرب بی محابا زدی وزجر بی قیاس کردی پسر از بی طاقتی شکایت پیش پدر برد وجامه از تن دردمند برداشت پدر رادل بهم برآمد استاد را بخواند وکفت بر پسران احاد رعیت چندین جفا وتوبیخ روا نمیداری که پسر مرا سبب

(مثنوی)

سوز کرچه اوله پسند وشیرین ❀ شایان ثنا و داخی تحسین

شیرین سه ده ایتمه آنی تکرار ❀ برطرزد یکرله ایله تذکار

(حکایت)

حکمانک برندن ایشتدم دیدی اصلا کسه جهلن اقرارایتمز مکر اوکسه که غیری کسه سویلرکن سوزینی بترمکسزین کندی سویلمکه باشلایه

(مثنوی)

هر سوزک اولی هم آخری واردر قاتلان ❀ بری سوز سویلرایکن آرادہ سوز سویلمه سن

عقل وتدبیر وادب صاحبی اولان آدم ❀ کورمدن غیری بی خاموش سوزه اورمز دم

(تربیتک تاثیری بیاننده در)
(حکایت)

فضلادن بری برشهزاده یی تعلیم ایدردی وتادیبده افراط ایدوب بی پروا اورردی وحددن افزون جور وجفایی روا کورردی شهزادهٔ فرخنده زاد ناز ونعمه معتاد اولمغله تادیب استاده طاقت کتورمیوب پدرینه عرض شکایت وانوابنی چیقاروب یره لی وجودنی ارائه ایلدکده پدرینک کوکلی

ذوى الحفا * فما السبب المضى لابنى فقال النطق بالكلام بعد التفكر لائق * والحركة المقبولة واجبة على جميع الخلائق * وهذا السلوك * أشد اختصاصا بالملوك * لان كل ما صدر من يد الملك ولسانه * يكون فى أفواه الورى فهرسة عنوانه * وأما أقوال العوام * وأفعالهم فلا يعتبر فيهما بذلك القدر حالهم

lui dit : Tu ne te permets sur les enfants d'aucun de mes sujets autant de violence et correction que sur mon fils : quel est le motif ? Il répondit : Parler avec réflexion et faire des actions louables est nécessaire à tout le monde, particulièrement aux monarques ; parce que tout ce qui aura passé par la main et par la langue des rois, sera nécessairement dit par les bouches ; et il n'y a pas autant d'importance dans (pour) la parole et l'action du vulgaire.

نظم

يخوض فقير الحال فى ألف ذلة *
* وأقرانه لا يفطنون لواحد
وان ذل سلطان بفرد جناية *
* تطير بها الاخبار بين الاماجد

K

Quand même il proviendrait d'un pauvre cent (*actions*) blâmables,
Ses amis n'en connaîtront pas un de cent.
Et s'il en vient une blâmable du sultan,
On la fait parvenir de climat en climat.

فاذا يكون زيادة الاعتنا بتهذيب أخلاق ابناء الملك أنبتهم الله نباتا حسنا * أحق بالاهتمام * وأولى مما يليق فى حق العوام

C'est pourquoi, pour corriger les (*mauvaises*) qualités des enfants du prince, il faut faire plus d'effort qu'à l'égard des sujets.

نظم

من لم ير التأديب فى صغر الصبى *
* شمخ الفلاح عليه فى وقت الكبر
رطب الغصون كما اشتهيت عطفته *
* ويبيسه ان يستقيم فعلى سقر

K

Tout individu que l'on n'instruira pas bien dans son enfance,
Dans l'âge adulte le fellah (le paysan) sera au-dessus de lui.
Tords tant que tu voudras le batont vert ;
Sec, il ne sera redressé que par le feu.

بیست کفت سخن باندیشه باید کفتن و حرکت
پسندیده باید کردن همه خلقرا خاصه پادشاهانرا که هرچه
بردست و زبان ملوک رفته شود هرآینه در افواه کفته
شود وقول وفعل عوامرا چندان اعتبار نشود

(قطعه)

اکر صد ناپسند آید ز درویش ❋ رفیقانش یکی از صد ندانند
وکر یک ناپسند آید ز سلطان ❋ از اقلیمی باقلیمی رسانند

پس در تهذیب اخلاق خداوندزادکان (انبتهم الله نباتا حسنا) اجتهاد بیش از آن باید کرد که در حق عوام

(قطعه)

هرکه در خردیش ادب نکنند ❋ در بزرکی فلاح ازو برخاست
چوب تر را چنانکه خواهی پیچ ❋ نشود خشک جز بآتش راست

مکدر اولوب خواجه‌یی جناب الله افراد رعایانك
چوجقلرینه لایق وروا کورمدیکك جور وجفایی
اوغلك حقنده اجرایه سبب ندر . دیدی سوزی
دوشنوب سویلمك وحسن حرکت ایلمك جملهٔ خلقه
وعلی الخصوص پادشاهلره لازمدر . زیرا ملوکك
اللندن ودیلندن هرنه صادر اولورسه البته دیللرده
داستان اولور واطراف واکنافه نشر اولوب بین
العالم شیوع بولور . ولکن عوامك قول وفعلنه
اولقدر اعتبار یوقدر .

(قطعه)

برکدادن صادر اولورسه اکر یوز دورلو عیب ❋ بلمیه یولداشلری جائز انك برین بیله
پادشاهدن صادر اولورسه ولی بر ناپسند ❋ داستان اولور کیدر دیلدن دیله ایلدن ایله

بناء علیه جناب حق انلری حسن اخلاق وتربیت ایله اراسته وحلیهٔ فضل وکمال ایله پیراسته بیورسون . افندی زاده‌لریمزك تعلیم وتربیه‌سنه سعی واقدام ❋ ودقت واهتمام ❋ عوامك حقنده اولاندن زیاده اولمق لازمدر

(قطعه)

شوکم طفل ایکن آنی کیمسه تادیب ایتمامش اوله ❋ یکیتلك عالمنده آنی اصلاح ایلمك اولمز
نیجه اسا ترسلك اویله طوغریلور تازه چبوق اما ❋ اغاج قوری اولنجه یاقمه‌دن غیری ایله طوغرلمز

فأعجب الملك حسن تدبير الاستاذ المعلم * واستحسن
تقرير كلامه المفحم * ووهبه من الخلع والنعم حد
الزياده * ورفع رتبة منصبه على سابق العاده

حكايه

كان أحد الحكماء بالهمة الصحيحه * يبذل لاولاده
النصيحه * قائلا يا روح أبيكم تعلموا المعرفه *
تستكملوا حسن الصفه * اذ لا يليق الاعتماد على
دولة الدنيا * ومملكة العليا * فالمنصب والزينه
لا يخرجان مع الشارد من المدينه * والدرهم
والدينار * معرضان للاخطار * اما أن يسرقهما
اللص مرة واحده * أو يأكلهما المالك بالتفريق
على حسب الحالة الجاهده * وأما المعرفة فعين
نابعه * ودولة باقية واسعه * اذا زلت بصاحبها
في الدولة القدم * فلا يستولى عليه الغم والندم *
اذ هي في نفسها دوله * ومتى حل بها في مكان
يكون له الصوله * فيحظ بعظيم القدر *
ويجلس في الصدر * وأما عديم العرفان * فذليل
بكل مكان * يلتقط كسر المعيشة بالرعده *
ويكابد الشده

مفرد

وصعب نفوذ الحكم من بعد منصب *
تجور على المأنوس في دولة النعم *

La belle prudence de l'homme de lettres, et l'exposition de son discours, furent agréables à l'esprit du roi. Il lui donna un khilât et de l'argent, et il éleva son grade au-dessus de ce qu'il était.

Un sage donnait un conseil à ses enfants, (*en leur disant*) : Mes chers enfants (âmes de votre père) ! apprenez un talent, parce que la possession et la fortune mondaine ne conviennent pas à la confiance, et que les dignités ne vont pas (*avec vous*) par la grande porte (*de la ville*) ; et l'argent et l'or sont une occasion (un lieu) de danger en voyage; ou le voleur vous l'enlève tout d'un coup, ou le maître le mangera en détail; mais le talent est une source vive et une fortune durable. Et si un homme industrieux tombe de la fortune il n'y a point d'inquiétude (*à avoir*), parce que le talent est une fortune en lui-même.. L'homme à talent voit l'estime pour lui partout où il va, et il s'assied à la première place; et l'homme sans talent ramasse la bouchée (il mendie) partout où il va, et il éprouve de la peine.

B.

Il est dur, après avoir été en dignité, d'être soumis au (de supporter le commandement,

(*Et*) de souffrir la violence des hommes après avoir vécu dans la mollesse

ملک را حسن تدبیر استاد وتقریر سخن او پسندیده آمد خلعت ونعمت بخشید و پایگاهش از انچه بود برتر گردانید

استاد ادیبك حسن تدبیرینی وتقریر كلام دلپذیرینی پادشاه غایتده پسند واستحسان ایدوب خلعت ونعمت اعطا ونائل اولدیغی رتبه‌یی ترفیع واعلا ایلدی

(حکایت)

حکیمی پسرانرا پند همی داد که جانان پدر هنر آموزید که ملک و دولت دنیا اعتماد را نشاید وجاه از دروازه بدر نرود وسیم وزر در محل خطرا ست یا دزد بیکبار ببرد ویا خواجه بتفاریق بخورد اما هنر چشمهٔ زاینده است ودولت پاینده اگر هنرمند از دولت بیفتد غم نباشد که هنر بنفس خود دولتست هرجا که رود قدر بیند وبر صدر نشیند وبی هنر هرجا که رود لقمه چیند وسختی بیند

(حکایت)

برحکیم اوغللرینه نصیحت ویروردی که ای پدر کزلك جانپاره‌لری هنر ومعرفت اوکرنکز دنیانك مال ودولتنه کوه نلمز . وجاه ومنصب قپودن طیشرو چیقمز . والتون وکمش مخاطره‌دن سالم دکل یاخرسز طوپدن الورکیدر ویاخود صاحبی الوب بربر وخرج ایدر . اما هنر اقیجی برچشمه ودولت دائمه‌در . واگر ارباب علم وهنر دولتدن دوشرسه غم دکل زیرا هنر کندی نفسنده دولتدر . هنرلی هر نره‌یه کیدرسه عزت وحرمت کوروب صدر مجلسده اوتورر . وهنرسز نه محله کیدرسه دیلنور . ومحنت ومشقت کورر

(بیت)

سختست پس از جاه تحکم بردن ❀
خو کرده بناز وجور مردم بردن ❀

(بیت)

حاکم ایکن خیلی مشکلدر کشی محکوم اوله *
نازه معتاد اولمشیکن خلقدن ذلت بوله *

أبيات

وقعت بأرض الشام جرة فتنة *
* فتفرقت من خوفها السكان
فسرى بأبناء المعارف عقلهم *
* لوزارة يزهو بها السلطان
وبجهل أبناء الوزير تكففوا *
* اهل القرى وعلاهم الحرمان

مفرد

متى رمت ارث الاصل فارق لعلمه *
* فما قليل ماله منك ينفد

في آداب الصحبه

المال لاجل راحة العمر ينال * وليس العمر لاجل جمع المال * سألوا عاقلا صاحب كياسه * عن مبارك الطالع وطالع النحاسه * فقال الحسن الطالع * ذاك الذي أكل ماهو زارع * والردئ الطالع من هلك * وعنده من موجود ماملك

مفرد

ولا تصل على من لم يطع عملا *
* وأزهق العمر في جمع الذي تركه

نصيحة موسى عليه السلام * نصح قارون باهتمام * اذ قال وأحسن كما أحسن الله اليك فما سمع * وقال سمعت عاقبة اذ لم يطع

K.

Une fois un trouble survint en Syrie

Chacun s'en alla de son coin.

Des fils de paysans instruits

Parvinrent au vizirat (à la dignité de vizir) du monarque.

Les fils du vizir, ayant une raison défectueuse.

Allèrent dans les villages pour mendier.

B.

Veux-tu l'héritage de ton père? apprends la science de ton père;

Parce qu'on peut dépenser l'argent de son père en dix jours.

Sur les convenances.

S. La richesse est pour la tranquillité de la vie. Pour amasser de la richesse, on demanda à un sage: Quel est celui qui est heureux, et quel est le malheureux? Il répondit: L'heureux est celui qui a mangé et semé, et le malheureux est celui qui est mort et qui a laissé.

B.

Ne prie pas pour cette personne de rien qui n'a rien fait,

Parce qu'elle a vécu dans le désir d'acquérir de la richesse et qu'elle n'a pas consommé.

Monseigneur Moïse, la paix soit sur lui! conseilla Karoun (*en lui disant*): *Fais du bien comme Dieu t'a fait du bien.* Il ne l'écouta point; et tu as appris sa fin.

(قطعه)

وقتی افتاد فتنه در شام * هر کسی از گوشه فرا رفتند

روستا زادکان دانشمند * بوزیری پادشا رفتند

پسران وزیر ناقص عقل * بکدائی بروستا رفتند

(بیت)

میراث پدر خواهی علم پدر آموز * کاین مال پدر خرج توان کرد بده روز

(در آداب صحبت)

حکمت * مال از بهر آسایش عمر است نه عمر از بهر کرد کردن مال عاقلی را پرسیدند نیک بخت کیست و بد بخت که گفت نیک بخت آنکه خورد و کشت و بد بخت آنکه مرد و هشت

(بیت)

مکن نماز بر آن هیچ کس که هیچ نکرد * که عمر در سر تحصیل مال کرد و نخورد

پند * حضرت موسی علیه السلام قارونرا نصیحت کرد که (احسن کما احسن الله الیک) نشنید وعاقبتش شنیدی

(قطعه)

شامده واقع اولدی فتنه بر زمان * ایتدیلر بر کوشه‌دن هر کس فرار

عالم اوغلانجقلری اول کویلرك * اولدی منظور شه صاحب وقار

جاهل وزادان ابنای وزیر * کویلره طاغلدیلر بی اعتبار

(بیت)

میراث پدر ایستر ایسك علمنی اوکرن * مالی پدرك اون کونکن مصرفی اولمز

(صحبتك آدابی بیاننده‌در)

حکمت * دنیاده مال ودولت عمر عزیزی خوش کچوروب حضور وآسایشله یاشه‌مق ایچوندر . عمر مال جمع ایتمك ایچون دکلدر . بر عاقله عالمده ایو طالعلی کیم وفنا طالعلی کیمدر دیه سؤال ایتدکلرنده ایو طالعلی اول کیمسه درکه یدی . واکدی وفنا طالعلی اول کیمسه درکه اولدی . وبراقدی . دیدی

(بیت)

نمازین قیلمه هیچ خیرا یتمیان برنا کسك صاقین * که عمرن ماله صرف ایتدی ولکن کورمدی نفعین

نصیحت * حضرت موسی علیه السلام خزاینه مالك قارونه نصیحت ایلدیکه جناب حق سکا احسان ایلدیکی مثللو سنده احسان ایله . دکلدی . وانك عاقبتنی ایشتدك .

﴿نظم﴾

ان الذى جمع الدراهم ثم لم *
يربح بها خسرانسي عواقبه *
ان رمت فى نعم الوجود تمتعا *
فهب الورى بنى الاله مواهبه *

والعرب تقول جدو ولا تمنن فان الفائدة لك عائده * هب الناس ولا تذقهم منا * لان فائدة ذلك عائدة اليك بالمضاعفة والثنا

K.

Cette personne qui n'a pas amassé du bien (*spirituel*) avec son or et son argent (avec dinar et direm),

A mis le terme de son sort futur dans l'amour de l'or et de l'argent.

Veux-tu jouir du bien de ce monde?

Exerce la générosité envers (avec) les créatures, comme Dieu l'a exercé envers toi.

L'Arabe dit : *Fais du bien , et ne le reproche pas* ; *et certes l'utilité t'en reviendra*. C'est-à-dire (*en persan*) : Sois généreux , et fais des dons ; et n'en fais pas de reproche, parce que l'utilité t'en reviendra.

﴿نظم﴾

شجر المكارم ان تمدد أصله *
يسمو السماك علو ما يتفرع *
ان رمت تحظى بالثمار فلا تضع *
منشار من فى الاصول يقطع *

K.

En chaque lieu où l'arbre da la générosité a pris racine,

Ses rameaux et sa tige ont passé au-delà du ciel.

Si tu as l'espérance d'en manger du fruit,

Ne mets pas avec reproche la scie à son pied.

﴿غيره﴾

للشكر فالزم حيث كنت موفقا *
والله لم يمنعك دائم نعمته *
واحذر تمن على المليك بخدمة *
فله التفضل اذ قبلت لخدمته *

K.

Rends grâces à Dieu, parce que tu as été secondé (*par lui*) pour (*faire*) le bien

Il ne t'a point laissé dépourvu des bienfaits de sa bonté.

Ne fais pas de reproche de ce que tu fais le service du sultan,

Regarde comme une faveur de sa part, qu'il te tienne (qu'il t'a eu) à son service.

(قطعه)

آنکس که بدینار و درم خیر نیندوخت ❀
❀ سر عاقبت اندر سر دینار و درم کرد
خواهی متمتع شوی از نعمت دنیا ❀
❀ با خلق کرم کن که خدا با تو کرم کرد

عرب گوید (جد ولا تمنن فان الفائده الیک عائده) یعنی
بخش و منت منه که فائدهٔ آن بتو باز گردد

(قطعه)

درخت کرم هر کجا بیخ کرد ❀
❀ گذشت از فلک شاخ و بالای او
گر امیدواری کزو بر خوری ❀
❀ بمنت منه اره بر پای او

(قطعه)

شکر خدای کن که موفق شدی بخیر ❀
❀ ز انعام فضل او نه معطل گذاشتت
منت منه که خدمت سلطان همی کنی ❀
❀ منت شناس ازو که بخدمت بداشتت

(قطعة)

درهم و دینار ایله خیر ایتمیانلر عاقبت *
* مال سوداسیله سردن کچدی خسران ایلدی
ثروت و سامان دنیادن اولوردر سودمند *
* لطفله خلق جهانه هردم احسان ایلدی

عرب سویلر کرم و احسان ایله منت کوسترمه
تا که اول احسانک فائده سی سکا عائد و راجع اوله
دیمک استرکه ویرملی منت ایله ابطال ایلمه‌لی

(قطعة)

نخل احسان و کرم هر یرده کیم کوک باغلیه *
* شاخ و بالاسن آتوب چرخ معلادن کچر
میوه‌سندن بهره استرسک قو وضع منتی *
* کیم دیبندن آنی منت دستره کبی بچر

(قطعه)

سنی خیره موفق ایلیان مولایه شکر ایله *
* کمال فضل و جودندن سنی کیم ایتمدی تعطیل
صقین سلطانه خدمت ایتمک ایله ایلمه منت *
* اولاکه امر خدمت ایتدوکنی بلکه منت بیل

(حكمة) المملكة تكتسب من العقلاء الجمال * ومن الزهاد الكمال * والملوك * أشد احتياجا الى نصيحة العقلاء فى حسن السلوك * من احتياج العقلاء الى تقرب الملوك

(نظم)

مليك الورى ان شئت فاقبل نصيحتى *

* فأفضل منها لم تحز كتب الفصل

عديم النهى لا تعطه عملا وان *

* يكن مثله لم يأت فى عمل العقل

(حكمة) كل سر تملكه * فمع الصديق لا تهتكه * اذ ما يدريك ان يدور الزمان * ويصير عدوا مع الدوران * وكل ضرر تقدر عليه فلا توصله الى العدو * فلربما صادقك فى وقت الهدو * ما رمت اخفائه لا تطهر عليه أحدا * وان كان معتمدا * فليس يوجد أوفى من اسبال سترك * على مكنون سرك

(نظم)

كن صامتا عن هتك سر النهى *

* ولا تخل الخل فيه يجول

صن يا سليم العين من رأسها *

* اذ سدك الانهار شرح يطول

S. Le royaume tient son lustre des hommes sages, et la religion tire son éclat des hommes vertueux. Les monarques ont plus besoin du bon conseil des sages, que les sages de la faveur des monarques.

K.

Si tu écoutes mon conseil, ô pâdichâh !

Dans tout livre il n'est pas de meilleur conseil que celui-ci :

Ne confie l'emploi qu'au sage,

Quoique l'emploi ne soit point l'affaire du sage.

S. N'expose pas à ton ami tout secret que tu as. Que sais-tu s'il ne deviendra pas ton ennemi un jour ? Et tout mal que tu peux faire à ton ennemi, ne fe fais pas ; il peut arriver qu'un jour il devienne ton ami. Un secret que tu veux tenir (que tu veux qui reste) caché, ne l'expose pas à une personne, quoiqu'elle soit digne de confiance, parce que personne n'aura plus de soin que toi de ton secret.

K.

Le silence vaut mieux que de dire la pensée de son cœur

A une personne, et de lui dire (*ensuite*) : ne le dis pas.

O homme probe ! arrête l'eau à l'ouverture de sa source,

Parce que, lorsqu'elle est devenue abondante, on ne peut pas arrêter le fleuve.

حکمت * ملک از خردمندان جمال گیرد ودین از پرهیزکاران کمال یابد پادشاهان بنصیحت خردمندان محتاج ترند که خردمندان بتقرب پادشاهان

(قطعه)

پندم اگر بشنوی ای پادشاه * در همه دفتر به ازین پند نیست

جز بخردمند مفرما عمل * گرچه عمل کار خردمند نیست

حکمت * هران سرّی که داری با دوست درمیان منه چه دانی که وقتی دشمن گردد وهر گزندی که توانی بدشمن مرسان باشد که وقتی دوست گردد ورازی که خواهی نهان ماند با کسی درمیان منه اگرچه معتمد بود که هیچ کس بر سرّ تو از تو مشفق تر نباشد

(قطعه)

خاموشی به که ضمیر دل خویش * با کسی گفتن وگفتن که مگوی

ای سلیم آب زسر چشمه ببند * که چو پر شد نتوان بستن جوی

حکمت * عقلانك رای عالم آراسیله رخسارهٔ ملك حسن وجمال . وصلحانك انوار زهد وتقواسیله دین کمال بولور . پادشاهلرك عقلانك نصیحتنه احتیاجی عقلانك پادشاهلره تقربه اولان احتیاجلرندن زیاده در .

﴿قطعه﴾

دکلر ایسك پندمی ای پادشاه کامیاب * بوندن اعلا نصح وپندی یازمشدر بر کتاب

منصبی نادانه تفویض ایتمه هپ دانایه ویر * عاقل اولان گرچه کیم منصبدن ایلر اجتناب

حکمت * حقهٔ سر بستهٔ سرّ و راز نهانکی دوستکه بیله آچمه نه بیلورسن که بر وقت دشمن اولور . وهر مقتدر اولدیغك ضرری دشمنه ایقاع ایتمه . احتمالکه بر وقت دوست اولور . بر سرّی گیزلو قالمق استر ایسك اگرچه معتمد اولسه ده کیمسه یه افشا ایتمه زیرا هیچ کیمسه سنك سرکه سندن زیاده مشفق اولمز

﴿قطعه﴾

ابکم اولمق یکدر رازی نهانی یارکه * کشف ایدوب اغیاره فاش ایتمه دیو بند ایتمدن

آبی تا سر چشمه دن سد ایده کور ای صاف دل * یوخسه طاشقین سیل اولدقده قالور بند ایتمدن

مفرد

لا ينبغي لك كلمة مخفية * ان لم تكن حسناء بين المحفل

تحذير * قبول النصيحه من العدو خطا يعاب * ولكن سمعها واجب لتعمل بخلافها وذلك عين الصواب

B.

Il ne faut pas dire en secret une parole
Qu'il ne convient pas de dire dans toute assemblée

Accepter le conseil de ton ennemi est une faute; mais il est convenable de l'écouter, afin que tu agisses contrairement à ce conseil, parce que cela est l'essence de la rectitude.

رجز

لا تقترب ما اختاره رأى العدى * فتضرب الكفين فى غبن الهدى

اذا أراك النهج كالسهم القويم * فاعطف الى الميسرة ياذا العليم

(حكمة) يليق الملك الممتد * مادام فى هذا الحد وهو أن لا يسوق الغضب على الاعداء * ولا يعتمد على الاصدقاء * لان نار الغضب تعلق بصاحبها فى الاول * وبعد ذلك يتصل شررها بالخصم أو لا يتوصل

M.

Garde-toi de ce que ton ennemi te dira (*en te disant*) : Fais cela;
Parce que (*si tu le fais*), tu frapperas sur ton genou la main de la frustration.
S'il te montre un chemin droit comme la flèche,
Détourne-t'en; et prends le chemin de la main gauche.

S. Il ne faut pas que le pâdichâh pousse la colère sur ses ennemis au point qu'il ne reste plus de confiance à ses amis, parce que le feu de la colère tombe d'abord sur celui qui en est possédé : alors l'étincelle arrive sur l'adversaire, ou n'a arrive pas

رجز

لا ينبغى للمرء وهو ابن الثرى * يطغى هوى وحدة وكبرا

يا من تناهى حدة واستعصى * لست ترابا أنت نارا تقصى

M.

Il ne convient pas que le fils d'Adam, né de la poussière,
Se mette dans la tête orgueil, et violence, et vanité.
Avec une telle chaleur et une telle opiniâtreté,
Je ne te crois pas (*né*) de la poussière. Oh ! tu es (*né*) du feu.

(بیت)

سخنی در نهان نباید گفت ❋ که بهر انجمن نشاید گفت

تحذیر ❋ نصیحت از دشمن پذیرفتن خطاست ولیکن شنیدن رواست تا بخلاف آن کار کنی و آن عین صواب است

(مثنوی)

حذر کن زانچه دشمن گوید آن کن ❋ که بر زانو زنی دست تغابن

گرت راهی نماید راست چون تیر ❋ ازاو برگرد و راه دست چپ گیر

حکمت ❋ پادشاه باید که تا بحدی بر دشمنان خشم نراند که دوستانرا اعتماد نماند که آتش خشم اول خداوند خشم را افتد آنگه زبانه بخصم رسد یا نرسد

(مثنوی)

نشاید بنی آدم خاک زاد ❋ که در سر کند کبر و تندی و باد

ترا با چنین گرمی و سرکشی ❋ ندانم که از خاکی یا ز آتشی

(بیت)

شو سوزکیم اشکاره سویلمك جائز دکل آنی ❋
❋ نهانی کیمسه یه آچمه که در برافاش اولور خلقه

تنبیه ❋ دشمن بدخواهك نصح و پندینی قبول ایتمك خطادر ولکن خلافنده حرکت ایتمك ایچون ایشتمك روادر واول خلاف عین صوابدر

(مثنوی)

هرنه دیرسه طوتمه اویمه دشمن خونریزکه ❋
❋ یوخسه حسرت دستنی صکره اوررسین دیزکه

صاغکه طوغری یری اوق کبی کیت دیرسه اکر ❋
❋ سن همان دون صولکه صاغلغك استرسك اکر

حکمت ❋ پادشاهلر دوستلرك کلیا امنیتنی سلب ایده جك مرتبه قدر دشمنلر حقنده اجرای خشم وغضب ایتمامليدر زیرا آتش غضب اول صاحبنی یاقر صکره شراره وعلوی دشمنه یا اریشور یا اریشمز

(مثنوی)

خاکدن خلق ایلدی کیم آدمی رب غفور ❋
❋ خاکدن مخلوق ایکن انسانه لایقمی غرور

بویله گرمیتله سرکشلك که سنده واردر ❋
❋ خاکدن صانم سنی شیطان وش اصلك ناردر

(نظم)

حبتني النوى في بيلقان بعابد *

فقلت بماء النصح طهرني من الجهل *

فقال تحمل كالتراب وان تكن *

فقيها والا فادفن العلم في الوحل

K,

J'arrivai dans le pays (dans la terre) de Beïlakan, auprès d'un dévot.

Je lui dis : Purifie-moi de l'ignorance par l'instruction.

Il répondit: Va, sois patient comme la terre, ô docteur !

Ou tout ce que tu as appris (tu as lu) mets-le totalement sous terre.

مطايبه * ان الشرير موثق في يد عدو وطول مدته * ايتما يتوجه لا يلاقي خلاصا من مخلب عقوبته

S. L'homme de mauvais caractère est captif dans la main d'un ennemi, parce que, dans quelque lieu qu'il aille, il ne trouve pas délivrance de la griffe de son tourment.

(مفرد)

اذا صعد الافلاك من خشية البلا *

لئيم فلا ينجو لخبث طباعه

B.

Quand l'homme d'un mauvais caractère irait au-dessus du ciel, hors *(de l'atteinte)* de la main du malheur.

Il serait (*il sera*) dans le malheur par la main de son méchant caractère.

(حكمة) ليس كل حسن في الصوره * صافيا في السريره * لان العمل باللب لا بالقشر * عند تمين السعر

S. Il n'y a pas de belles mœurs dans toute personne qui est bonne en apparence, parce que c'est l'intérieur, non la peau, qui constitue (qui a) la conduite.

(نظم)

ويجوز معرفة الشمائل في الفتى *

مهما يكون بفرد يوم واحد

لكن تحذر سره لا تغترر *

اذ خبث باطنه خفي مراصد

K.

On peut connaître en un seul jour, aux signes extérieurs de l'homme.

Jusqu'où est parvenu le degré de ses connaissances.

Mais ne sois pas en sécurité sur son intérieur, et ne sois pas séduit,

Parce que la corruption de l'âme ne devient pas connue en plusieurs années.

(قطعه)

در خاک بیلقان برسیدم بعابدی ❀
❀ گفتم مرا بتربیت از جهل پاک کن
گفتا برو چو خاک تحمل کن ای فقیه ❀
❀ یا هرچه خوانده همه در زیر خاک کن

مطایبه ❀ بدخوی در دست دشمنی گرفتار است
هرکجا که رود از چنگ عقوبت او خلاصی نیابد

(بیت)

اگر ز دست بلا بر فلک رود بدخوی ❀
❀ ز دست خوی بد خویش در بلا باشد

حکمت ❀ نه هرکه بصورت نیکوست سیرت زیبا
در اوست کار اندرون دارد نه پوست

(قطعه)

توان شناخت بیک روز در شمائل مرد ❀
❀ که تا کجاش رسیده است پایگاه علوم
ولی ز باطنش ایمن مباش و غره مشو ❀
❀ که خبث نفس نگردد بسالها معلوم

(قطعه)

بیلقان خاکنده بر پیری زیارت ایلیوب *
* دیدم اکا تربیتله جهلدن پاک ایت بنی
دیدی وار ایله تحمل خاک مانندای فقیه *
* یوخسه هب بلدکلرک کم ایت که کم ایلرسنی

مطایبه * کوتوخویلی ادم بر دشمن النه کرفتار درکه هر نره یه کیدرسه انک پنجۀ عقوبت وخامتندن خلاص ورها اوله مز .

(بیت)

قچوب دست بلادن کوکاره چیقسه اکر بدخو *
* ینه شین بلا ایچره اولور خوی بدندن او

(حکمت) هرکسک صورتی کوزل اولمغله سیرتی محبوب . وظاهری مقبول اولمغله باطنی مرغوب اولمز . مدار اعتبار صورت نغز دکل همان معنی ومغزدر .

(قطعه)

ظاهرندن دمی برکونده فهم ایتمک اولور *
* تا نه حده بالغ اولدی علم وفضل ودانشی
باطنندن لیک غافل اولمه زیرا کیم انک *
* نیچه ییللرده بیلنمز خبث نفس سرکشی

(لطيفه) عديم الفهم لا يقوى على نظر صاحب العرفان * كلاب السوق متى رأت كلب صيد نهضت لحربه بالعيان * ومع ذلك تكثر الصياح بالنباح * ولا تقدر على قربه لاجل الكفاح

S. Les gens sans vertu ne peuvent pas voir les personnes vertueuses. De même les chiens du marché, lorsqu'il voient le chien de chasse, font du tapage et n'osent pas avancer.

(تحذير) السفل اذا لم تمكنه مقابلة أحد بالمقاتله * يقع بجثبه فى البغة وأنواع المخاتله

Adage. Lorsque l'homme vil ne l'emporte pas sur (avec) quelqu'un par le mérite, il lui tombe sur la peau avec méchanceté.

﴿مفرد﴾

B.

وغاية مايبدى الحواسد غيبة * مع الضعف حتى لو أرولـ اللتاعذبا

Il fait nécessairement la critique de l'absent, l'envieux au court moyen (l'envieux a la main courte),

Parce que la langue de la parole est muette en (*sa*) présence.

(حكمة) الجوهر نفيس ولو وقع فى النجاسه * والغبار وان وصل الى الفلك لم يزل فى الخساسه * والاستعداد من غير تربى خسارة واقعه * وتربية غير المستعد آمال ضايعه * والرماد وان علا نسبه لان جوهر النار علوى * حيث لم يسم بنفسه فهو بالتراب مستوى * وقيمة السكر ليست من القصب * بل خاصيته هى السبب

S. Si la perle tombe dans la boue, elle est tout de même précieuse; et la poussière, si elle s'élève au ciel (*c'est-à-dire*, quoiqu'elle s'élève au ciel), elle est vile tout de même. L'aptitude sans éducation, c'est dommage: et l'éducation d'un incapable est perdue. Quoique la cendre ait une origine élevée, parce que le feu est une substance supérieure, cependant, comme elle n'a pas une vertu par elle-même, elle est égale à de la terre.

La valeur du sucre ne vient point de la canne à sucre, parce que cela même vient de sa qualité particulière.

﴿رجز﴾

M.

اذلم يكن كنعان ذا فتوة * لم تسمه بنوة النبوه

Comme le caractère de Canaan était sans vertu.

Sa naissance d'un prophète n'augmenta pas son prix.

فابد آدابا ودع ذا الجوهرا * الورد من شوك كابن آزرا

Montre de la vertu, si tu en as, non ton origine.

La rose vient de l'épine, et Abraham d'Azer.

لطیفه * بی هنران هنرمندانرا نتوان دیدن همچو سگان بازاری سگ شکاریرا ببیند ومشغله برآرند وپیش آمدن نیارند

تحذیر * سفله چون بهنر باکسی برنیاید بخبثش درپوستین افتد

(بیت)

کند هرآینه غیبت حسود کوته دست *

* که درمقابله گنگش بود زبان مقال

حکمت * جوهر اگر درخلاب افتد همچنان نفیس است وغبار اگر برفلک رسد همچنان خسیس * استعداد بی تربیت دریغست وتربیت نامستعدان ضایع خاکستر اگرچه نسب عالی دارد که آتش جوهر علویست ولیکن چون بنفس خود هنری ندارد باخاک برابر است قیمت شکر نه از نی است که آن خاصیت ویست

(مثنوی)

چو کنعانرا طبیعت بی هنر بود *

* پیمبرزادگی قدرش نیفزود

هنر بنمای اگر داری نه گوهر *

* گل از خارست وابراهیم از آزر

(لطیفه) هنرسزلر هنرلو بی کوروب سویلشمکه قادرد کللردر زقاق کوپکاری آوکو پکلری کوررلر . وکورلتی قوپاررلر . واوکنه کلمکه قادراولمزلر

(تحذیر) دنی والچاق هنرده برکیمسه یه غلبه ایدمینجه اول کیمسه نك خباثتله علیهنه قیام ایدر

﴿بیت﴾

حسود بی هنر البته غیبت ایتمکه باشلر *

* سنکله روبرا اولدقده لکن طوتیلور نطقی

(حکمت) جوهر نایاب چرکابه دوشرسه ینه نفیس وعزیزدر . وغبار بی اعتبار افلاکه چیقارسه ینه خسیس وناچیزدر . تربیتسز استعداده یازق . وقابلیتسزه تربیت ضایع وغیر لایقدر . کوللك اصلی عالی ایسه ده که آتش جوهردر ولکن کندی نفسنده بر هنری اولمدیغندن طپراقله برابردر . شکرك قیمتی قامشدن دکلدر . بلکه کندی ذاتنك خاصیتی ولازمهٔ ماهیتی در .

﴿مثنوی﴾

هنردن چونکه خالی اولمشیدی طبعی کنعانك *

* پیمبرزاده لکدن قدری عالی اولمدی آنك

نسبله افتخار ایتمه هنر کوستر همان امدی *

* که ابراهیم اردن طوغوب کل خاردن کلدی

(لطيفه) المسك ما فاحت رائحة من الاشتهار * لاما يحدثك عنه العطار * العالم كعلبة العطار ساكت تلمع منه المعرفه * والجاهل كطبل الحرب على الصوت فارغ القلب فى الصفه

(نظم)

ذو العلم بين الجاهلين لوصفه * ضرب الاحبة ألطف الامثال

بدر أضاء الذى عمى أو مصحف * فى بيت زنديق خبيث الحال

Bon mot. Le musc est cela même qui sent le musc, et non cela que le parfuneur dit (*en être*). Le savant est comme le plateau du parfumeur: silencieux, et montrant son mérite, Et l'ignorant ressemble au tambour du guerrier: voix haute et intérieur vide, et disant des choses vaines.

R.

Le savant au milieu des ignorants,

Les docteurs en ont fait un proverbe :

C'est une belle au milieu des aveugles,

C'est un Koran dans la maison des impies.

بحمد مولى النعم وعميم الاحسان والكرم تم طبع هذا الكتاب البديع حسن الوضع والصنيع
الجامع من لطائف اللغات أحسنها المحقق من رقائق براعات العبارات العربية والاجنبية أتقنها
المسمى (بالتحفة العباسيه) للمدرسة العلية التوفيقيه المؤلف برسم ولى عهد الحضرة الخديوية تأليف
العلم الفريد ذى الرأى السديد الذى جواد فطنته فى مضمار الذكاء يجرى حضرة محمد افندى مهرى
فى ظل الحضرة الخديوية وعهد الطلعة الداورية حضرة من عم الانام يمنه وفضله وأنام الاعين مطمئنة
انصافه وعدله عزيز الديار المصرية وحامى حمى حوزتها النيلية ولى نعمتنا على التحقيق حضرة
أفندينا محمد توفيق لازالت الايام مسفرة بشمس علاه والليالى مضيئة ببدر حلاه بالمطبعة
العامرة ببولاق مصر القاهرة ملحوظا بنظر حضرة ناظرها الجناب الامجد الهمام
الاسعد الراقى فى مراقى العلا الى الاوج الوحيد الذى فاق بفطنته كل فوج
من عليه أخلاقه باللطف تثنى سعادة حسين باشا حسنى ونظر
حضرة وكيله السالك جادة سبيله من أجابته المعالى بلبيك
حضرة محمد حسنى بيك وكان هذا الطبع الجليل
والشكل الجميل فى أوائل رمضان المعظم
من هجرته صلى الله عليه وعلى آله
وصحبه وسلم مالاح بدر تمام
وفاح مسك ختام

لطیفه ✿ مشک آنست که ببوید نه آنکه عطار بگوید
داناچون طبلهٔ عطار است خاموش و هنرنمای نادان
چون طبل غازیست بلند آواز و میان تهی

(لطیفه) مسك اودر كه مشامی رایحه ایله معطر ایده یوخسه تعریف و توصیف عطار ایله دكل عالمده عالم و دانا مسكچینك طبله سی كبیدر سسی یوق و هنرنمادر . اما جاهل نادان غازی طاولی كبی سسی چوق ولكن هنردن تهی و بوشدر

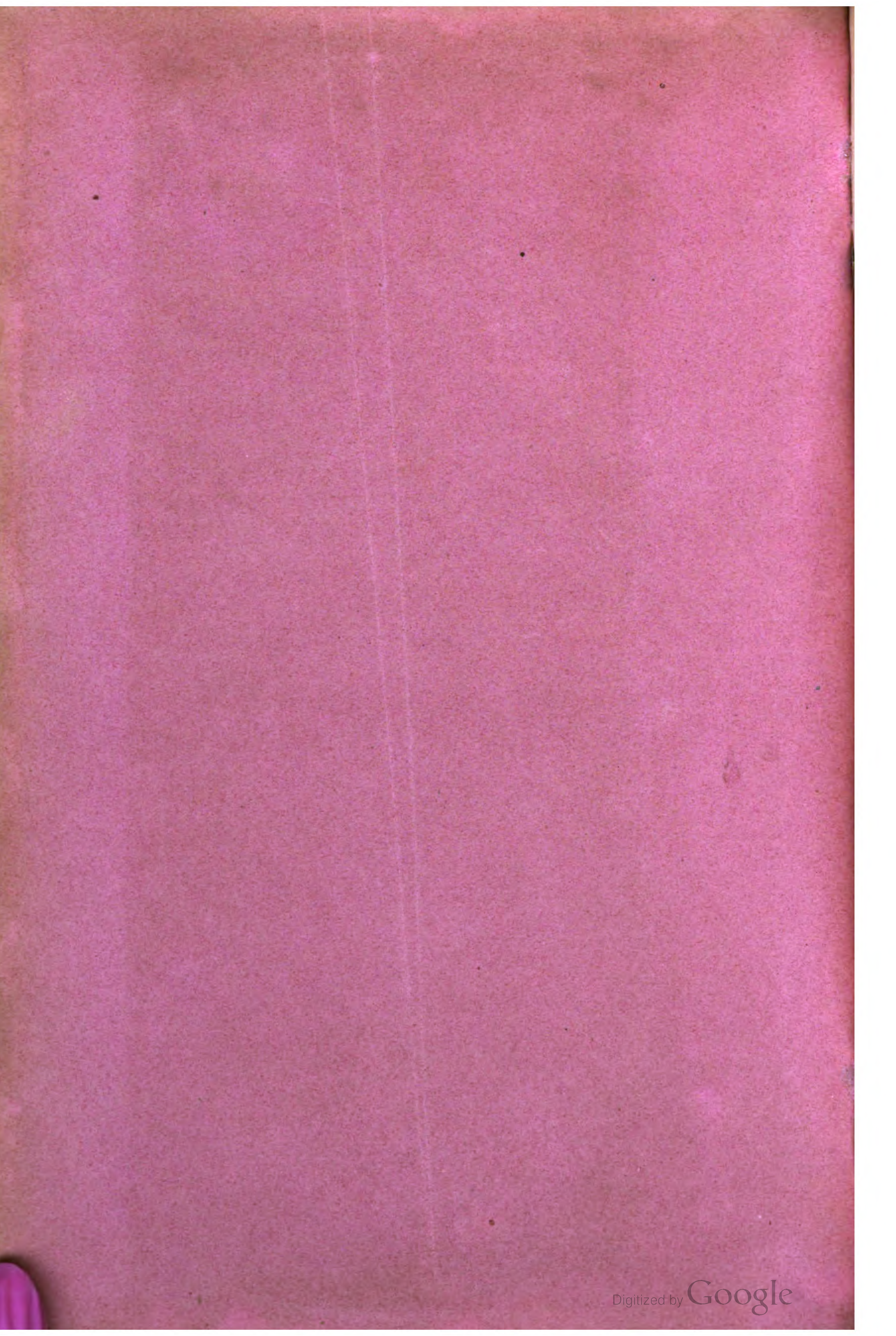
(قطعه)

علم اندر میان جاهلرا ✿ مثلی گفته اند صدیقان
شاهدی در میان کورانست ✿ مصحفی درمیان زندیقان

✿قطعه✿

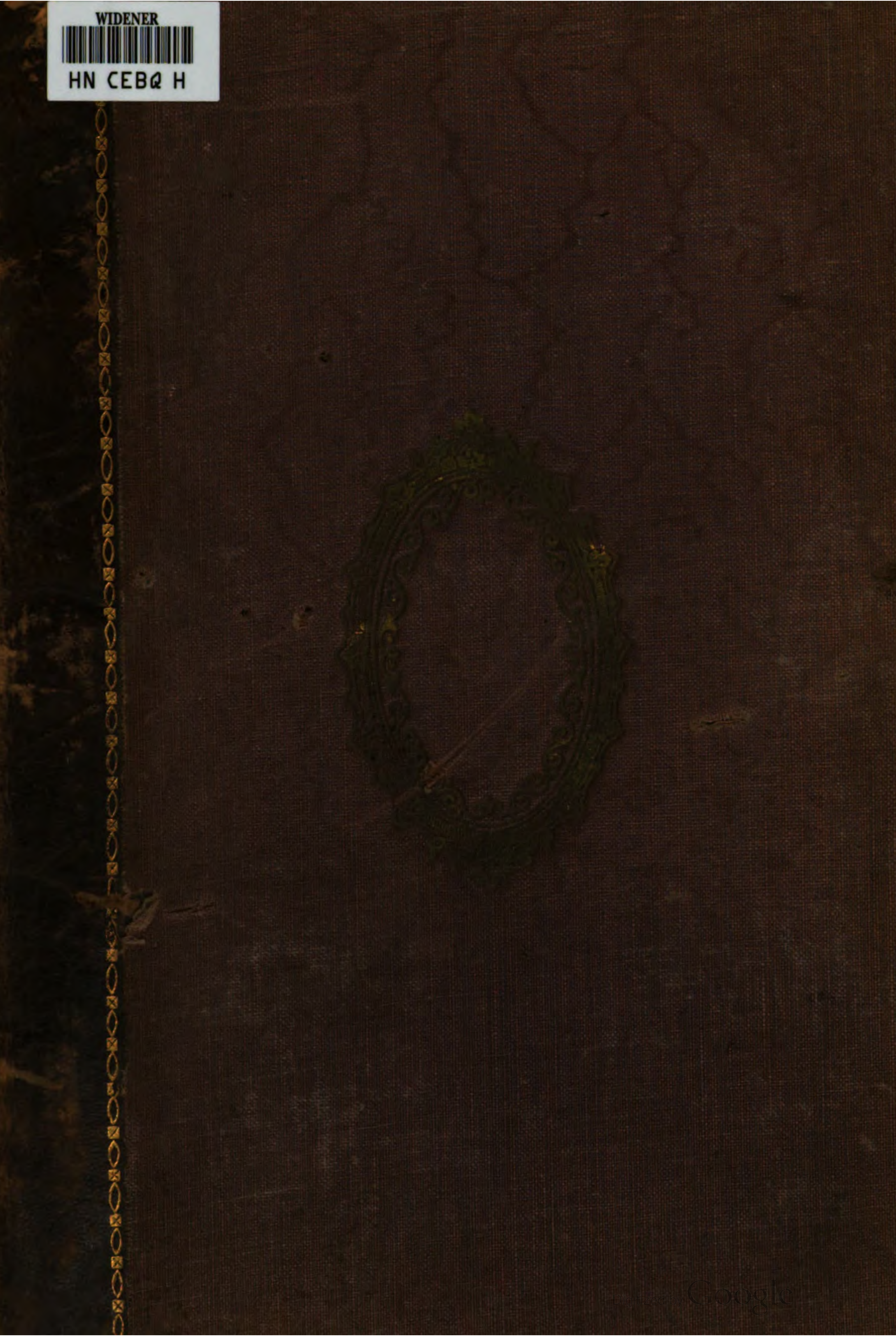
اهل علمك كیم اله اطرافنی ارباب جهل * دیدیلر خقنده بر زیبا مثل صدیقلر
برجوانك چوره سین الماش اوتورمش كورلر * یاكه المش مصحفك اطرافنی زندیقلر

حلیهٔ كمال و دانش ایله آراسته و جواهر زواهر ذكا و فطانت ایله پیراسته محمد مهری افندینك ولیعهد خدیو اخمی عباس بك افندی حضرتلرینك نام نامیلرینه اوله رق السنهٔ اربعه نك سهولتله تعلم و تحصیلنه مدار اولور بر طرز بهین و طریق گزین اوزره ترتیب و تألیف ایلمش اولدیغی اشبو (تحفة العباسیه) نام كتاب فوائد نصاب رونق افزای كاشانهٔ عز و دولت و پیرایه بخشای ملك داد و عدالت باعث امن و رفاه انام مورث رونق و بهجت ایام منبع زلال فیض و افضال معدن بر و نوال عزیز دیار مصر خدیو اعظم ✿محمد توفیق✿ الفخم ادام الله اجلاله وعم نواله افندیمز حضرتلرینك عصر معارف حصر خدیوانه لرنده مشهور آفاق اولان بولاق مطبعهٔ عامره سنده
سعادتلو حسین حسنی پاشانك حسن نظارت و عزتلو محمد حسنی بك افندینك
وكالت دقت غایتلری و طباعتخانهٔ مذكوره ترجمانی یعقوب افندیله
مصحح تركیسی انطاكیه لی محمد نجیبك تصحیح
و دقتلریله بیك اوچیوز بر سنه سی رمضان
مباركنك اواثلنده طبع
و تمثیلی حسن ختام
بولمشدر

WIDENER
HN CEBQ H